

# Vilniaus rajono savivaldybės socialinės ir ekonominės būklės analizė 2016–2023 m.

Bendradarbiaujant su:



Vilniaus rajono savivaldybė

# Kontekstas

Vilniaus rajono socialinės ir ekonominės būklės analizė yra sudedamoji Vilniaus rajono savivaldybės 2016–2023 m. strateginio plėtros plano dalis.

Socialinės ir ekonominės būklės analizės tikslas – padėti pagrindus Vilniaus rajono strateginio plėtros plano sprendiniams.

Analizės metu nagrinėjamos pagrindinės Vilniaus rajono sritys. Analizė leidžia nustatyti svarbiausius veiksnius, darančius įtaką Vilniaus rajono ekonominei ir socialinei būklei, rajono plėtros tendencijas ir problemas, preliminarias strategines Vilniaus rajono kryptis.

Vilniaus rajono savivaldybė lyginama su kitomis žiedinėmis savivaldybėmis bei Lietuvos vidurkiu. Toks palyginimas padeda įvertinti rajono makroekonominius rodiklius ir esamus statistinius duomenis platesniame kontekste.

Analizės metu daugiausiai remtasi Lietuvos statistikos departamento, Lietuvos ministerijų, Vilniaus rajono savivaldybės strateginių dokumentų duomenimis.

# Turinys

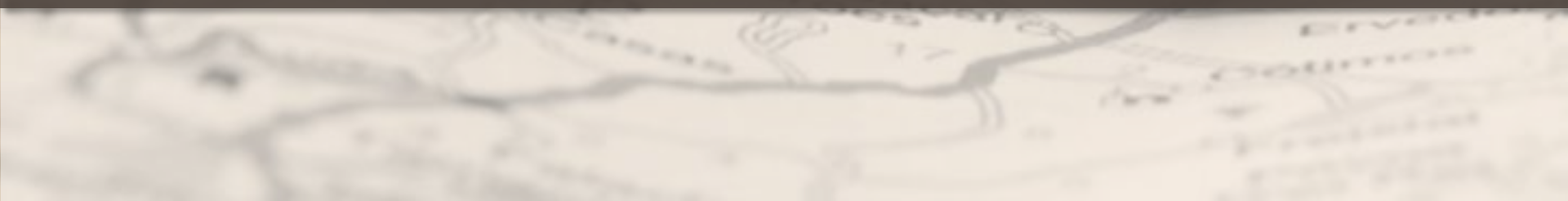
1.	Geografinė aplinka
2.	Demografiniai veiksniai
3.	Ekonominiai veiksniai
4.	Socialiniai ir kultūriniai veiksniai
5.	Gamtiniai veiksniai
6.	Technologiniai veiksniai
7.	Infrastruktūra

# Vartojamos santraukos

Santrumpa	Trumpas paaiškinimas
<b>AEI</b>	Atsinaujinantys energijos ištekliai
<b>CŠT</b>	Centralizuotos šilumos tinklai
<b>ES</b>	Europos Sąjunga
<b>GIS</b>	Geografinės informacijos sistemos
<b>GWh</b>	Gigavatvalandės
<b>MTTP</b>	Mokslinių tyrimų ir technologijų plėtra
<b>MWh</b>	Megavatvalandės
<b>PUPP</b>	Pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimas
<b>TUI</b>	Tiesioginės užsienio investicijos
<b>VRSA</b>	Vilniaus rajono savivaldybės administracija



# 1. Geografinė aplinka



# Geografinė padėtis kitų Lietuvos miestų atžvilgiu

Vilniaus rajono savivaldybė yra pietrytinėje Lietuvos dalyje, iš šiaurės, rytų ir pietų juosianti šalies sostinę Vilnių, kuriame yra savivaldybės administracinis centras

Susisiekimas iš Vilniaus rajono ypač patogus su dviem pagrindiniais šalies miestais – Vilniumi ir Kaunu, tačiau Vilniaus rajonas yra nutolęs nuo Vakarų Lietuvos bei centrinės jos dalies, tad kitų šalies miestų atžvilgiu rajono lokacija nėra palanki. Toliau pateikti atstumai nuo pagrindinių šalies miestų iki Vilniaus r. :

- Kaunas – 101 km
- Klaipėda – 310 km
- Panevėžys – 246 km
- Šiauliai – 213 km
- Alytus – 201 km



# Geografinė padėtis kitų šalių atžvilgiu

- Vilniaus rajono savivaldybės teritorijos pietrytinėje dalyje driekiasi 50 km ilgio valstybės sienos ruožas su Baltarusijos Respublika. Ši siena žymi ne tik valstybės, bet ir Europos Sąjungos ribas
- Nors per Vilniaus rajono savivaldybės teritoriją driekiasi svarbūs tarptautiniai tranzitiniai maršrutai tiek automobiliais, tiek geležinkeliu, yra muitinės punktai, kurie sukuria darbo vietų, skatina pasienio prekybą ir paslaugų verslą, tačiau šiuo metu pasienio seniūnijos yra įgavusios periferinį pobūdį
- Kitų šalių sostinės Vilniaus rajono atžvilgiu išsidėsčiusios ganėtinai patogiai, nes atstumai ligi jų yra mažesni negu nuo Vilniaus rajono ligi kitų Lietuvos miestų. Atstumas ligi su Lietuvos teritorija besiribojančių šalių sostinių:
  - Minskas – 184 km;
  - Varšuva – 455 km;
  - Ryga – 294 km.



# Administraciniai vienetai

- Vilniaus rajonas suskirstytas į 23 seniūnijas, iš kurių 10 ribojasi su šalies sostine, 4 su Lietuvos – Baltarusijos siena. Likusios – su kitomis Lietuvos savivaldybėmis
- Seniūnijoms vadovauja seniūnai
- Seniūnijos veiklą reglamentuoja savivaldybės administracijos direktoriaus patvirtinti seniūnijos veiklos nuostatai. Seniūnijos veikla finansuojama iš savivaldybės biudžeto. Kiekvienais metais, tvirtindama savivaldybės biudžetą, savivaldybės taryba tvirtina seniūnijų veiklos programas ir skiria joms įgyvendinti reikalingas lėšas\*
- Iš seniūnijos aptarnaujamos teritorijos gyvenamųjų vietovių ar jų dalių yra sudaromos seniūnaitijos



\* Lietuvos Respublikos Vietos savivaldos įstatymas



# Stambiausių Vilniaus rajono gyvenviečių apžvalga

- Vilniaus miestas skatina intensyvią aglomeracijos procesą Vilniaus rajono savivaldybės seniūnijose, besiribojančiose su Vilniaus miestu
- Remiantis Vilniaus r. bendruoju planu, yra išskirtos 22 stambiausios kaimų gyvenvietės. Šios kaimų gyvenvietės formuoja stambiausių perspektyvoje vystytinų kaimo gyvenviečių su socialine infrastruktūra tinklą Vilniaus r. savivaldybės teritorijoje
- Dalį šių gyvenviečių veiks intensyvesni Vilniaus miesto aglomeracijos procesai. Šios gyvenvietės ilgainiui pagreitintai plėtosis ir susilies su besiplėtojančiom gretimų kaimų gyvenvietėm į aglomeruotas zonas (žr. lentelę)
- Taip pat dalis šių gyvenviečių yra šalia rekreacinių zonų ir turistinių maršrutų, todėl jose turėtų papildomai būti plėtojamas turizmas (žr. lentelę)

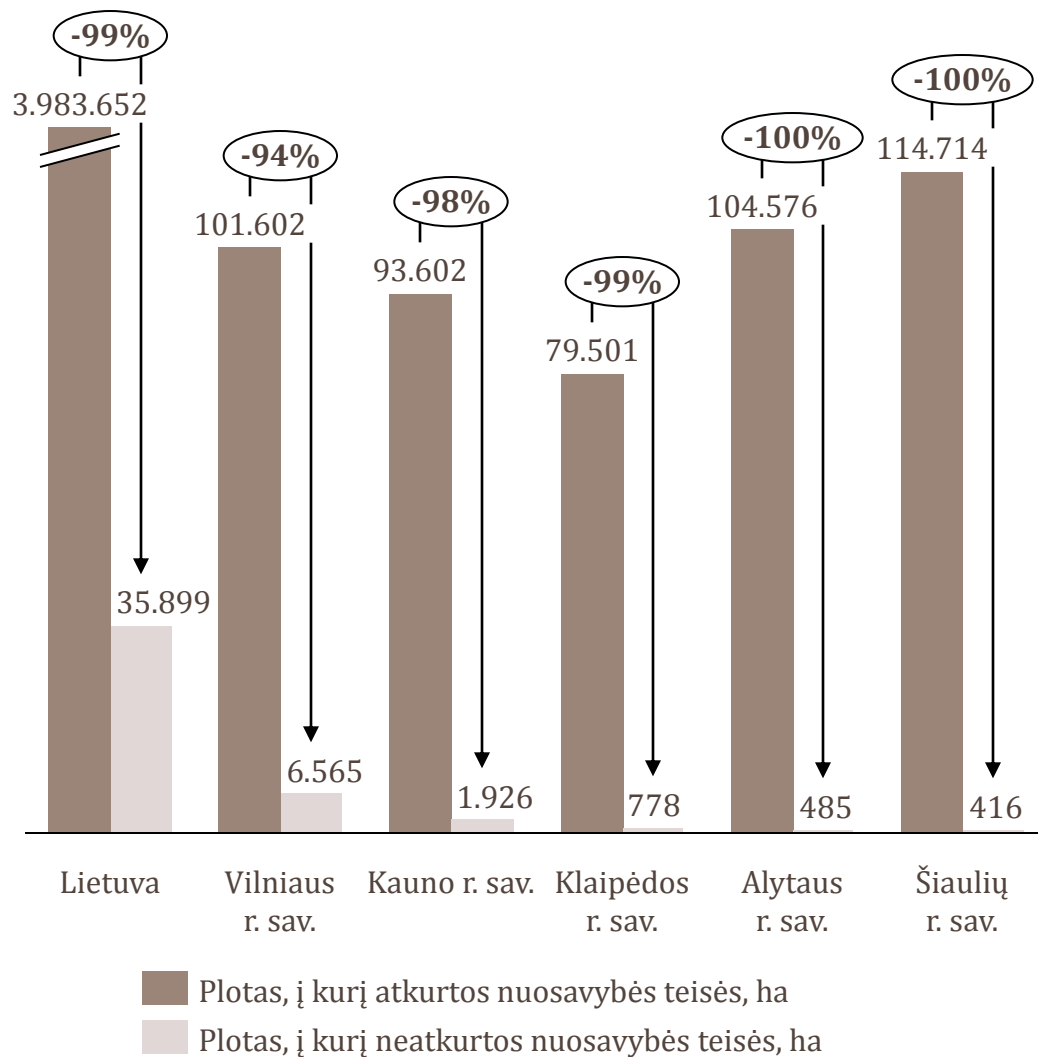
Eil. Nr.	Gyvenvietės	Veikiamos intensyvių aglomeracijos procesų	Tinkamos turizmo plėtojimui
1.	Avižieniai	✓	
2.	Bezdonys		✓
3.	Buivydziai		✓
4.	Didžioji Riešė	✓	
5.	Dūkštos		✓
6.	Juodšiliai	✓	
7.	Kalveliai		✓
8.	Lavoriškės		✓
9.	Maišiagala		✓
10.	Marijampolis		✓
11.	Medininkai		✓
12.	Mickūnai		
13.	Nemenčinė	✓	
14.	Nemėžis	✓	
15.	Paberžė		
16.	Pagiriai	✓	
17.	Rudamina	✓	
18.	Rukainiai		✓
19.	Sudervė		✓
20.	Sužionys		✓
21.	Šatrininkai		
22.	Zujūnai	✓	

# Kaimų dominavimas

- Vilniaus rajone vyrauja kaimo vietovės. Iš viso 1 163 kaimai
- Vienintelis rajono miestas yra Nemenčinė, turintis atskirą seniūniją
- Savivaldybės teritorijoje dar yra 4 miesteliai:
  - Bezdonys
  - Maišiagala
  - Mickūnai
  - Šumskas



# Piliečių nuosavybės teisių atkūrimas į žemę žiedinėse savivaldybėse



- 2014 m. balandžio mėn. Vilniaus r. dar nebuvo pilnai atkurtos piliečių nuosavybės teisės į žemę, mišką ir vandens telkinius. Buvo priimta 28,005 tūkst. sprendimų atkurti nuosavybės teises į žemę. Vilniaus rajone nuosavybės teisių atkurta į 94,37 proc. prašymuose nurodyto ploto
- Tokia situacija susidarė, dėl itin didelės Vilniaus rajono žemių paklausos, kuri lemia, kad Vilniaus rajonas negražintų žemių procentu atsilieka nuo kitų lygintinų savivaldybių bei Lietuvos vidurkio

# Teritorijos planavimas Vilniaus r. savivaldybės teritorijoje. Bendrieji planai I

## **2008 m. buvo parengtas Vilniaus r. teritorijos bendrasis planas.**

Kuriame nustatyta:

- Žemės naudojimo funkcinis zonavimas ir apsauga
- Urbanistinio karkaso ir gyvenamųjų vietovių su socialine infrastruktūra sistema
- Gamtinio karkaso formavimas, gamtinio kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsauga
- Nekilnojamasis kultūros paveldas
- Rekreacijos ir turizmo teritorijų vystymas
- Miškų teritorijų vystymas
- Susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros vystymas
- Naudingų iškasenų telkiniai ir jų naudojimo galimybės
- Rezervuojamos visuomenės poreikiams teritorijos
- Teritorijos tolesnio planavimo vystymo nuostatos

**2013 m. buvo parengtas Vilniaus r. savivaldybės teritorijos dalies („U“ zonos) bendrasis planas.** Šiame plane buvo pateikti toliau įvardintų seniūnijų „U“ Žemės naudojimo funkcinės zonos bendrieji planai:

- Avižieniai,
- Juodšiliai,
- Nemėžis,
- Pagiriai,
- Riešė,
- Rudamina,
- Zujūnai.

**2014 m. parengti Bezdonių ir Šumsko miestelių teritorijos bendrojo plano strateginio pasekmių aplinkai vertinimo atskaitos ir miestelių teritorijų bendrojo plano koncepcijos,** kuriose apibrėžtas teritorijų vystymas, urbanistinė struktūra, eismo organizavimo schema.

**2013 m. buvo parengtas Nemenčinės miesto bendrasis planas.** Šiame plane siuloma pagrindinį dėmesį skirti miestelio bendrojo naudojimo erdvių, gamtinių elementų, poilsio ir rekreacijos objektų plėtrai ir vystymui, o pagrindinis dėmesys būtų skiriamas:

- miestelio ekonominiam potencialo stiprinimui, palankių sąlygų turizmo verslui ir investicijoms sukūrimui, naujų darbo vietų kūrimui, gyventojų pajamų didinimui;
- miestelio bendrojo naudojimo erdvių, gamtinių poilsio ir rekreacijos objektų vystymui;
- patrauklių gyventi naujų gyvenamųjų zonų suformavimui, gyvenimo kokybės Nemenčinės mieste didinimui;
- socialinės infrastruktūros plėtrai, paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimui gyventojams.

# Teritorijos planavimas Vilniaus r. savivaldybės teritorijoje. Bendrieji planai II

**Šiuo metu rengiamas Vilniaus r. savivaldybės teritorijos dalies („ZRG“ žemės naudojimo funkcinės zonos Sudervės seniūnijoje) bendrasis planas.** Planavimo tikslai ir uždaviniai: sukurti ZRG žemės naudojimo funkcinės zonos Sudervės sen. ir jos įtakos zonos vystymo plėtros koncepciją, teritorijų tvarkymo, naudojimo ir apsaugos prioritetus, suplanuoti teritorijų funkcines zonas ir nurodyti šių zonų planavimo ypatumus, tobulinti istoriškai susiklosčiusią urbanistinę struktūrą, numatyti gyvenimo ir aplinkos kokybę gerinančias priemones, formuoti bendrojo naudojimo želdynų bei apsauginių želdynų sistemą, plėtoti inžinerinę, susisiekimo ir kitą visuomenės poreikiams tenkinti reikalingą infrastruktūrą, formuoti miestelio architektūrinę erdvinę kompoziciją, išryškinti Sudervės seniūnijos, kaip savivaldybės poilsio ir rekreacijos centro, reikšmę Vilniaus r. savivaldybėje; apibrėžti funkcinių zonų galimų veiklų rūšis, nustatyti užstatymo tipą ir užstatymo rodiklius; patikslinti planuojamos teritorijos ir kaimų, besiribojančių su planuojama teritorija, administracines ribas; rezervuoti teritorijas miestelio socialiniams, kultūriniais, rekreaciniams, inžineriniams: transporto ir komunaliniams poreikiams; išspręsti paviršinio vandens nuvedimą ir nagrinėti galimybę įrengti lietaus kanalizaciją; nustatyti savivaldybės viešųjų kelių, einančių per planuojamą teritoriją trasas ir kelio parametrus; numatyti pramonės teritorijos plėtrą ir apjungimą į funkcinę zoną; numatyti gyvenamųjų namų statybų teritorijų plėtrą; nustatyti paviršinių vandens telkinių apsaugos juostas ir zonas; pažymėti nekilnojamojo kultūros vertybių teritorijas ir apsaugos zonas, patenkančias į planuojamą teritoriją; vadovautis nustatytais miškų ribomis; numatyti priemones gamtinio karkaso teritorijų vystimui maksimaliai išsaugant gamtinį potencialą ir sudarant sąlygas biologinei įvairovei tarpti; įvertinti esamų ir planuojamų objektų apsaugos ir sanitarinės apsaugos zonas; numatyti priemones Sudervės rekreacinio potencialo išvystymui; atlikti bendrojo plano strateginį pasekmių aplinkai vertinimą; parengti bendrojo plano koncepciją, bendrąjį planą rengti bendrąja tvarka. Bus atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas.

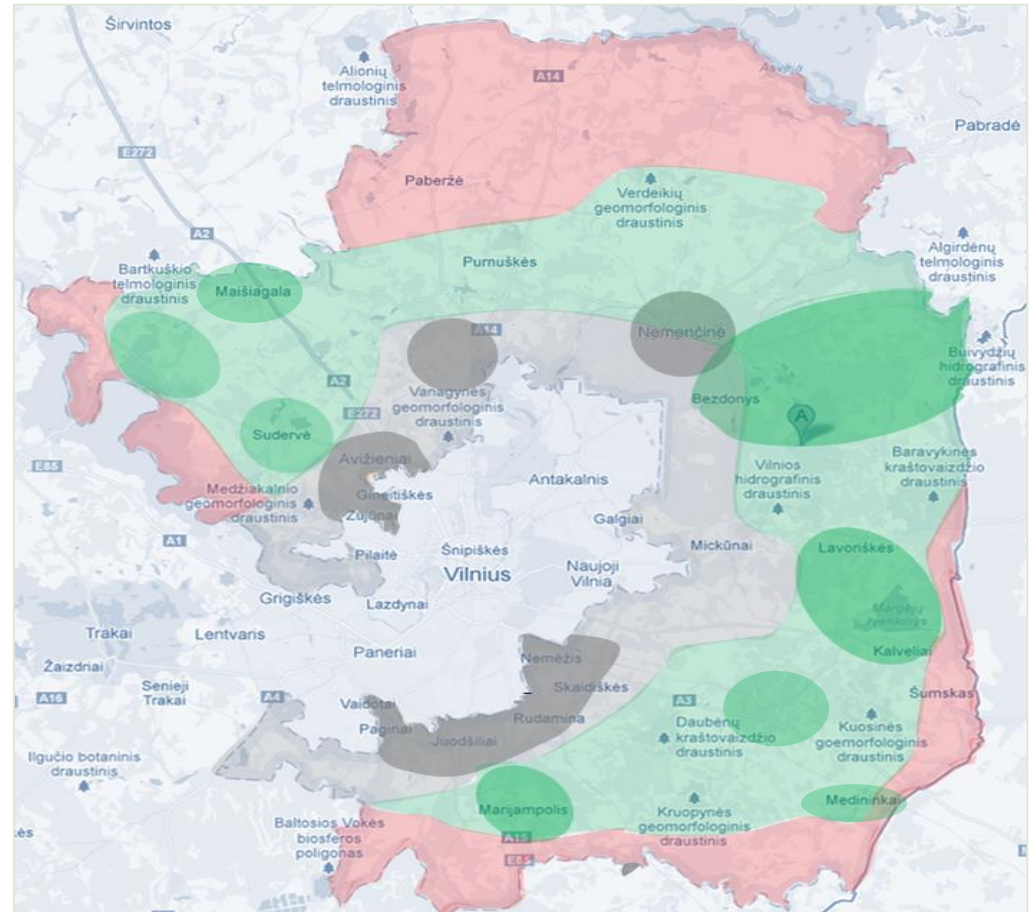
**Šiuo metu rengiamas Vilniaus r. savivaldybės kaimų gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų ir (ar) jų pavadinimų nustatymo ar keitimo planas.** Plano tikslai ir uždaviniai: patikslinti preliminarias visų savivaldybės teritorijoje esančių miestelių ir kaimų ribas; patikslinti kaimų vietovardžius, atstatyti panaikintų kaimų ribas ir pavadinimus; atlikti esamos būklės analizę; parengti pasiūlymų schemą; organizuoti konsultavimąsi su vietos gyventojais teisės aktų nustatyta tvarka; pateikiant gyventojams pasiūlymų schemas su siūlomais pakeitimais ir kitus dokumentus, paaškinančius siūlomus ribų pakeitimus; išnagrinėti gyventojų pasiūlymus, juos įvertinti; parengti Vilniaus rajono savivaldybės kaimų gyvenamųjų teritorijų ribų nustatymo planą (tekstinę ir grafinę dalį) pagal Administracinių vienetų ir gyvenamųjų vietovių teritorijų ribų nustatymo ar keitimo planų rengimo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos respublikos vidaus reikalų ministro 2010 m. vasario 9 d. įsakymu Nr. IV-80.

#### **Projekto trukmė:**

- I etapas (13 seniūnijų - Buivydžių, Dūkštų, Kalvelių, Lavoriškių, Maišiagalos, Marijampolio, Medininkų, Nemenčinės m., Nemenčinės, Paberžės, Rukainių, Sudervės, Sužionių)
- II etapas (10 seniūnijų – Avižienių, Bezdonių, Juodšilių, Mickūnų, Nemėžio, Pagirių, Riešės, Rudaminos, Šatrininkų, Zujūnų)

# Skirtingų sričių vystymas Vilniaus rajone

- Remiantis Vilniaus apskrities bendroju (generaliniu) planu, Vilniaus r. yra išskirta Vilniaus priemiesčio žaliojo žiedo teritorija.
- Vilniaus priemiesčio žaliojo žiedo paskirtis – atlikti intensyviai urbanizuotos teritorijos ekologinės atsvaros, miesto ir priemiesčių gyventojų poilsio vietos vaidmenį.
- Į žaliojo žiedo teritoriją įeina visa Vilniaus rajono teritorija išskyrus dalį Paberžės ir Sužionių sen.
- Remiantis žaliojo žiedo paskirtimi Vilniaus miesto žaliajame žiede rekomenduojama daugiausiai vystyti turizmą bei kontroliuojamą gyvenviečių plėtrą, o periferinėse Vilniaus rajono zonose bei teritorijoje, nepatenkančioje į Vilniaus miesto žaliąjį žiedą, vystyti gamybą bei logistiką.
- Svarbu pabrėžti, kad skaidrėje pateiktas žemėlapis parodo tik bendrąją skirtingų sričių vystymo logiką Vilniaus r. savivaldybėje, t. y. kad šalia Vilniaus turi būti vystomos gyvenvietės, likusioje žaliojo žiedo dalyje – turizmas ir tik periferinėse zonose skatinti gamybos ir logistikos plėtrą. Tai nėra detalus žemėlapis, todėl jame nėra išskirtos logistikos ir gamybos vystymosi zonos šalia Vilniaus r. teritoriją kertančių magistralių, kitos teritorijos, kuriose vystomas tam tikrų sričių verslas.



Žymėjimų paaiškinimai:

- T** Turizmo plėtojimo zona
- GL** Gamybos ir logistikos plėtojimo zona

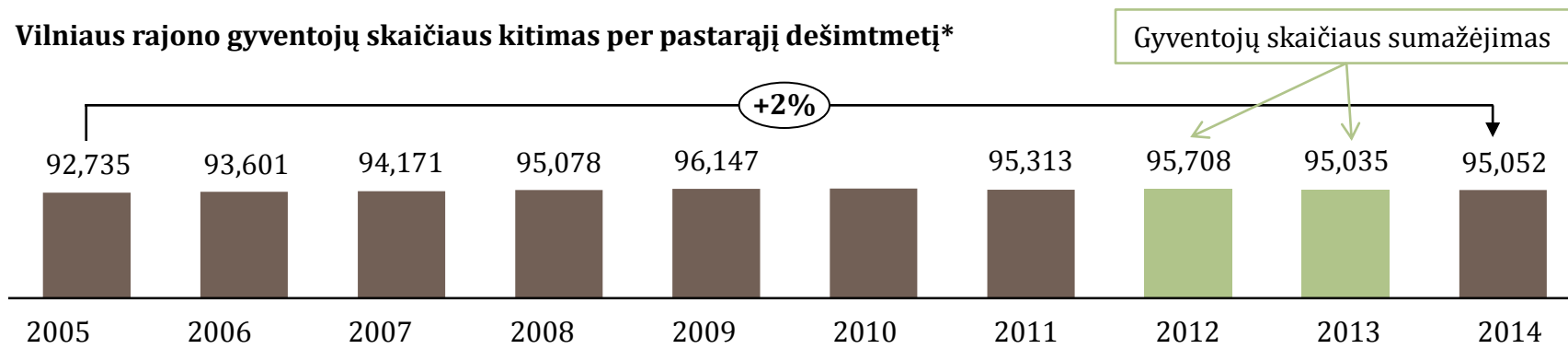
- GP** Gyvenviečių plėtros zona
- Pt** Prioritetinė turizmo vystymo teritorija
- Pg** Prioritetinė gyvenviečių plėtros teritorija



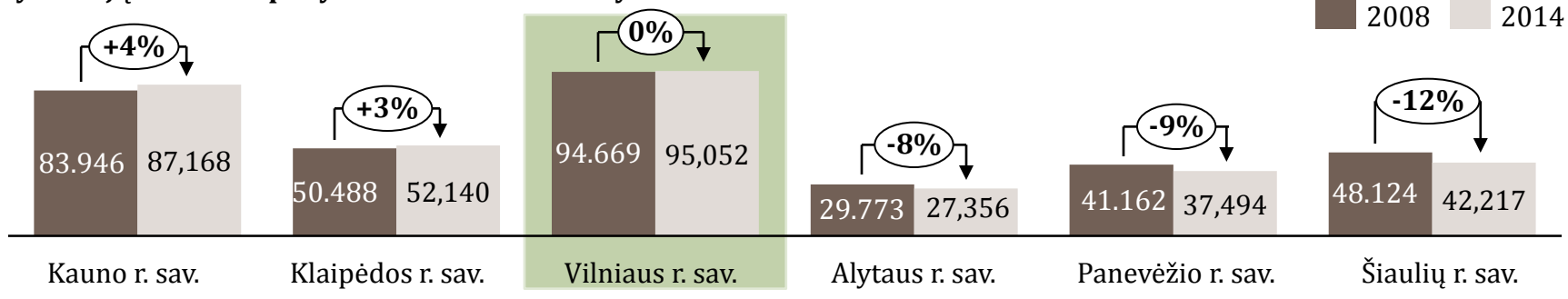
## 2. Demografiniai veiksniai

# Gyventojų skaičius žiedinėse savivaldybėse

Vilniaus rajono gyventojų skaičiaus kitimas per pastarąjį dešimtmetį\*



Gyventojų skaičiaus pokytis žiedinėse savivaldybėse 2008 ir 2014 m.\*

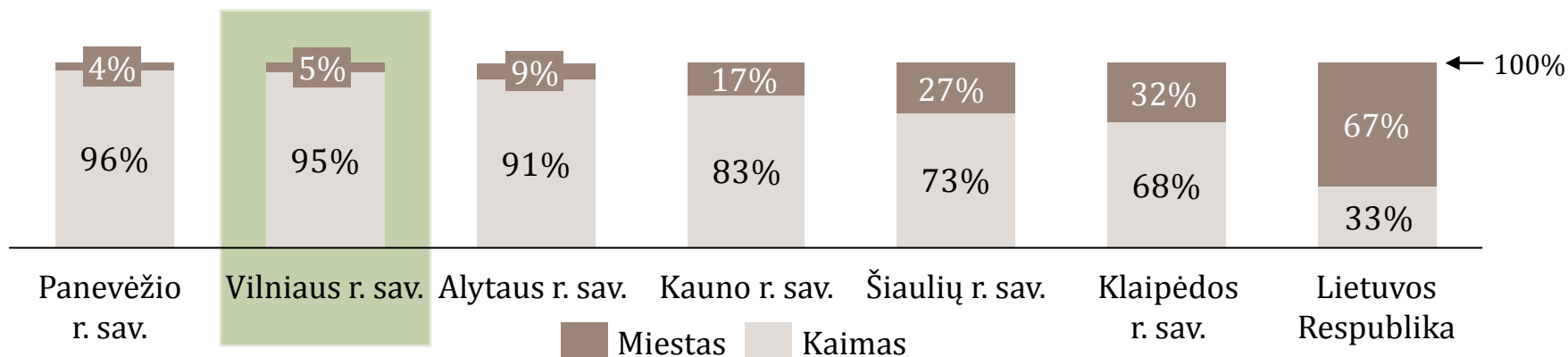


- Lyginant su kitomis žiedinėmis savivaldybėmis, Vilniaus rajone gyvena daugiausiai gyventojų
- Tikslus gyventojų skaičius Vilniaus r. sav. nėra žinomas, kadangi, savivaldybės duomenimis, Vilniaus rajone sodų bendrijose gyvena apie 30 tūkst. gyventojų, kurių deklaruota gyvenimo vieta yra kitose savivaldybėse, dėl to Vilniaus r. savivaldybės biudžetas negauna apie 30 proc. papildomų lėšų\*\*
- Vilniaus r. savivaldybė pasižymi gyventojų augimu. Per pastarąjį dešimtmetį gyventojų skaičius išaugo 2 proc., kai tuo tarpu Lietuvoje gyventojų skaičius 2005–2014 m. sumažėjo 12 proc.

\* Lietuvos statistikos departamentas \*\* Vilniaus r. sav. mero 2011 m. veiklos ataskaita



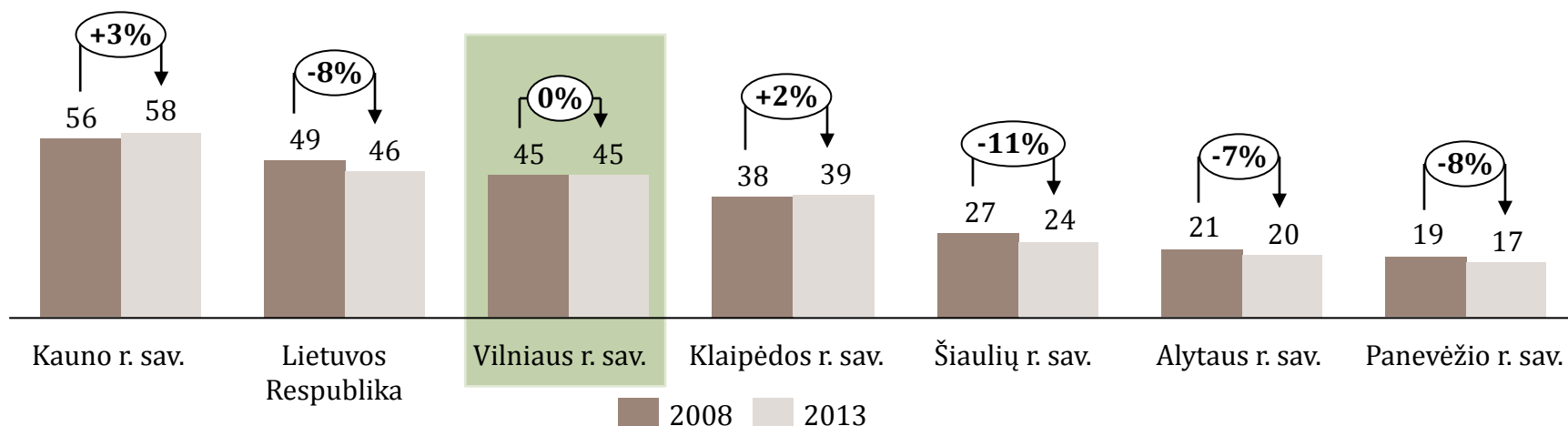
# Gyventojų pasiskirstymas kaime ir mieste, 2012 m. žiedinėse savivaldybėse



- Kaimuose gyvenančių gyventojų skaičius Vilniaus r. siekia 95 proc. savivaldybės gyventojų, tuo tarpu vidutiniškai Lietuvoje tik 33 proc. gyventojų gyvena kaimuose. Kitose žiedinėse savivaldybėse atotrūkis tarp gyvenančių kaime ir mieste taip pat nėra toks ženklus
- Didžiausios Vilniaus r. seniūnijos pagal gyventojų skaičių: Nemėžio sen. (9 084 asmenys), Pagirių sen. (7 637 asm.), Avižienių sen. (7 581 asm.), Zujūnų sen. (6 899 asm.)
- Didmiesčiai dažniausiai yra pirminis regionų ar valstybių ekonomikos augimo polis, todėl didelių miestų nebuvimas Vilniaus rajone sąlygoja prastesnę ekonominę ir socialinę jo raidą. Kadangi nėra vieno investicijų, verslo bei gyventojų traukos centro, yra sunkiau pritraukti investicijas, gyventojų koncentracijos nebuvimas mažina tam tikrų verslų kūrimo potencialą savivaldybėje

# Gyventojų tankis žiedinėse savivaldybėse ir Lietuvoje

Bendras žiedinių savivaldybių ir Lietuvos gyventojų tankio pokytis 2008 ir 2013 m.

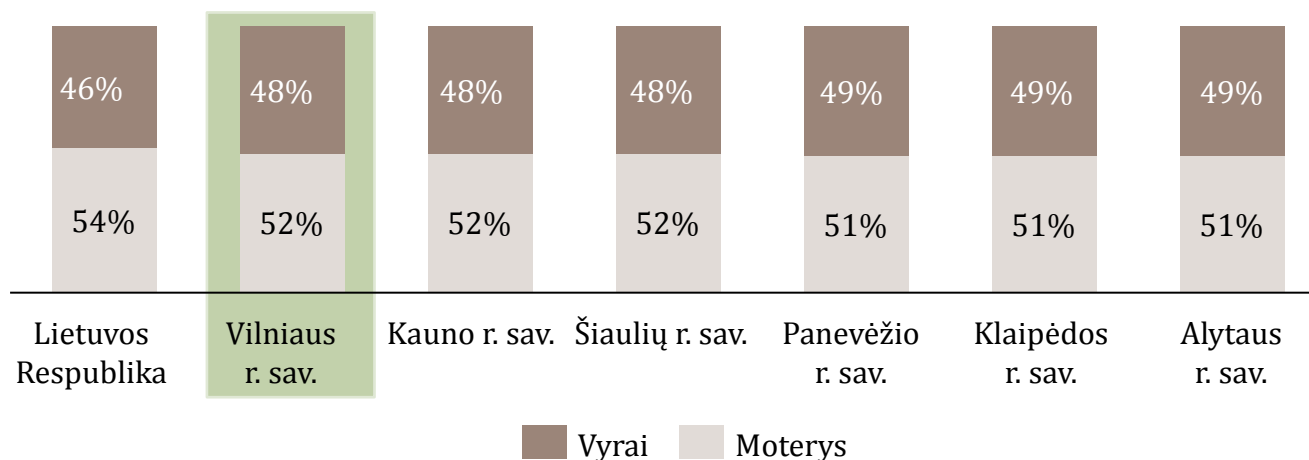


- Nors, lyginant bendrą Vilniaus r. savivaldybės gyventojų tankį su kitomis žiedinėmis savivaldybėmis bei Lietuvos vidurkiu, didelių skirtumų nėra išvengiama, tačiau, remiantis Vilniaus r. sav. teritorijos bendroju planu, Vilniaus r. išsiskiria iš savo regiono konteksto neproporcingai sustambėjusiomis gyvenvietėmis artimiausiame priemiestyje. Kuo arčiau Vilniaus miesto ribos, tuo daugiau tampa pakitęs tradicinis kaimo gyvenviečių tinklo tankis dėl Vilniaus miesto aglomeruojamo poveikio\*\*
- Anomaliniu kaimo gyvenamųjų vietovių vidutiniu dydžiu (įskaitant ir sezoninius gyventojus) tinklu išsiskiria tokios seniūnijos: Avižienių, Juodšilių, Kalvelių, Marijampolio, Mickūnų, Nemėžio, Pagirių, Rudaminos, Sudervės, Šatrininkų ir Zujūnų. Šių seniūnijų raidos tendencija rodo, kad Vilniaus miestas skatina intensyvų aglomeracijos procesą Vilniaus rajono savivaldybės seniūnijose, besiribojančiose su Vilniaus miestu\*\*
- Tikėtina, kad Vilniaus miestui plečiantis šis procesas toliau tęsis\*\*

\* Lietuvos statistikos departamentas \*\* Vilniaus r. sav. teritorijos bendrasis planas

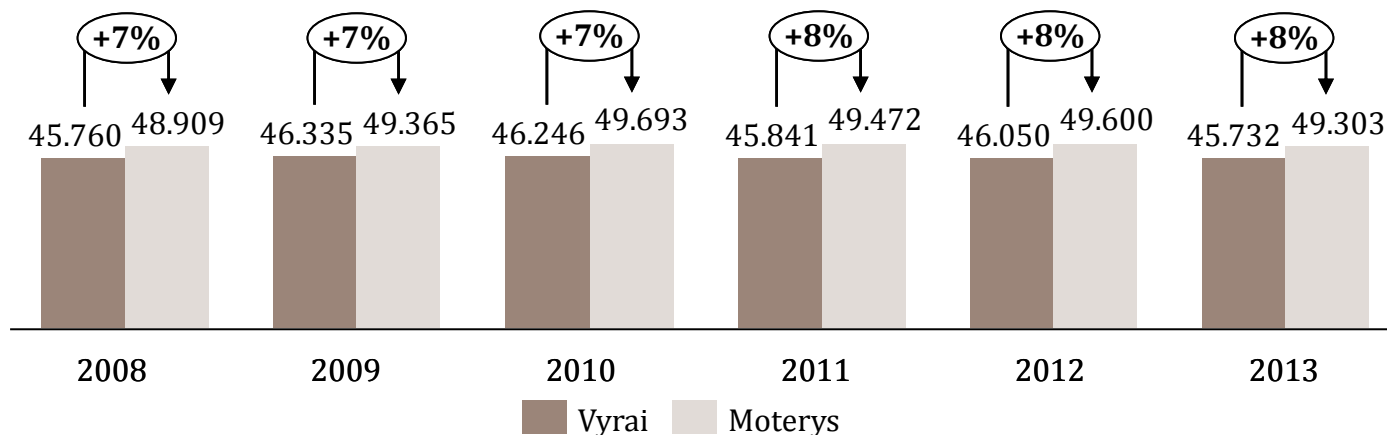
# Gyventojų pasiskirstymas pagal lytį žiedinėse savivaldybėse ir Lietuvoje

Gyventojų pasiskirstymas pagal lytį žiedinėse savivaldybėse 2013 m., proc.



Lyginant su kitomis žiedinėmis sav. ir Lietuvos vidurkiu, Vilniaus r. sav. gyventojų struktūroje nėra pastebima ryškių skirtumų pagal lyčių pasiskirstymą

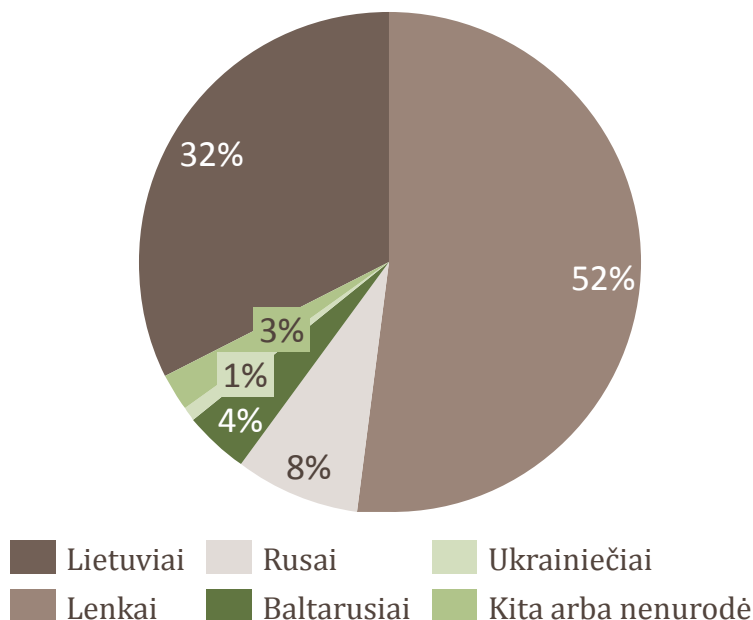
Gyventojų pasiskirstymas pagal lytį Vilniaus r. savivaldybėje 2008–2013 m.



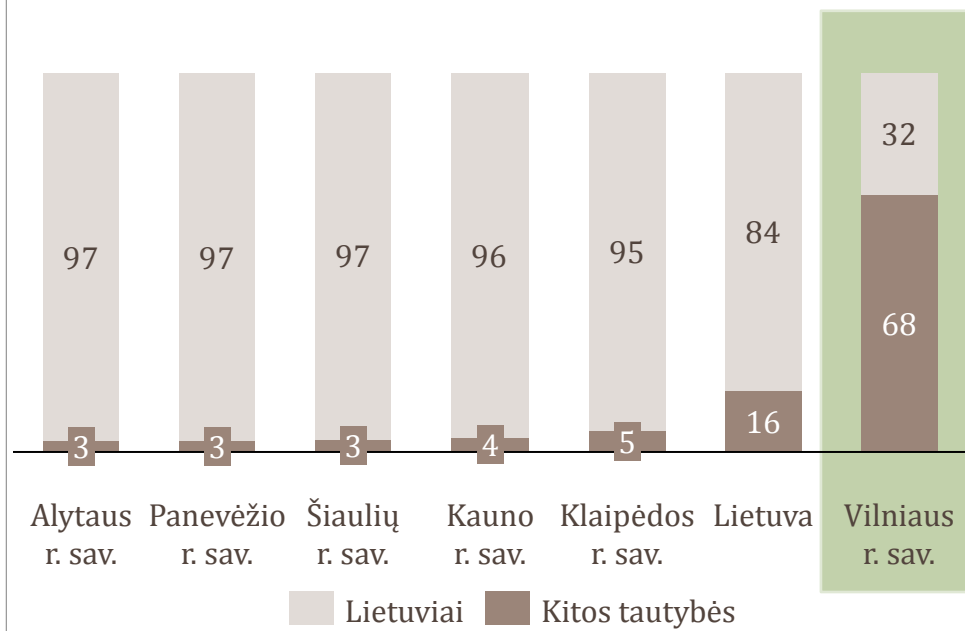
Nuo 2011 m. atotrūkis tarp moterų ir vyrų skaičiaus Vilniaus r. sav. padidėjo 1 proc.

# Gyventojų pasiskirstymas pagal tautybę, 2011 m.

Gyventojų pasiskirstymas Vilniaus r. sav., proc.



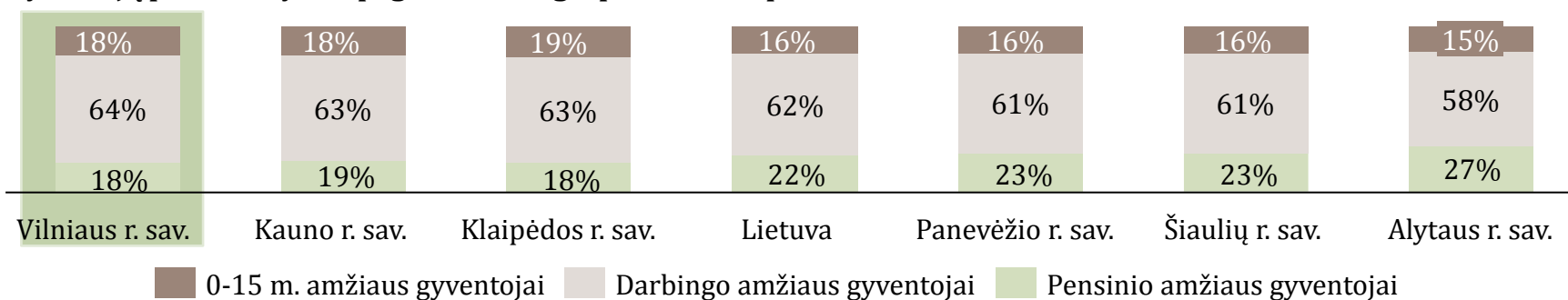
Gyventojų pasiskirstymas žiedinėse savivaldybėse, proc.



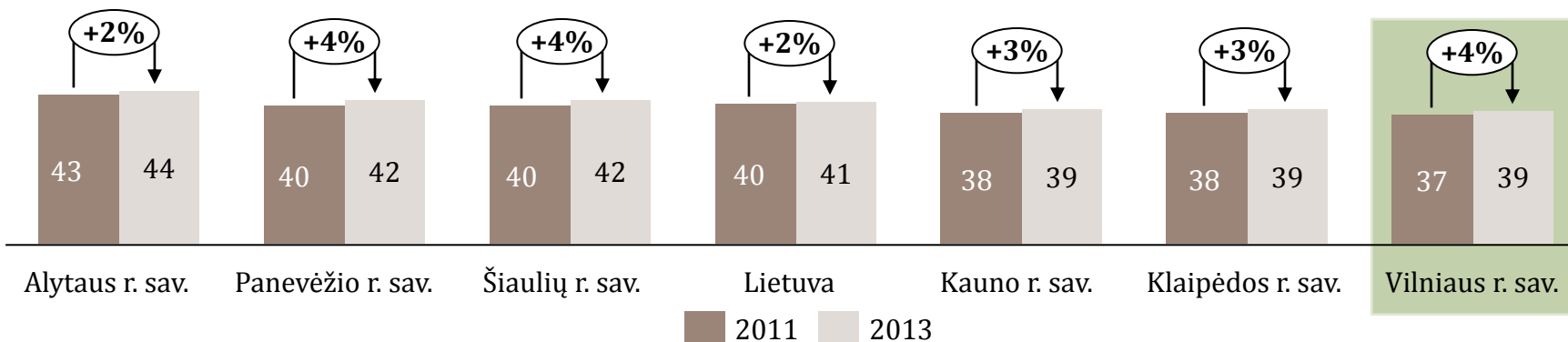
- Vilniaus rajono savivaldybė pasižymi įvairia tautine gyventojų sudėtimi
- Labiausiai paplitusios kalbos Vilniaus rajone – lenkų, lietuvių ir rusų
- Vilniaus rajone vyraujanti daugiakalbystė galėtų būti didžiulis privalumas į rajoną ateinančioms užsienio investicijoms iš rusakalbių šalių bei Lenkijos

# Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes žiedinėse savivaldybėse

Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes 2013 m. pr.



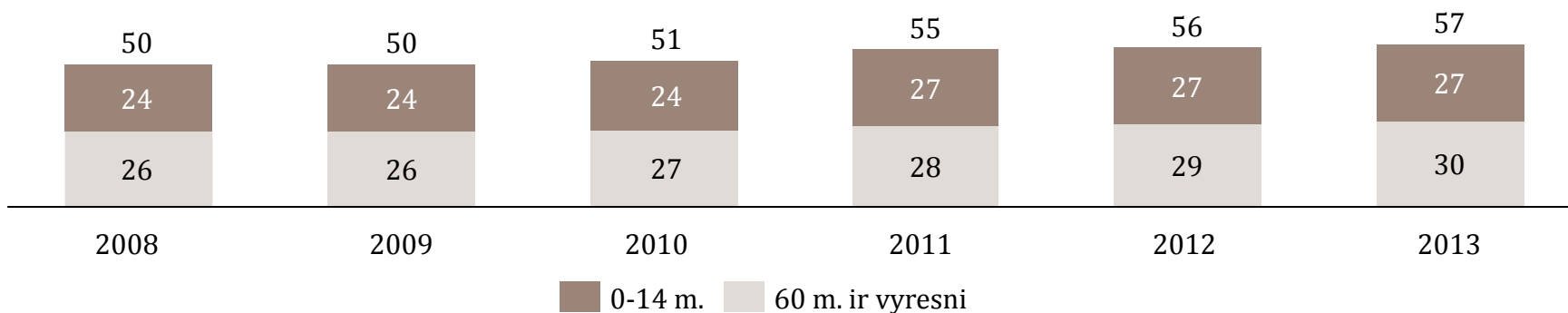
Vidutinio gyventojų amžiaus pokytis žiedinėse savivaldybėse 2011–2013 m.



- Vilniaus r. pasižymi didžiausia populiacija tarp lyginamųjų savivaldybių bei gyventojų jaunumu: 15–60 m. amžiaus gyventojų dalis rajone yra didžiausia tarp lyginamųjų savivaldybių ir viršija šalies vidurkį, o daugiau nei 60 metų turinčių gyventojų dalis mažiausia
- Toks gyventojų amžiaus pasiskirstymas rodo Vilniaus rajono potencialių darbuotojų ir vartotojų bazės pranašumą prieš kitas žiedines savivaldybes

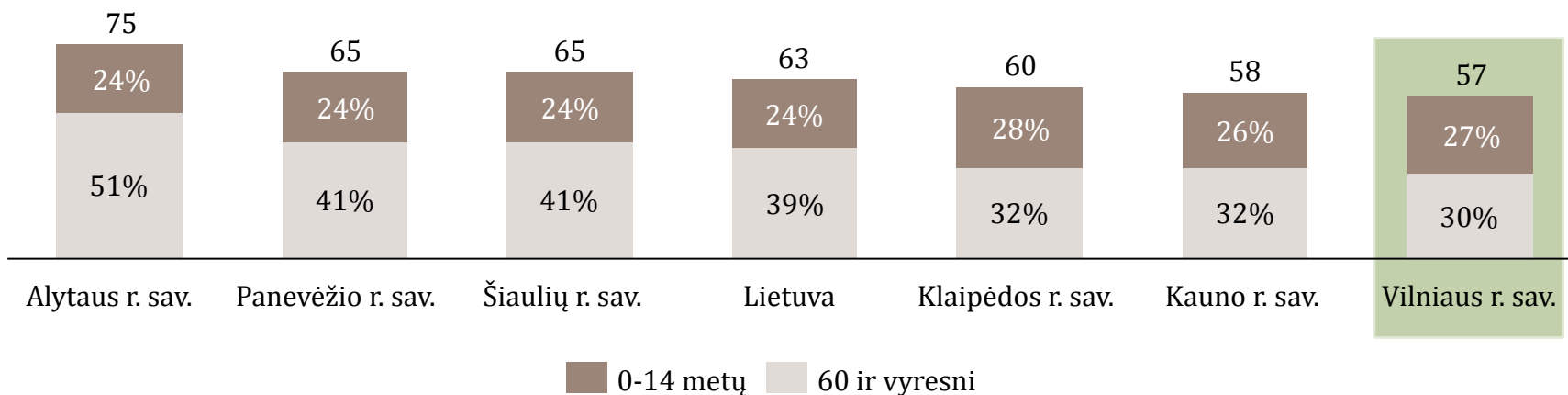
# Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas

## Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas 2008–2013 m. Vilniaus r. savivaldybėje



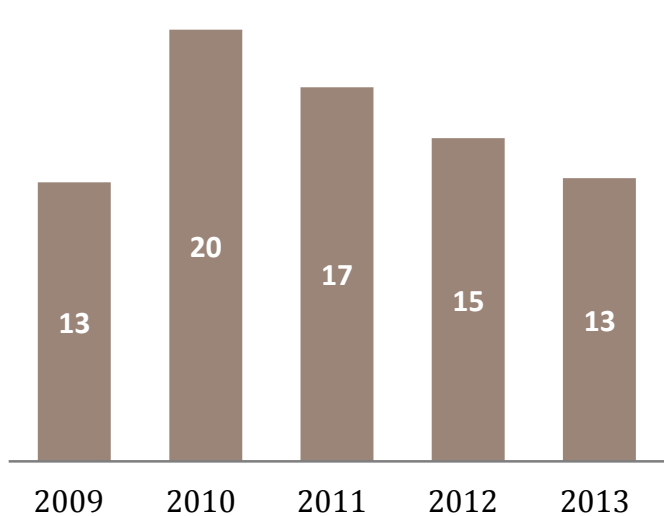
- Nors išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas Vilniaus r. savivaldybėje 2008–2013 m. augo, tačiau išliko ženkliai mažesnis už daugumos kitų žiedinių savivaldybių bei 6 proc. mažesnis už Lietuvos vidurkį

## Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas 2013 m. žiedinėse savivaldybėse

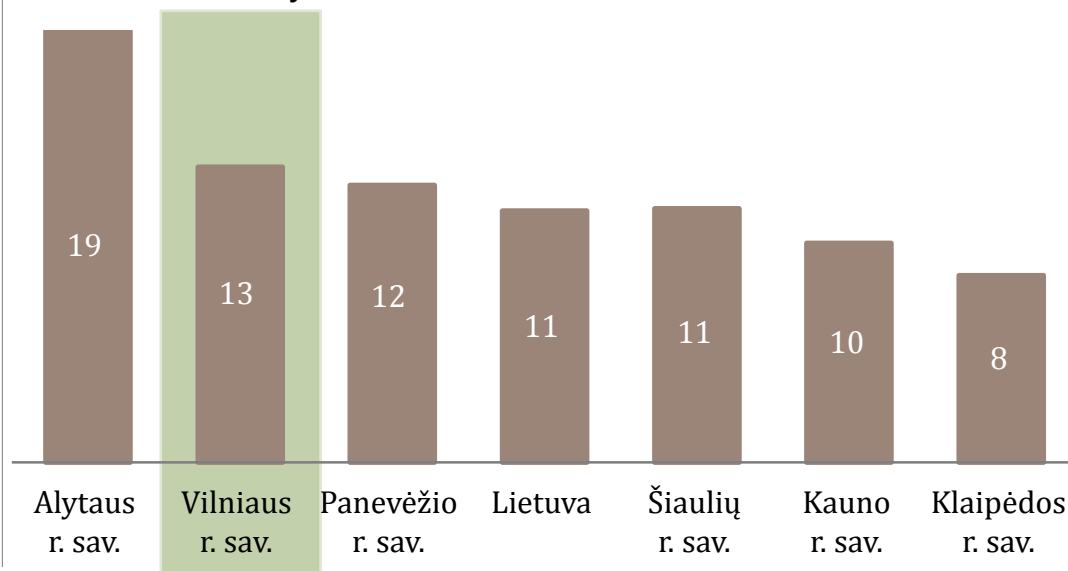


# Bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.

Vilniaus r. sav. 2009–2013 m.



Žiedinėse savivaldybėse 2013 m.



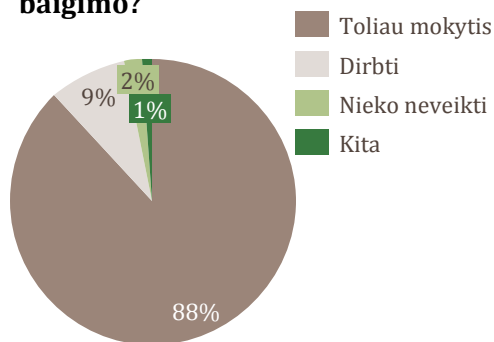
- Bedarbystė – didelė problema Vilniaus rajone. Vilniaus r. sav. kartu su Alytaus r. savivaldybe išsiskiria registruotų bedarbių, tenkančiu vienam darbingam gyventojui, gausa
- Bedarbių skaičius Vilniaus rajone 2009–2010 m. ženkliai išaugo, tačiau šis išaugimas daugiausiai buvo sąlygotas buvusios ekonominės krizės
- Pastaraisiais metais bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis Vilniaus rajone mažėja
- Vilniaus r. savivaldybė vykdo įvairias iniciatyvas, skirtas bedarbių užimtumui didinti. Nuo 2010 m. taikomos mokesčių lengvatos verslo subjektams, steigiantiems naujas darbo vietas. Savivaldybės seniūnijos dalyvauja nedarbo mažinimo politikoje viešųjų darbų organizavimą

# Jaunimo įsidarbinimo problemos Vilniaus r. sav.

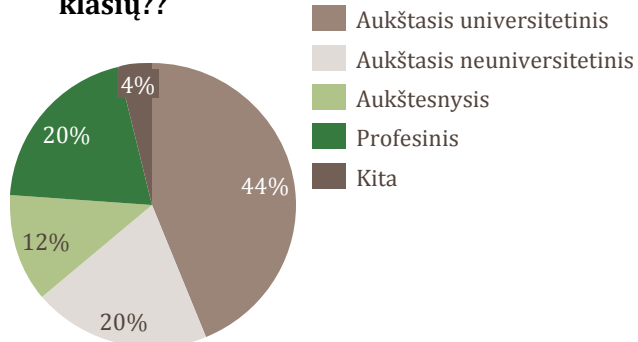
Vilniaus r. 12-tų klasių mokinių  
apklausa

2014 m. apklausoje dalyvavo 505 mokiniai, t. y. 86 proc. visų  
Vilniaus rajono 12 klasių mokinių iš 26 Vilniaus r. ugdymo įstaigų

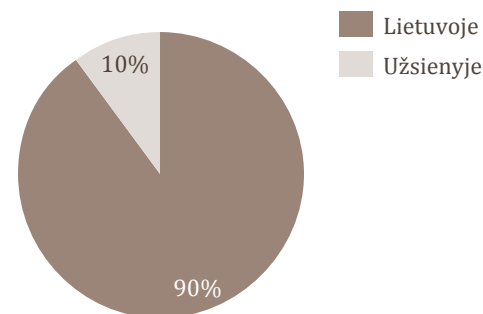
## Ką planuojate veikti po mokyklos baigimo?



## Kokio išsilavinimo ketinate siekti baigę 12 klasių??



## Kur planuojate toliau mokytis?

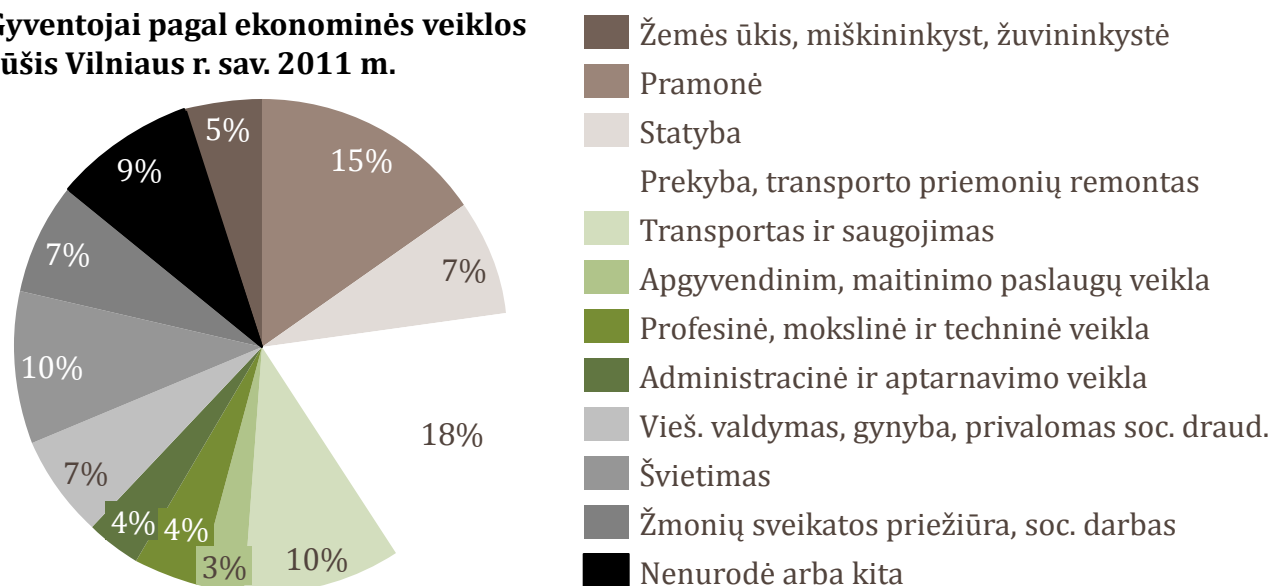


- Toliau mokytis planuoja 88 proc. apklaustųjų, iš jų 90 proc. planuoja likti Lietuvoje. Populiariausios mokslo įstaigos tarp respondentų: VU (norėtų studijuoti 28 proc. apklaustųjų), kolegijos (27 proc. apklaustųjų), VGTU (21 proc. apklaustųjų), MRU (10 proc. apklaustųjų).
- Populiariausios profesijos tarp merginų: bankininkystė ir finansai, medicina ir slauga, pedagogika ir socialiniai mokslai bei filologija. Patraukliausios profesijos tarp vaikinių: informatika, logistika, inžinerija bei teisė ir policijos veikla.
- Tarp planuojančių išvykti studijuoti į užsienį 34 proc. po mokslų baigimo planuoja grįžti į Lietuvą, 24 proc. pasilikti užsienyje, likę respondantai kol kas buvo neapsisprendę dėl grįžimo į Lietuvą. Pagrindinės priežastys, lėmusios apsisprendimą studijuoti užsienyje: siekis gauti geresnį darbą ir uždarbį (31 proc. respondentų pasirinko šį atsakymą), nematymas perspektyvų gyventi Lietuvoje (20 proc. respondentų), siekis įgauti kokybiškesnį išsilavinimą (16 proc.).
- 54 proc. respondentų išreiškė norą ateityje, po mokslų baigimo, įkurti savo nuosavą verslą.



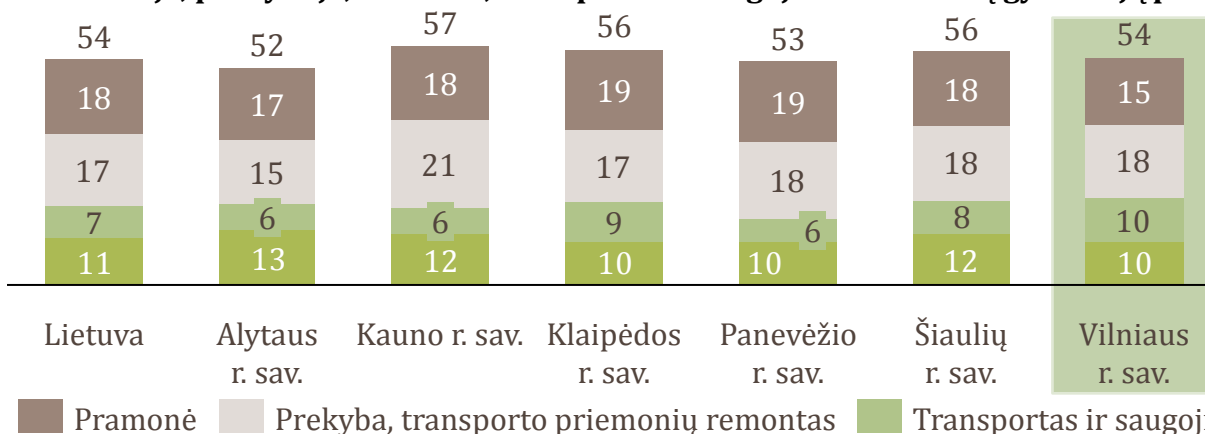
# Užimtų gyventojų pagal ekonominės veiklos rūšis pasiskirstymas

Gyventojai pagal ekonominės veiklos rūšis Vilniaus r. sav. 2011 m.



Vilniaus r. vyrauja gyventojai, dirbantys prekyboje bei transporto priemonių remonte, pramonėje, transporte ir saugojime bei švietime

Pramonėje, prekyboje, švietime, transporte ir saugojime dirbančių gyventojų proc. žiedinėse savivaldybėse 2011 m.

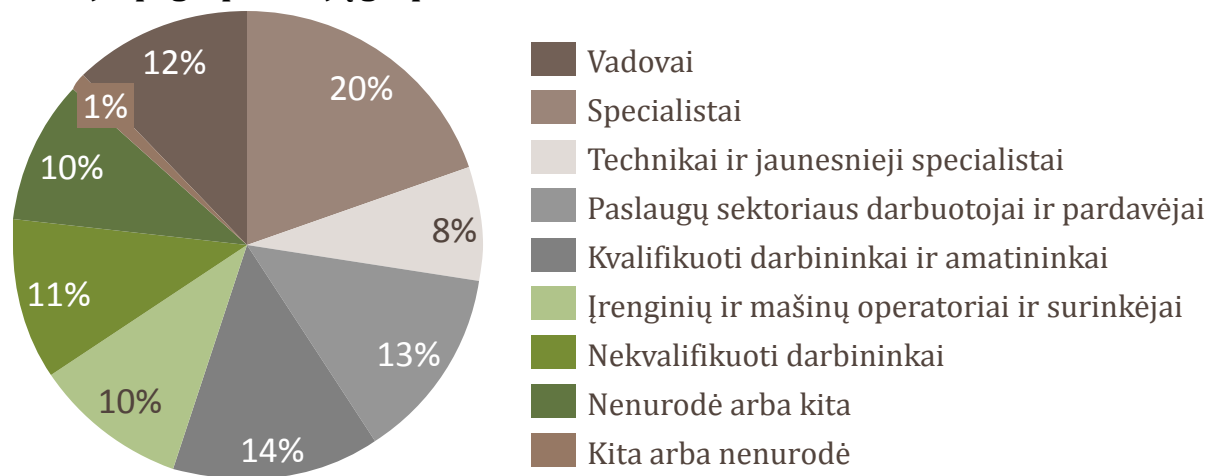


Lyginant su kitomis žiedinėmis sav. ir Lietuvos vidurkiu, Vilniaus r. sav. nėra pastebima ryškių išskirtinumų gyventojų pagal ekonominės veiklos rūšis pasiskirstyme

\* 2011 m. visuotinis gyventojų ir būstų surašymas

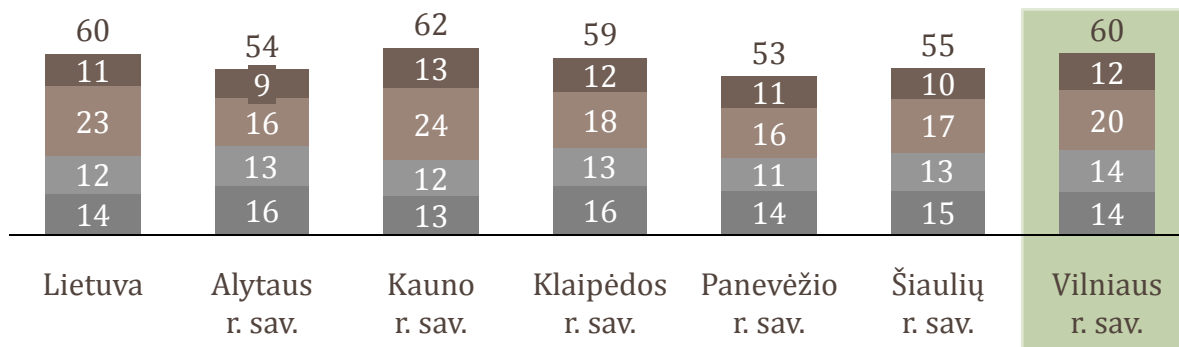
# Užimtų gyventojų nuo 15 m. pasiskirstymas pagal profesijų grupes

Gyventojai pagal profesijų grupes Vilniaus r. sav. 2011 m.

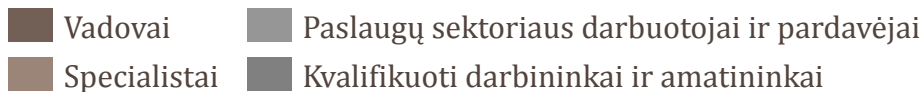


Vilniaus r. vyrauja specialistai, kvalifikuoti darbininkai ir amatininkai, vadovai bei paslaugų sektoriaus darbuotojai ir pardavėjai

Specialistų, kval. darbininkų, amatininkų, vadovų, paslaugų sektoriaus darb. proc. žiedinėse savivaldybėse 2011 m.

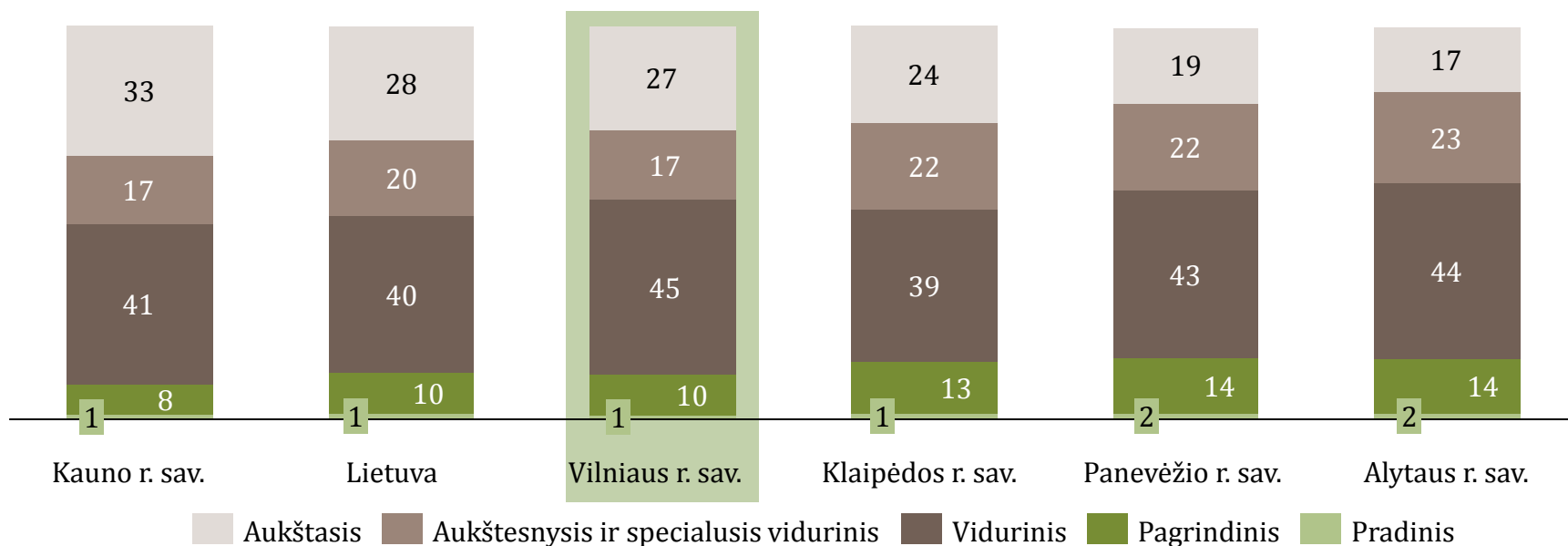


Lyginant su kitomis žiedinėmis sav. ir Lietuvos vidurkiu Vilniaus r. sav. nėra pastebima ryškių išskirtinumų gyventojų pagal ekonominės veiklos rūšis pasiskirstyme



\* 2011 m. visuotinis gyventojų ir būstų surašymas

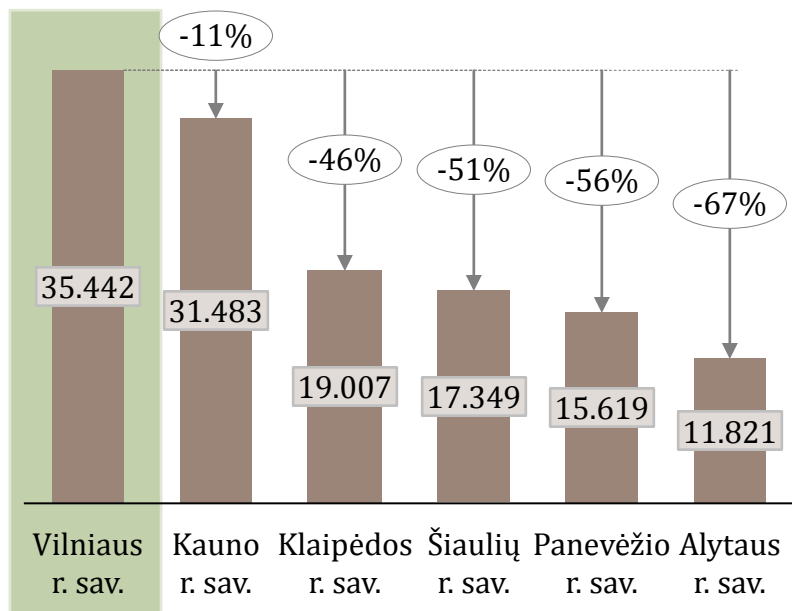
## 20–59 m. amžiaus gyventojų pasiskirstymas pagal įgytą išsilavinimą žiedinėse sav. 2011 m.



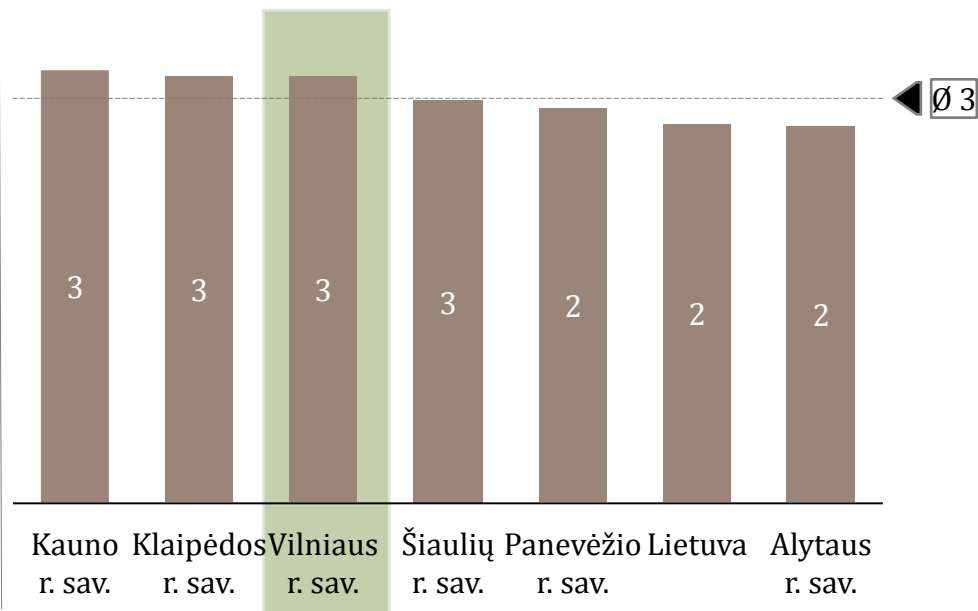
- Lyginant su kitomis savivaldybėmis bei Lietuvos vidurkiu Vilniaus rajonas nepasižymi didesne gyventojų su aukštesniu išsilavinimu dalimi
- Visgi daroma prielaida, kad visuotinio gyventojų surašymo duomenys nepateikia realios Vilniaus rajono gyventojų išsilavinimo situacijos, todėl, kad dalis naujakurių nors ir gyvena Vilniaus rajone, tačiau yra registruoti kitose Lietuvos seniūnijose. Didelė dalis Vilniaus rajono naujakurių yra aukštesnes pajamas gaunantys asmenys, todėl tikėtina, kad jų ir išsilavinimas yra aukštasis, tačiau šių duomenų statistikai įvertinti nėra galimybės

# Namų ūkių skaičiaus ir dydžio palyginimas žiedinėse savivaldybėse 2011 m.

Namų ūkių skaičius žiedinėse savivaldybėse



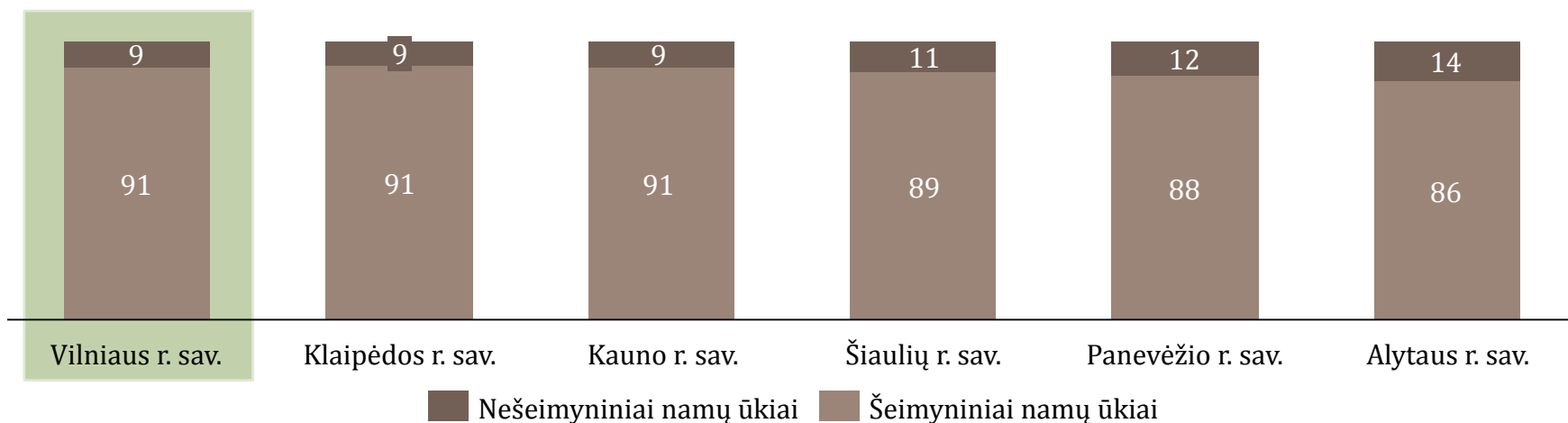
Vidutinis namų ūkio dydis, žiedinėse savivaldybėse



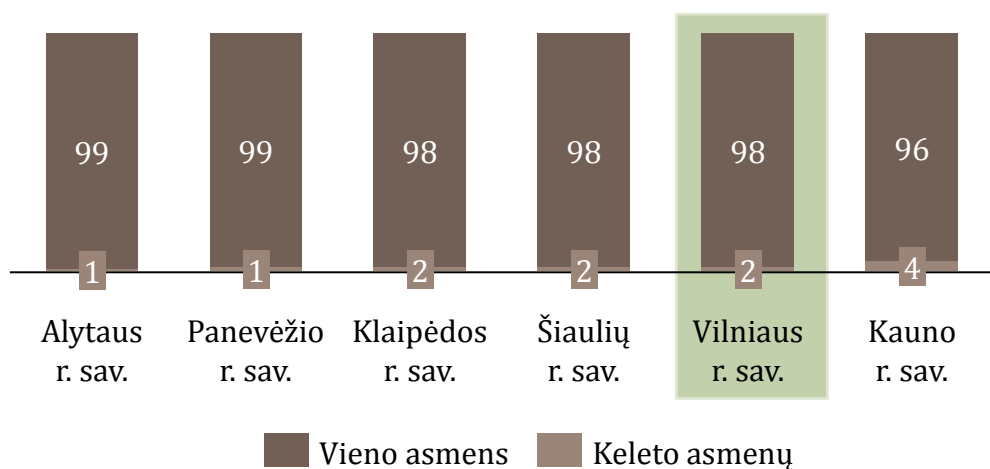
- Vilniaus rajono savivaldybė išsiskiria namų ūkių skaičiumi tarp žiedinių savivaldybių
- Vidutinis namų ūkio dydis Vilniaus rajone yra nežymiai mažesnis už Kauno ir Klaipėdos rajono savivaldybių vidutinį namų ūko dydį, tačiau didesnis už vidutiniškai Lietuvoje bei kitose žiedinėse savivaldybėse esančius namų ūkius

# Namų ūkių sudėties palyginimas žiedinėse savivaldybėse 2011 m.

Šeimyninių ir nešeimyninių namų ūkių pasiskirstymas, proc.



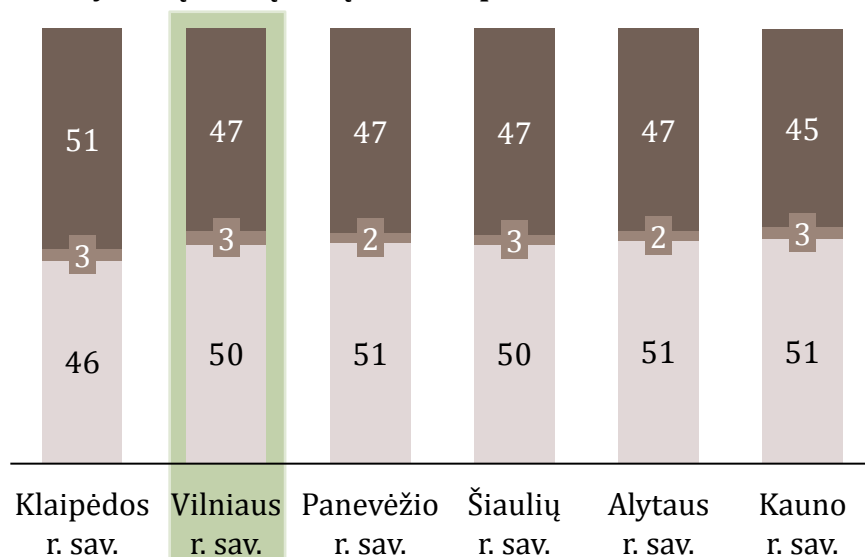
Nešeimyninių namų ūkių sudėtis, proc.



- Vilniaus r. vyrauja šeimyniniai namų ūkiai. Nešeimyniniuose ūkiuose Vilniaus rajone dažniausiai gyvena vienas žmogus
- Žiedinės savivaldybės, esančios šalia trijų didžiųjų Lietuvos miestų, pasižymi didesniu šeimyninių namų ūkių skaičiumi negu kitos lyginamosios savivaldybės
- Nagrinėjant nešeimyninių namų ūkių sudėtį žiedinėse savivaldybėse ryškių skirtumų neįžvelgiama

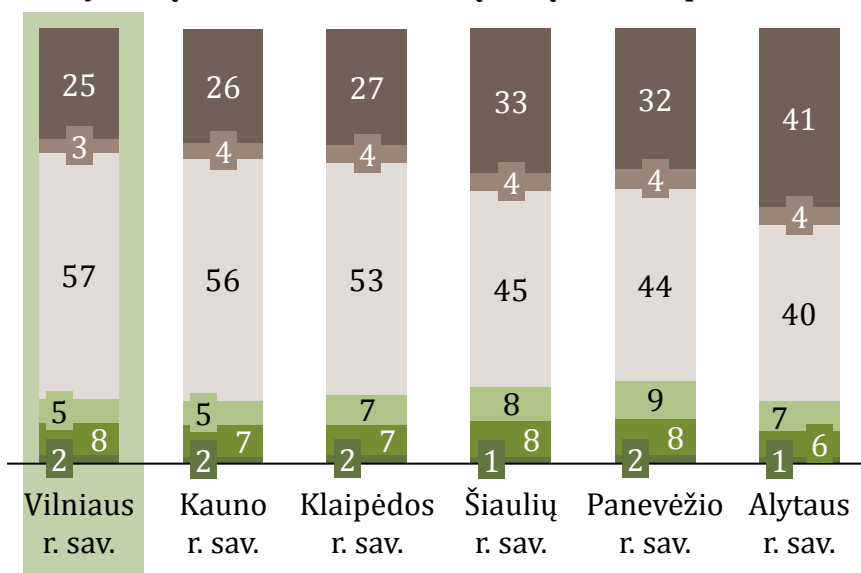
# Šeimyninių namų ūkių pasiskirstymas, proc. žiedinėse savivaldybėse 2011 m.

Šeimyninių namų ūkių sudėtis, proc.



Vienos šeimos  
 Dviejų ir daugiau šeimų  
 Kitokių šeimų

Šeimyninių vienos šeimos namų ūkių sudėtis, proc.

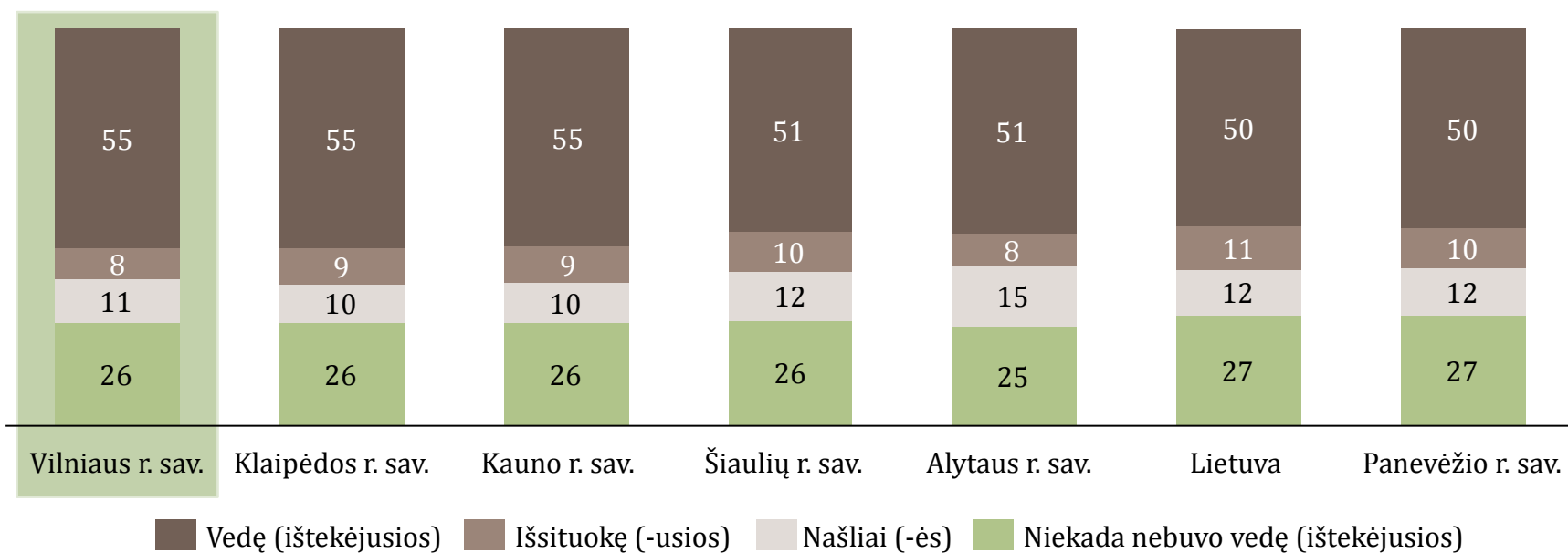


Sutuoktiniai be vaikų\*\*  
 Sugyventiniai be vaikų\*\*  
 Sutuoktiniai su vaikais\*\*  
 Sugyventiniai su vaikais\*\*  
 Viena motina su vaikais\*\*  
 Vienas tėvas su vaikais\*\*

- Vilniaus rajono savivaldybėje vyrauja šeimyniniai vienos šeimos namų ūkiai
- Vilniaus rajonas pirmauja sutuoktinių su vaikais \*\* procentu namų ūkiuose, tačiau savivaldybės namų ūkiuose gyvena santykinai mažiau sutuoktinių be vaikų
- Vilniaus rajono savivaldybė taip pat pasižymi mažiausiu sugyventinių skaičiaus procentu namų ūkiuose

# Savivaldybių gyventojai pagal santuokinę padėtį žiedinėse savivaldybėse

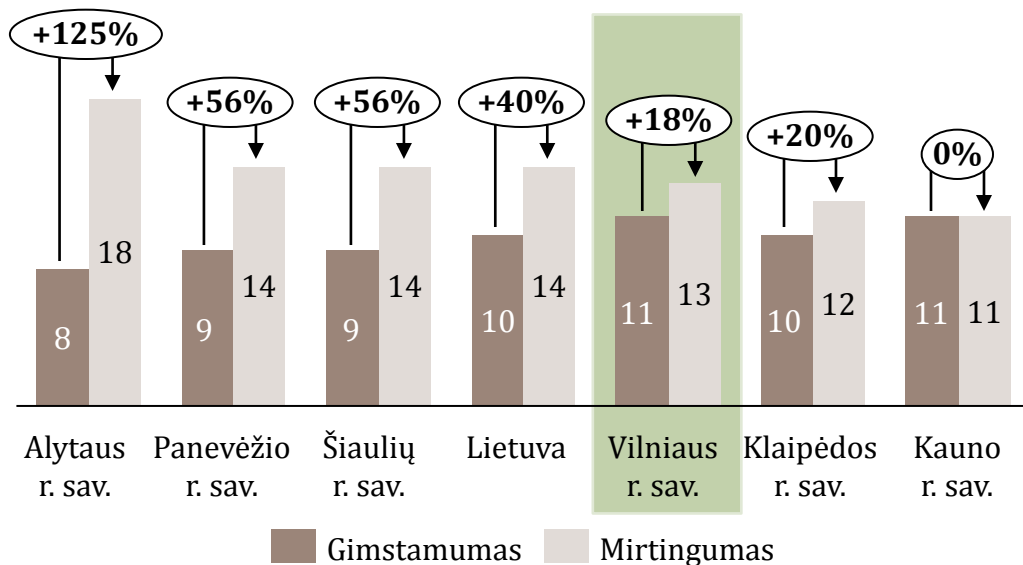
Gyventojų pagal santuokinę padėtį procentas 2011 m.



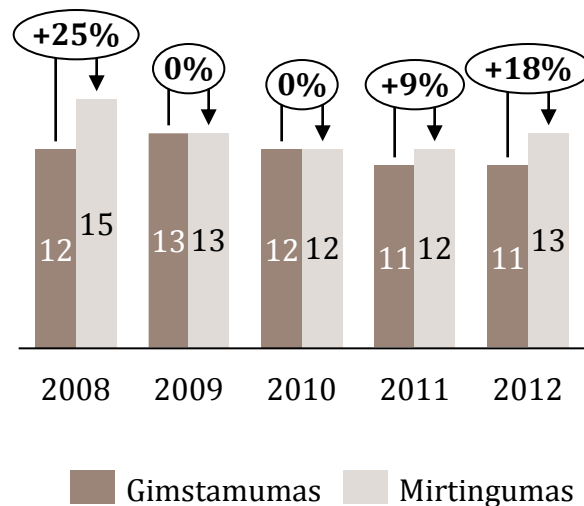
- Vilniaus rajono savivaldybėje vyrauja vedę gyventojai. Vedusių gyventojų procentas visose trijose šalia didžiųjų Lietuvos miestų esančiose savivaldybėse sutampa
- Vilniaus rajono savivaldybėje yra santykinai mažiau išsituokusių gyventojų negu kitose nagrinėjamose savivaldybėse

# Gimstamumas ir mirtingumas, tenkantis 1000-čiui gyventojų

Gimstamumas ir mirtingumas, tenkantis 1 000-čiui gyv., žiedinėse savivaldybėse 2013 m.



Gimstamumas ir mirtingumas, tenkantis 1 000-čiui gyv., Vilniaus r. savivaldybėje 2008–2012 m.

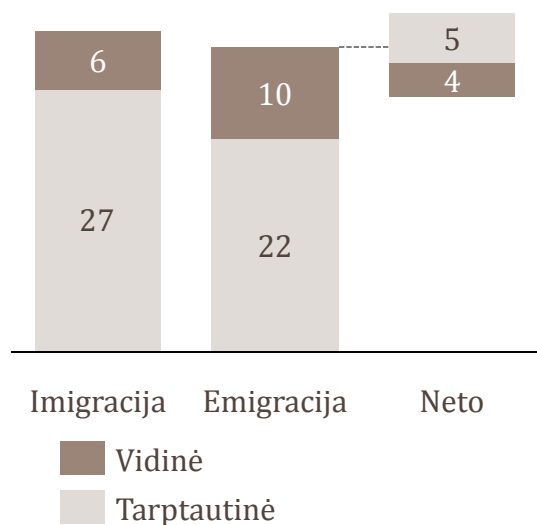


- Nuo 2010 m. Vilniaus r. gyventojų natūralus prieaugis tapo neigiamas ir pastaraisiais metais atotrūkis tarp mirusiųjų skaičiaus, tenkančio 1000-čiui gyventojų, ir gimusiųjų skaičiaus, tenkančio 1000-čiui gyventojų, didėja
- Visgi lyginant su kitomis savivaldybėmis bei Lietuvos vidurkiu šis atotrūkis vis tiek išlieka mažesnis

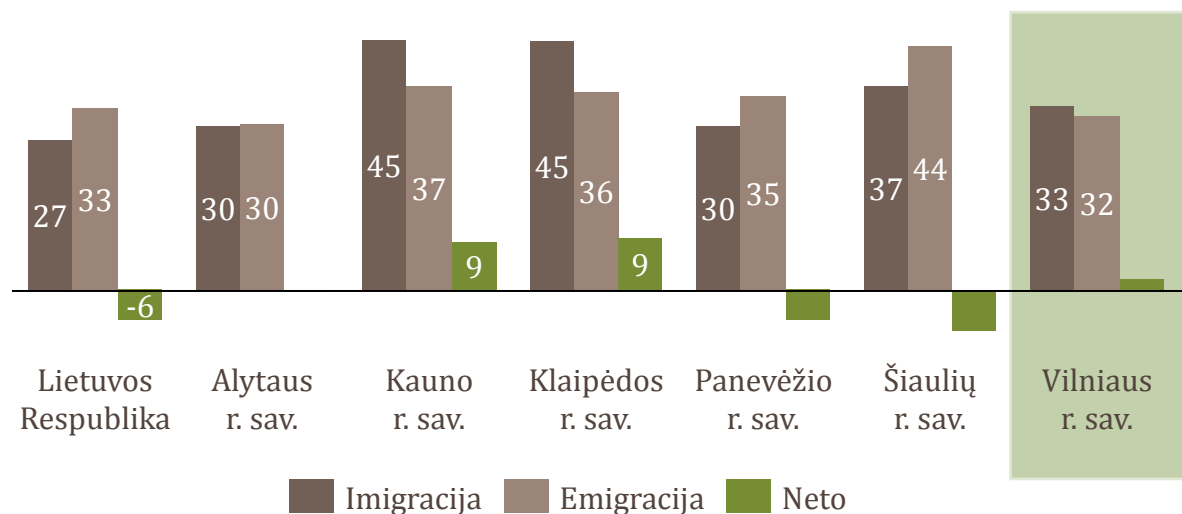


# Vidaus ir tarptautinė migracija tūkst. gyventojų 2013 m. žiedinėse savivaldybėse

## Migracija Vilniaus r. savivaldybėje



## Migracija žiedinėse savivaldybėse



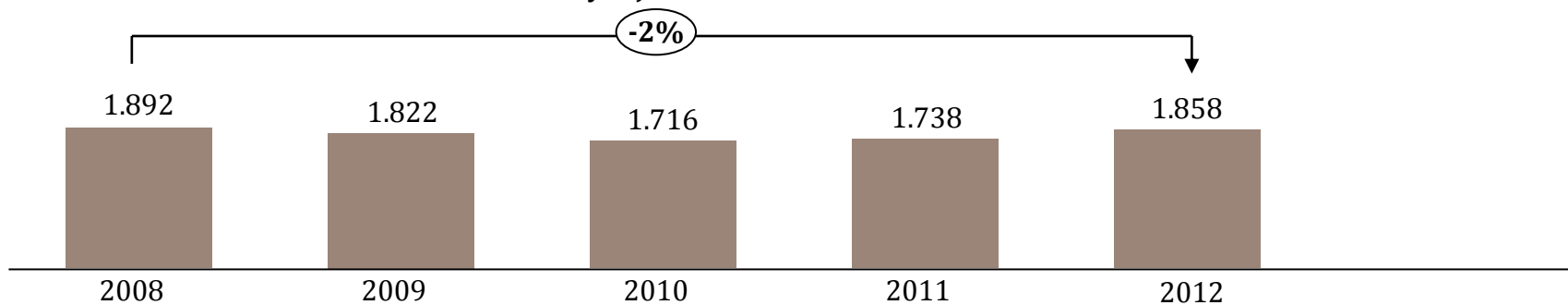
- 2013 m. emigracijos mastai Vilniaus rajone buvo mažesni negu imigracijos. Tuo Vilniaus r. savivaldybė išsiskyrė nuo Alytaus r., Panevėžio r. ir Šiaulių r. savivaldybių, kuriose neto migracija 2013 m. vis dar buvo neigiama
- 2013 m. atvykstančiųjų skaičius 1 000-čiui gyventojų Vilniaus r. savivaldybėje viršijo Lietuvos vidurkį, o išvykstančiųjų skaičius nors ir nežymiai, tačiau pirmą kartą buvo mažesnis negu Lietuvos vidurkis



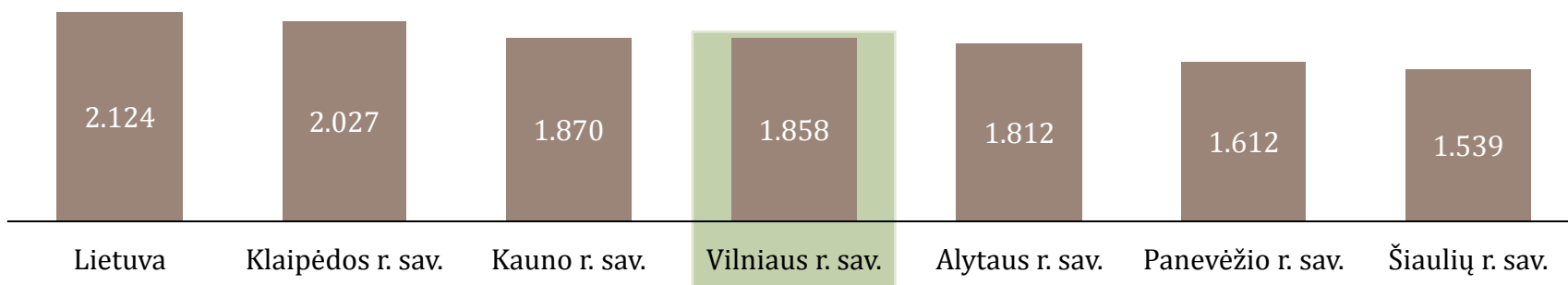
### 3. Ekonominiai veiksniai

# Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis žiedinėse savivaldybėse

Darbo užmokesčio kaita Vilniaus r. savivaldybėje 2008–2012 m.



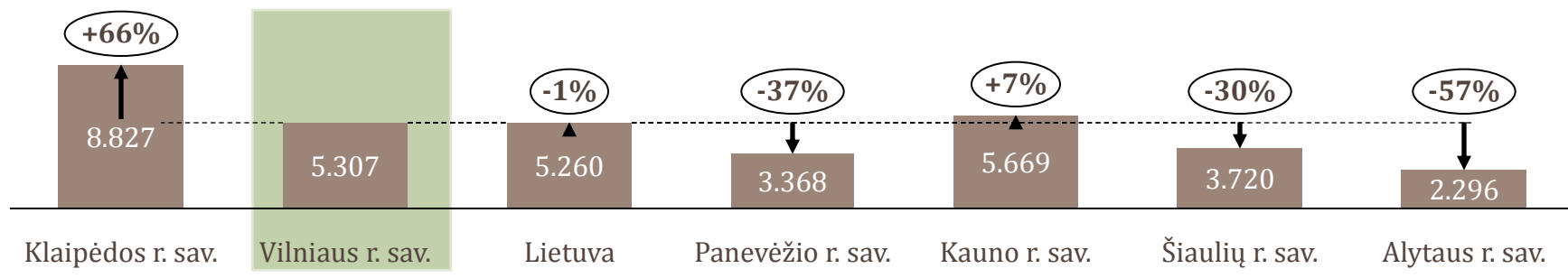
Darbo užmokesčio pokytis žiedinėse savivaldybėse ir Lietuvoje 2012 m.



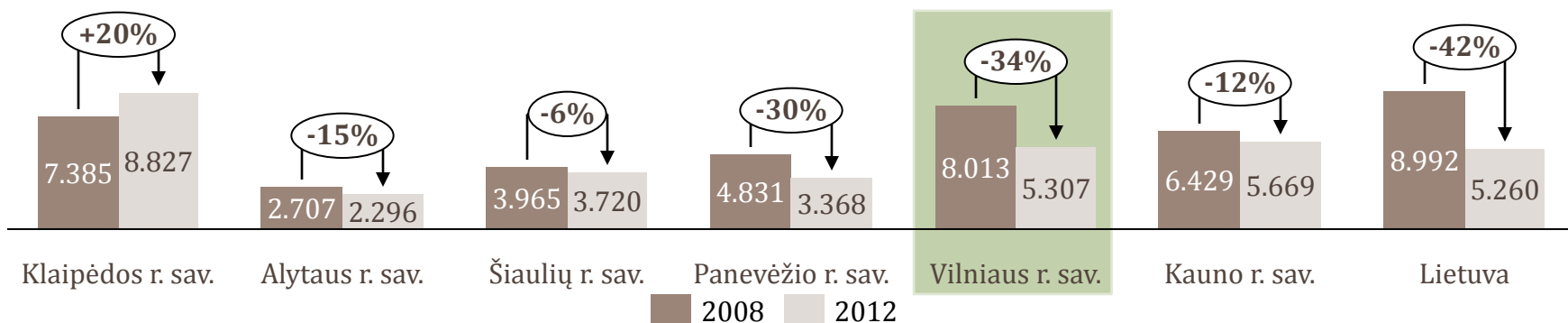
- Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Vilniaus r. savivaldybėje per 2008–2012 m. laikotarpį sumžėjo 2 proc., tuo tarpu Lietuvoje per nagrinėjamą laikotarpį darbo užmokestis sumažėjo 1 proc.
- Vilniaus r. pasižymi mažesniu bruto darbo užmokesčiu negu šalies vidurkis (13 proc. mažesnis) bei negu kitos šalia dviejų didžiųjų miestų esančios žiedinės savivaldybės
- Vilniaus r. yra konkurencingesnis darbo jėgos kaina nei Kauno ir Klaipėdos rajonų savivaldybės

# Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui

Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyv. 2012 m., Lt



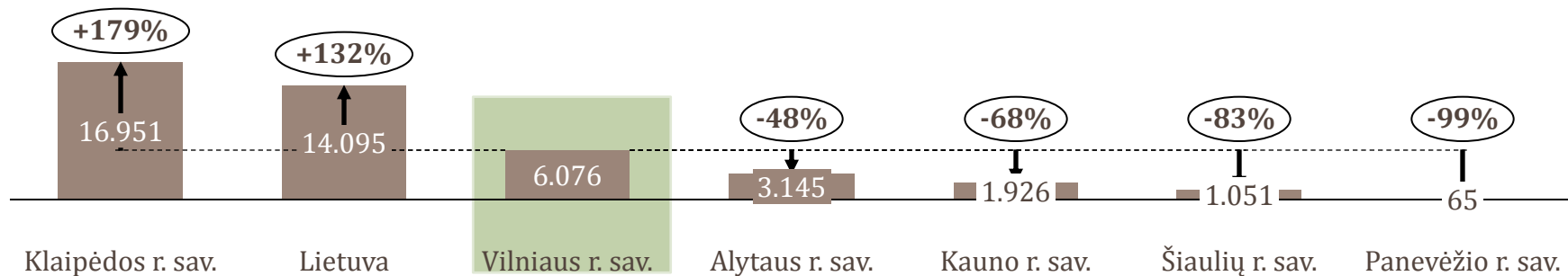
Materialinių investicijų, tenkančių vienam gyv., pokytis, Lt



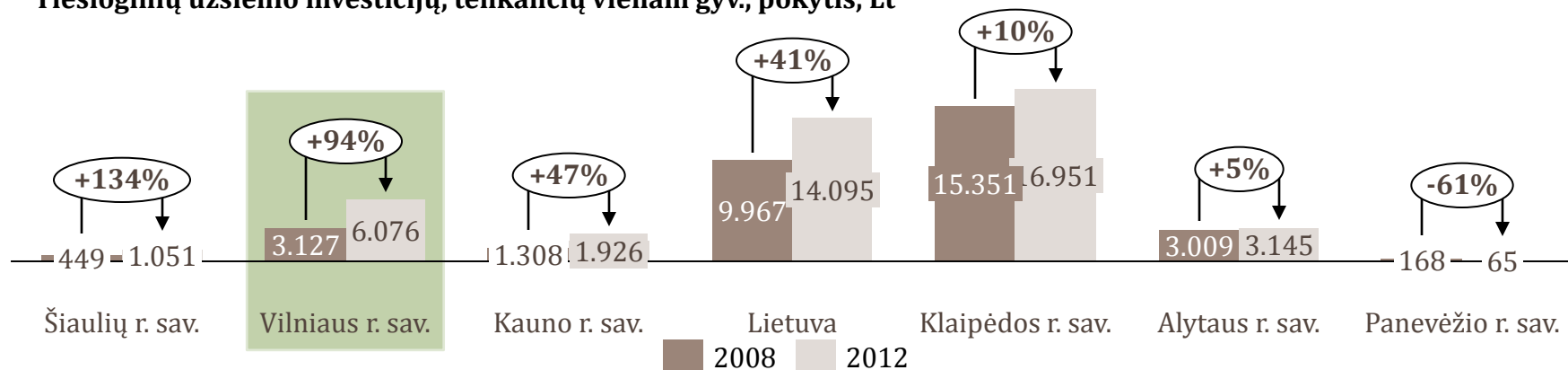
- Pagal materialinių investicijų kiekį, tenkantį vienam gyventojui, Vilniaus r. savivaldybė 2012 m. viršijo Lietuvos vidurkį bei pirmavo tarp kitų žiedinių savivaldybių, išskyrus Klaipėdos ir Kauno r. sav.
- 2008–2012 m. materialinės investicijos, tenkančios 1 000-čiui gyventojų, Vilniaus r. sav. sumažėjo 34 proc., tuo tarpu Klaipėdos r. savivaldybėje šis rodiklis per nagrinėjamą laikotarpį išaugo

# Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui

Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyv. 2012 m., Lt



Tiesioginių užsienio investicijų, tenkančių vienam gyv., pokytis, Lt

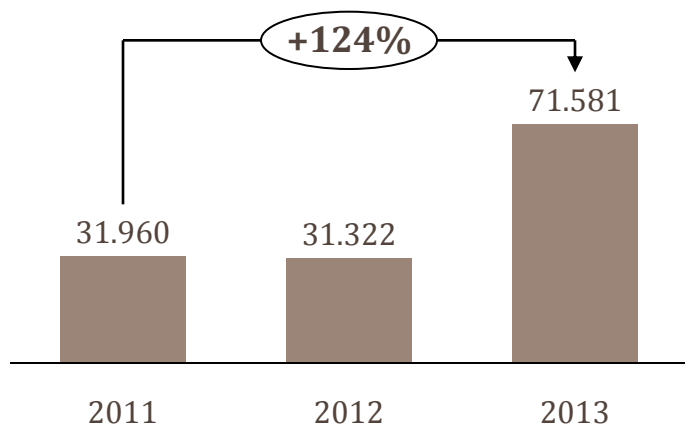


- 2008–2012 m. Vilniaus r. tarp žiedinių savivaldybių pasižymėjo vienu didžiausiu tiesioginių užsienio investicijų, tenkančių vienam gyventojui, augimu
- 2012 m. tiesioginės užsienio investicijos vienam gyventojui Vilniaus r. savivaldybėje viršijo didžiosios dalies žiedinių savivaldybių rodiklius, tačiau išliko 179 proc. mažesnės negu Klaipėdos r. savivaldybėje ir 132 proc. mažesnis negu Lietuvos vidurkis

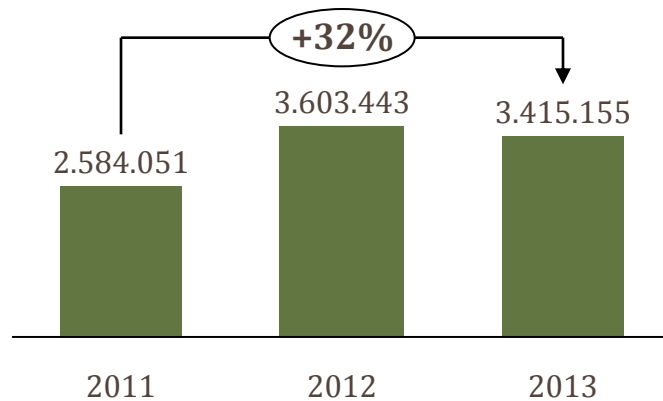
# ES paramos projektai Vilniaus r. sav. 2011–2013 m.

m.

ES paramos projektų vertė Vilniaus r. sav. tūkst. Lt

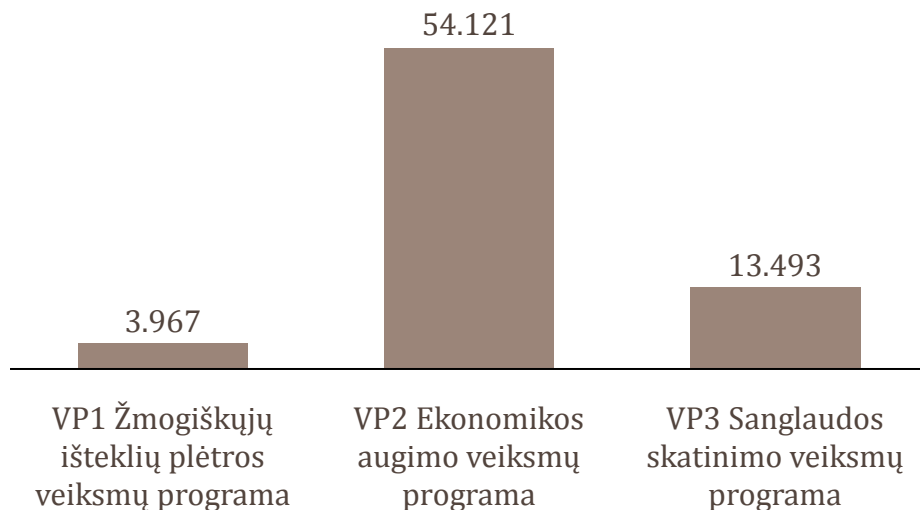


Bendra ES paramos projektų vertė tūkst. Lt Lietuvoje

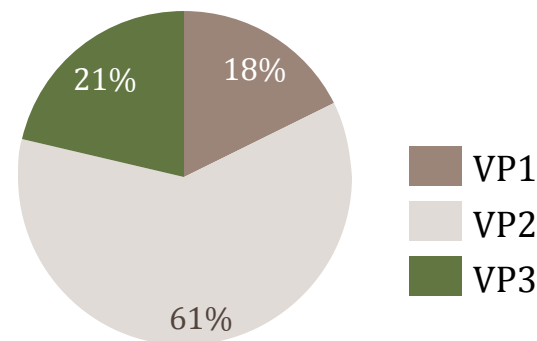


2011–2013 m. ES finansuojamų projektų vertė Vilniaus r. sav. padidėjo beveik 4 kartus daugiau lyginant su ES paramos projektų verte visoje Lietuvoje.

2013 m. ES paramos projektų vertė Vilniaus r. sav. pagal veiksmų programą, tūkst. Lt

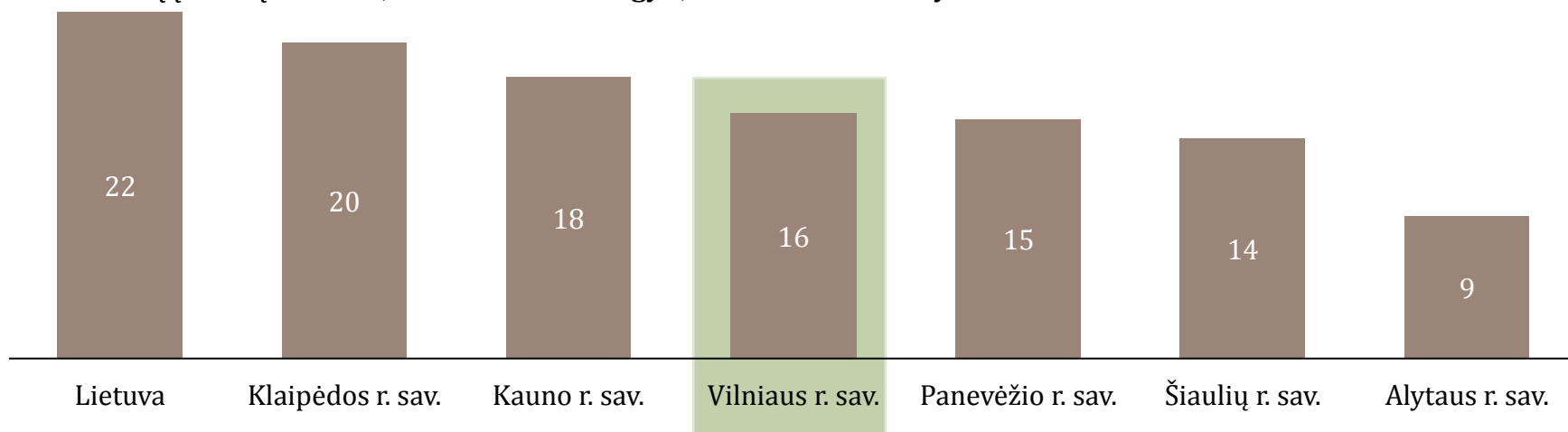


2013 m. ES paramos įgyvendinamų projektų santykis pagal kategoriją Vilniaus r. sav.:



# Veikiančios įmonės žiedinėse savivaldybėse 2013 m.

Veikiančių įmonių skaičius, tenkantis vienam gyv., žiedinėse savivaldybėse 2013 m.



- 2013 m. veikiančių įmonių skaičius vienam gyv. Vilniaus r. išliko mažesnis negu kitose šalia trijų Lietuvos didmiesčių esančiose žiedinėse savivaldybėse bei Lietuvoje.
- 2008–2013 m. veikiančių įmonių skaičius, tenkantis 1 gyv., Vilniaus r. išaugo 41 proc., tai rodo augantį Vilniaus r. gyventojų verslumą bei išorinių investuotojų susidomėjimą savivaldybe
- Pagal darbuotojų skaičių Vilniaus r. vyrauja labai mažos įmonės (iki 9 darbuotojų). Tokios įmonės sudaro 79 proc. visų Vilniaus r. sav. įmonių
- Dažniausiai pasitaikanti teisinė forma tarp Vilniaus r. įmonių – uždaroji akcinė bendrovė. Šios įmonės sudaro 71 proc. visų įmonių
- Įmonių pasiskirstymas pagal darbuotojų kiekį bei teisinę formą yra panašus ir kitose žiedinėse savivaldybėse bei Lietuvoje

# Didžiųjų įmonių pasiskirstymas Vilniaus r. savivaldybėje

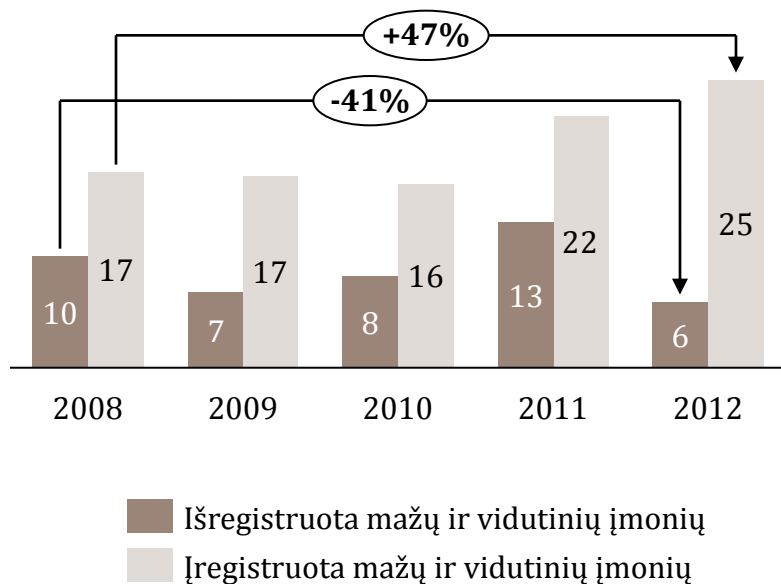
- Pagal darbuotojų skaičių bei pardavimo pajamas, didžiausios Vilniaus r. savivaldybėje esančios įmonės: UAB „Lukoil Baltija“, AB „Vilniaus paukštynas“, bei UAB „Girteka logistics“
- Šiose įmonėse dirba 1 963 darbuotojai
- Daugiausiai didelių įmonių koncentruojasi šalia Vilniaus miesto esančiose seniūnijose:
  - Nemėžio seniūnijoje veikia: UAB „PakMarkas“, UAB „GlassLT“, AS „Baltem“ Vilniaus filialas, UAB „Girteka logistics“
  - Avižienių seniūnijoje – UAB „Lukoil Baltija“, UAB „Baltic Petroleum“, AUB „EMP recycling“
  - Pagirių seniūnijoje – UAB „Ruukki Lietuva“, UAB „Tiekėjų gildija“
  - Nemenčinės – UAB „Vilnika“
  - Rudaminos seniūnijoje – AB „Vilniaus paukštynas“



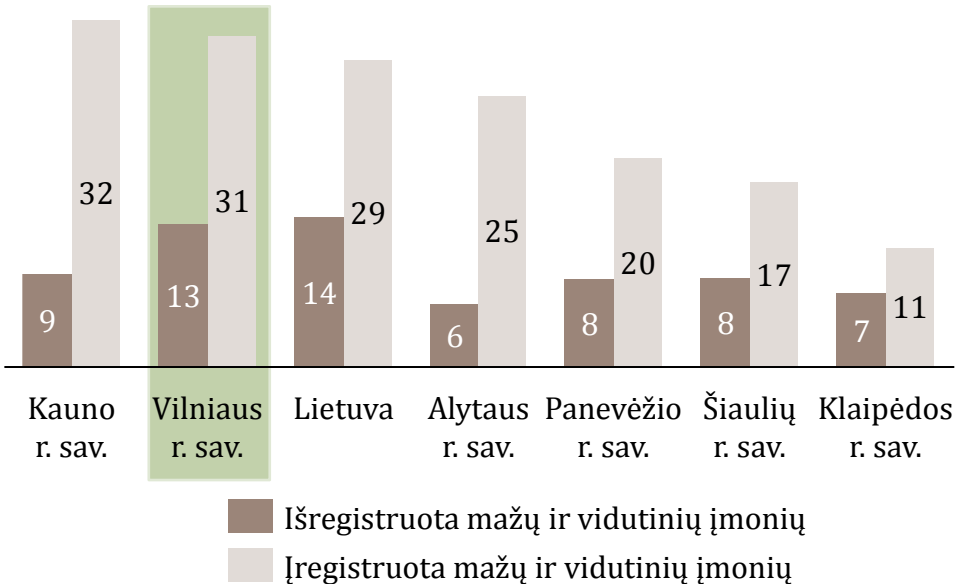


# Mažų ir vidutinių įmonių plėtra žiedinėse savivaldybėse

Veikiančių įmonių skaičiaus, tenkančio 10 tūkst. gyv., plėtra Vilniaus r. savivaldybėje



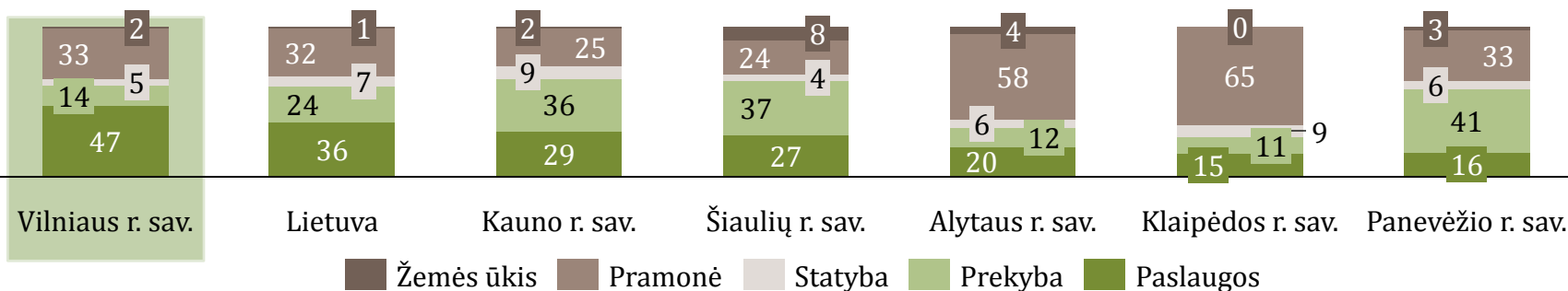
Veikiančių įmonių skaičiaus, tenkančio 10 tūkst. gyv., plėtra žiedinėse sav., 2012 m.



- 2008–2012 m. Vilniaus r. didėjo įregistruojamų įmonių, tenkančių 10 tūkst. gyv., skaičius. Pagal įregistruojamų įmonių skaičių Vilniaus r. pirmauja tarp kitų žiedinių sav. Šis rodiklis Vilniaus r. yra taip pat aukštesnis negu Lietuvos vidurkis
- Vilniaus r. mažėja išregistruojamų įmonių, tenkančių 10 tūkst. gyventojų, skaičius. Kita vertus, šis rodiklis išlieka vis dar didesnis negu kitose žiedinėse savivaldybėse
- Nepaisant išregistruojamų įmonių skaičiaus, bendras mažų ir vidutinių įmonių skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyv., Vilniaus r. auga

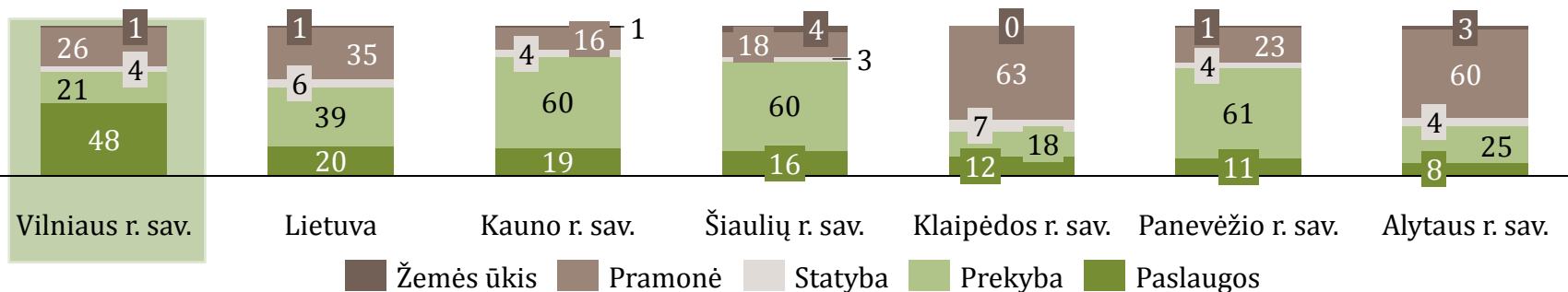
# Skirtingų verslo sektorių analizė žiedinėse savivaldybėse

Pridėtinė vertė gamybos kainomis 2011 m., proc.



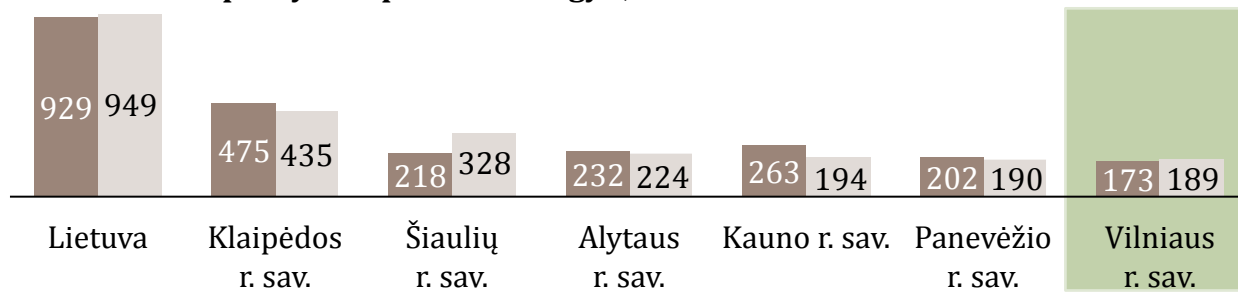
- Tiek pagal pridėtinę vertę gamyboje, tiek ir pagal įmonių apyvartą Vilniaus r. pirmauja paslaugų ir pramonės sektorių įmonės
- Statybos ir žemės ūkio sektoriaus įmonės pagal abu nagrinėjamus kriterijus užima mažiausią dalį Vilniaus r. įmonių struktūroje
- Pagal nagrinėjamus kriterijus Vilniaus r. pasižymi ženkliai didesniu paslaugų įmonių procentu negu kitos žiedinės savivaldybės bei Lietuvos vidurkis

Įmonių apyvarta 2011 m., proc.

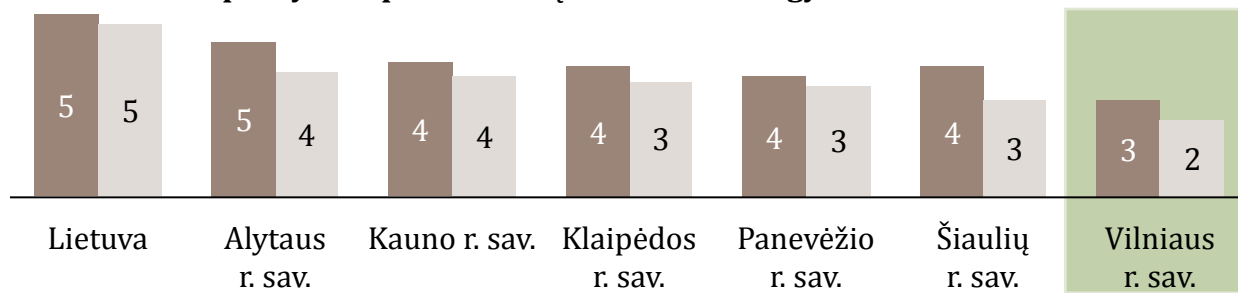


# Vidaus prekybos palyginimas žiedinėse savivaldybėse

Mažmeninės prekybos\* plotas 1 000 gyv., m<sup>2</sup>



Mažmeninės prekybos\* parduotuvių skaičius 1 000 gyv.



Maitinimo ir gėrimų teikimo veiklos įmonių maitinimo vietų skaičius 1 000 gyv.

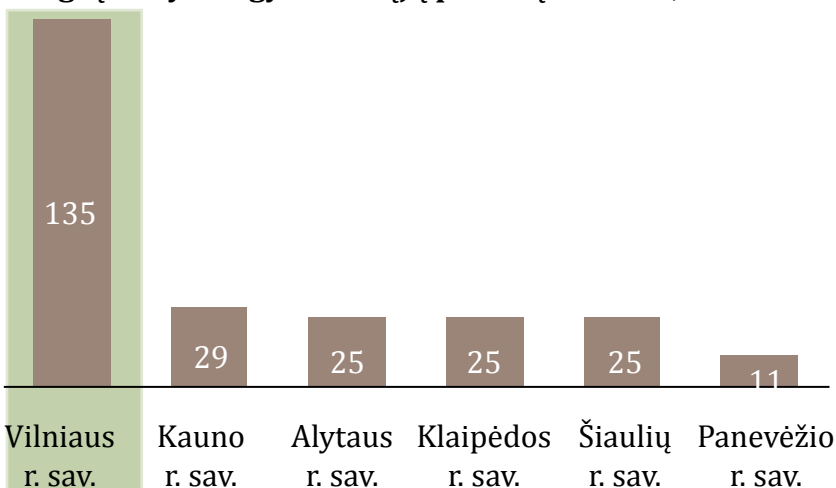


- Pagal nagrinėjamus vidaus prekybos rodiklius Vilniaus rajone vyrauja ženklus atotrūkis nuo Lietuvos vidurkio
- Kita vertus, kitose žiedinėse savivaldybėse vidaus prekybos situacija panaši
- Tokios tendencijos yra lemiamos fakto, kad visa prekyba yra sukoncentruota šalia žiedinių savivaldybių esančiuose didmiesčiuose, todėl vystytis vidaus prekybai žiedinėse savivaldybės nėra poreikio

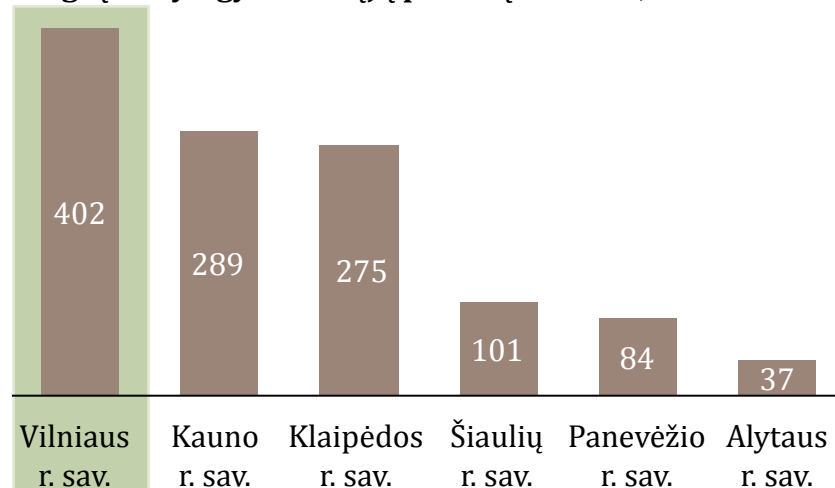
\* Išskyrus variklinių transporto priemonių ir motociklų prekybą \*\*Lietuvos statistikos departamentas

# Statybos sektorius žiedinėse savivaldybėse 2012 m.

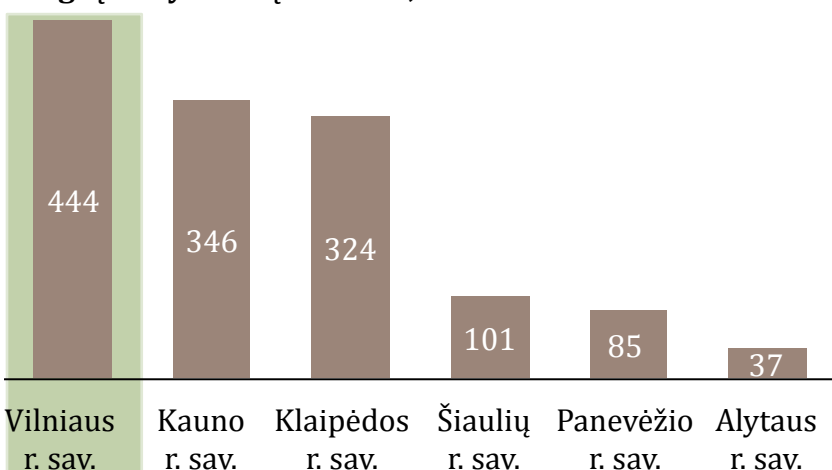
Baigtų statyti negyvenamųjų pastatų skaičius, vnt.



Baigtų statyti gyvenamųjų pastatų skaičius, vnt.



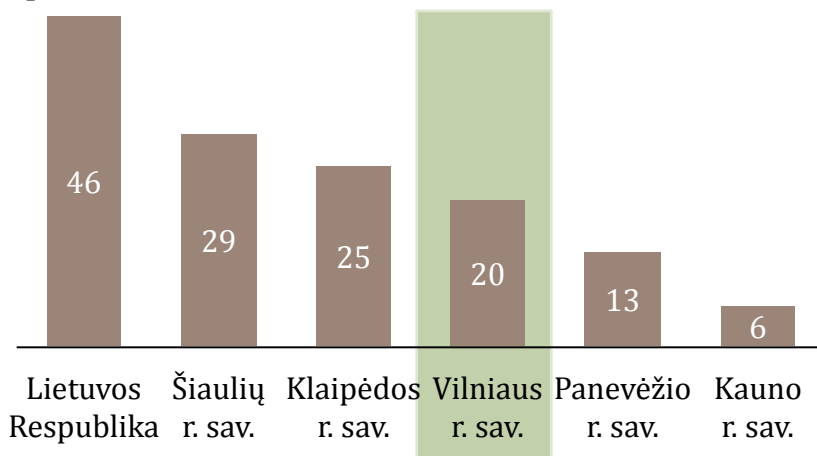
Baigtų statyti butų skaičius, vnt.



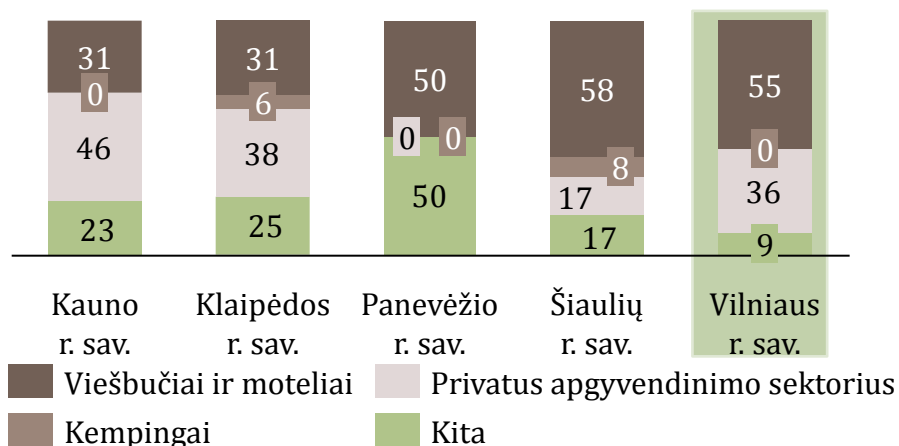
- Pagal 2012 m. baigtų statyti pastatų bei butų skaičių Vilniaus r. savivaldybė ženkliai lenkia kitas žiedines savivaldybes
- Esama situacija rodo sparčią gyvenviečių plėtrą Vilniaus r. savivaldybėje
- Vilniaus r. savivaldybėje yra svarbu užtikrinti kontroliuojamą gyvenviečių kūrimosi procesą, pvz., skatinant naujas gyvenvietes kurtis šalia jau esančių stambesnių gyvenviečių

# Apgyvandinimo įstaigų analizė žiedinėse savivaldybėse

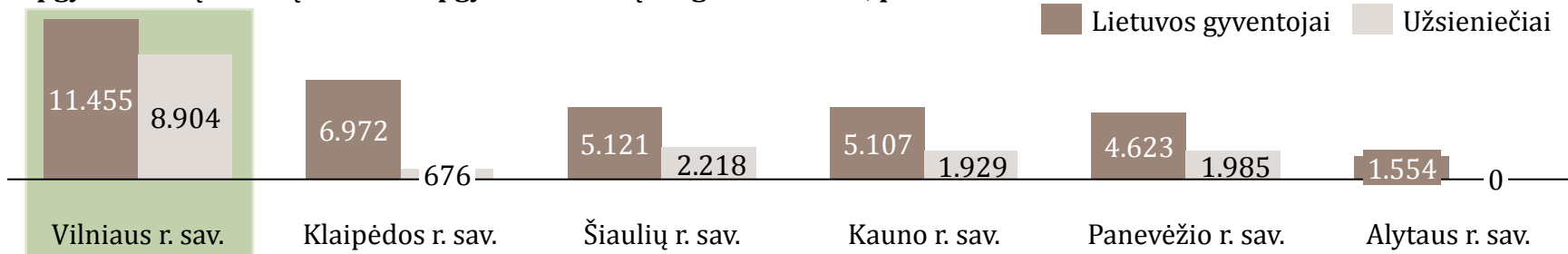
**Apgyvandinimo įstaigų numerių užimtumas 2012 m., proc.**



**Apgyvandinimo įstaigų proc. savivaldybėje 2013 m.**



**Apgyvendintų turistų skaičius apgyvendinimo įstaigose 2012 m., proc.**



- Vilniaus r. savivaldybė pirmauja pagal apgyvendintų turistų skaičių, tačiau apgyvendinimo įstaigų numerių užimtumas 2012 m. siekė tik 20 proc., tai rodo pakankamą apgyvendinimo paslaugų pasiūlą Vilniaus r.
- Viešbučiai ir moteliai vyrauja tarp apgyvendinimo įstaigų Vilniaus rajone.

# Turizmo plėtros išteklių Vilniaus r. savivaldybės teritorijoje

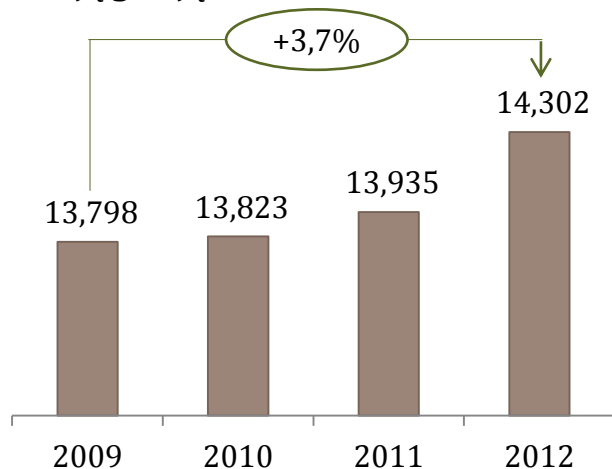
<b>Gamtiniai išteklių*</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>▪ Vilniaus r. turtingas vertingais gamtovaizdžiais, istorijos, architektūros, gamtos paminklais, etnografiniais kaimais. Tai lemia didelį potencialą plėtoti kaimo vietovėse turizmo ir poilsio paslaugas</li><li>▪ Privalumas yra palyginti didelis rajono teritorijos miškingumas</li><li>▪ Vertingiausi gamtosauginiu, estetiniu ir pažintiniu atžvilgiu rajono kraštovaizdžiai yra Neries regioniniame parke</li></ul>
<b>Kultūros paveldas</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>▪ Vilniaus rajonas išsiskiria archeologinių vietų ir buvusių dvarų sodybų gausa</li><li>▪ Iš visų Kultūros vertybių registre įrašytų nekilnojamųjų kultūros vertybių beveik 58 proc. sudaro archeologinės vertybės (piliakalniai, pilkapynai, senkapiai, senovės gyvenvietės, dvarvietės), 19 proc. – architektūrinės (dvaro sodybų statinių kompleksai, kiti statiniai), 6 proc. – sakralinės (bažnyčios ir bažnyčių statinių kompleksai, koplyčios, mečetės, šventoji ola ir šaltinis)</li></ul>
<b>Maršrutai ir trasos</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>▪ Vilniaus rajono savivaldybės teritoriją kerta perspektyviniai nacionalinės ir tarptautinės svarbos turistiniai maršrutai vedantys į Lietuvos sostinę ir iš jos. Tai autoturizmo vandens turizmo, dviračių turizmo, pėsčiųjų (piligriminio turizmo, slidininkų ir kt.) maršrutai</li></ul>
<b>Turizmo plėtra seniūnijose</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>▪ Remiantis Vilniaus r. teritorijos bendroju planu tinkamiausios Vilniaus r. savivaldybės turizmo plėtojimui: Bezdonys, Buivydžiai, Dūkštos, Kalveliai, Marijampolis, Sudervė, Sužionys</li></ul>



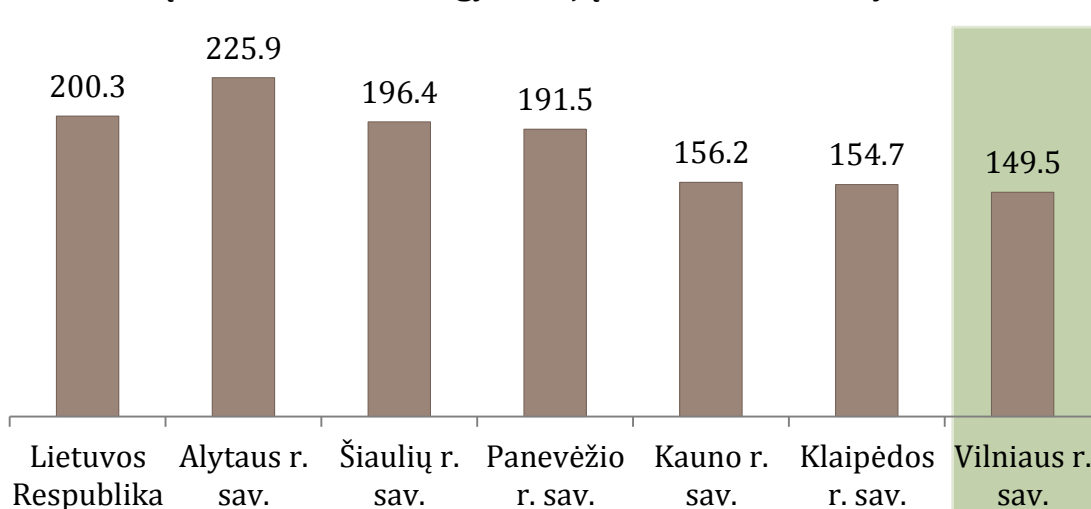
## 4. Socialiniai ir kultūriniai veiksniai

# Pensijų gavėjų skaičius 1 000-čiui gyv. Vilniaus r. sav. yra mažiausias tarp žiedinių savivaldybių

Pensijų gavėjų skaičius Vilniaus r. sav.



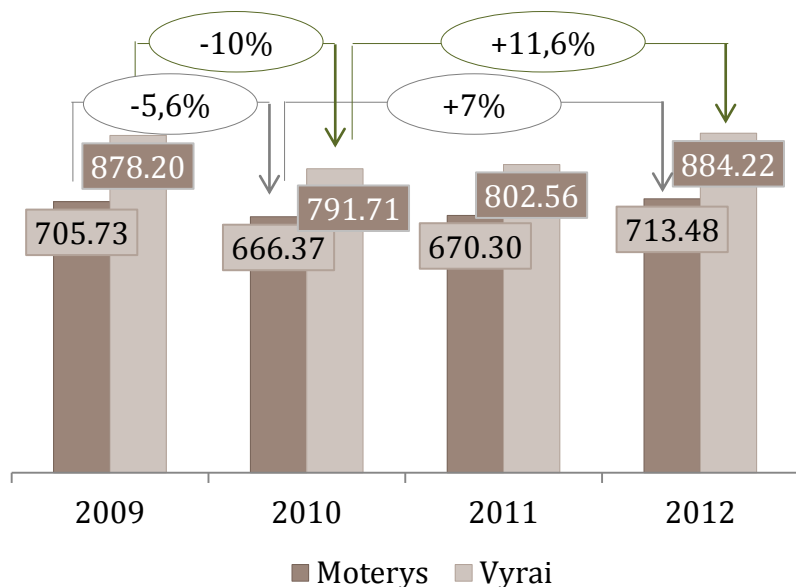
Pensininkų skaičius 1000-čiui gyventojų žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



- Pastaraisiais metais pensijų gavėjų skaičius Vilniaus r. sav. augo
- Pensijų gavėjų skaičius Vilniaus r. sav. vienam tūkst. gyventojų yra mažiausias tarp žiedinių sav. ir yra 25 proc. mažesnis už Lietuvos vidurkį
- Santykinai mažai pensinio amžiaus gyventojų dalis sietina su darbingo amžiaus naujakurių atsikraustymu iš Vilniaus miesto

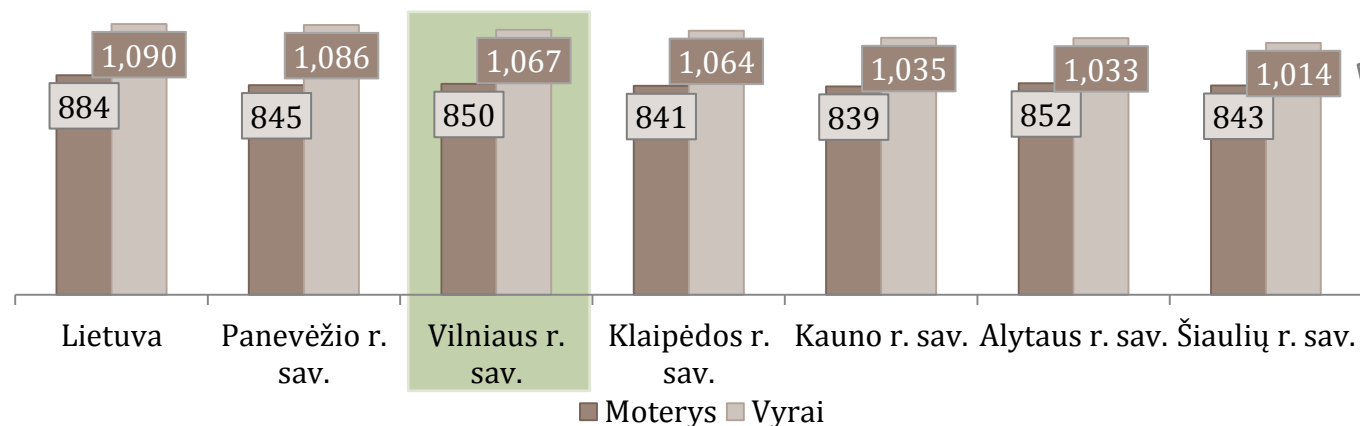


# Vidutinė pensija Vilniaus r. jau pralenkė 2009-ųjų metų lygį, tačiau vis dar nesiekia Lietuvos vidurkio



- Vidutinė vyrų ir moterų pensija krito 2010 m., tačiau pradėjo kilti 2011 m., o 2012 m. pralenkė 2009 m. dydį
- Pensijų gavėjai ekonominės krizės pasekmes pradėjo jausti kiek vėliau negu 2008 m.
- Visose žiedinėse savivaldybėse vidutinė vyrų pensija viršija vidutinę moterų pensiją
- Vilniaus r. sav. tiek vyrų, tiek moterų vidutinė pensija 2012 m. nesiekė Lietuvos vidurkio

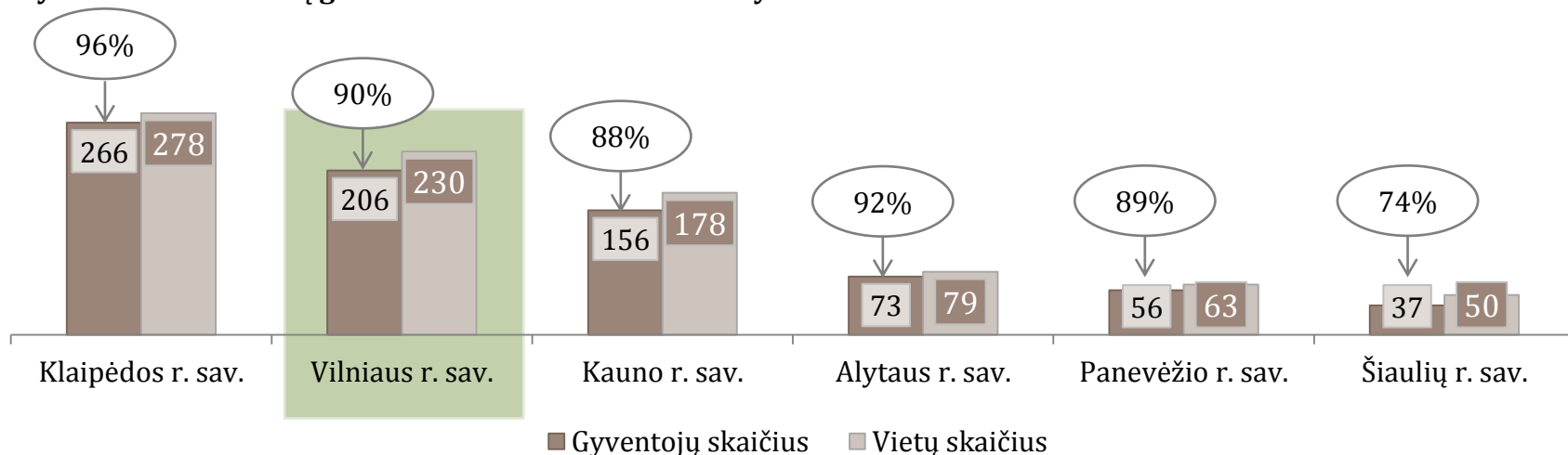
## Vidutinė pensija žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



Vilniaus r. sav. vidutinė vyrų pensija yra mažesnė negu Panevėžio r. sav., tačiau didesnė negu visose kitose savivaldybėse

# Vietų skaičius senyvo amžiaus globos namuose Vilniaus r. sav. atitinka poreikį

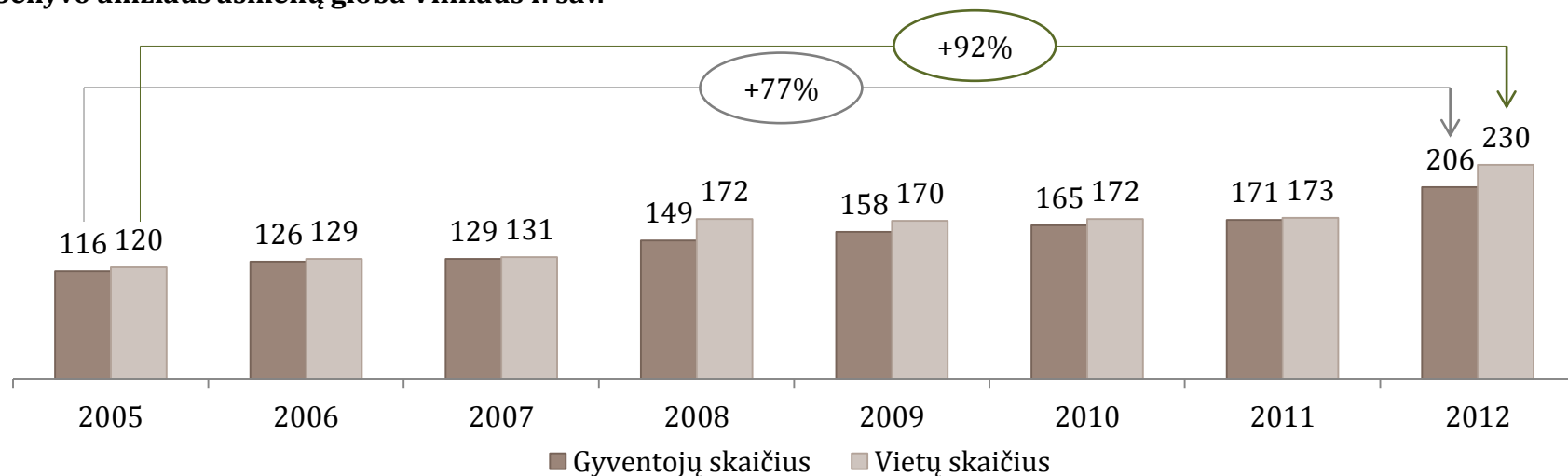
Senyvo amžiaus žmonių globos namai žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



- Vietų skaičius globos namuose, kaip ir kitose žiedinėse savivaldybėse, yra didesnis negu globos reikalaujančių žmonių skaičius
- Savivaldybės teritorijoje veikia Paberžės socialinės globos namai, išlaikomi iš Vilniaus rajono savivaldybės biudžeto lėšų ir valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos savivaldybių biudžetams. Globos namų steigėjo funkcijas vykdo Vilniaus rajono savivaldybės taryba. Globos namuose slaugomi pagyvenusieji bei neįgalieji asmenys. Socialinės globos namuose yra 40 vietų, visos jos užimtoms. Vietų skaičius socialinės globos namuose atitinka poreikį. Savivaldybės teritorijoje taip pat veikia Prūdiškių socialinės globos namai, kurių savininkė yra Valstybė, o savininko teises ir pareigas įgyvendina Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

# Vietų skaičius senyvo amžiaus asmenų globos namuose nuo 2005-ųjų metų atitiko poreikį

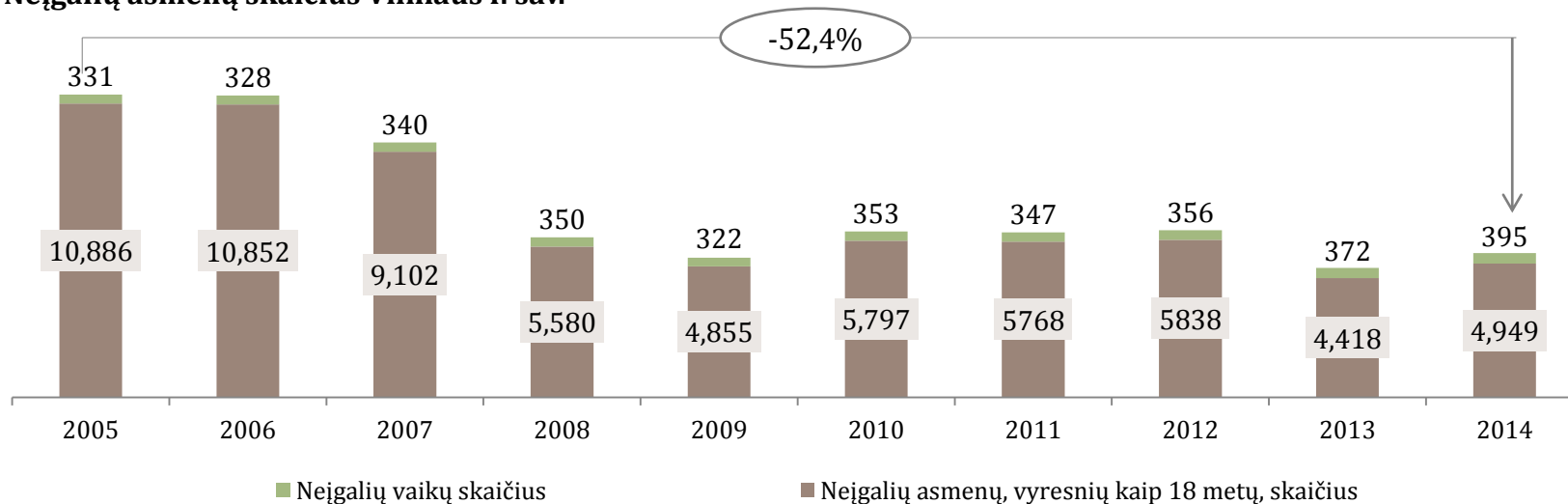
Senyvo amžiaus asmenų globa Vilniaus r. sav.



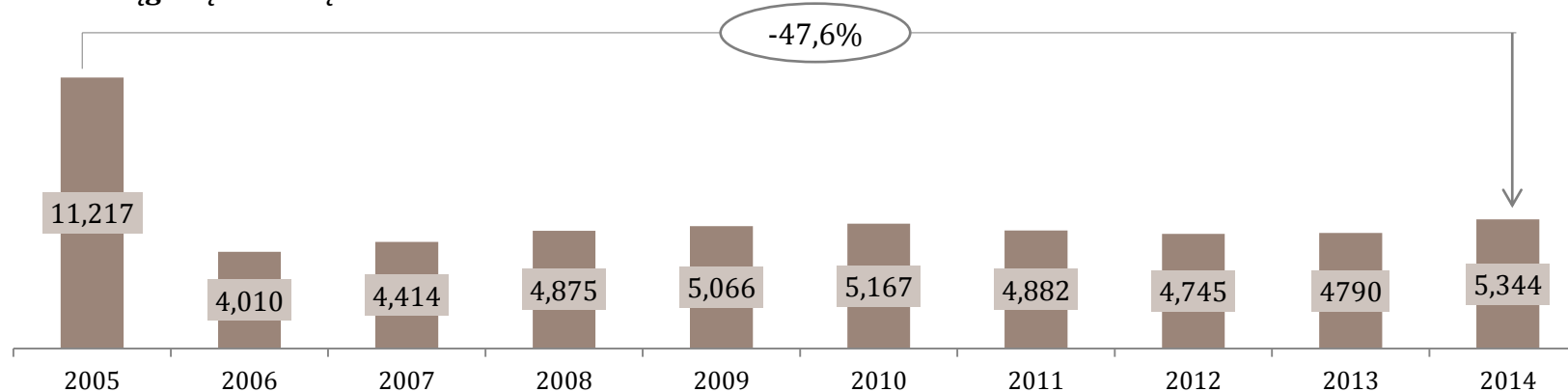
- Senyvo amžiaus asmenų, kuriems nustatytas globos poreikis, skaičius Vilniaus r. sav. pastaraisiais metais augo. Vietų skaičius globos namuose augo sparčiau negu vietų poreikis
- Ženklius vietų perteklius 2008-ais ir 2012-ais metais sietinas su naujų senyvo amžiaus asmenų globos namų steigimu. 2008-ais metais savivaldybė įsteigė globos namus dėl padidėjusio poreikio. Nuo 2006-ųjų iki 2012-ųjų Vilniaus r. sav. buvo steigiami privatūs globos namai

# Neįgalių asmenų sk. Vilniaus r. sav. sumažėjo, tačiau teigti, kad gyventojų sveikatos būklė pagerėjo, negalima

Neįgalių asmenų skaičius Vilniaus r. sav.

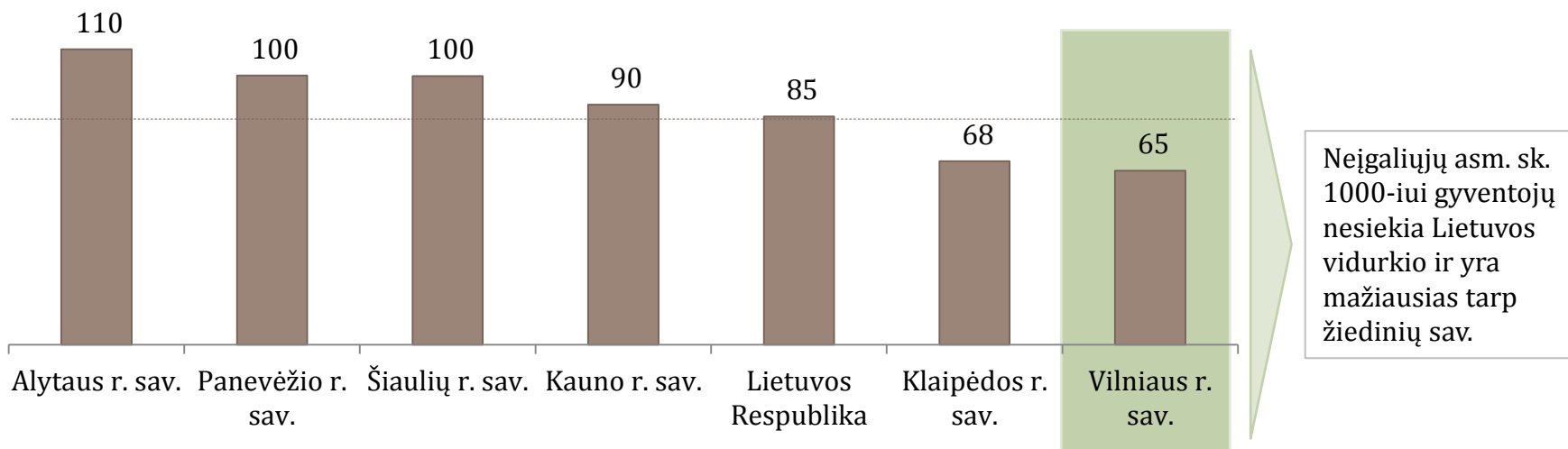


Iš viso neįgalių asmenų skaičius Vilniaus r. sav.



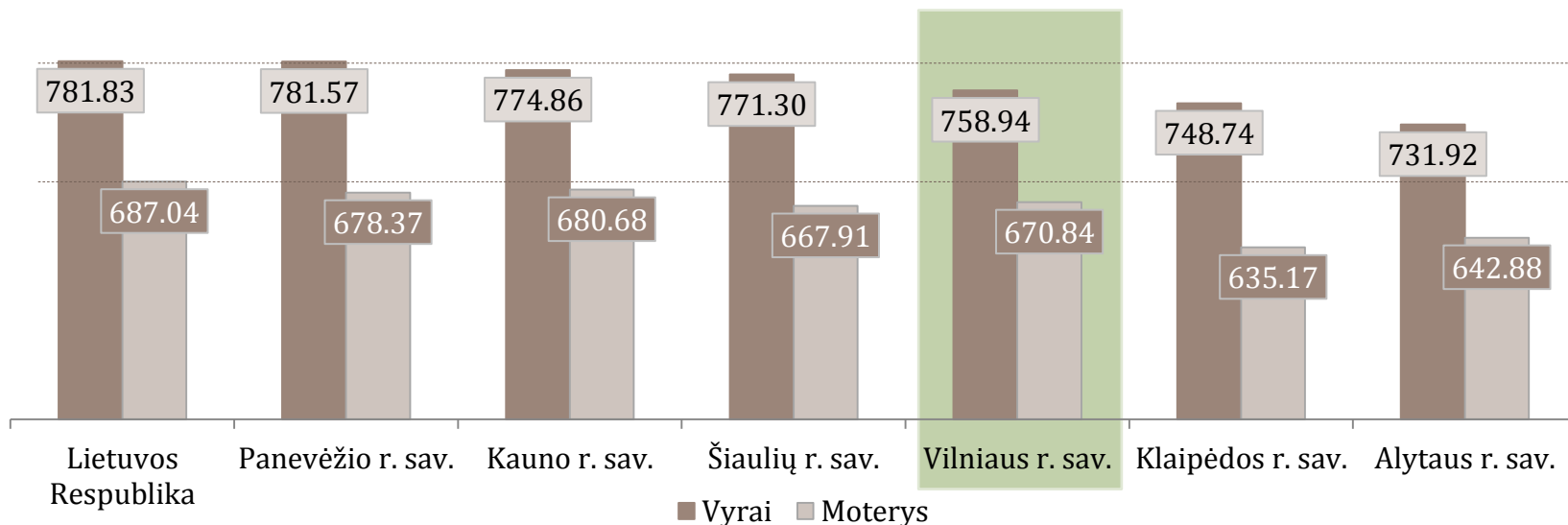
## Neįgalių asmenų sk. Vilniaus r. sav. yra vienas didžiausių tarp žiedinių sav., tačiau rodiklis 1000-iui gyventojų yra mažiausias

Neįgalių asmenų skaičius 1000-iui gyventojų



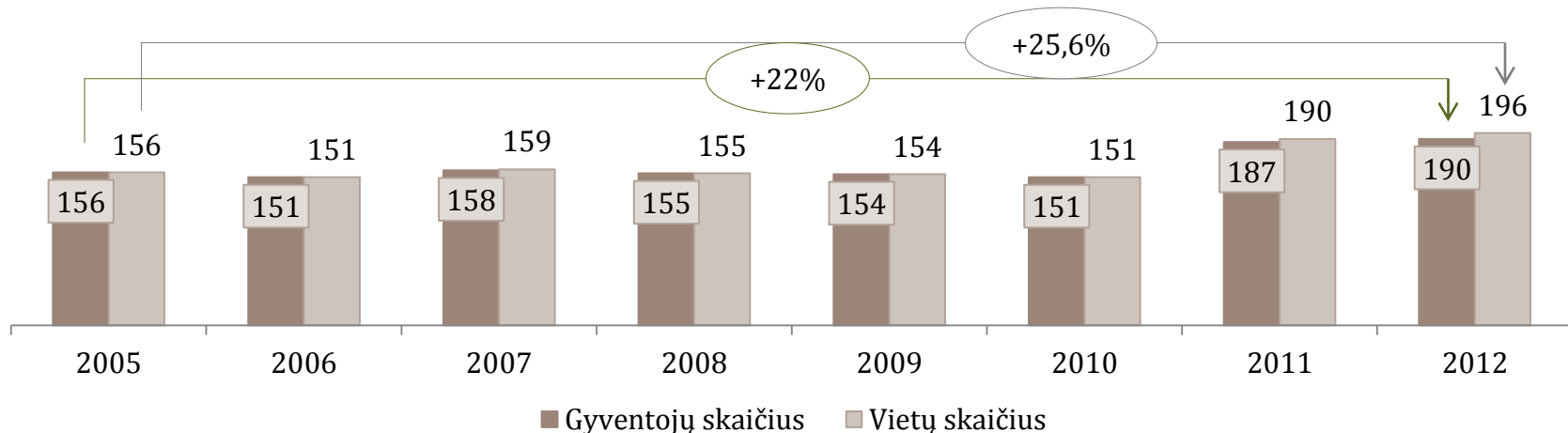
- Vilniaus r. sav. priklaususo Paberžės socialinės globos namai bei Nemenčinės neįgaliųjų užimtumo dienos centras
- Savivaldybei priklausančiuose Paberžės socialinės globos namuose apgyvendinami asmenys, kurių gebėjimams savarankiškai rūpintis savimi ugdyti ar kompensuoti bendrųjų socialinių paslaugų nepakanka, t.y. asmenys, kuriems reikalinga nuolatinė specialistų priežiūra ir pagalba
- Nemenčinės neįgaliųjų užimtumo dienos centre bendravimo, laisvalaikio, ugdymo ir maitinimo organizavimo, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo, darbinių įgūdžių ugdymo ir kt. paslaugos teikiamos asmenims su fizine ir/ar nesunkia protine negalia, t.y. tiems, kuriems nebūtina nuolatinė priežiūra ir pagalba

# Vidutinė invalidumo pensija žiedinėse savivaldybėse 2012 m.

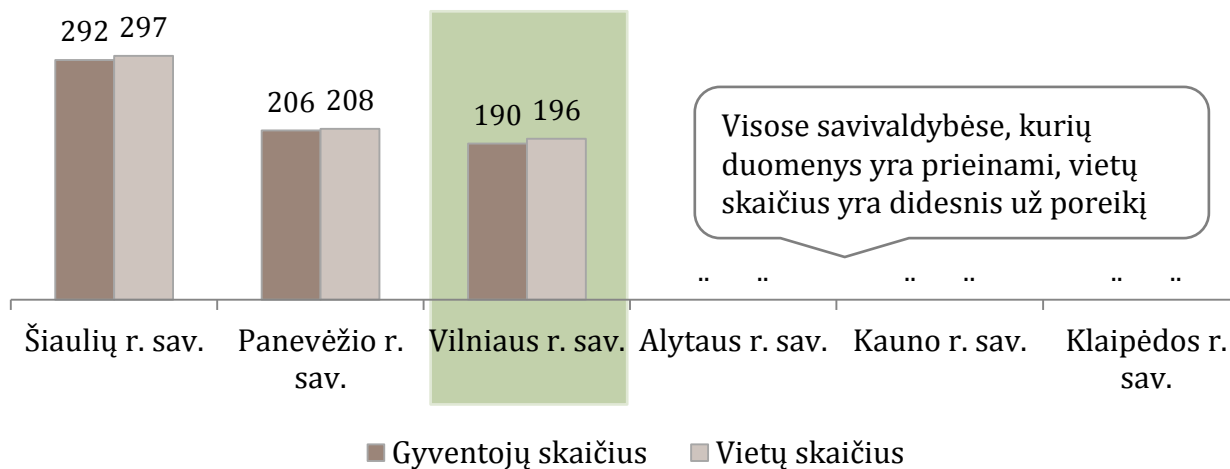


- Tiek vyrų, tiek moterų vidutinė invalidumo pensija Vilniaus r. sav. nesiekia Lietuvos vidurkio
- Vidutinė vyrų ir moterų invalidumo pensija Panevėžio r. ir Kauno r. savivaldybėse yra didesnė negu Vilniaus r. sav.

## Nuo 2005-ųjų metų vietų skaičius neįgaliųjų asmenų globos įstaigose Vilniaus r. sav. atitiko poreikį

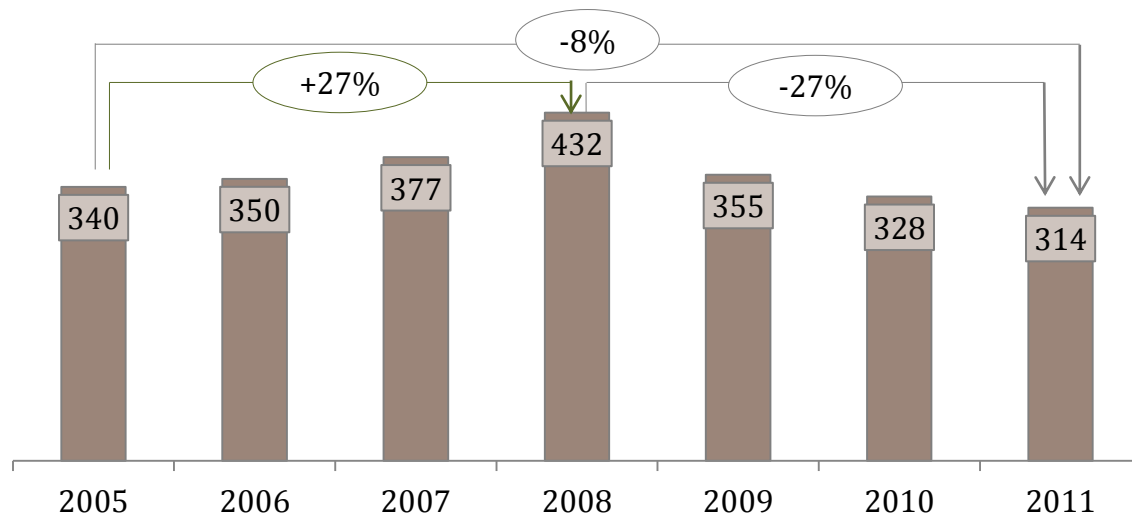


- Vietų skaičius neįgaliųjų asmenų įstaigose nuo 2005-ųjų metų išaugo labiau, negu neįgaliųjų asmenų skaičius.

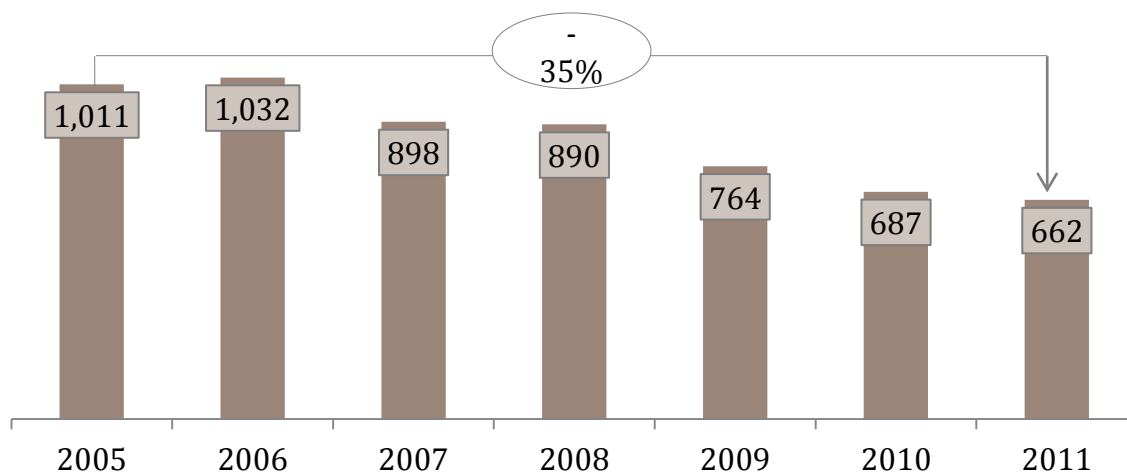


- Nepaisant ženkiai didesnio gyventojų skaičiaus, neįgaliųjų asmenų, kuriems reikalinga socialinė globa, skaičius Vilniaus r. sav. yra daug mažesnis negu Šiaulių r. ir Panevėžio r. savivaldybėse.

# Socialinės rizikos šeimų skaičius Vilniaus r. sav. pagal metus



- Socialinės rizikos šeimų skaičius Vilniaus r. sav. augo iki 2008-ųjų metų
- Po 2008-ųjų metų socialinės rizikos šeimų skaičius pradėjo drastiškai mažėti. Skaičiaus sumažėjimas sietinas su padidėjusiais migracijos srautais
- Nuo 2005-ųjų iki 2011-ųjų socialinės rizikos šeimų oficialiai sumažėjo 8 proc.

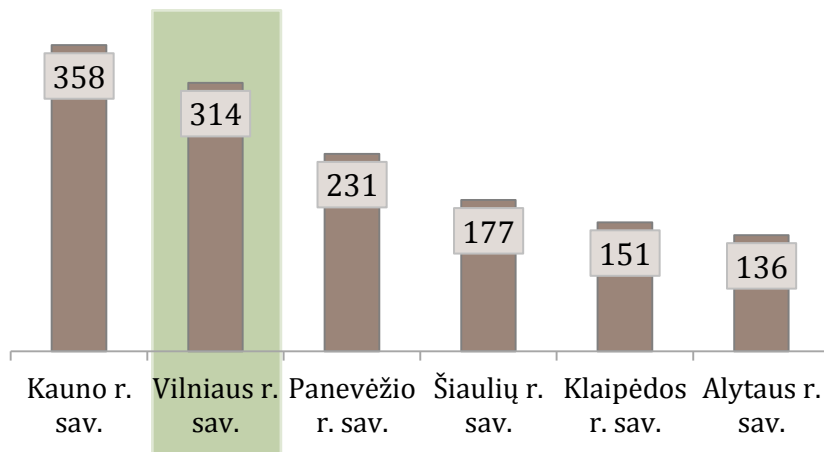


- Nuo 2005-ųjų metų socialinės rizikos šeimose augančių vaikų skaičius sumažėjo trečdaliu. Skaičiaus sumažėjimas sietinas su padidėjusiais migracijos srautais

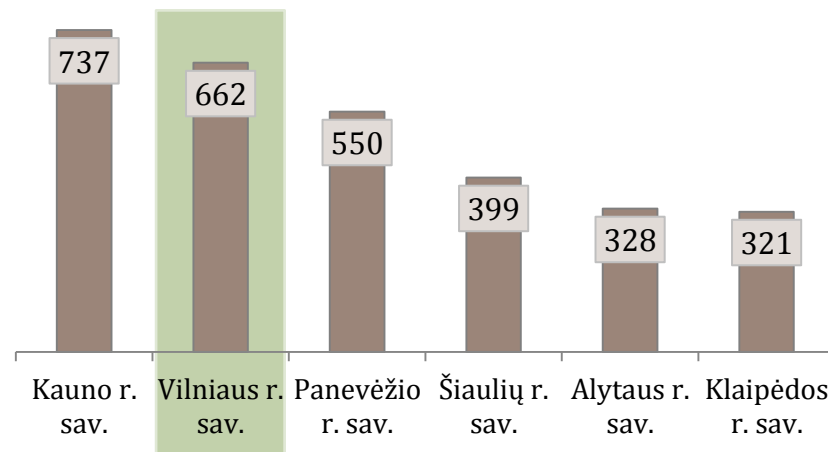


# Socialinės rizikos šeimų skaičius žiedinėse savivaldybėse 2011 m.

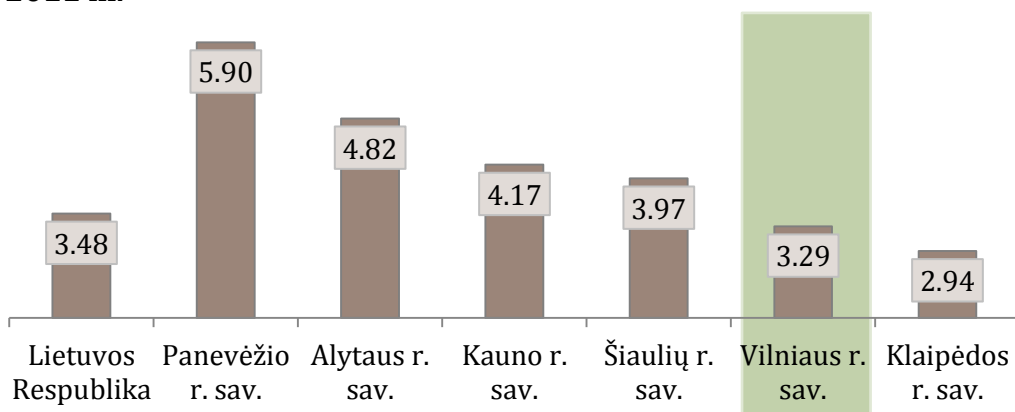
Socialinės rizikos šeimų skaičius žiedinėse savivaldybėse 2011 m.



Vaikų skaičius socialinės rizikos šeimose žiedinėse savivaldybėse 2011 m.



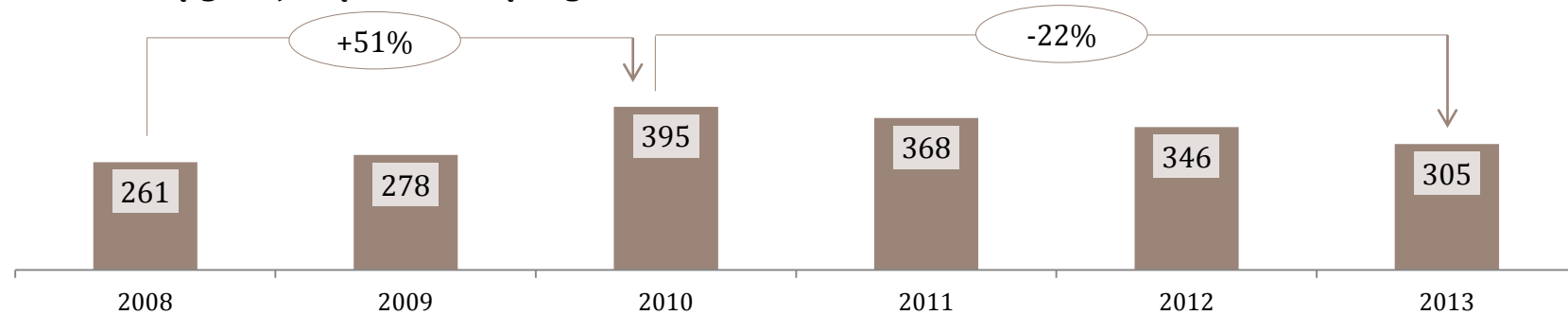
Socialinės rizikos šeimos 1000-čiui gyventojų žiedinėse savivaldybėse 2011 m.



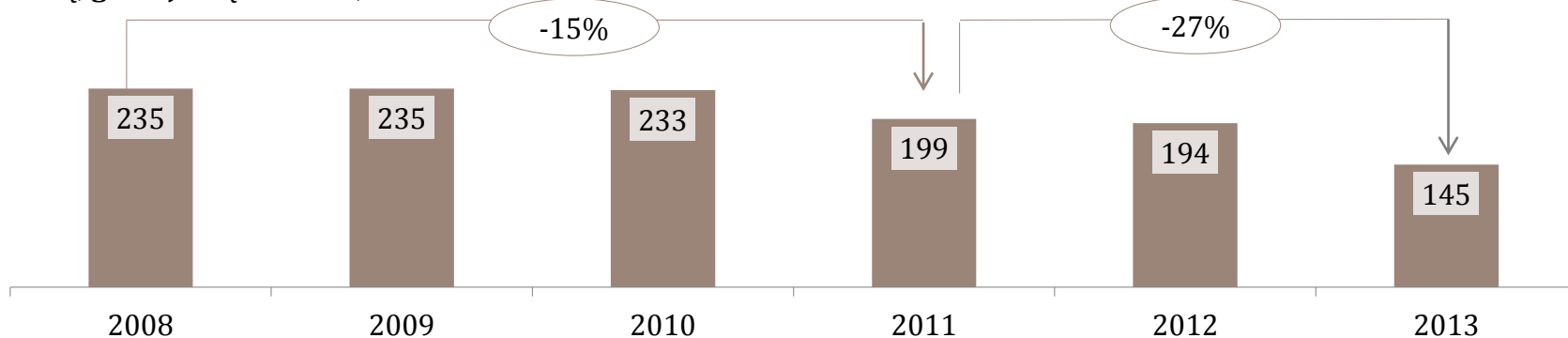
- Socialinės rizikos šeimų skaičius 1000-čiui gyventojų Vilniaus r. sav. yra vienas mažiausių tarp žiedinių savivaldybių ir nesiekia Lietuvos vidurkio
- Vis dėlto didelis socialinės rizikos šeimų ir jose augančių vaikų skaičius suponuoja, kad savivaldybei būtini finansiniai ir žmogiškieji ištekliai bei būstai esamai situacijai gerinti

# Vaikų globa Vilniaus r. globos įstaigose ir šeimose

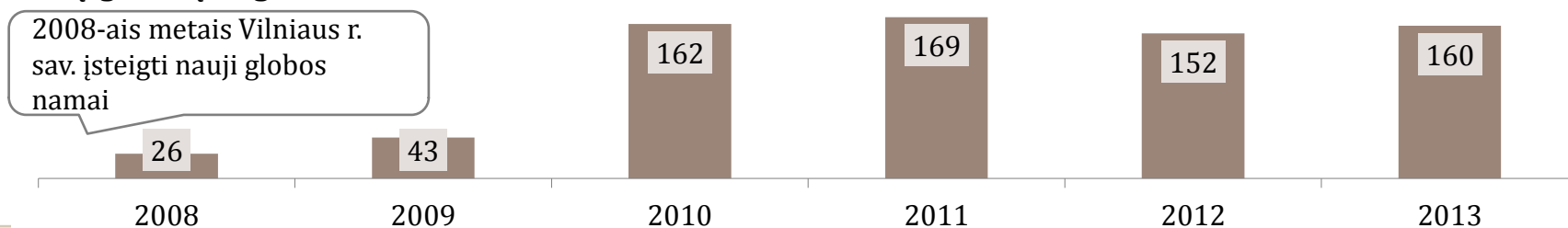
## Bendras vaikų, glojamų šeimose ir įstaigose, skaičius



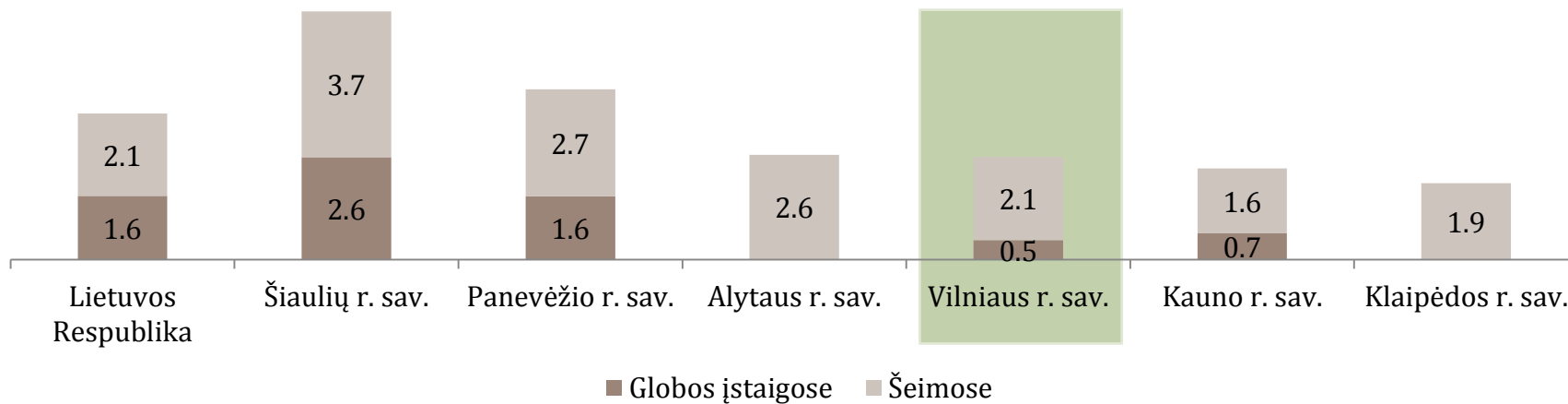
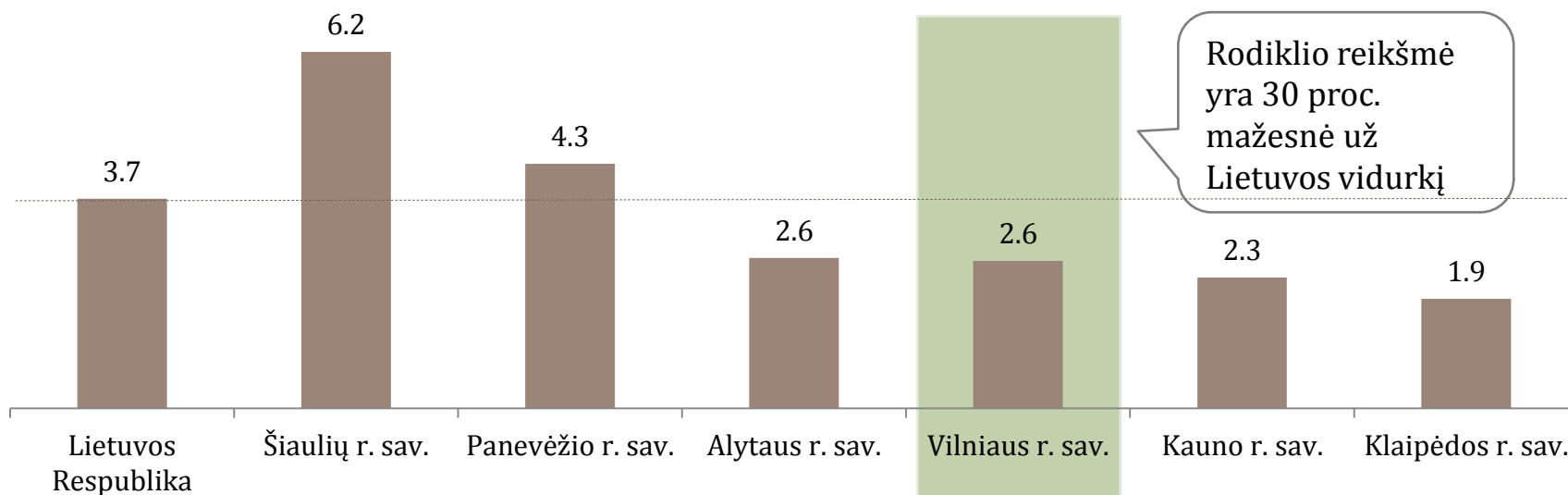
## Vaikų, glojamų šeimose, skaičius



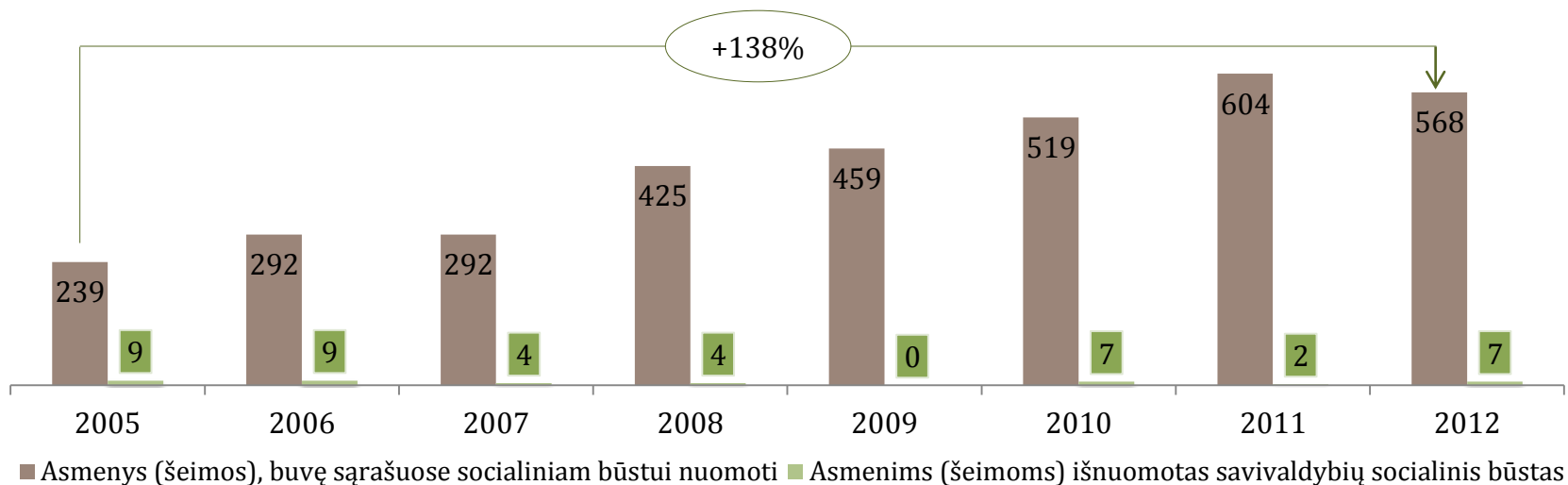
## Vaikų, globos įstaigose, skaičius



# Vaikų globa 1 000-čiui gyventojų žiedinėse savivaldybėse 2011 m.



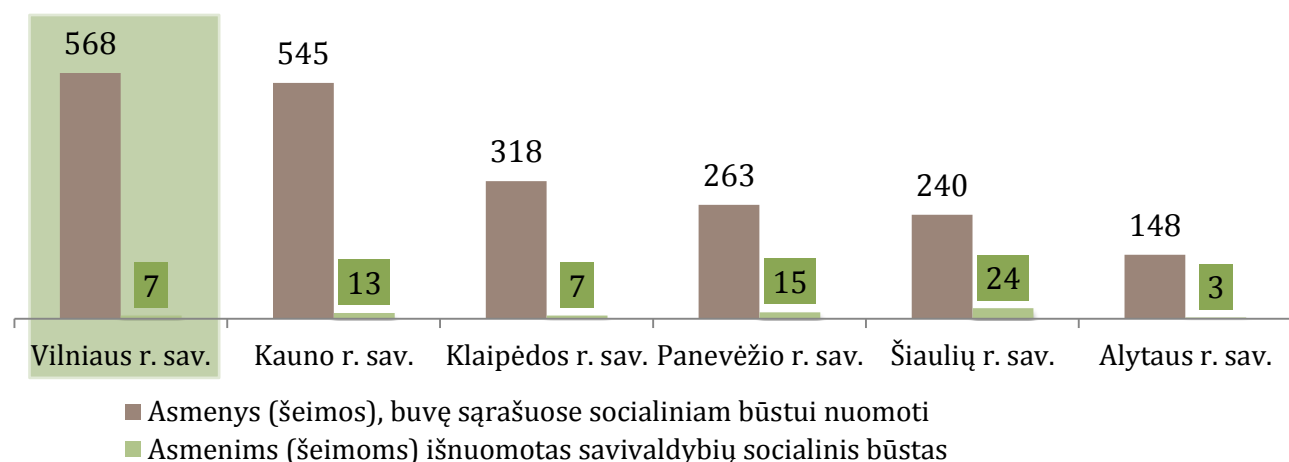
# Socialinio būsto nuoma Vilniaus r. pagal metus



- Nuo 2005-ųjų metų paraiškų socialiniam būstui gauti skaičius išaugo daugiau nei dvigubai
- Išnuomotų socialinių būstų skaičius pastaraisiais metais svyravo ir neatitiko poreikio
- Išnuomotų socialinių būstų skaičius neatitiko poreikio dėl būstų trūkumo. Naujai nupirkti bei atlaisvinti seni būstai yra nedelsiant išnuomojami gyventojams

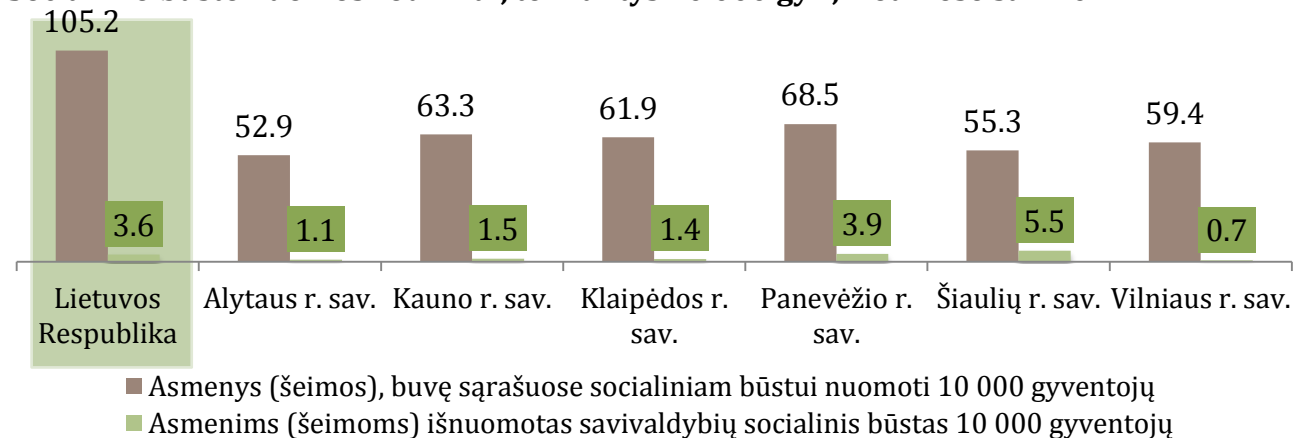
# Poreikis socialiniam būstui nuomoti Vilniaus r. sav. yra didžiausias tarp žiedinių savivaldybių

Socialinio būsto nuoma žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



- Išnuomotų savivaldybės socialinių būstų skaičius Vilniaus r. sav. yra vienas mažiausių tarp žiedinių savivaldybių, ir siekia vos 1,2 proc. paraiškų skaičiaus

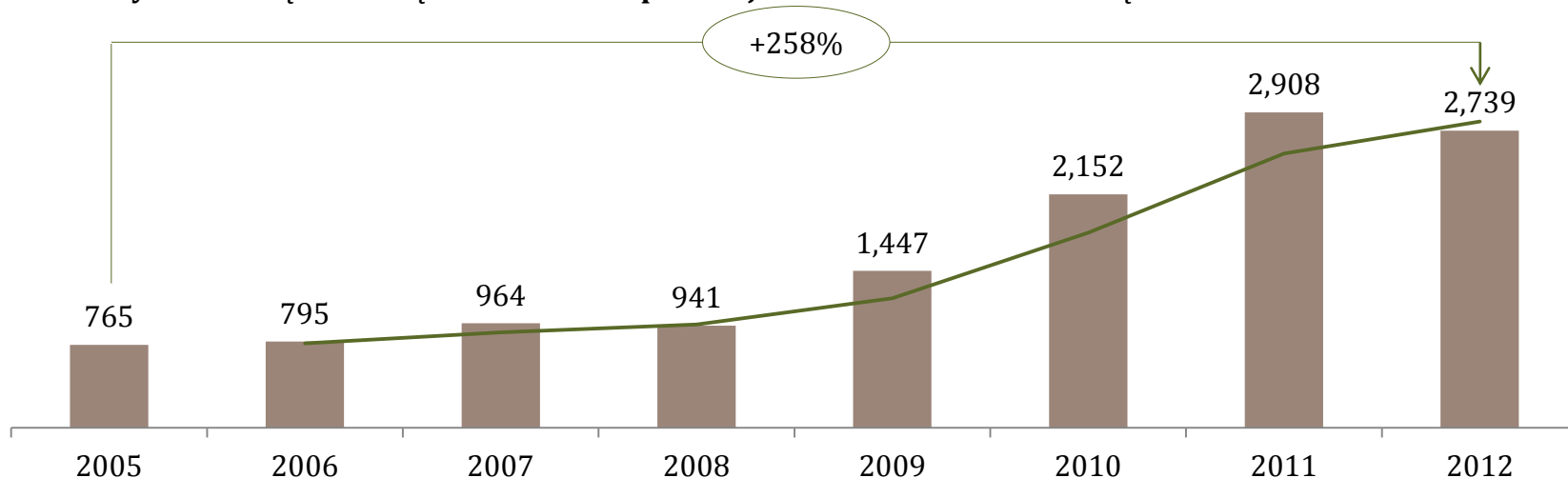
Socialinio būsto nuomos rodikliai, tenkantys 10 000 gyv., žiedinėse sav. 2012 m.



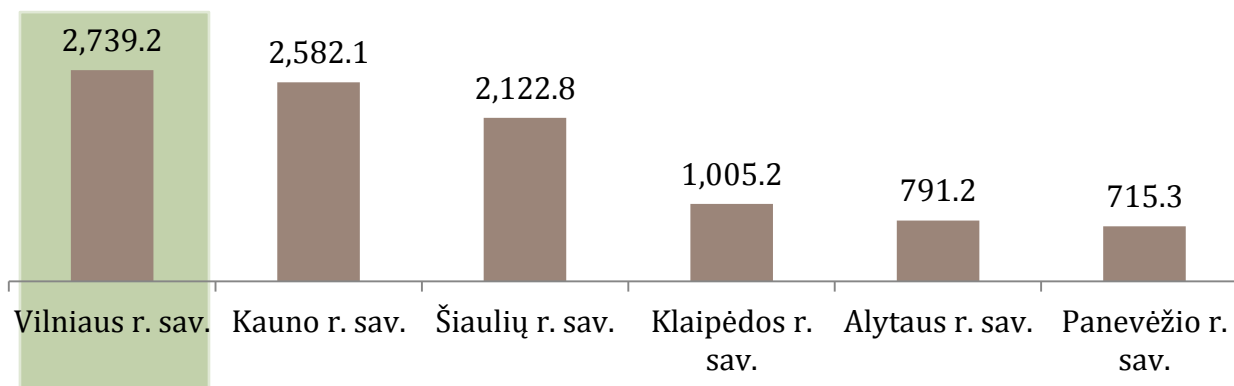
- Socialinių būstų poreikis žiedinėse sav. nesiekia Lietuvos vidurkio
- Išnuomotų savivaldybės socialinių būstų kiekis 10 000 gyv. Vilniaus r. sav. yra mažiausias tarp visų žiedinių sav.

# Būsto šildymo išlaidų ir išlaidų vandeniui kompensacijos Vilniaus r. sav.

Būsto šildymo išlaidų ir išlaidų vandeniui kompensacijos Vilniaus r. sav. tūkst. litų



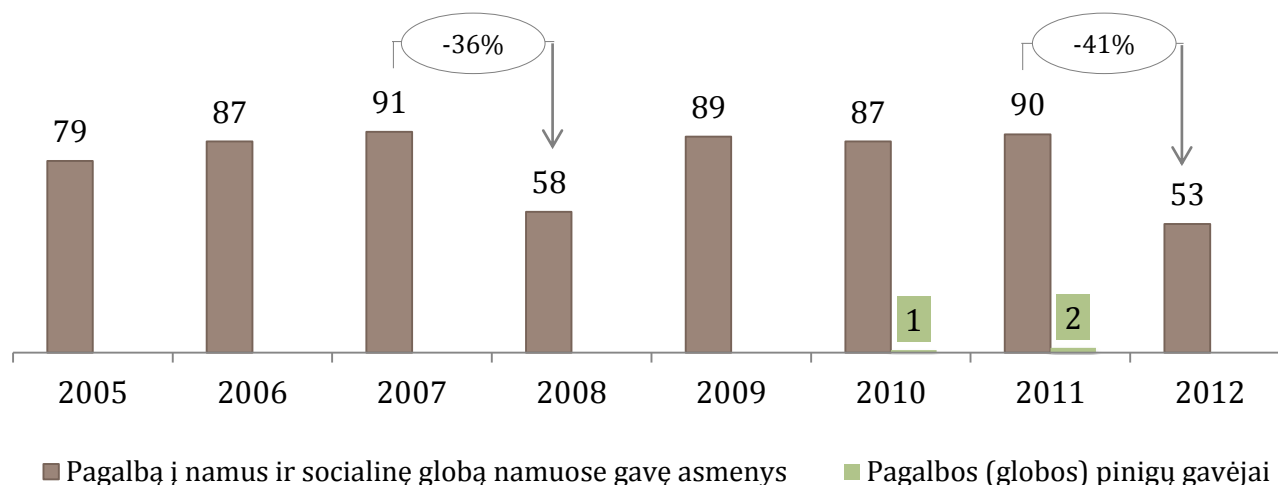
Būsto šildymo išlaidų ir išlaidų vandeniui kompensacijos žiedinėse sav. 2012 m. tūkst. litų



- Spartus kompensacijų augimas pastebimas nuo 2009-ųjų metų ir sietinas su ekonominės krizės padariniais
- Nuo 2012-ųjų metų kompensacijų dydis pradėjo mažėti dėl sumažėjusios bedarbiystės
- Vilniaus r. sav. kompensacijos yra didžiausios tarp žiedinių savivaldybių

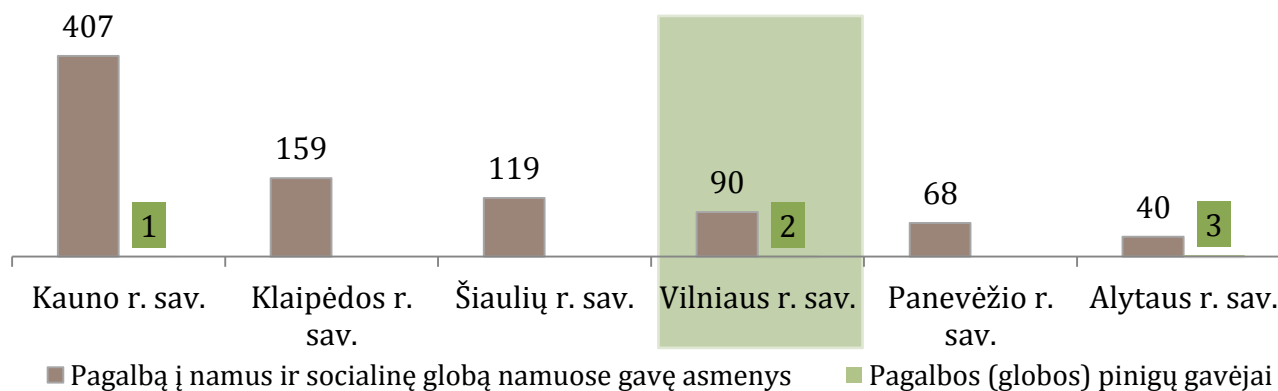
# Socialinių paslaugų namuose ir pagalbos į namus gavėjai Vilniaus r. sav. pagal metus

Socialinių paslaugų namuose ir pagalbos į namus gavėjai Vilniaus r. sav.



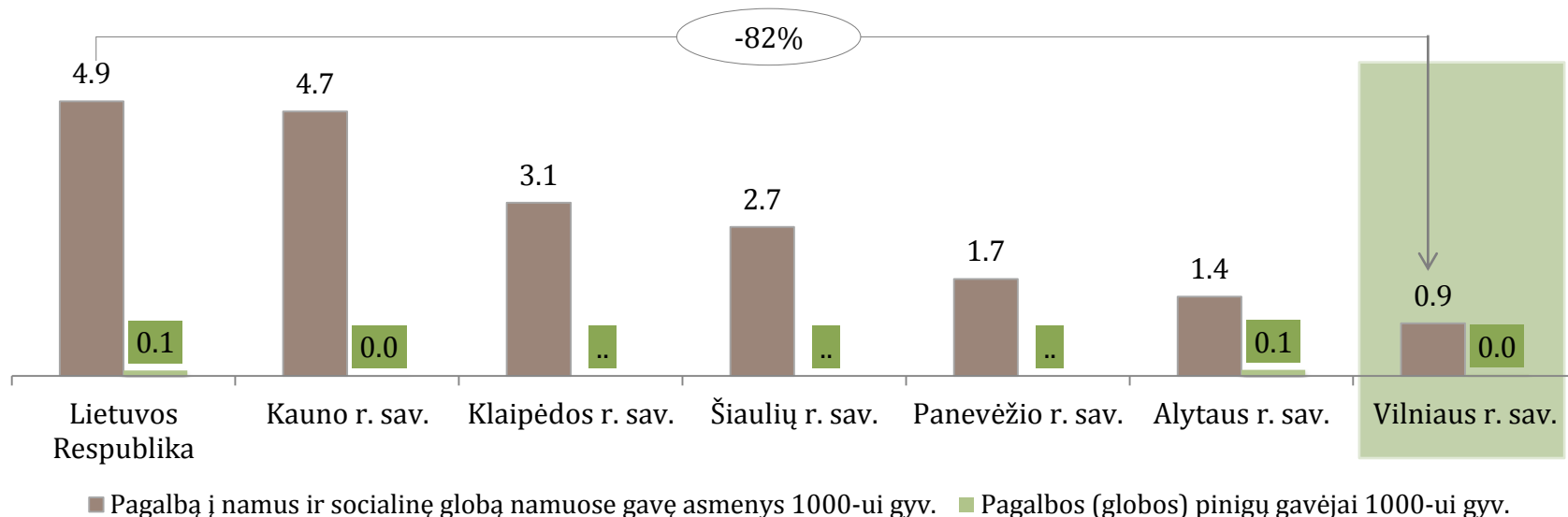
- Ženklus gavėjų sk. sumažėjimas pastebimas 2008-ais ir 2012 metais. Pirmasis kritimas sietinas su ekonominės krizės padariniais. Antrasis – su socialinių paslaugų perteikimu asmenims, atliekantiems visuomenei naudingus darbus (jų veikla neįtraukiama į statistinius skaičiavimus)

Socialinių paslaugų namuose ir pagalbos į namus gavėjai žiedinėse sav. 2011 m.



- Mažas soc. paslaugų namuose ir pagalbos į namus gavėjų sk. Vilniaus r. sav. paaiškinamas geografinė specifika (sunkiai pasiekiamos kaimo vietovės) bei aukščiau minėtu soc. paslaugų perteikimu asmenims, atliekantiems visuomenei naudingus darbus

# Socialinių paslaugų namuose gavėjų skaičius 1 000-čiui gyventojų žiedinėse sav. 2011 m.



- Pagalbą į namus gaunančių asmenų skaičius 1000-čiui gyventojų Vilniaus r. sav. nesiekia kitų žiedinių savivaldybių gavėjų skaičiaus ir yra ženkliai mažesnis už Lietuvos vidurkį
- Pagalbą į namus gaunančių asmenų skaičius yra mažas dėl geografinių priežasčių. Taip pat nėra padengiamos kelionės išlaidos socialiniams darbuotojams



# Vilniaus rajono švietimo įstaigų tinklas 2013 m.

Bendrojo ugdymo mokyklos	46	Neformaliojo švietimo įstaigos	25
Gimnazijos	9	Ikimokyklinio ugdymo įstaigos	20
Vidurinės mokyklos	17	Muzikos mokyklos	2
Pagrindinės mokyklos	11	Meno mokyklos	1
Pradinės mokyklos	3	Sporto mokyklos	1
Mokyklos-darželiai	6	Pedagoginė psichologinė tarnyba	1

## 2013-2014 m. m. veiklos prioritetai

1. Tobulinti mokyklų vadovų, mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų profesines bei asmenines kompetencijas

2. Užtikrinti kokybišką mokinių ugdymo(si) poreikių tenkinimą, emocinį bei fizinį saugumą

3. Plėtoti ugdymo(si) lyderystę mokykloje

4. Tęsti 2012–2013 m. veiklos prioritetą – „Pilietinio ir etninio ugdymo stiprinimas“

# Mokyklų ir mokinių skaičius Vilniaus r. sav. pagal mokomąją kalbą

Ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo įstaigos						
Mokomoji kalba	2011–2012 m. m.			2012–2013 m. m.		
	Mokyklų skaičius	Mokinių skaičius	Procentinė dalis	Mokyklų skaičius	Mokinių skaičius	Procentinė dalis
Lenkų	37	4 986	56,8	37	4 831	56,3
Lietuvių	18	3 501	39,9	18	3 455	40,3
Rusų	5	287	3,3	5	295	3,4
<b>Iš viso:</b>		<b>8 774</b>			<b>8 581</b>	

Ikimokyklinis ugdymas						
Ugdomoji kalba	2011–2012 m. m.			2012–2013 m. m.		
	Įstaigų skaičius	Auklėtinių skaičius	Procentinė dalis	Įstaigų skaičius	Auklėtinių skaičius	Procentinė dalis
Lenkų	23	785	46,7	23	877	46,8
Lietuvių	21	871	51,8	22	950	50,7
Rusų	1	26	1,5	1	46	2,5
<b>Iš viso:</b>		<b>1 682</b>			<b>1 873</b>	

# Planuojami švietimo įstaigų pokyčiai Vilniaus r. 2012–2015 m.

## Tikslas

- Sudaryti sąlygas, garantuojančias kokybišką švietimą bei veiksmingą išteklių paskirstymą

## Uždaviniai

- Sureguliuoti mokyklose ir klasėse mokinių srautus, leidžiančius veiksmingiau įgyvendinti ugdymo tikslus
- Veiksmingiau panaudoti Mokinio krepšelio ir Savivaldybės mokyklų aplinkai išlaikyti skirtų lėšų ugdymo kokybei ir mokymo materialinei bazei gerinti
- Pagerinti mokyklų pedagoginio personalo kokybinę sudėtį

## Prioritetai iki 2015 m.

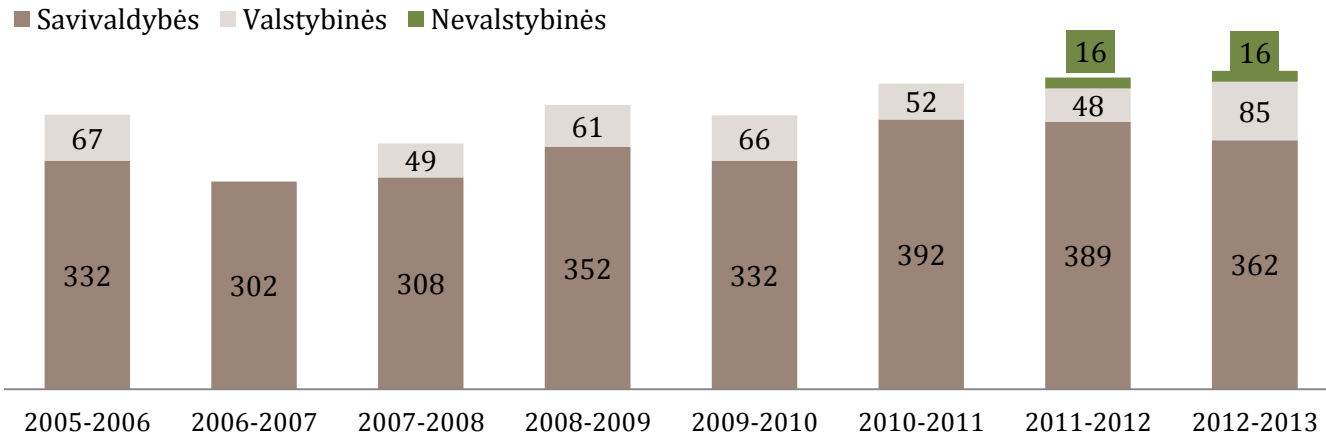
- Sąlygų sudarymas visiems norintiems mokytis gimtąja kalba, arčiausiai savo gyvenamosios vietos pagal mokyklų teikiamas formaliojo ugdymo programas
- Geresnių sąlygų sudarymas mokymosi kokybei užtikrinti, reorganizuojant mokyklas arba pertvarkant jų vidaus struktūrą
- Galimybių reorganizuojamų bei pertvarkomų mokyklų mokytojams ir darbuotojams įsidarbinti sudarymas
- Atskirų mokyklų struktūros pertvarkymas, racionaliau panaudojant švietimui skirtas lėšas

## Laukiami rezultatai

- Visi norintys mokosi **gimtąja kalba, arčiausiai savo gyvenamosios vietos pagal mokyklų teikiamas formaliojo ugdymo programas**

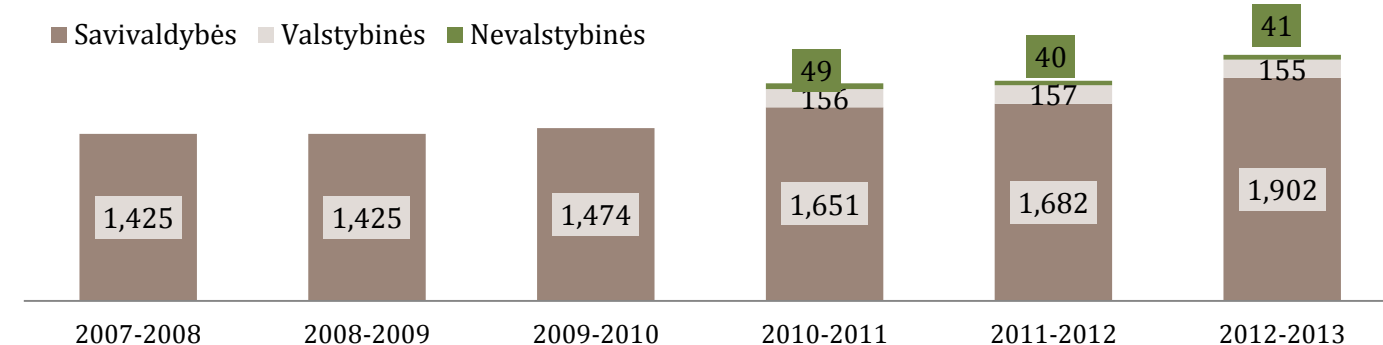
# Priešmokyklinio ir ikimokyklinio ugdymo įstaigų statistika Vilniaus r. sav. pagal metus ir institucijos priklausomybę

## Priešmokyklinio ugdymo grupių mokinių skaičius savivaldybės, valstybinėse ir nevalstybinėse institucijose



Nuo 2011 m. Vilniaus r. sav. atsirado nevalstybinės priešmokyklinio ugdymo įstaigos, tuo tarpu mažėjo mokinių skaičius savivaldybės ugdymo įstaigose

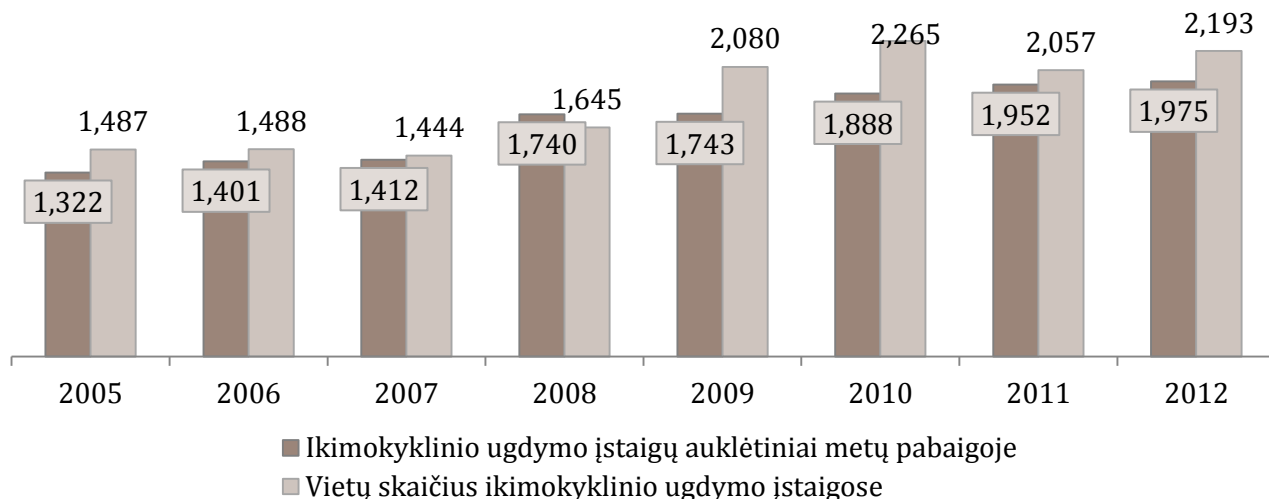
## Vaikų skaičius savivaldybės, valstybinėse ir nevalstybinėse ikimokyklinio ugdymo institucijose



Ikimokyklinio ugdymo įstaigos atsirado nuo 2010 m., tačiau tai neturėjo įtakos vaikų skaičiaus mažėjimui savivaldybės ugdymo įstaigose.

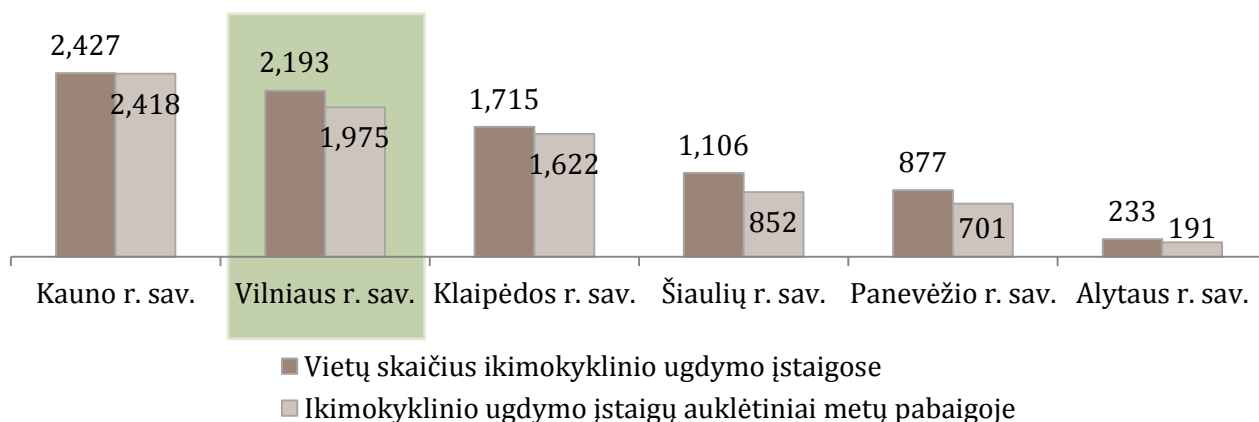
# Vietų ir auklėtinių skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose Vilniaus r. sav. ir žiedinėse savivaldybėse

Vietų ir auklėtinių skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose Vilniaus r. sav.



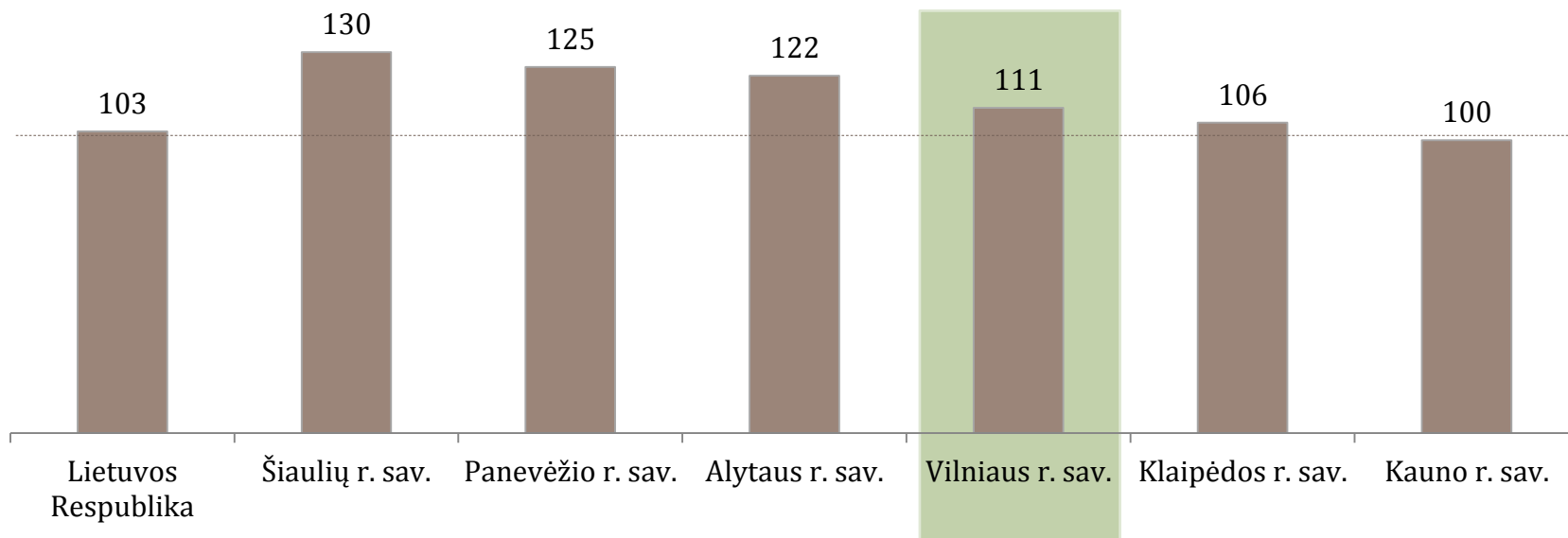
- Vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose nuo 2005-ųjų iki 2012-ųjų metų atitiko poreikį, tačiau statistika neatspindi geografinio vietų pasiskirstymo

Dalyvavimas ikimokykliniame ugdyme ir vietų pakankamumas žiedinėse sav. 2012 m.



- Vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose žiedinėse savivaldybėse atitinka poreikį, tačiau statistikos duomenys neparodo galimo netolygaus laivųjų vietų pasiskirstymo seniūnijose

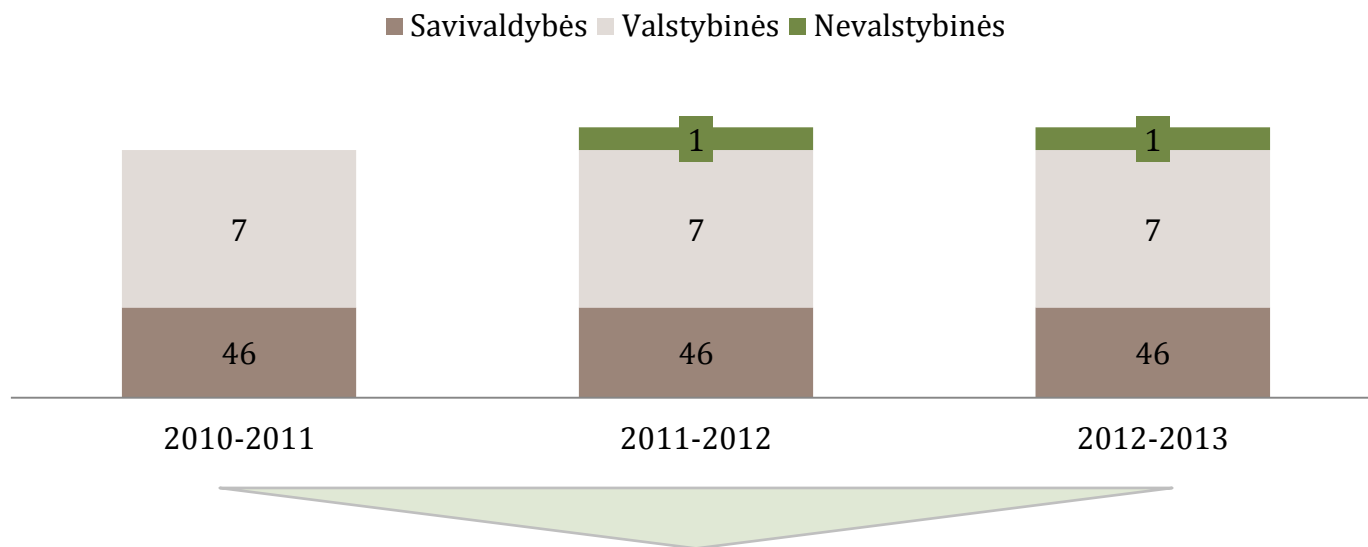
# 100-ai vaikų, lankančių ikimokyklinio ugdymo įstaigas, tenka vietų žiedinėse savivaldybėse



- Vietų skaičius ikimokyklinio ugdymo įstaigose viršija Lietuvos vidurkį
- Pažymėtina, jog statistiniai duomenys gali būti iškreipti dėl netolygaus vietų pasiskirstymo, t.y. tam tikrose vietovėse dėl mažo gyventojų skaičiaus ir/ar blogo pasiekiamumo laisvų vietų daugiau negu didesnėse vietovėse

# Mokyklų skaičius Vilniaus r. sav. 2010-2013 m.

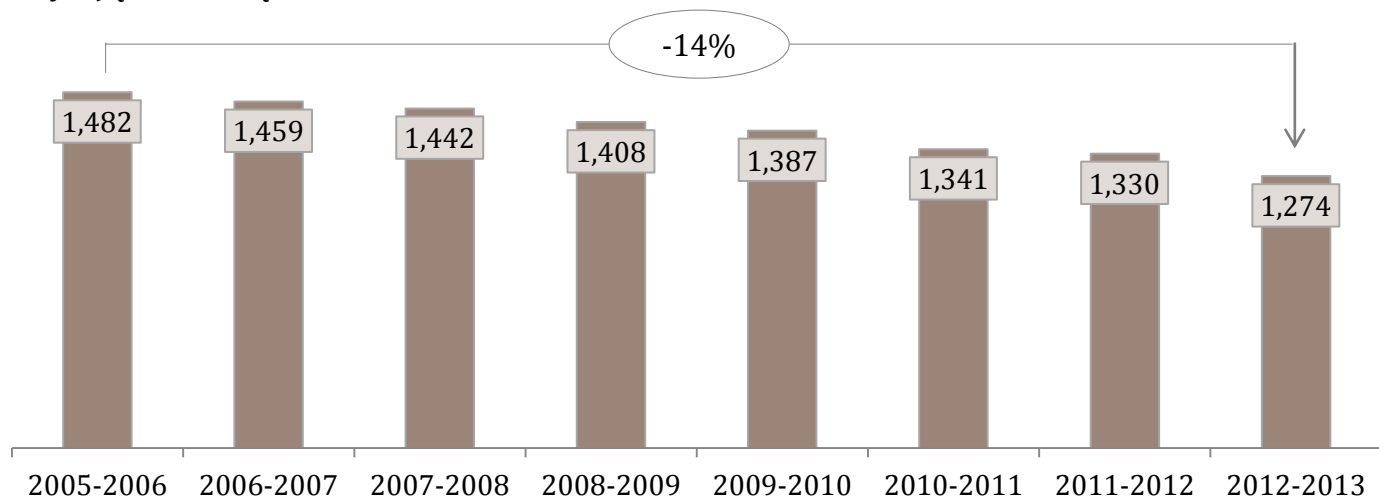
## Mokyklų skaičius pagal institucijos priklausomybę



- 2010 m. Vilniaus r. sav. buvo įsteigtos 7 valstybinės bendrojo ugdymo įstaigos.
- Nuo 2011 m. papildomai įsteigta nevalstybinė ugdymo įstaiga - privatus darželis „Saulės Gojus“
- Savivaldybei pavaldžių ugdymo įstaigų skaičius nesikeičia.

# Mokytojų ir vadovų skaičius Vilniaus r. sav. pagal metus

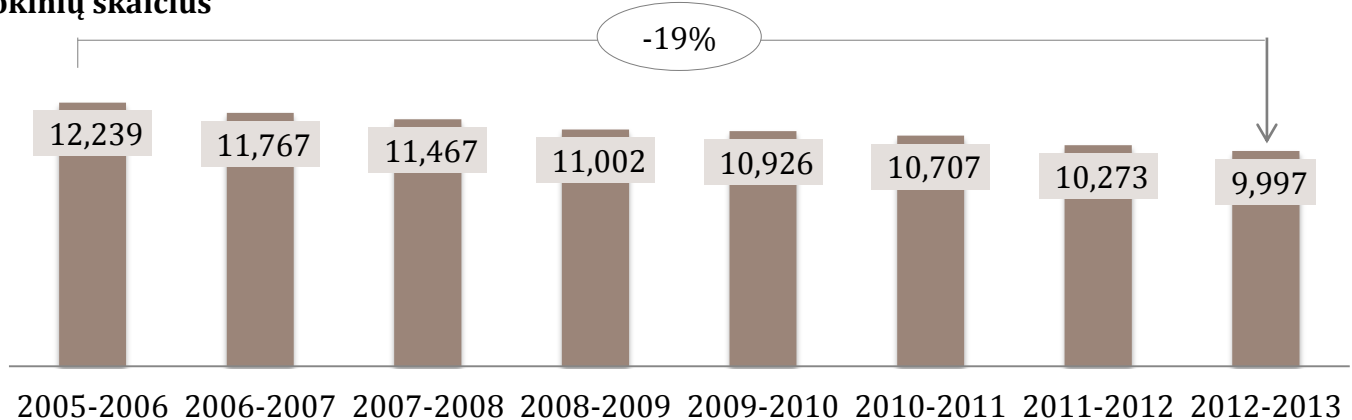
## Mokytojų ir vadovų skaičius



Visų bendrojo ugdymo mokyklų tipų duomenys

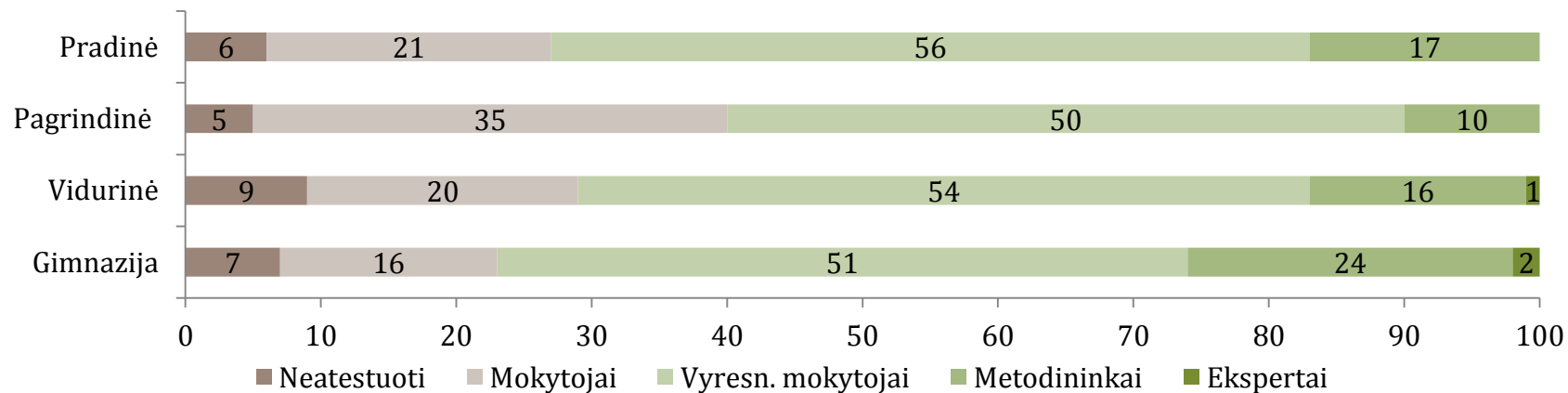
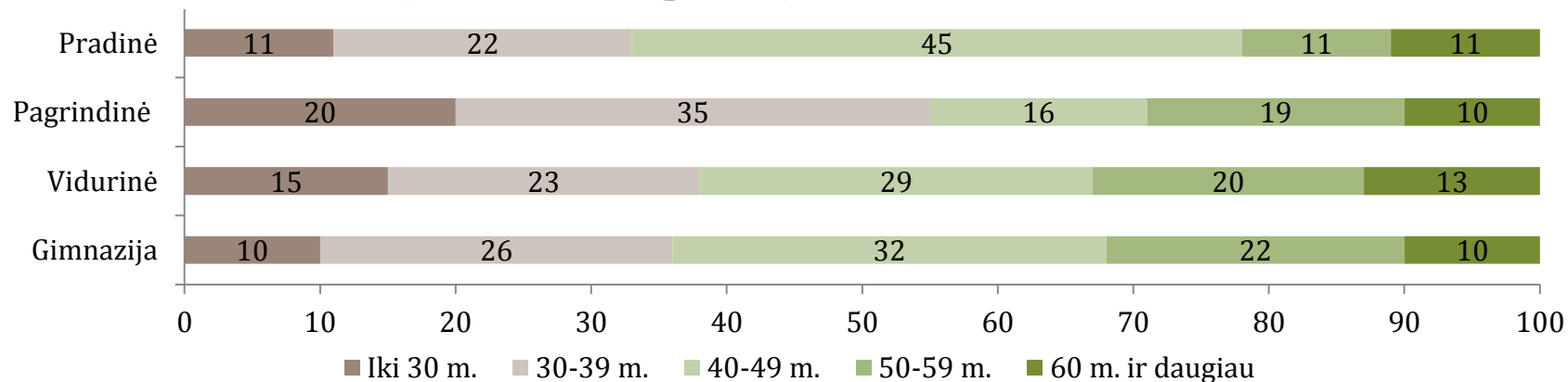
Mokinių skaičius mokyklose mažėja sparčiau negu mokytojų ir vadovų skaičius

## Mokinių skaičius





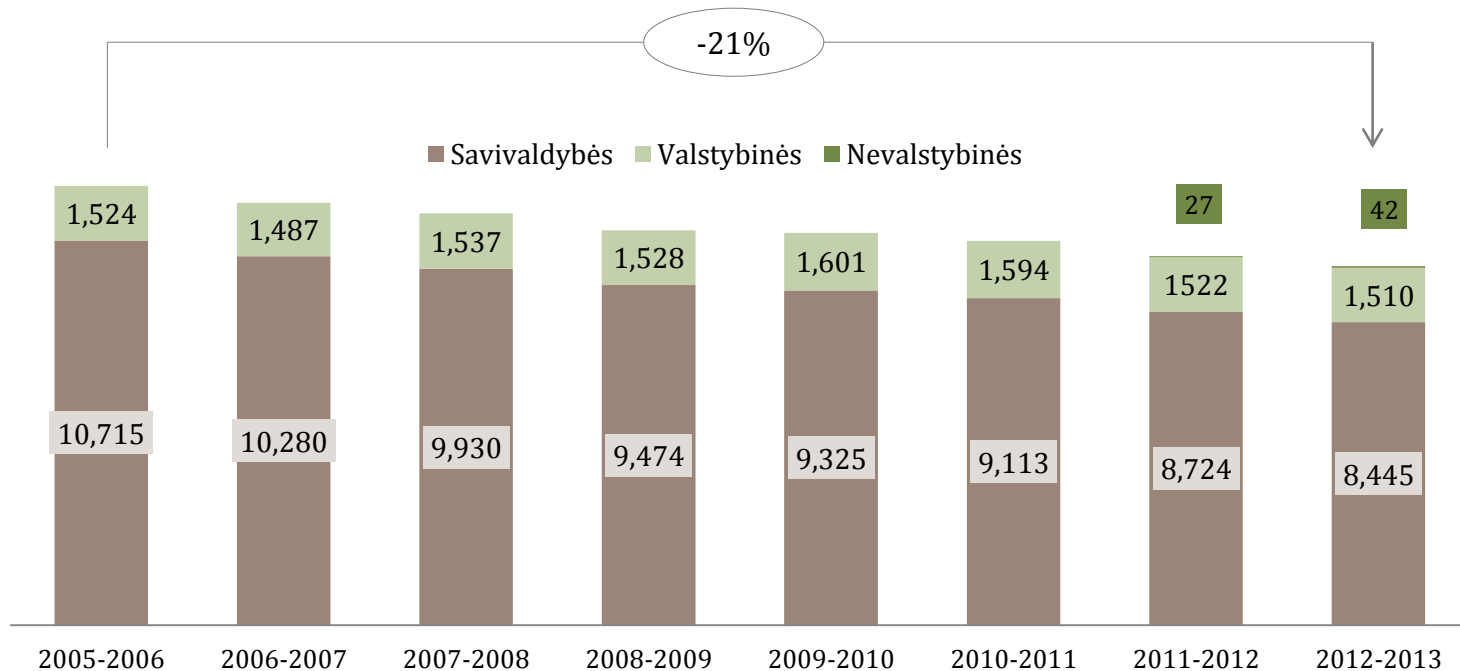
# Mokytojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes ir kvalifikacijos kategorijas 2011 m.



- Vilniaus rajono mokyklose 2013 m. sausio 1 d. duomenimis dirbo 147 vadovai: 68 direktoriai, 73 direktoriaus pavaduotojai ugdymui, 6 skyrių vedėjai
- Iš viso II vadybos kvalifikacinei kategorijai yra atestuoti 27 vadovai (18,4 proc.), III vadybos kvalifikacinei kategorijai – 41 (27,9 proc.), neatestuotų – 79 (53,7 proc.)

# Mokinių skaičius Vilniaus r. sav. pagal metus ir institucijos priklausomybę

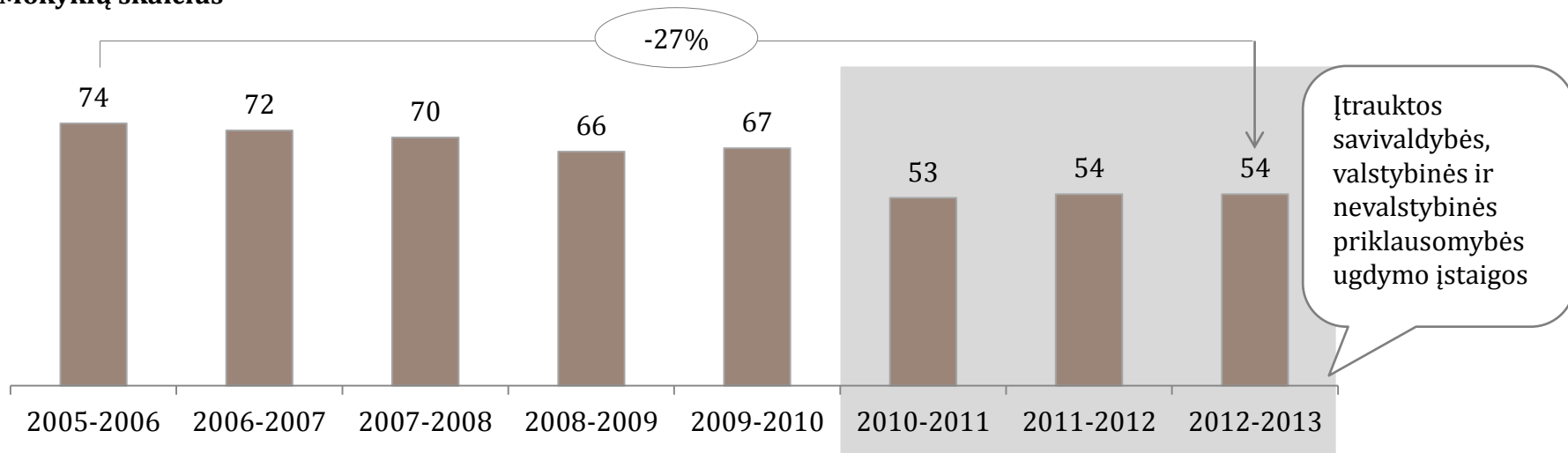
Mokinių (I-XII klasės) skaičius savivaldybės, valstybinėse ir nevalstybinėse institucijose



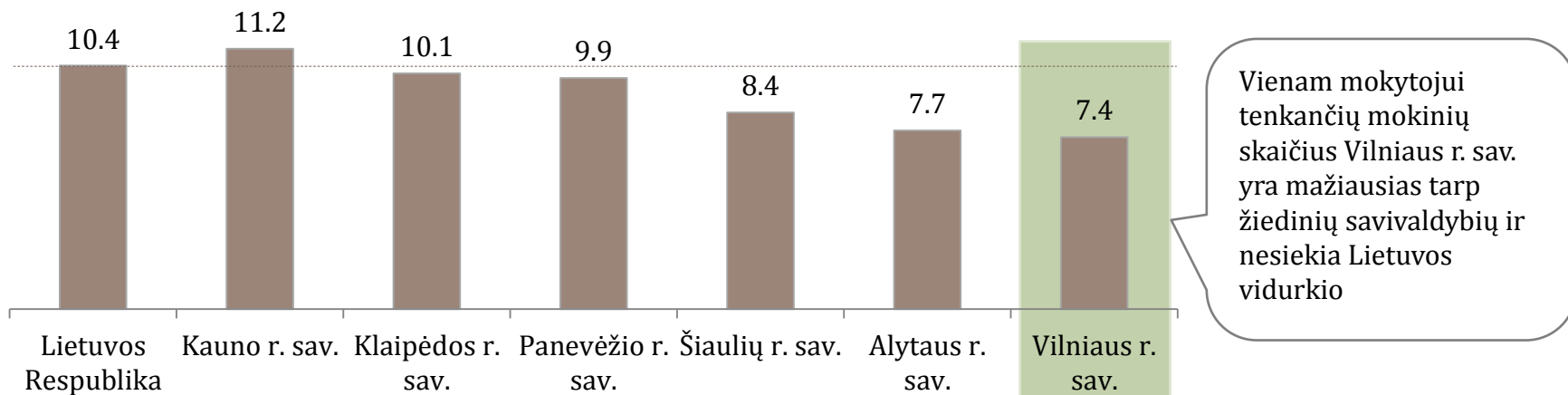
- Pastebimas mokinių skaičiaus mažėjimas savivaldybės ir valstybinėse ugdymo įstaigose
- Savivaldybės institucijose nuo 2005 m. mokinių skaičius sumažėjo 21 proc
- Valstybinėse institucijose mokinių skaičiaus sumažėjimas nuo 2005 m. yra nežymus
- Nuo 2011 metų įsteigtos nevalstybinės bendrojo ugdymo institucijos Vilniaus r. sav., mokinių skaičius jose auga

# Bendrojo ugdymo aprėptis: mokinių ir mokyklų skaičius Vilniaus r. sav. pagal metus

## Mokyklų skaičius

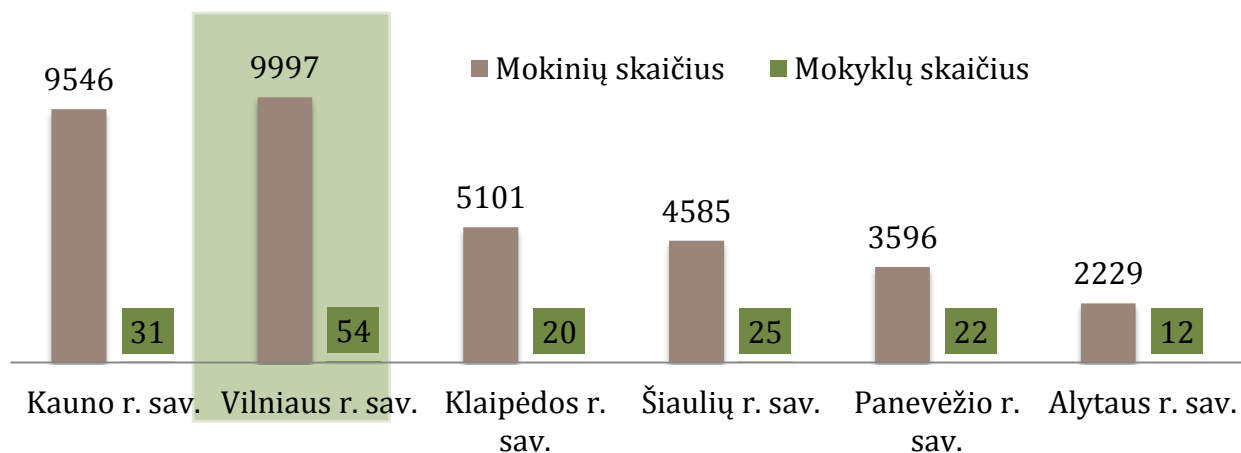


## Vienam mokytojui teko mokinių žiedinėse savivaldybėse 2012–2013 m.



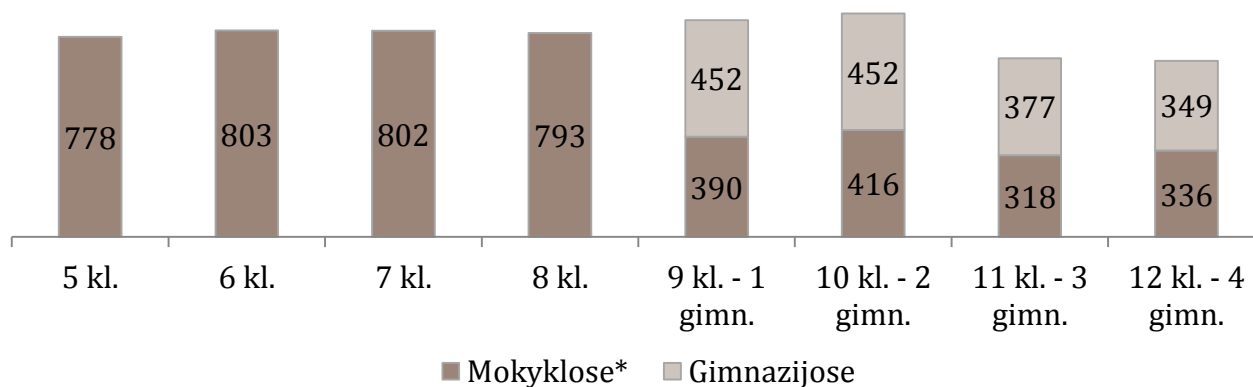
# Bendrojo ugdymo aprėptis: mokinių ir mokyklų skaičius žiedinėse savivaldybėse 2012–2013 m.

Mokinių ir mokyklų skaičius žiedinėse savivaldybėse 2012–2013 m.



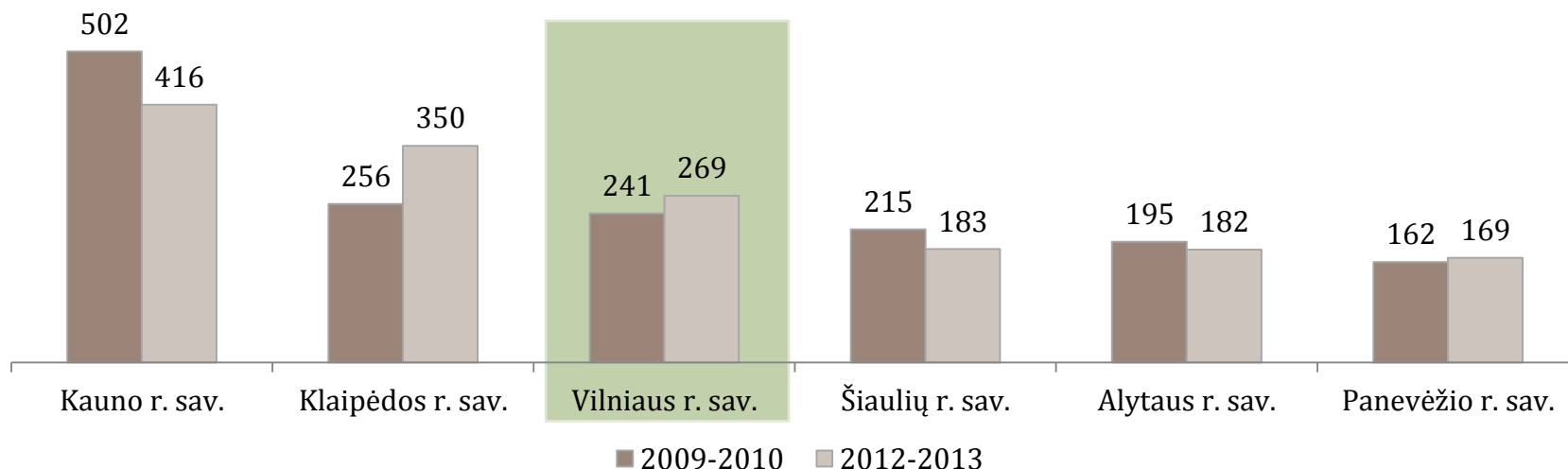
- Vilniaus r. sav. mokyklas sudaro: 46 savivaldybės, 6 valstybinės bei 1 nevalstybinės priklausomybės mokyklos.
- Nepaisant panašaus mokinių skaičiaus, mokyklų skaičiumi Vilniaus r. sav. lenkia Kauno r. sav. beveik 75 proc.
- Mokyklų tinklas nėra visiškai optimizuotas

Mokinių skaičius pagal klases Vilniaus r. sav. 2013 m.



- Mokinių skaičiaus vidurkis klasėse pagal klasių grupes ne visur atitinka Mokinio krepšelio metodikoje nustatytą mokinių skaičių klasėse

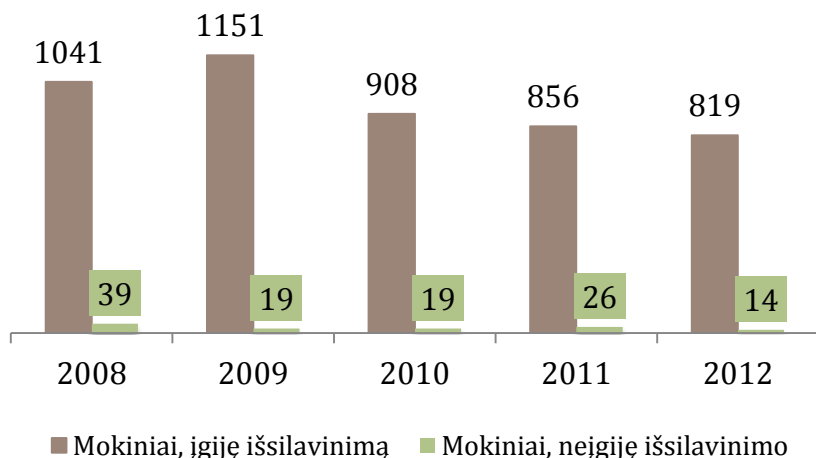
# Mokyklinio amžiaus vaikai, neužregistruoti mokyklose, pagal žiedines savivaldybes



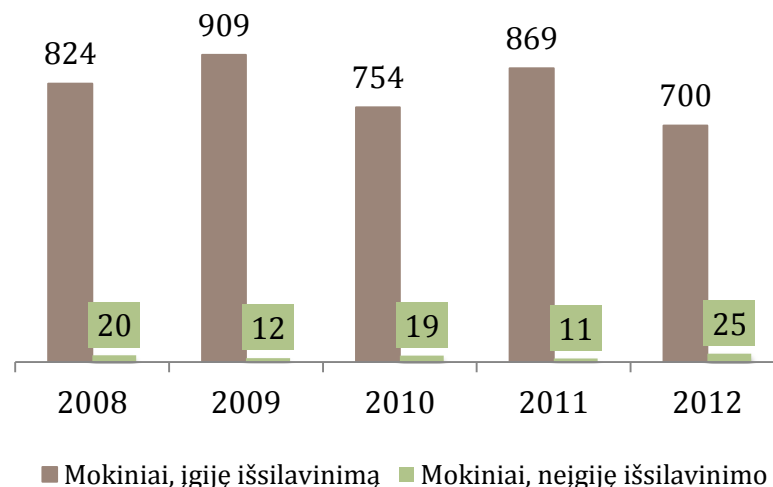
- Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokykloje, skaičius Vilniaus r. sav. nuo 2009 m. išaugo 12 proc.
- Nepaisant panašaus gyventojų ir mokinių skaičius, mokykloje nesimokančių vaikų Vilniaus r. sav. 2012-2013 m. buvo 35 proc. mažiau negu Kauno r. sav.
- Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokykloje, skaičius lyginant su gyventojų skaičiumi Vilniaus r. sav. neperžengia normos ribų
- Iki 85 proc. mokyklinio amžiaus vaikų, kurių deklaruota gyvenamoji vieta yra Vilniaus r. sav., tačiau jie nėra užregistruoti į šiai savivaldybei priklausančias mokyklas, yra emigravę kartu su savo tėvais ir, tikėtina, lanko mokyklas kitur

# Mokinių, įgijusių išsilavinimą, skaičius Vilniaus r. sav. pagal metus

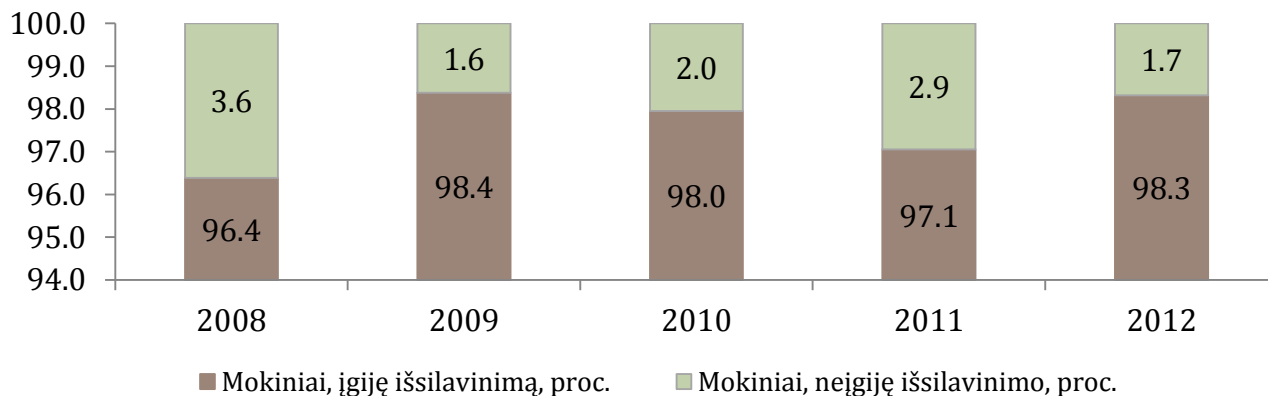
**Pagrindinis**



**Vidurinis**



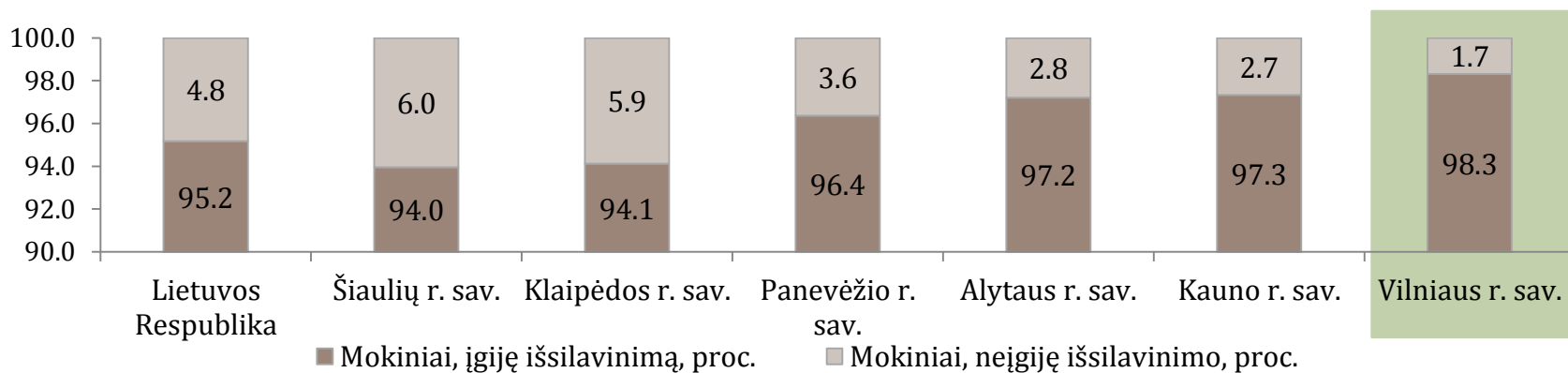
**Pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių skaičius, proc.**



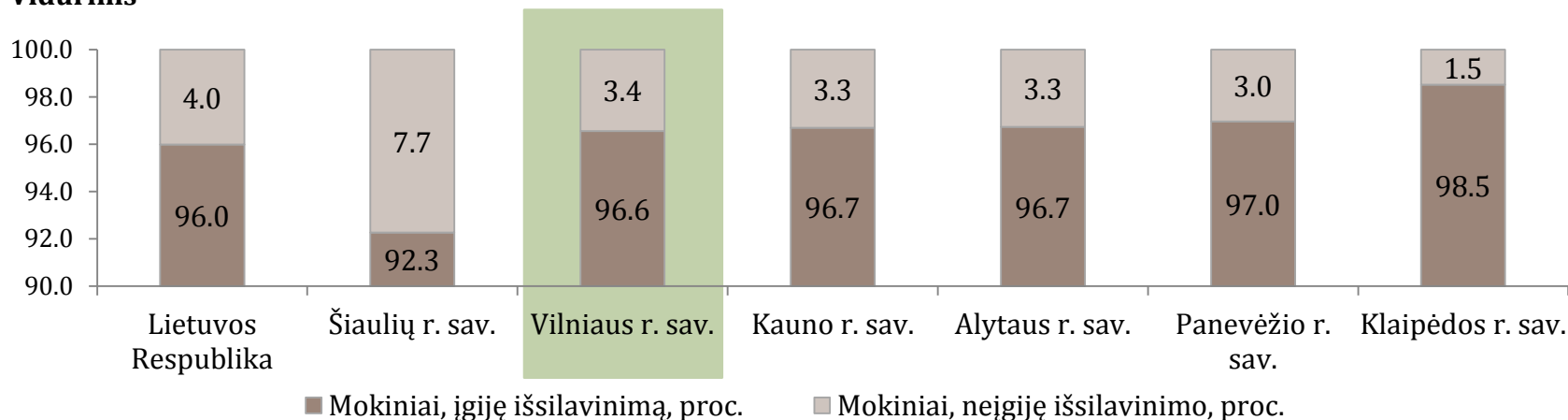
Pagrindinį išsilavinimą įgijusių mokinių dalis kasmet svyruoja, tačiau niekada neperkopė 98,5 proc. bei nekrito žemiau 96 proc.

# Mokinių, įgijusių išsilavinimą, dalis proc. žiedinėse savivalybose 2012 m.

## Pagrindinis



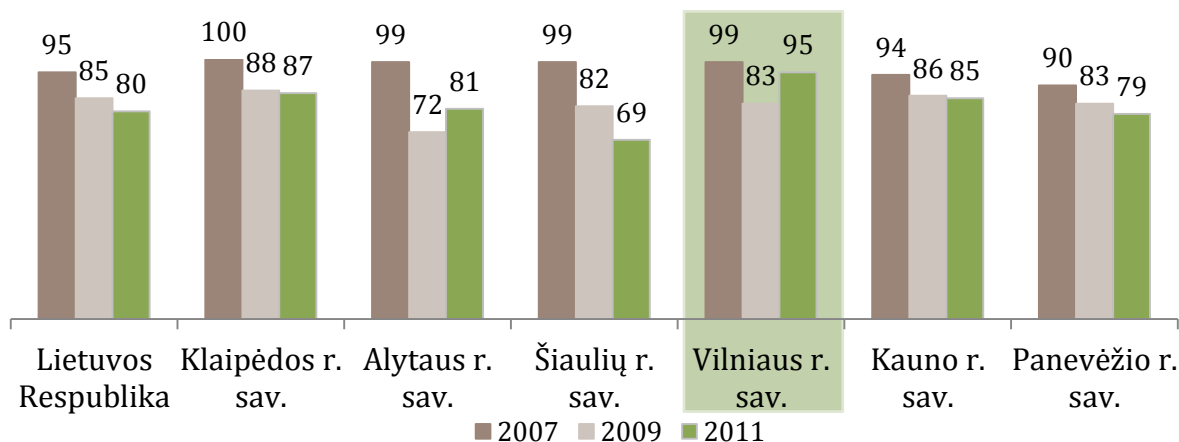
## Vidurinis



- Procentinė mokinių, įgijusių pagrindinį išsilavinimą, dalis Vilniaus r. sav. 2012 m. buvo didžiausia tarp žiedinių savivaldybių, taip pat buvo 3,1 proc. didesnė už Lietuvos vidurkį

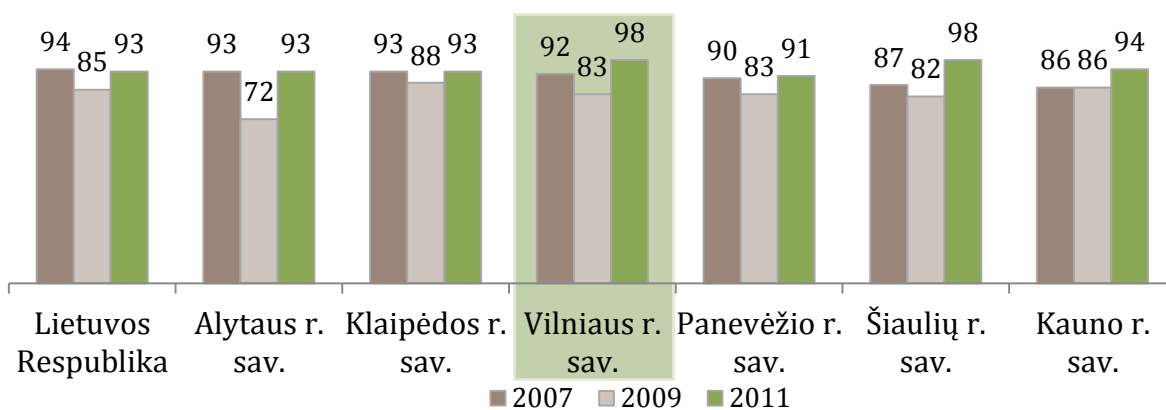
# PUPP rezultatai Vilniaus r. 2011 m. buvo geresni už Lietuvos vidurkį

Mokinių, dalyvavusių PUPP dalis (proc.), lyginant su baigusiais pagr. ugdymo programą



- Iki 2013 m. pagrindinio ugdymo pasiekimo patikrinimas nebuvo privalomas
- 2011 m. mokinių, dalyvavusių PUPP procentas Vilniaus r. sav. buvo didžiausias tarp žiedinių savivaldybių ir 15 proc. lenkė Lietuvos vidurkį

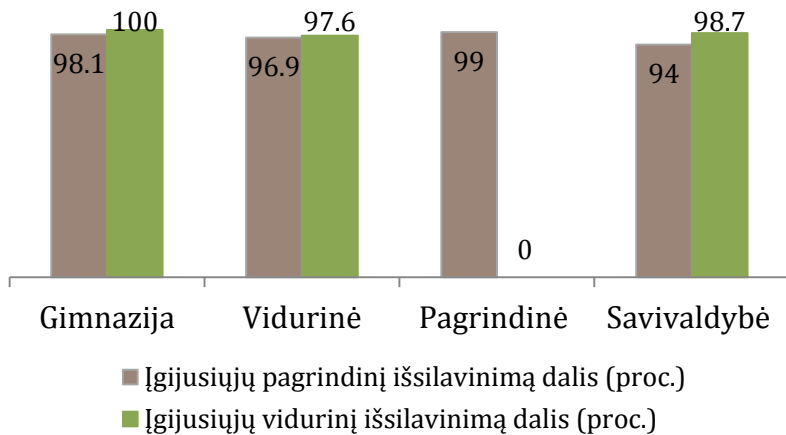
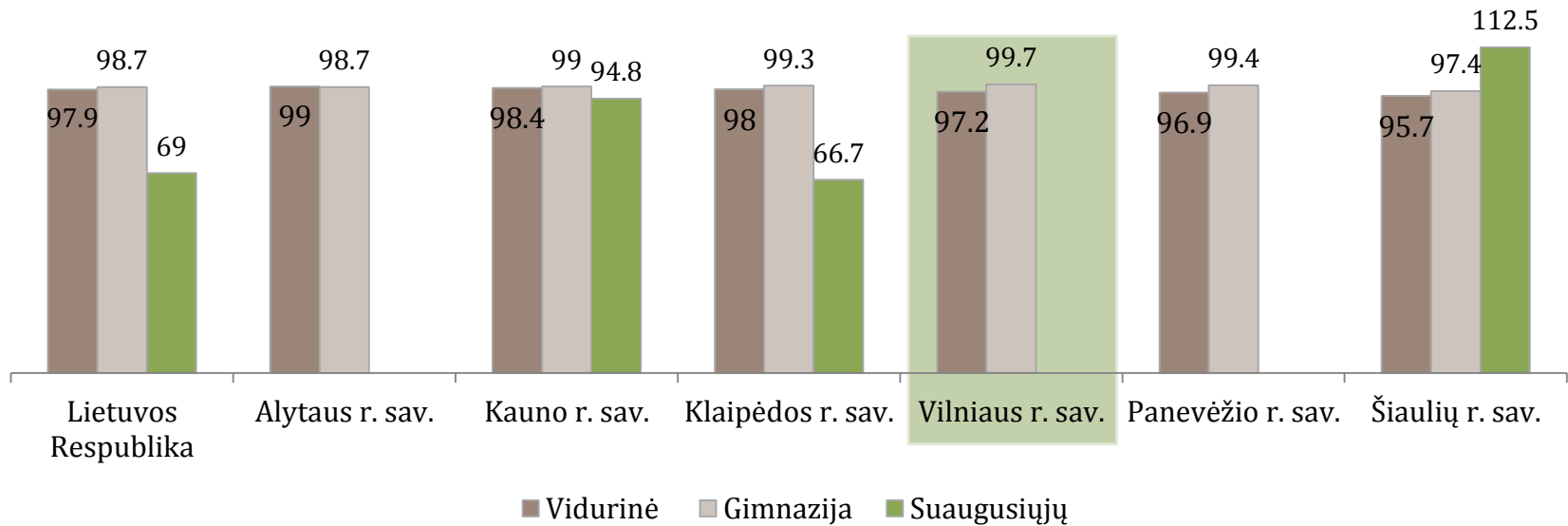
Sėkmingai (4–10) PUPP dalyvavusių mokinių dalis (proc.) žiedinėse savivaldybėse



- Sėkmingai PUPP dalyvavusių mokinių dalis Vilniaus r. sav. 2012 m. buvo 5 proc. punktais didesnė už Lietuvos vidurkį

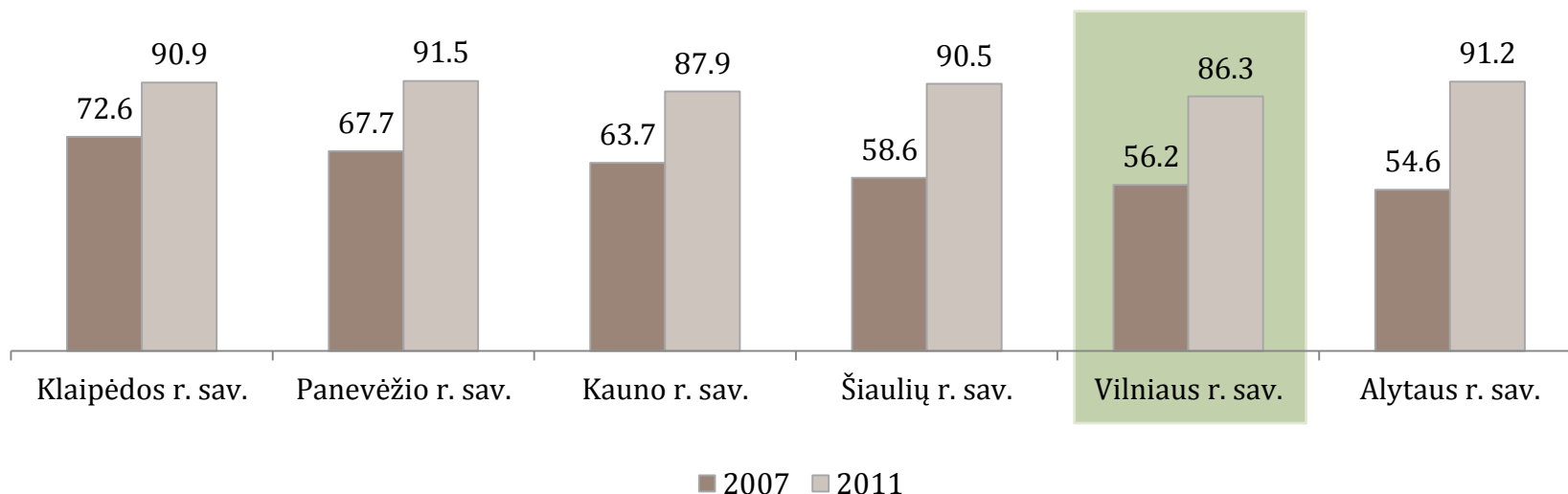


# Baigusių vidurinio ugdymo programą abiturientų dalis (proc.), lyginant su pradėjusių mokslo metus abiturientų sk.



- Pagal švietimo įstaigų pateiktus duomenis 2013 m. 336 Vilniaus rajono abiturientai (t.y. 58 %) įstojo į universitetus ir kitas aukštąsias neuniversitetines mokyklas
- Į universitetus 2013 m. įstojo 31 proc. abiturientų, 2012 m. – 36 proc., 2011 m. – 37 proc., 2010 m. – 36 proc. Į kolegijas įstojo 27 proc. abiturientų, 2012 m. – 27 proc., 2011 m. – 23 proc., 2010 m. – 27 proc.

## Bendrojo ugdymo mokyklų vid. ugdymo programos baig. klasės mokinių, išlaikiusių bent vieną valstybinį brandos egzaminą, dalis (proc.), lyginant su užsiregistravusių laukti egzaminus skaičiumi žiedinėse savivaldybėse



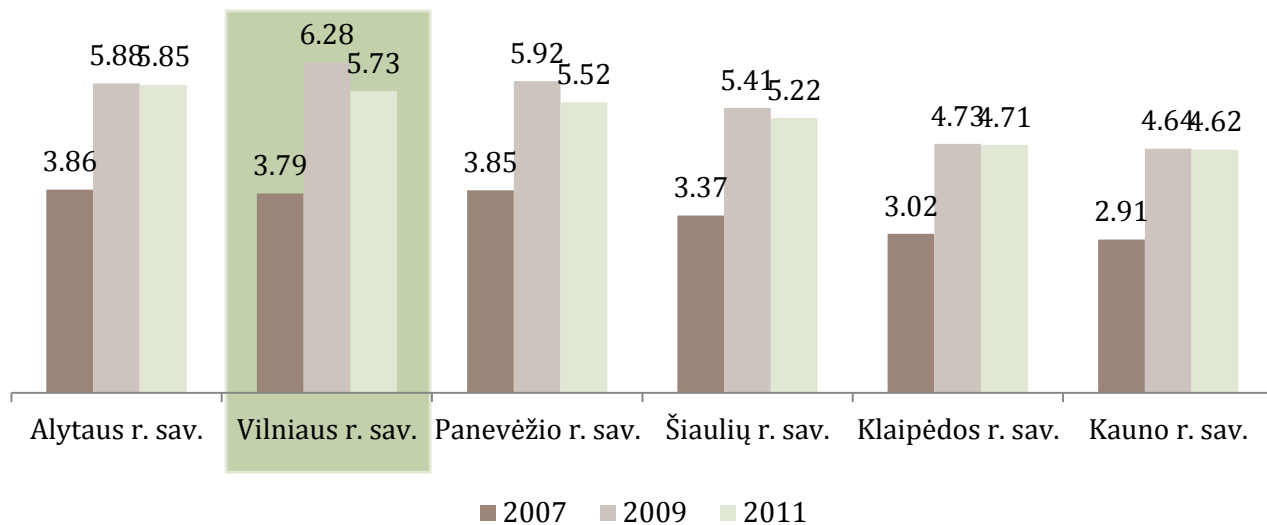
### Populiariausios aukštosios mokyklos, 2013 m. buvo:

- Mykolo Romerio universitetas
- Vilniaus Gedimino technikos universitetas
- Vilniaus universitetas
- Lietuvos edukologijos universitetas
- Balstogės universiteto Vilniaus filialas
- Vilniaus kolegija
- Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija
- Tarptautinė teisės ir verslo aukštoji mokykla

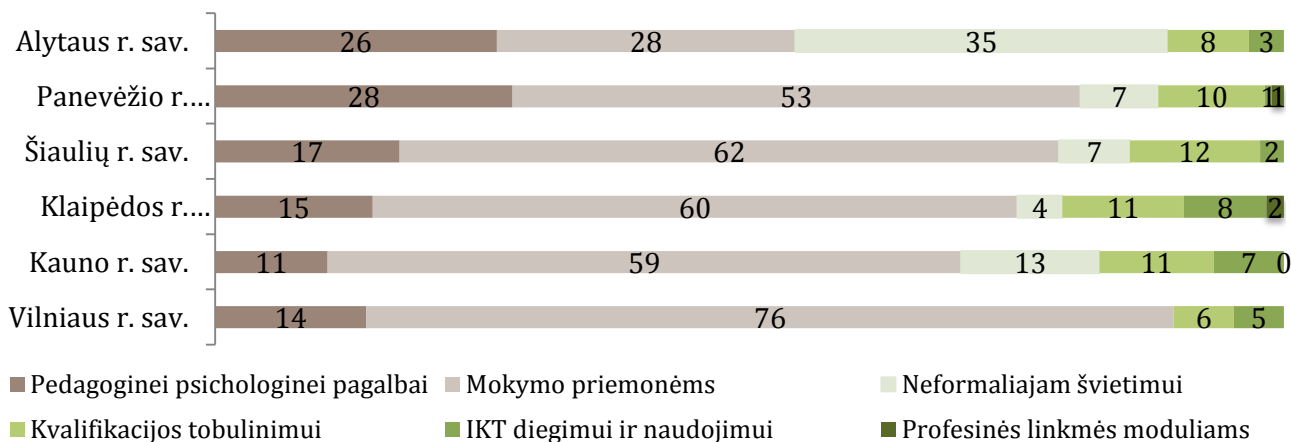
### Populiariausios specialybės 2013 m. buvo:

- Teisė (teisė ir penitencinė veikla, teisė ir muitinės veikla)
- Vadyba ir verslo administravimas
- Ekonomika
- Lietuvių/anglų (ir kitų kalbų) filologija
- Informacinės technologijos

# Vienam bendrojo ugdymo mokyklos mokiniui tenkančios lėšos (tūkst.) žiedinėse savivaldybėse 2011 m.



- Vienam bendrojo ugdymo mokyklos mokiniui tenkančios lėšos Vilniaus r. sav. yra vienos didžiausių tarp žiedinių savivaldybių



- Daugiausia lėšų Vilniaus r. sav., kaip ir kitose žiedinėse savivaldybėse, skiriama mokymo priemonėms, tačiau neskiriama lėšų neformaliajam švietimui ir profesinės linkmės moduliams

# Materialinio aprūpinimo rodikliai žiedinėse savivaldybėse 2013 m.

	Mokyklų skaičius	Mokinių skaičius	Vidutinis mokinių skaičius klasės komplekte	Kompiuterių skaičius 100- ui mokinių	Mokyklų autobusų skaičius	Geltonųjų autobusų skaičius	1 mokiniui tenkanti mokyklos ploto dalis (kv. m.)
Lietuvos Respublika	1 206	367 433	20,0	20,4	813	556	13,1
Alytaus r. sav.	12	2 229	13,9	24,5	22	14	16,9
Kauno r. sav.	31	9 546	20,3	19,8	20	19	10,6
Klaipėdos r. sav.	20	5 101	18,1	20,9	19	14	14,2
Panevėžio r. sav.	22	3 596	14,4	25,1	24	8	18,9
Šiaulių r. sav.	24	4 568	15,0	20,4	16	15	14,6
Vilniaus r. sav.	46	7 996	14,1	21,2	13	8	15,5

- 2013 m. I-ąjį pusmetį nemokamus pietus gavo 3 680 mokinių rajono moksleivių
- Lyginant su 2012 m., nemokamai maitinamų mokinių skaičius sumažėjo. 2012 m. I pusmetį buvo maitinami 4 158 mokiniai
- Šie duomenys rodo, kad Vilniaus rajono socialiai remiamų šeimų skaičius mažėja

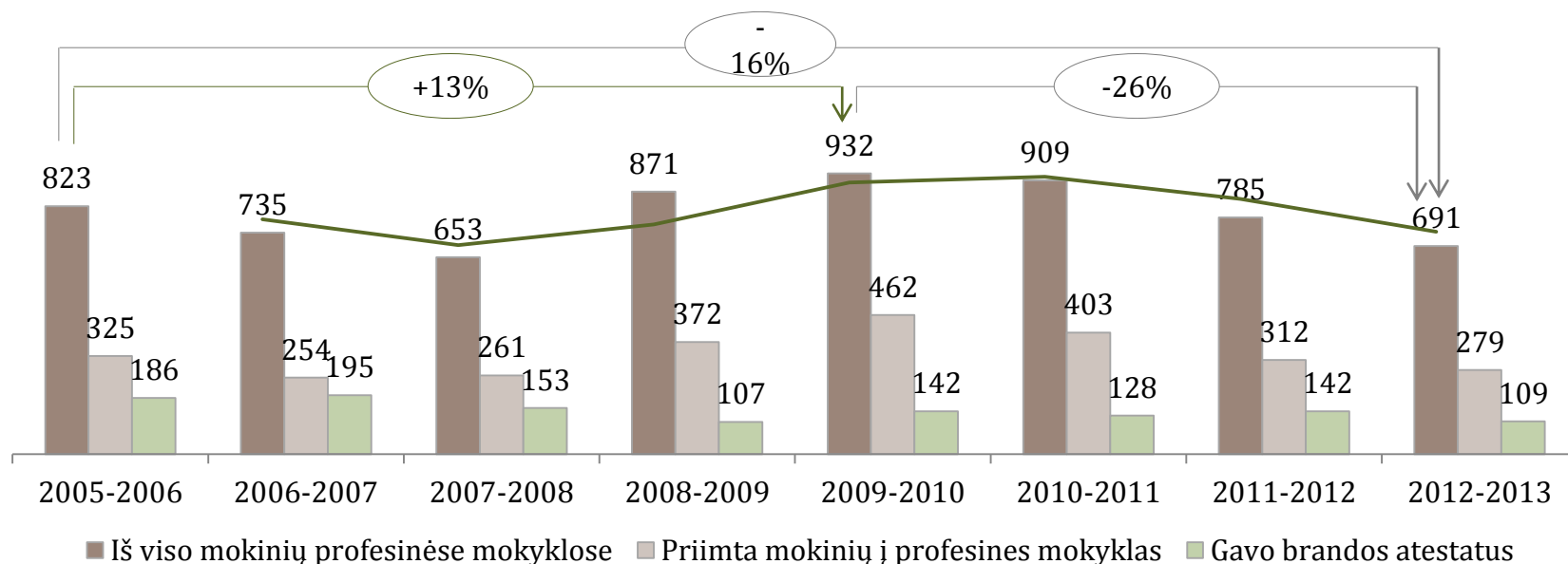
# Neformalus ugdymas Vilniaus r. sav.

Vilniaus r. sav. veikia **24 neformaliojo švietimo įstaigos:**

- 20 ikimokyklinio ugdymo įstaigų
- 2 muzikos mokyklos
- 1 meno mokykla
- 1 sporto mokykla

- Vilniaus rajono Švietimo skyrius 2012–2013 mokslo metų pabaigoje gavo **43 programas-paraiškas** dieninėms stovykloms organizuoti, kurias pristatė beveik visos rajono švietimo įstaigos
- 2013 m. Vilniaus rajono savivaldybės administracija vaikų poilsio stovykloms **skyrė 66 933 Lt**. Iš viso savivaldybė finansavo **42 vaikų vasaros poilsio programas**, kurios buvo vykdomos birželio-rugpjūčio mėnesiais
- Vasaros poilsio programose dalyvavo per 1 200 Vilniaus rajono mokinių, iš jų – 740 iš socialiai remtinų šeimų. Daugumoje rajono švietimo įstaigų vieną ar dvi savaites veikė meninės, sportinės, kraštotyrinės, kūrybinės ar bendrojo pobūdžio ir kitos stovyklos
- 2013 m. vasario mėnesį Vilniaus r. savivaldybės taryba patvirtino „Jaunimo problemų sprendimo Vilniaus rajono savivaldybėje 2013–2018 metų planą“, kuriame yra nustatytos veiklos kryptys, tikslai, uždaviniai bei Jaunimo politikos įgyvendinimo priemonių planas, siekiant užtikrinti tinkamą jaunimo teisių apsaugą. Vadovaujantis šiuo planu, 2013 m. I-ąjį pusmetį buvo organizuotas dviejų dienų seminaras Vilniaus rajono atstovams, dirbantiems su jaunimu bei organizuota konsultacija-diskusija, kurioje buvo aptartos jaunimo įsidarbinimo problemos

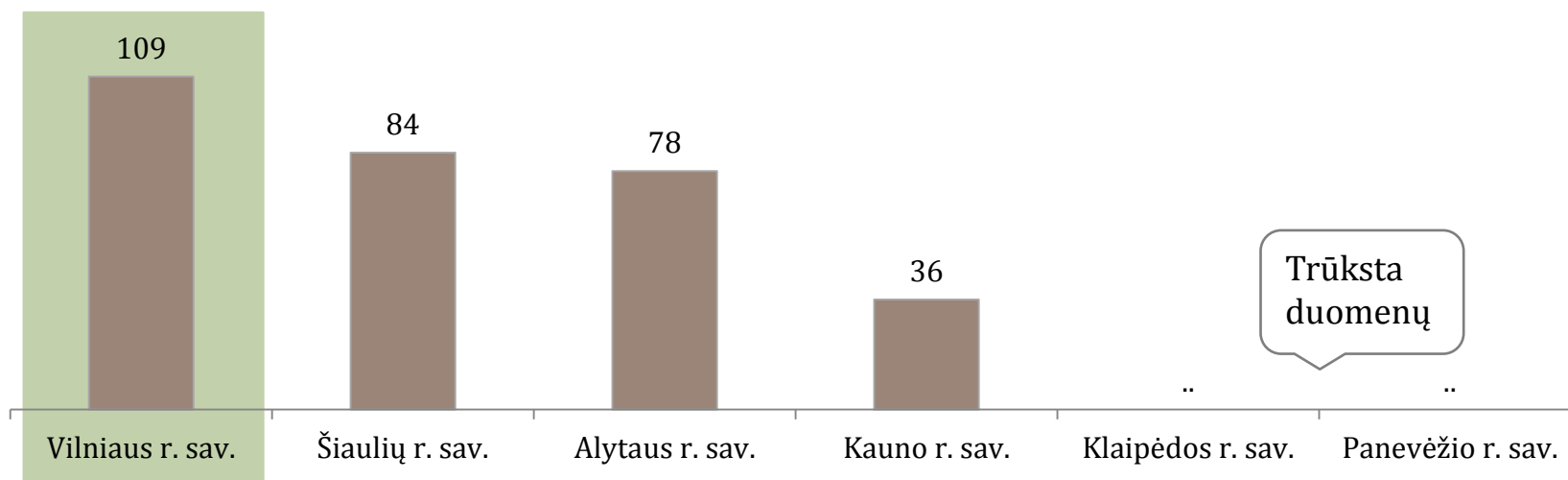
# Profesinis mokymas, Vilniaus r. sav. pagal metus



- Vilniaus r. sav yra 3 profesinės mokyklos: Bukiškių žemės ūkio mokykla, Valstybės sienos apsaugos tarnybos prie LR vidaus reikalų ministerijos Pasieniečių mokykla, Vilniaus technologijų, verslo ir žemės ūkio mokykla
- Nuo 2005-ųjų iki 2009-ųjų metų mokinių skaičius profesinėse mokyklose augo
- Nuo 2009-ųjų mokinių skaičius sumažėjo daugiau nei ketvirtadaliu.

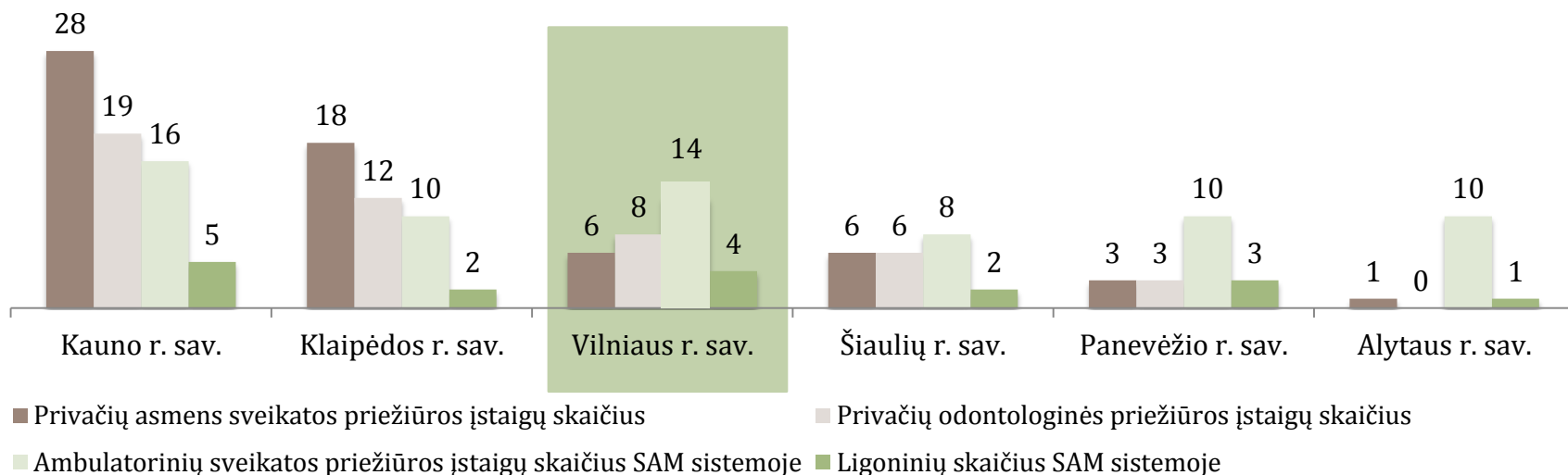
## Nepaisant panašaus gyventojų skaičiaus, specialistų Vilniaus r. sav. parengta beveik tris kartus daugiau negu Kauno r. sav.

Parengta specialistų žiedinėse savivaldybėse 2011 m.



- Auga abiturientų, įstojusių į profesines mokyklas ir profesinio mokymo rengimo centrus, skaičius: 2013 m. įstojo – 21 % abiturientų (2012 m. profesinėse mokyklose mokėsi 16 %, 2011 m. –19 %, 2010 m. –17 % abiturientų)
- 2013 m. merginos dažniausiai rinkosi higieninio kosmetiko, kulinaro, kirpėjo arba virėjo profesijas. Vaikinai rinkosi policininko, pasieniečio, automechaniko, lokomotyvo mašinisto, staliaus, virėjo profesijas

# Sveikatos sistemos įstaigos žiedinėse savivaldybėse 2012 m.

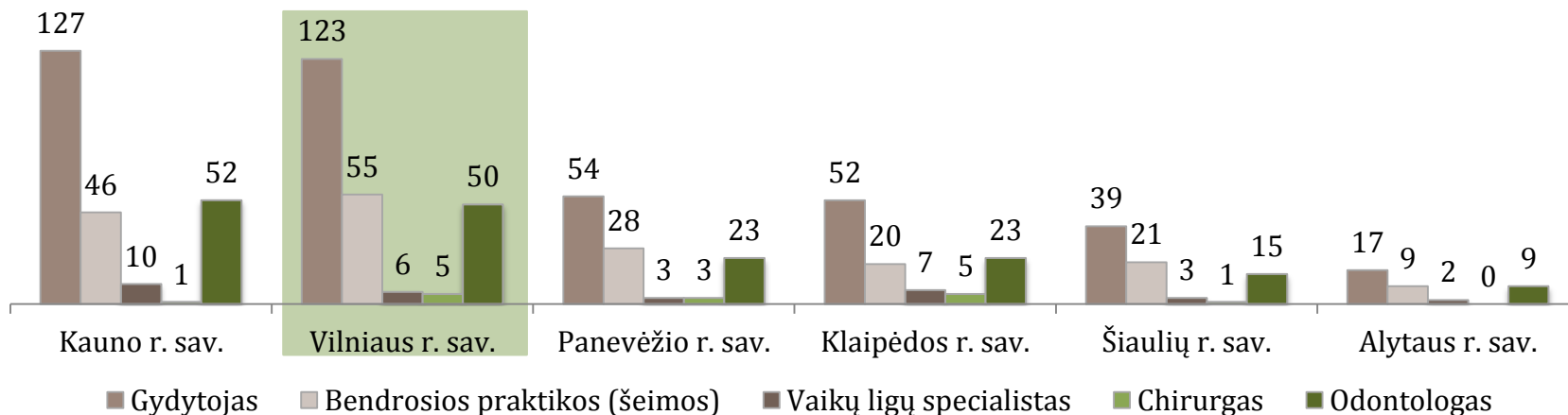


- Savivaldybės teritorijoje veikia 2 viešosios asmens sveikatos priežiūros įstaigos. VŠĮ Vilniaus rajono centrinė poliklinika, į kurios sudėtį įeina 12 ambulatorijų, 4 bendrosios praktikos gyd. kabinetai, 3 bendrosios praktikos odontologų kabinetai, 5 medicinos punktai ir Riešės, Juodšilių bei Šumsko palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninės. VŠĮ Vilniaus rajono Nemenčinės poliklinika, į kurios sudėtį įeina 2 bendrosios praktikos gydytojo kabinetai, 2 medicinos punktai ir palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninė
- Privačių asmens sveikatos priežiūros įstaigų skaičius Vilniaus r. sav. nuo 2005-ųjų metų išaugo 2,3 karto

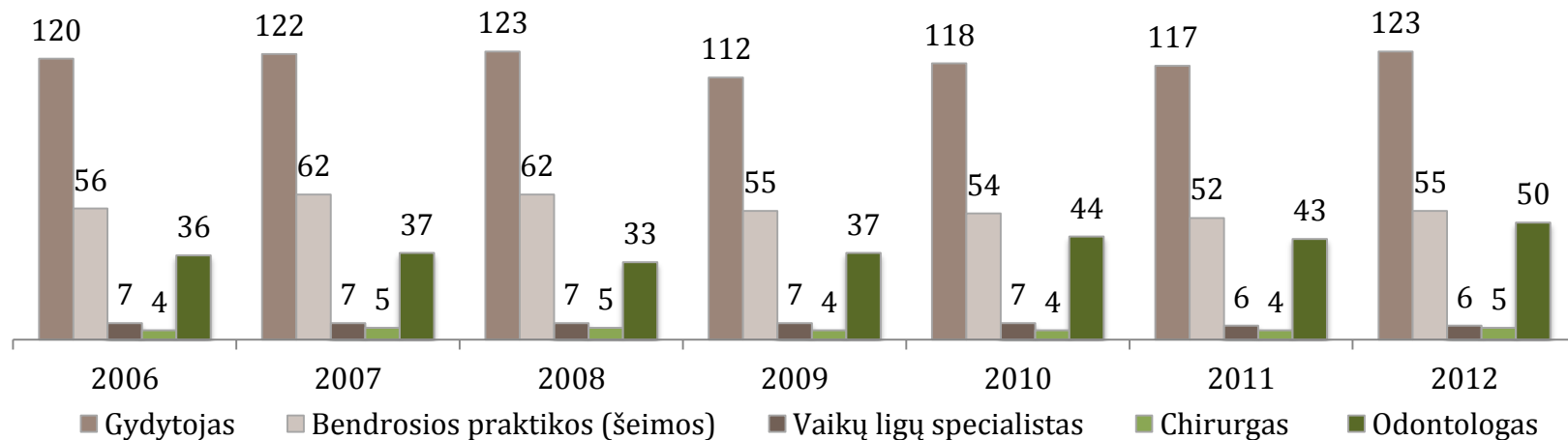


# Sveikatos priežiūros specialistai Vilniaus r. sav. ir žiedinėse savivaldybėse 2012 m.

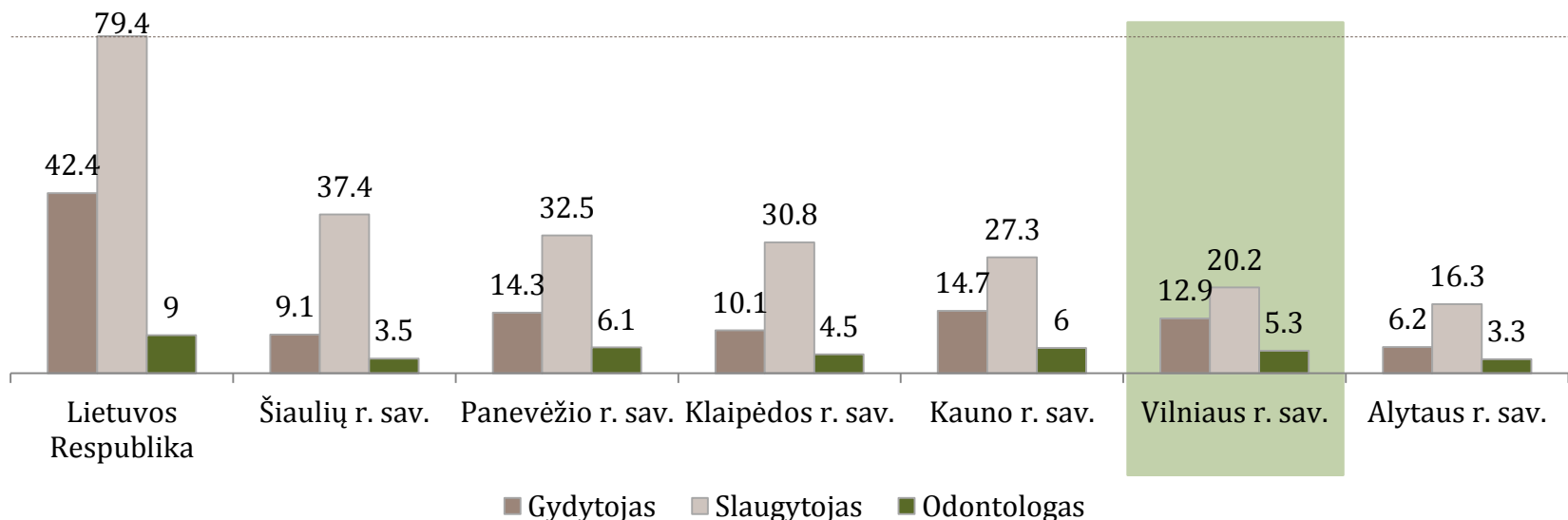
## Žiedinės savivaldybės



## Vilniaus r. sav.



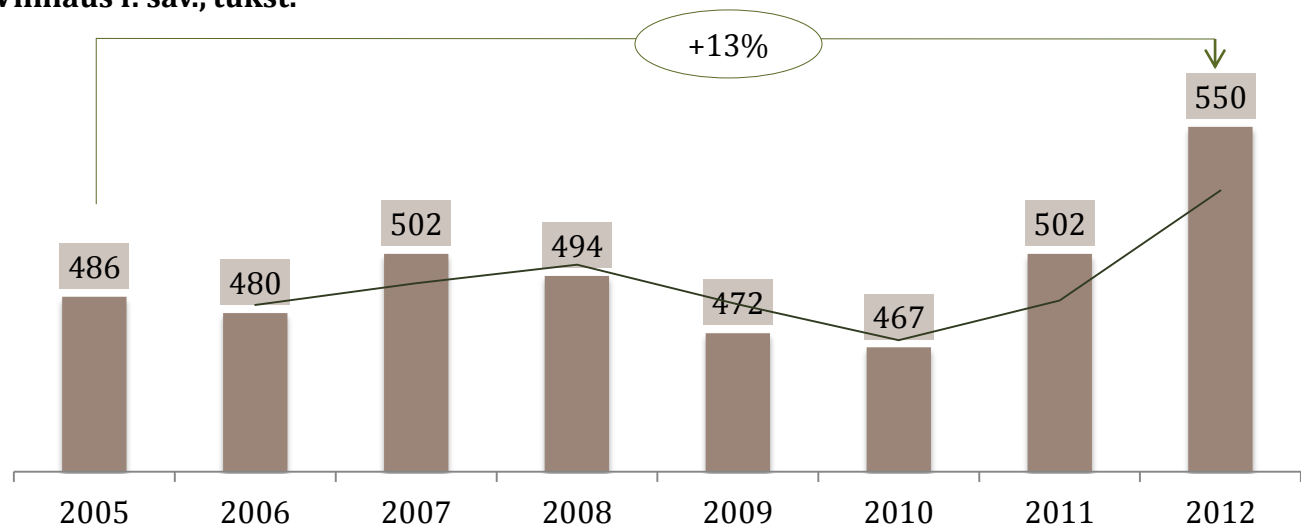
## Praktikuojančių sveikatos priežiūros specialistų sk., tenkantis 10 000 gyv., žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



- Abi Vilniaus r. sav. Poliklinikos (Centrinė bei Nemenčinės) veikia efektyviai. Vilniaus rajono centrinė poliklinika esant poreikiui pati moka už rezidentų parengimą, gavusi savivaldybės tarybos pritarimą.
- Tiek gydytojų, tiek slaugos specialistų skaičius Vilniaus r. sav. nesiekia Lietuvos vidurkio, panaši situacija pastebima ir kitose žiedinėse savivaldybėse

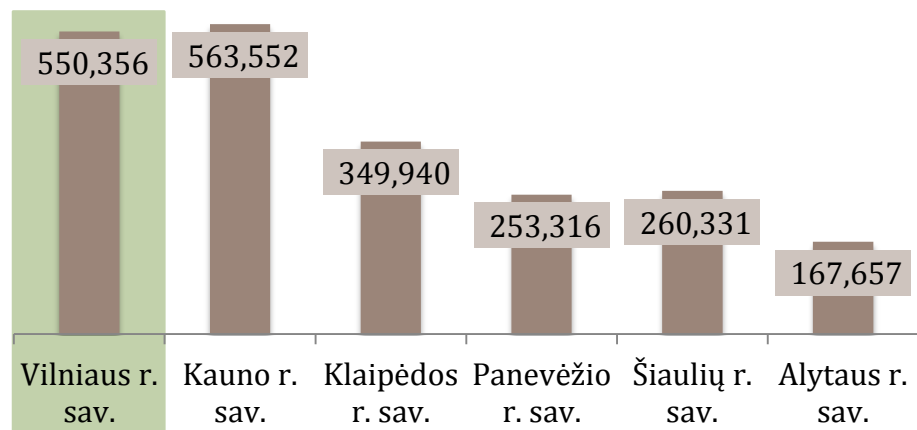
# Apsilankymai poliklinikose ir ambulatorijose Vilniaus r. sav. ir žiedinėse savivaldybėse 2012 m.

Vilniaus r. sav., tūkst.



Apsilankymų poliklinikose ir ambulatorijose sk. Vilniaus r. sav. nuo 2005-ųjų m. išaugo 13 proc., tuo tarpu gyventojų sk. išaugo vos 2 proc.

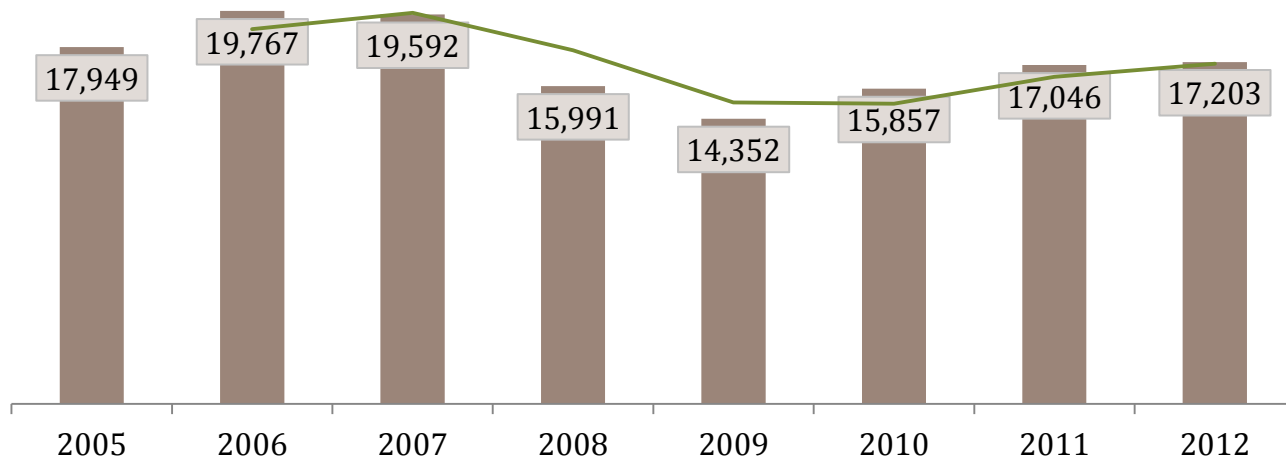
Žiedinės sav. 2012 m.



Nepaisant to, kad Vilniaus r. sav. gyventojų sk. yra 10 proc. didesnis negu Kauno r. sav. sk., apsilankymų poliklinikose ir ambulatorijose sk. Vilniaus r. sav. yra 2 proc. mažesnis negu Kauno r. sav.

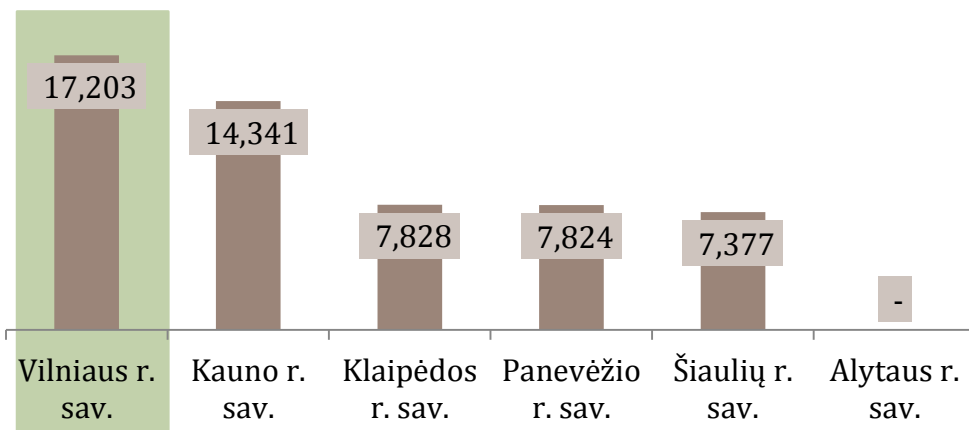
# Asmenų, kuriems suteikta greitoji pagalba, sk. Vilniaus r. sav. ir žiedinėse savivaldybėse 2012 m.

## Vilniaus r. sav.



Asmenų, kuriems suteikta greitoji pagalba, skaičius Vilniaus r. sav. svyruoja. Žemiausia rodiklio reikšmė užfiksuota 2009 m. Pastaraisiais metais skaičius svyruoja apie 17 tūkst.

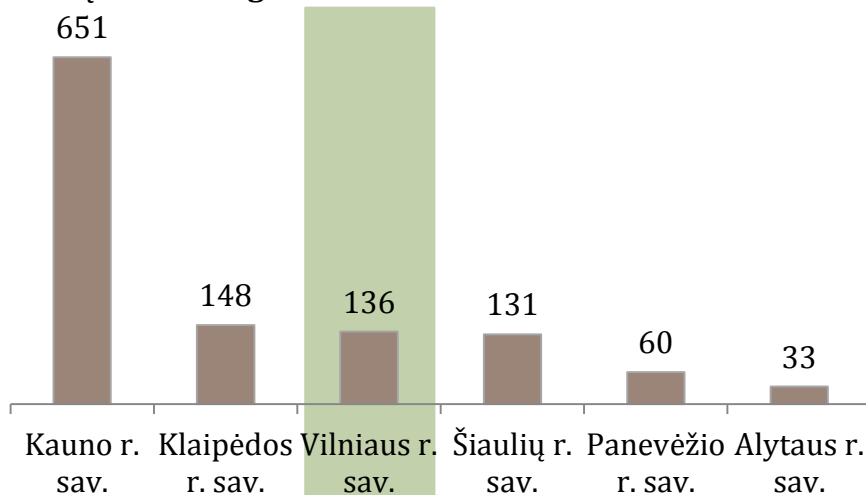
## Žiedinės sav. 2012 m.



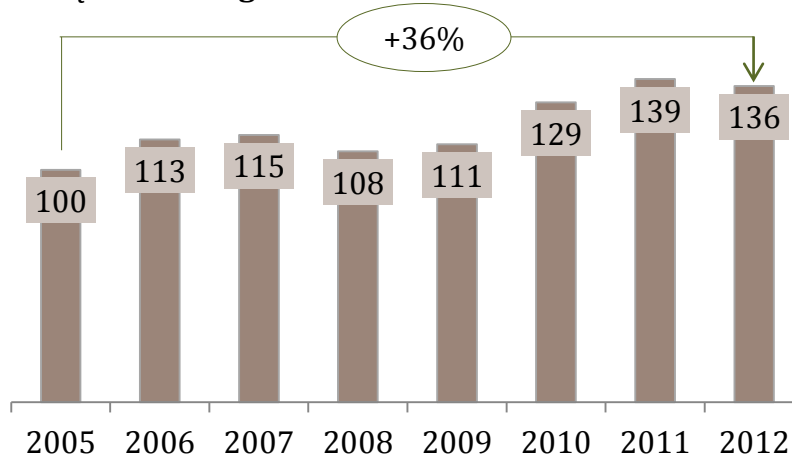
Nepaisant to, kad Vilniaus r. sav. gyventojų sk. yra 10 proc. didesnis negu Kauno r. sav., greitosios pagalbos suteikimo atvejų 2012 m. Vilniaus r. sav. buvo 17 proc. daugiau. Pažymėtina, kad ne visų savivaldybių duomenys yra vienodai prieinami

# 1 000-čiui gyventojų tenkantis lovų skaičius Vilniaus r. sav. (su slaugos ir palaikomojo gydymo lovomis) yra ženkliai mažesnis už Lietuvos vidurkį, kuriam įtaką daro didžiųjų miestų ligoninės

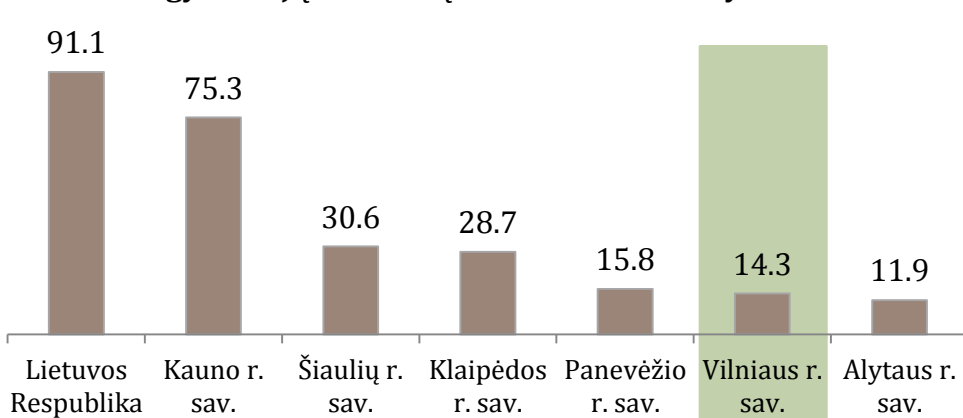
Lovų skaičius ligoninėse žiedinėse sav. 2012 m.



Lovų skaičius ligoninėse Vilniaus r. sav.



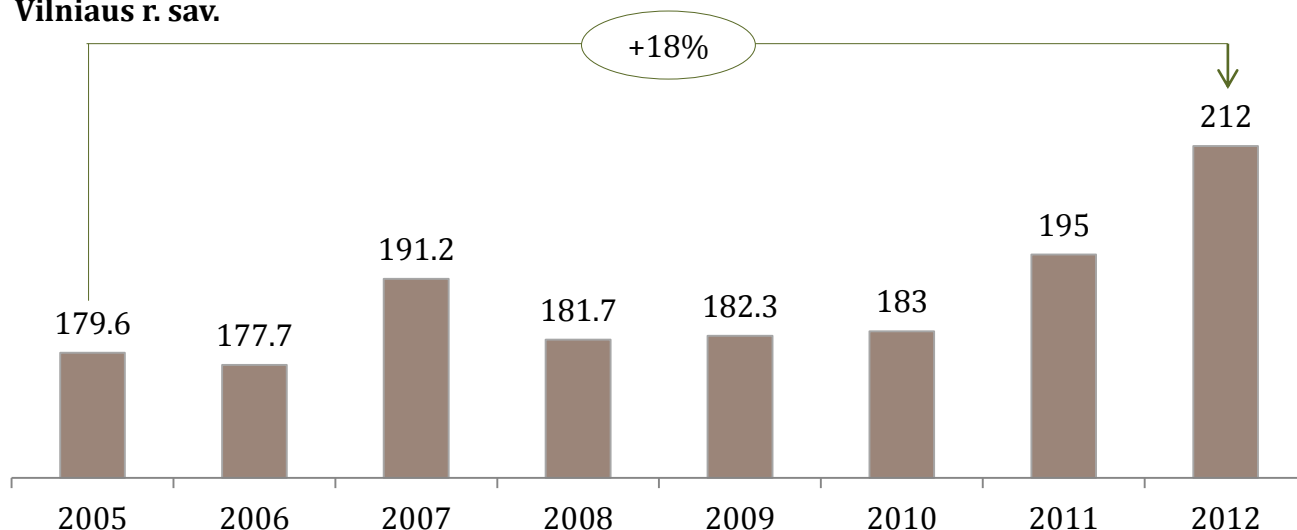
1 000-čiui gyventojų teko lovų žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



- Lovų skaičius ligoninėse Vilniaus r. sav. yra beveik 5 kartus mažesnis negu Kauno r. sav., kadangi keli Kauno respublikinės ligoninės padaliniai: Garliavos ligoninė, Marių ligoninė, Kulautuvos vaikų ligoninė ir Kačerginės vaikų sanatorija Žibutė yra įregistruoti ir veikia Kauno rajone. Vilniaus r. sav. nėra antrinio lygio stacionaro. 4 rajono ligoninėse teikiamos tik slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugos.
- Lovų skaičius ligoninėse Vilniaus r. sav. nuo 2005-ųjų metų išaugo trečdaliu, kai ligoninėse gydytų ligonių skaičius išaugo 18 proc.

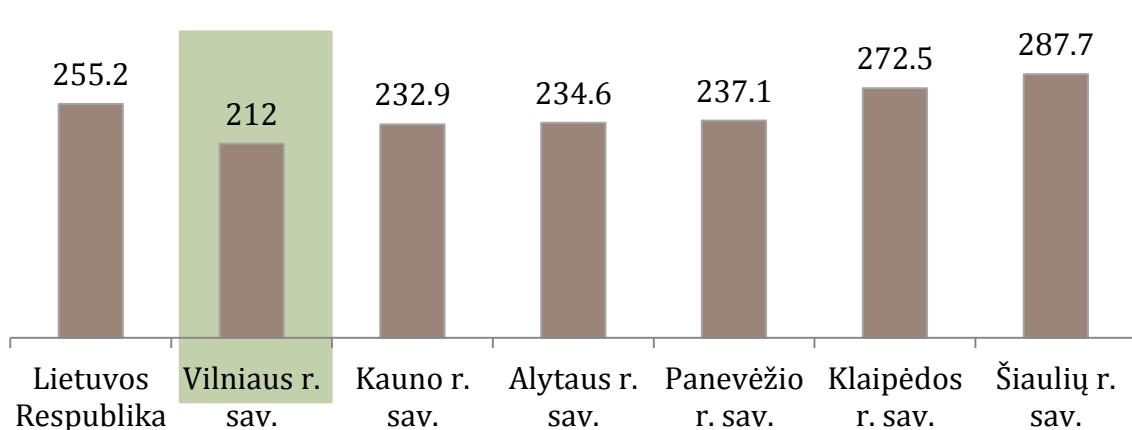
# Ligoninėse gydytų ligonių skaičius 1000-iai gyventojų

## Vilniaus r. sav.



Ligoninėse gydytų ligonių skaičius išaugo 18 proc., kai lovų skaičius ligoninėse išaugo net 36 proc.

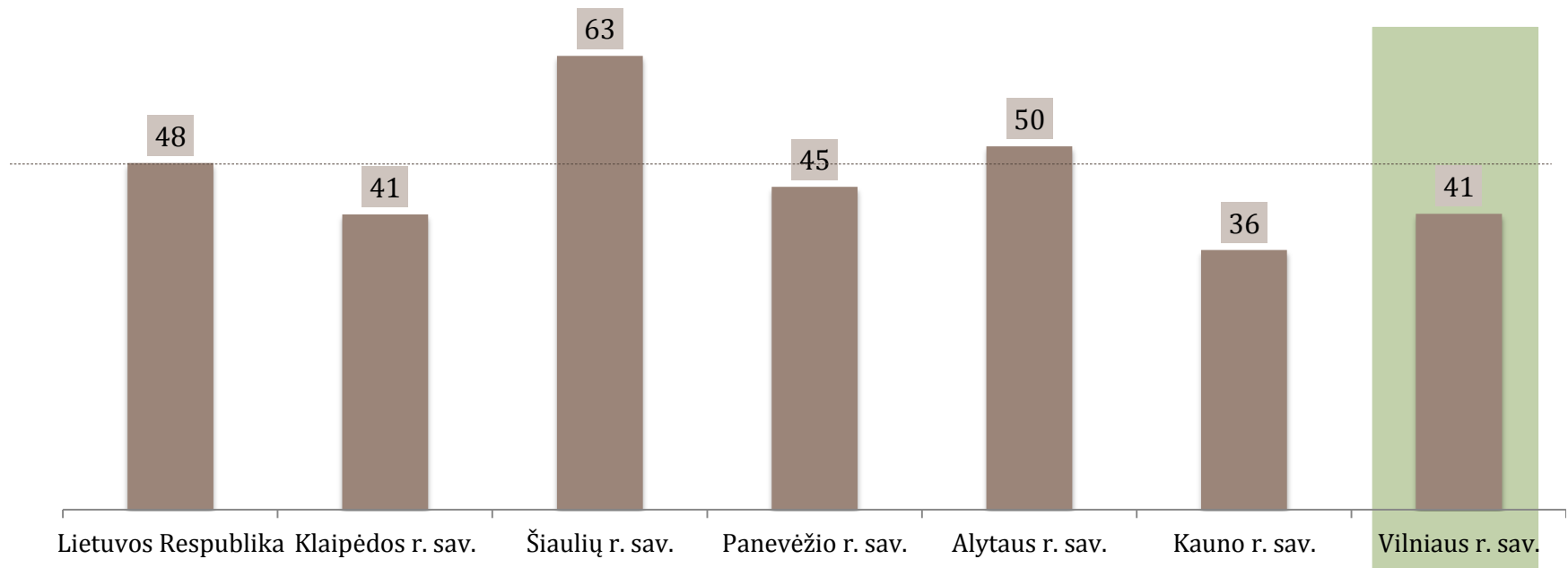
## Žiedinės sav. 2012 m.



Nepaisant fakto, kad nuo 2005-ųjų metų ligoninėse gydytų ligonių skaičius išaugo beveik penktadaliu, rodiklis yra mažesnis negu kitose žiedinėse savivaldybėse ir nesiekia Lietuvos vidurkio. Lėta pacientų apyvarta paaiškinama tuo, kad Vilniaus r. sav. teikiamos palaikiamojo gydymo paslaugos – pacientai ligoninėje gali būti iki 120 d.

# Sergamumas tuberkulioze Vilniaus r. sav. išlieka normos ribose

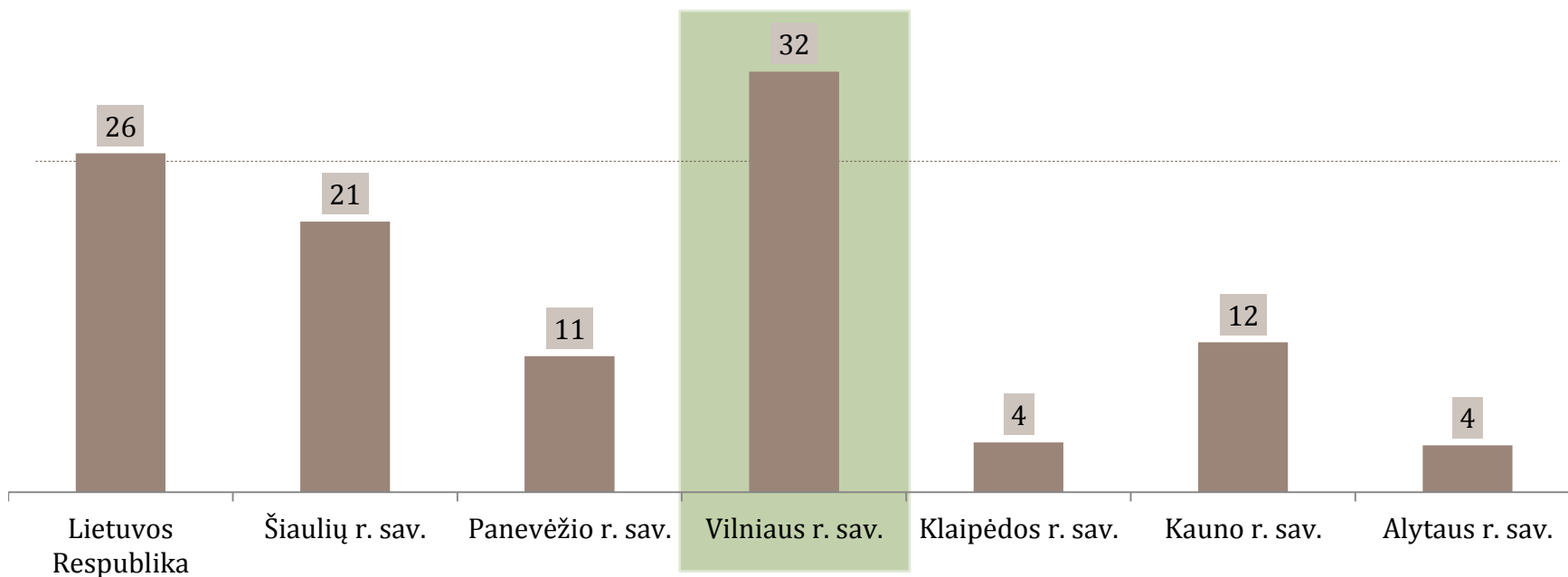
Ligotumas tuberkulioze 100 000 gyv. žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



- Sergamumas tuberkulioze 100 000 gyv. Vilniaus r. sav. yra antras iš mažiausias tarp žiedinių savivaldybių ir nesiekia Lietuvos vidurkio

# Sergamumas lytiškai plintančiomis ligomis Vilniaus r. sav.

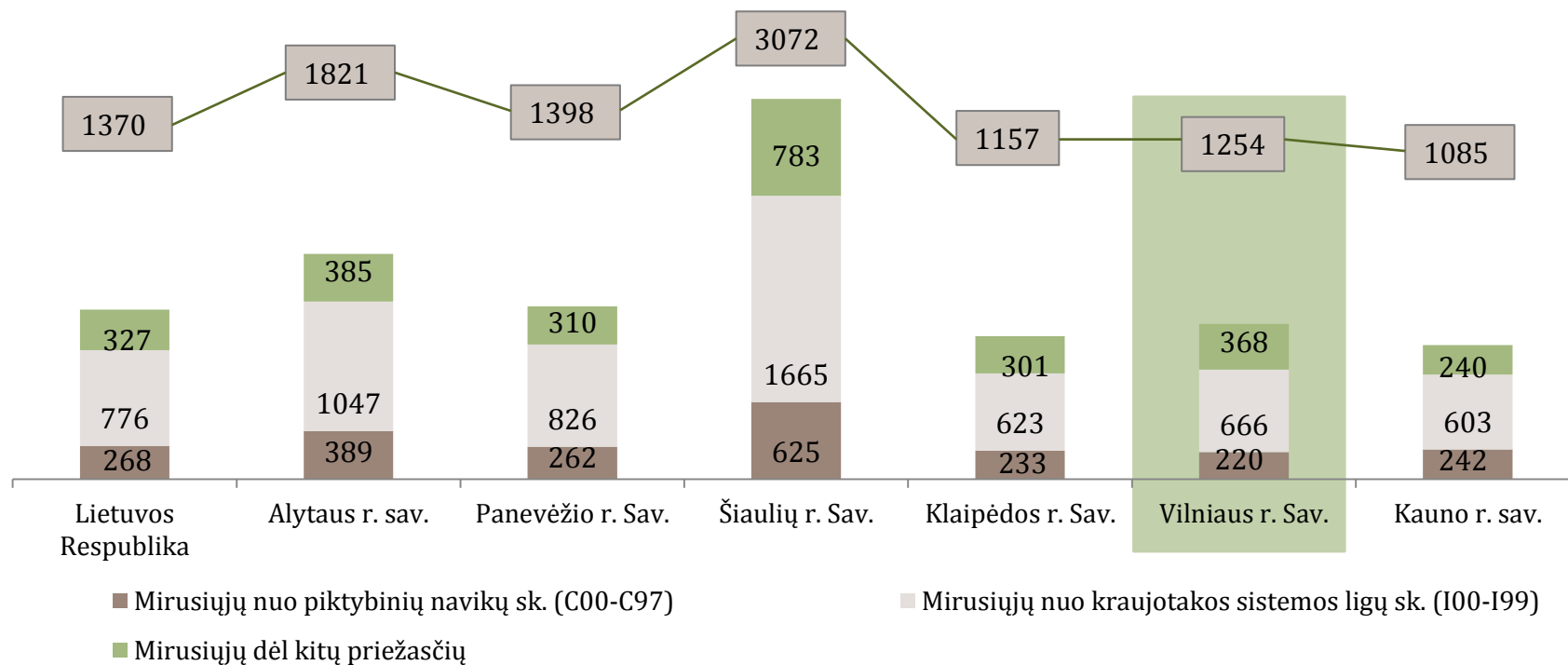
Sergamumas lytiškai plintančiomis ligomis ( Sifiliu, gonorėja, AIDS) 100 000 gyv. žiedinėse sav. 2012 m.



- Sergamumas lytiškai plintančiomis ligomis (Sifilis, gonorėja, AIDS) 100 000 gyv. Vilniaus r. sav. viršija Lietuvos vidurkį ir yra didžiausias visose žiedinėse rajonų savivaldybėse.

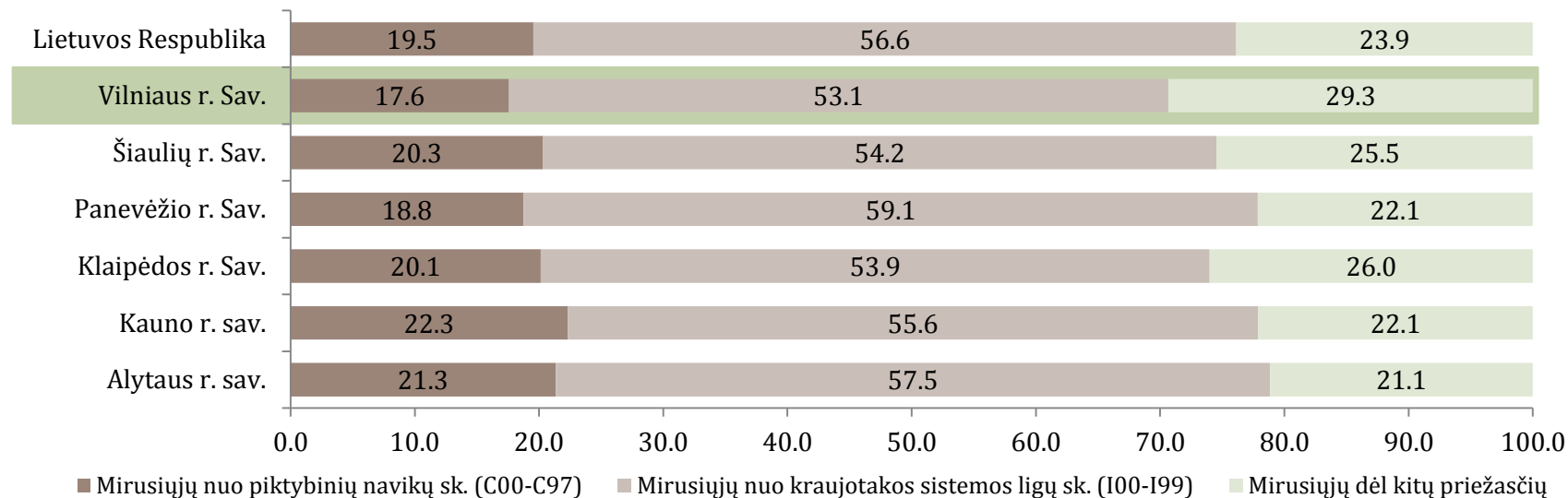


# Mirtingumo lygis ir priežastys 100 000 gyventojų žiedinėse savivaldybėse 2012 m.

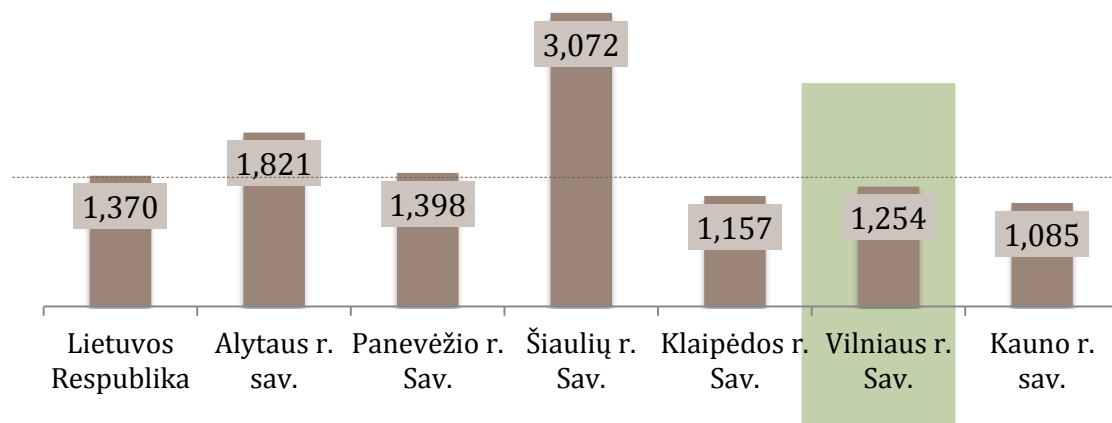


- Mirtingumo lygis 100 000 gyv. Vilniaus r. sav. yra vienas iš mažiausių tarp žiedinių savivaldybių ir nesiekia Lietuvos vidurkio
- Mažesnis mirtingumo lygis Vilniaus r. sav. sietinas su santykinai jauna visuomene, lyginant, pvz., su Alytaus ar Šiaulių r. sav.

# Mirtingumo lygis ir priežastys (proc.) žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



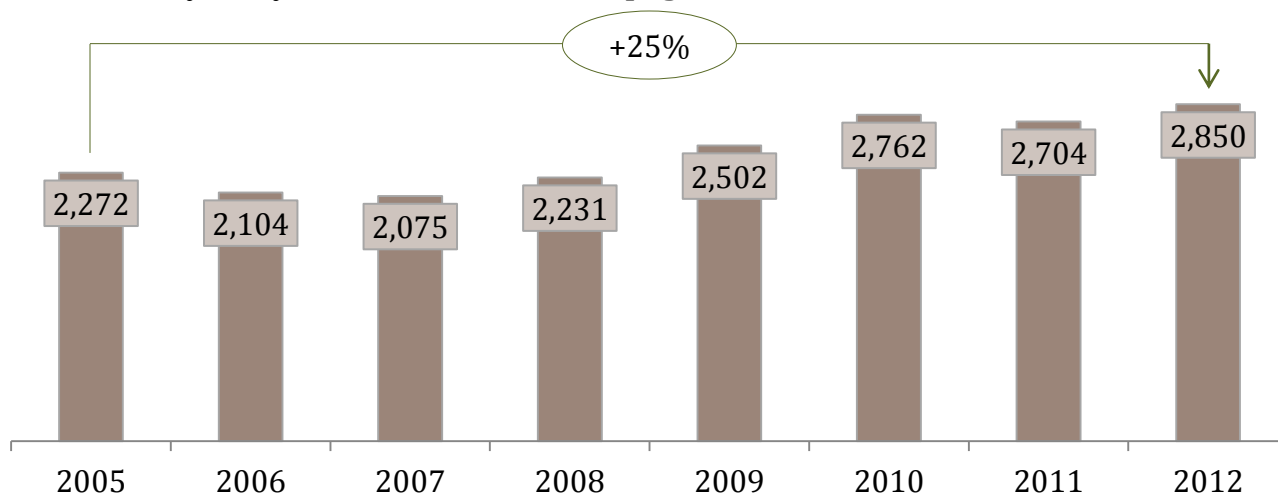
## Mirtingumas 100 000 gyventojų žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



- Visose žiedinėse savivaldybėse daugiausia žmonių miršta nuo kraujotakos sistemos ligų

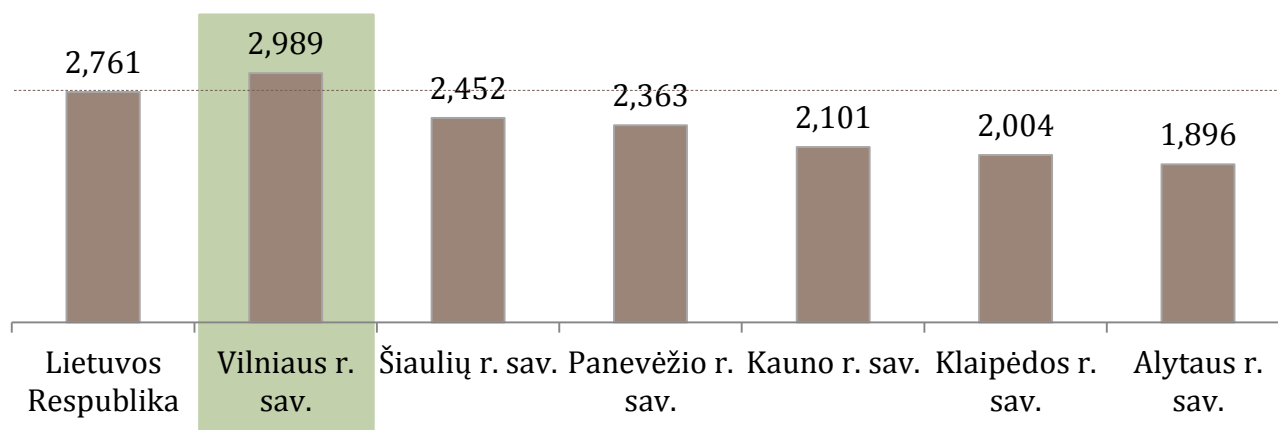
# Nusikalstamumo lygis Vilniaus r. sav. nuolat auga ir yra didžiausias tarp žiedinių savivaldybių

Nusikalstamų veikų skaičius Vilniaus r. sav. pagal metus



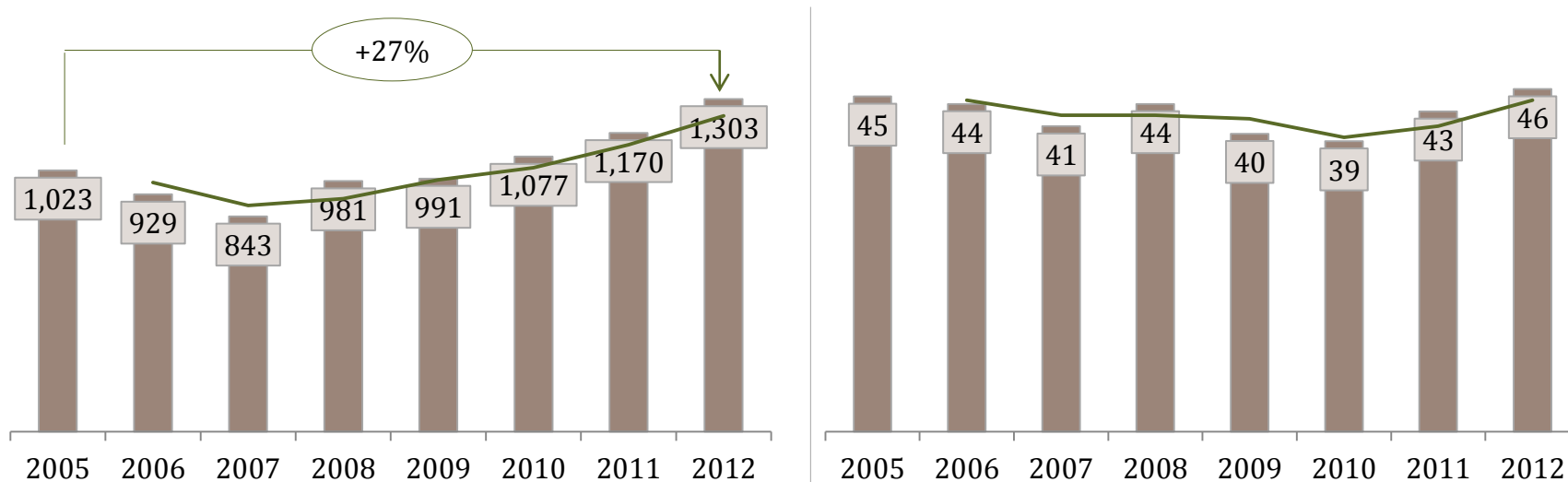
- Nuo 2005-ųjų metų nusikalstamų veikų skaičius išaugo ketvirtadaliu

Nusikalstamų veikų skaičius 100 000 gyventojų žiedinėse savivaldybėse 2012 m.

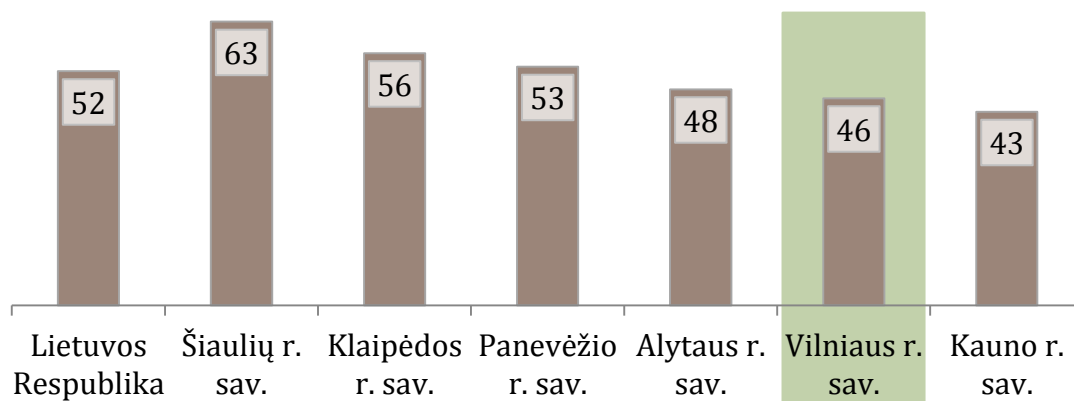


- Nusikalstamų veikų skaičius 100 000 gyv. Vilniaus r. sav. yra didžiausias tarp žiedinių savivaldybių ir 8 proc. viršija Lietuvos vidurkį

# Ištirtų nusikalstamų veikų dalis Vilniaus r. sav. ir žiedinėse savivaldybėse



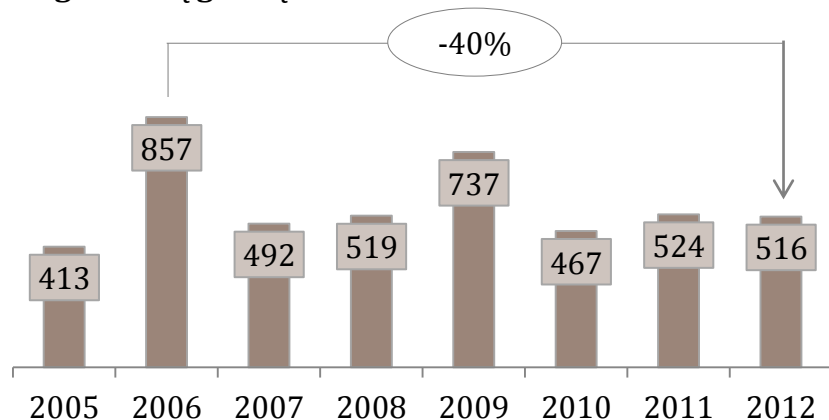
Ištirtų nusikalstamų veikų dalis (proc.) žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



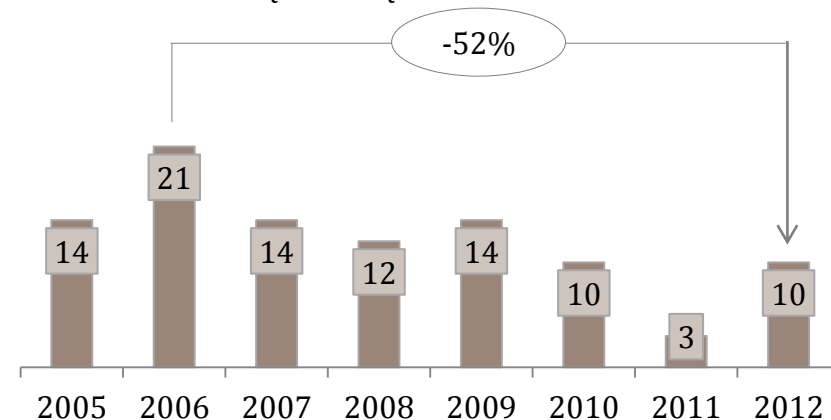
- Ištirtų bylų skaičius nuo 2005-ųjų metų išaugo 27 proc., tačiau procentinė ištirtų bylų dalis kiekvienais metais svyruoja apytiksliai 40–45 proc.
- Procentinė ištirtų nusikalstamų veikų dalis Vilniaus r. sav. nesiekia Lietuvos vidurkio

# Užregistruotų gaisrų bei juose žuvusių žmonių skaičius savivaldybėse

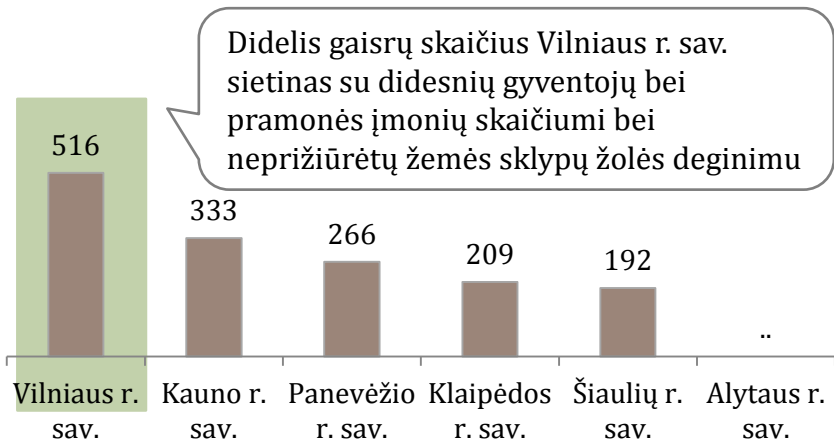
## Užregistruotų gaisrų skaičius



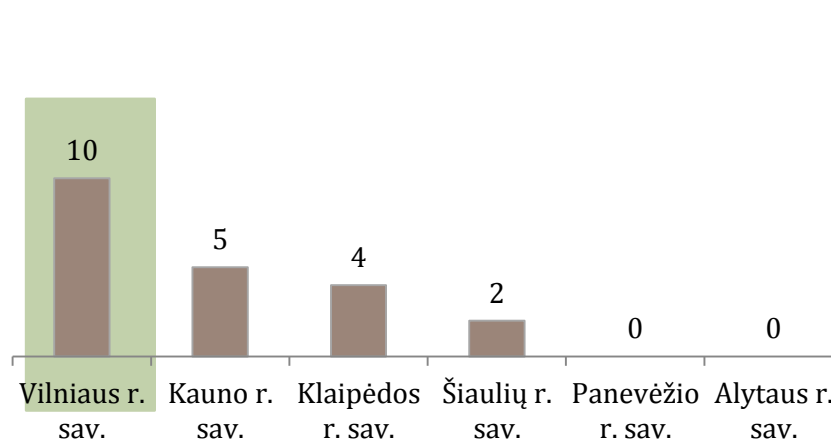
## Gaisruose žuvusių žmonių skaičius



## Užregistruotų gaisrų skaičius

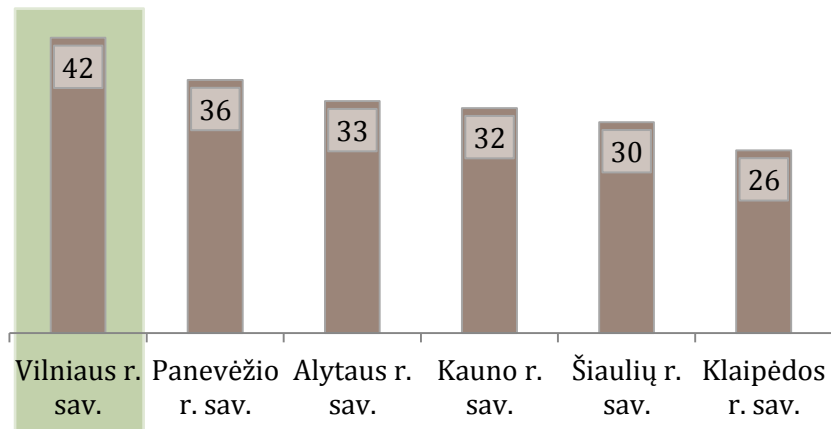


## Gaisruose žuvusių žmonių skaičius

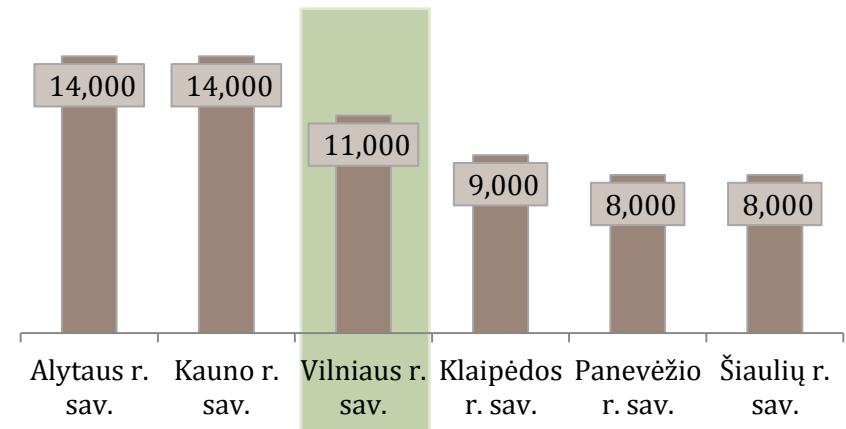


# Kultūros ministerijai pavaldžios bibliotekos 2012-ųjų metų pabaigoje

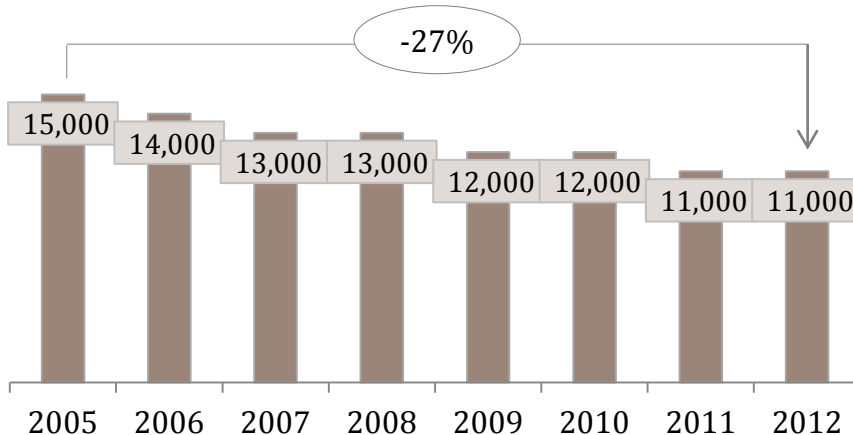
## Bibliotekų skaičius



## Skaitytojų skaičius

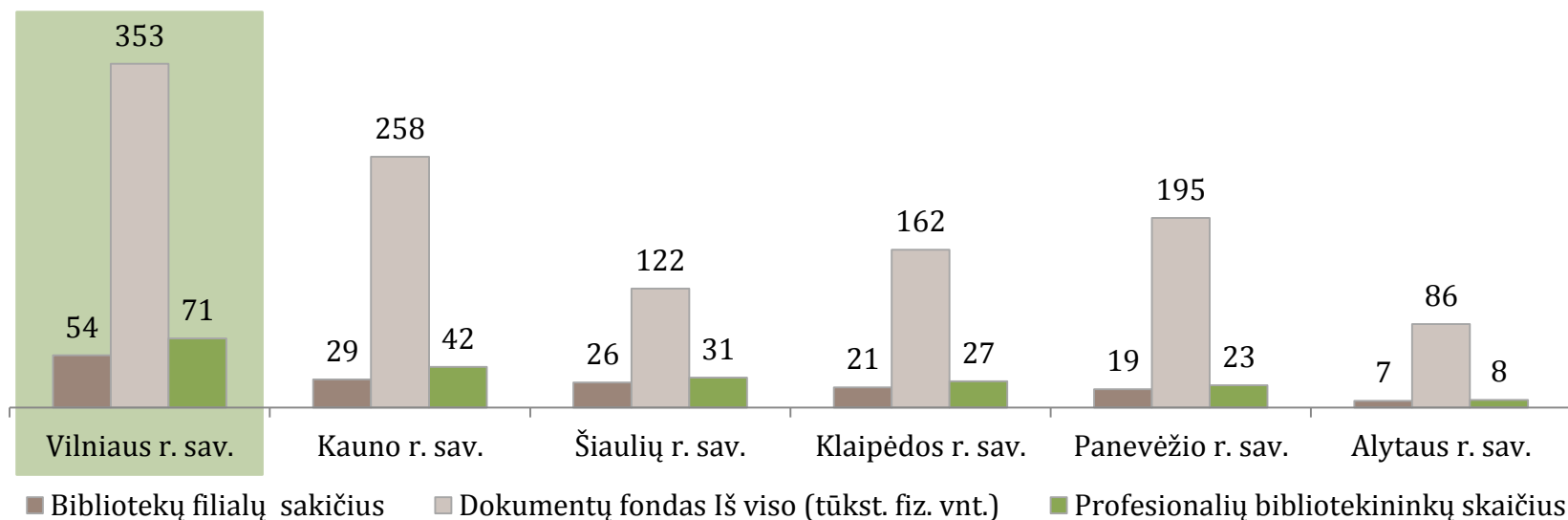


## Bibliotekų skaitytojai Vilniaus r. sav.



- Vilniaus r. sav. yra daugiausia bibliotekų, lyginant su kitomis žiedinėmis savivaldybėmis
- Nepaisant to, kad Vilniaus r. sav. daugiausia gyventojų, skaitytojų skaičiumi Vilniaus r. sav. nusileidžia Alytaus r. ir Kauno r. savivaldybėms
- Rajono savivaldybės mokyklose iš viso veikia 47 mokyklų bibliotekos, kurių bendras fondas – 297,9 tūkst. literatūros ir kitų leidinių bei apie 208 tūkst. vadovėlių. Bibliotekose įrengta 213 kompiuterizuotų skaitytojų darbo vietų su interneto prieiga. Nuo 2005-ųjų metų skaitytojų skaičius Vilniaus r. sav. sumažėjo 27 proc.

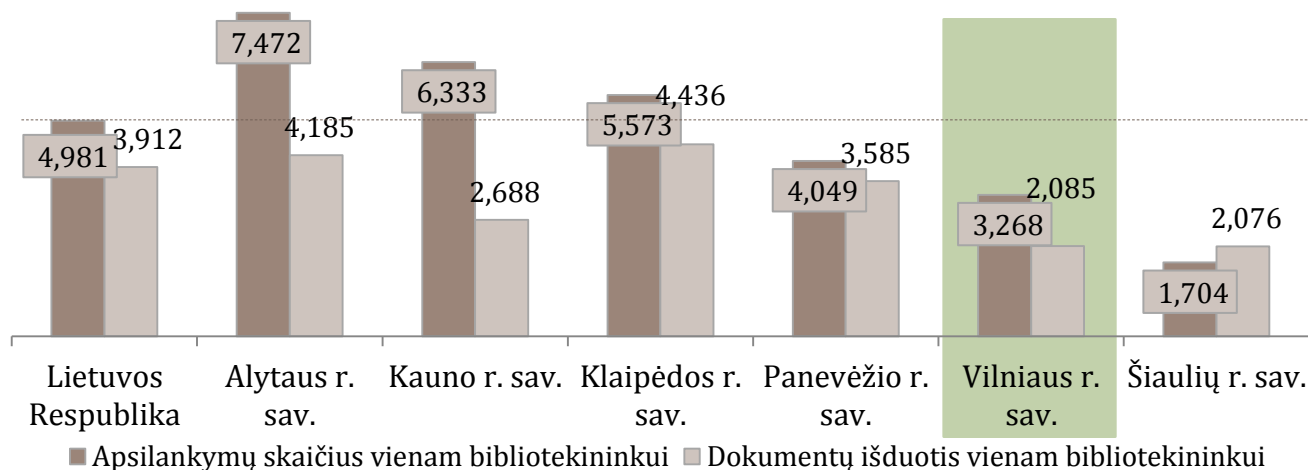
# Bibliotekų ištekliai žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



- Vilniaus r. sav. yra didžiausias bibliotekų filialų skaičius, taip pat didžiausias dokumentų fondas tarp žiedinių savivaldybių
- Vilniaus r. sav. dirba daugiausia profesionalių bibliotekininkų tarp žiedinių sav.

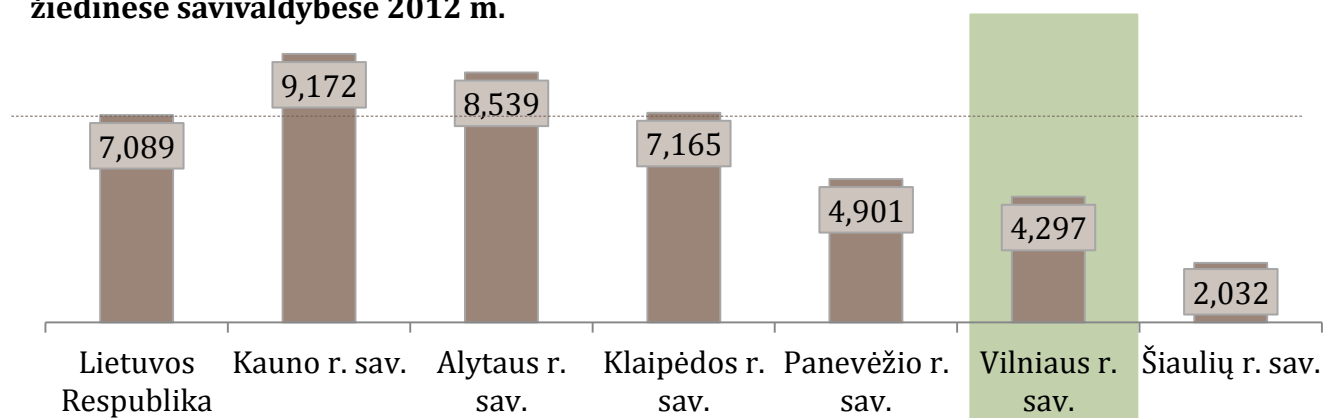
# Vilniaus r. sav. bibliotekininkų efektyvumo rodikliai nesiekia Lietuvos vidurkio

Bibliotekininkų efektyvumo rodikliai žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



- Vilniaus r. sav. bibliotekininkų efektyvumas yra mažesnis negu kitose žiedinėse savivaldybėse (išskyrus Šiaulių r.) ir nesiekia Lietuvos vidurkio

Vienam bibliotekos filialui vidutiniškai tenka aptarnauti lankytojų (apsilankymų) žiedinėse savivaldybėse 2012 m.

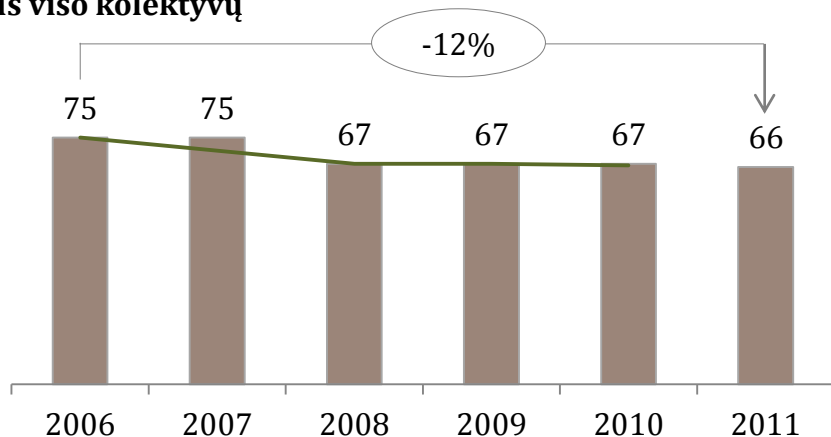


- Apsilankymų skaičius, tenkantis vienas bibliotekos filialui, Vilniaus r. sav. yra vienas mažiausių tarp žiedinių savivaldybių
- Efektyviausiai dirba Kauno r. sav. bibliotekų filialai

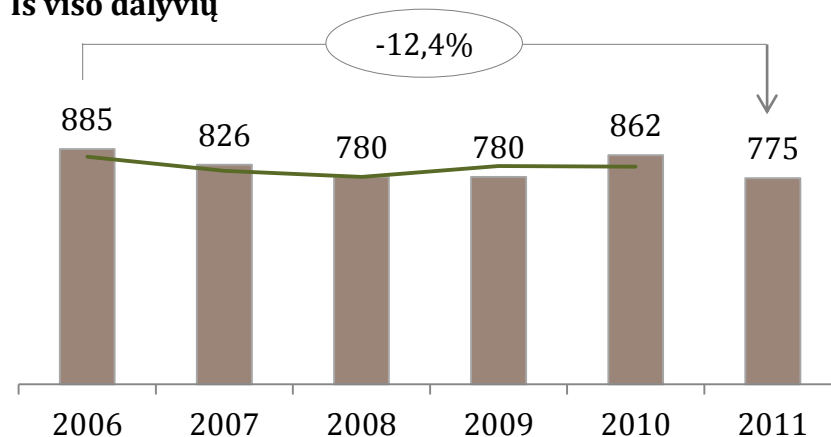


# Kolektyvų veikla Vilniaus r. bei žiedinėse savivaldybėse

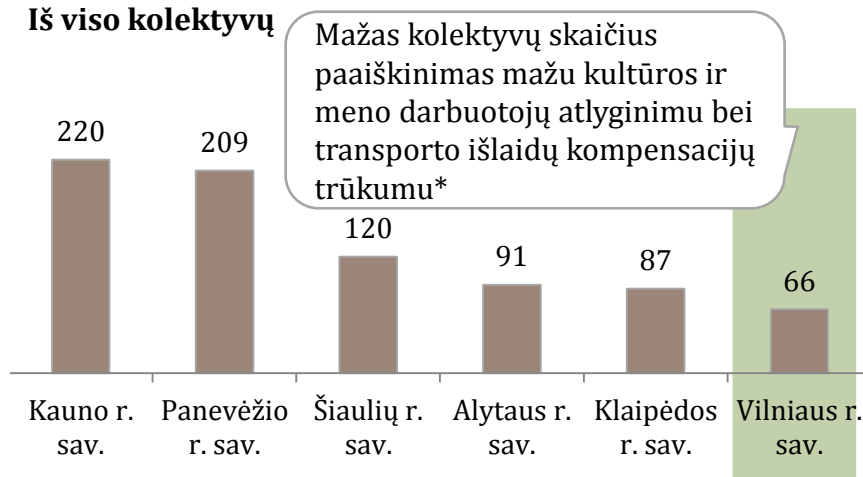
Iš viso kolektyvų



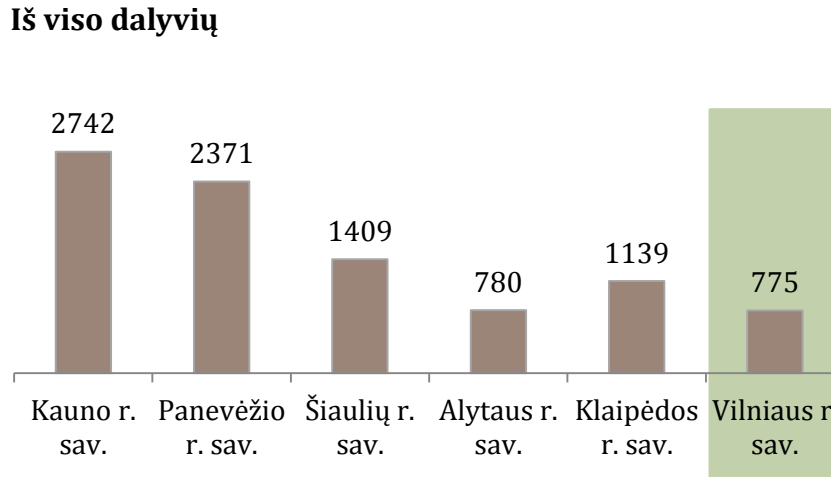
Iš viso dalyvių



Iš viso kolektyvų



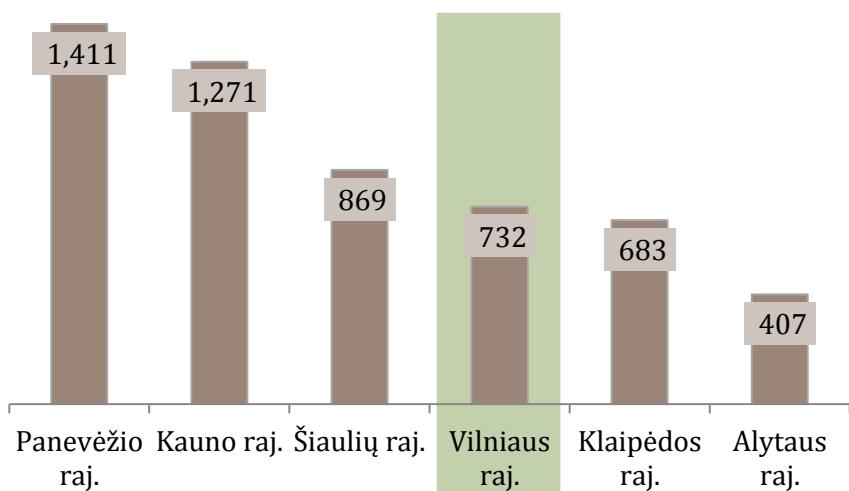
Iš viso dalyvių



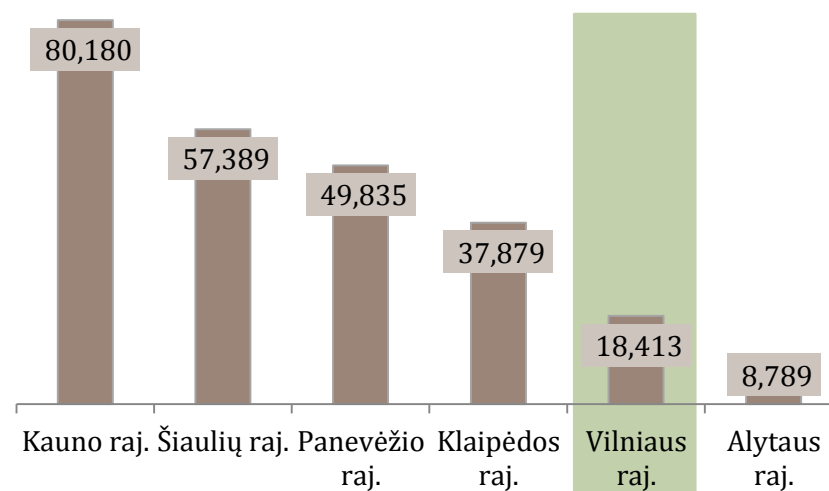
\* Seniūnų poreikių tyrimo duomenimis

# Kultūros centrų veikla: renginiai ir lankytojai žiedinėse savivaldybėse 2011 m.

Visi renginiai



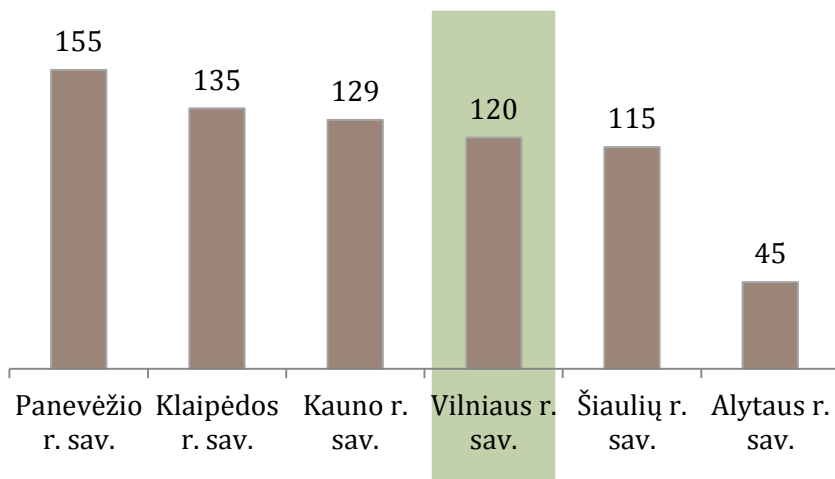
Visi lankytojai



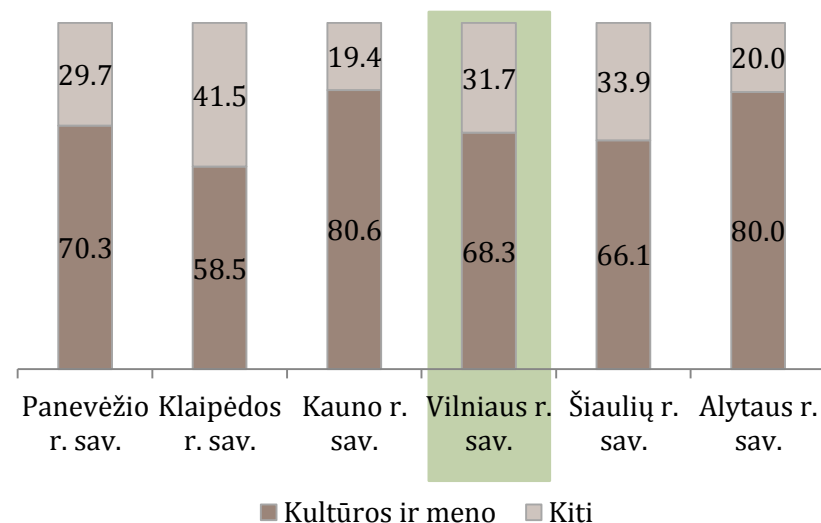
- Vilniaus r. sav. kultūros centrų veikla nepasižymi aktyvumu, lyginant su kitomis, ypač Panevėžio r. ir Kauno r. savivaldybėmis
- Vilniaus r. sav. vykstančiuose renginiuose apsilanko 77 proc. mažiau negu Kauno r. sav.
- Mažas renginių skaičius paaiškinamas kultūros ar meno darbuotojų etatų trūkumu, mažu atlyginimu, įrangos bei sceninės aprangos trūkumu\*

# Kultūros centrų žmogiškieji ištekliai žiedinėse savivaldybėse 2011 m.

Iš viso darbuotojų



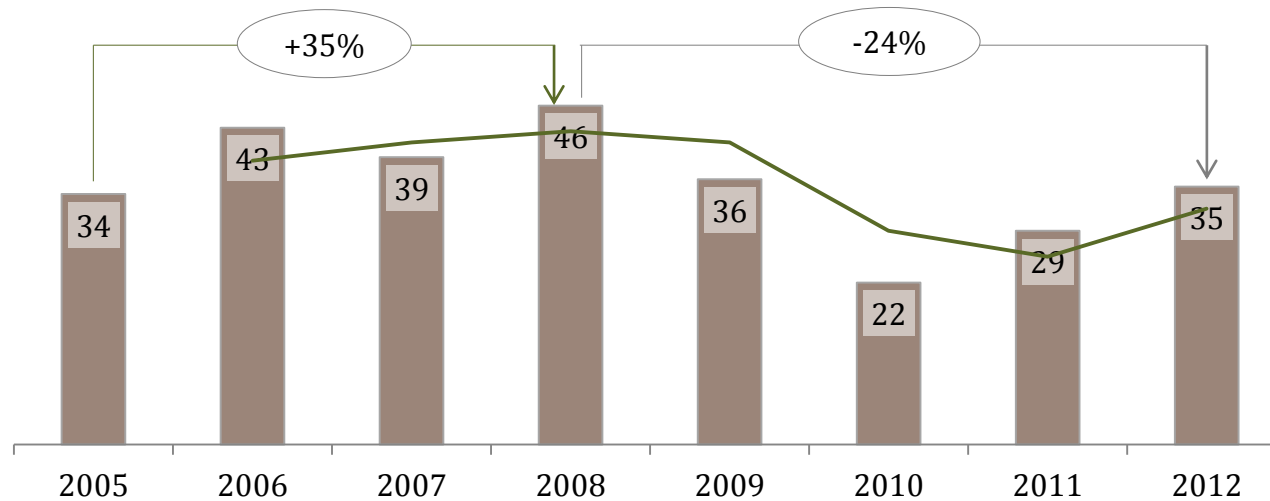
Darbuotojų pasiskirstymas proc.



- Nepaisant ženkliai didesnio gyventojų skaičiaus Vilniaus r. sav. kultūros centrų žmogiškieji ištekliai yra 22.5 proc. mažesni negu Panevėžio r. sav.
- Kultūros darbuotojų etatų trūkumas seniūnų pabrėžiamas kaip opi rajono problema

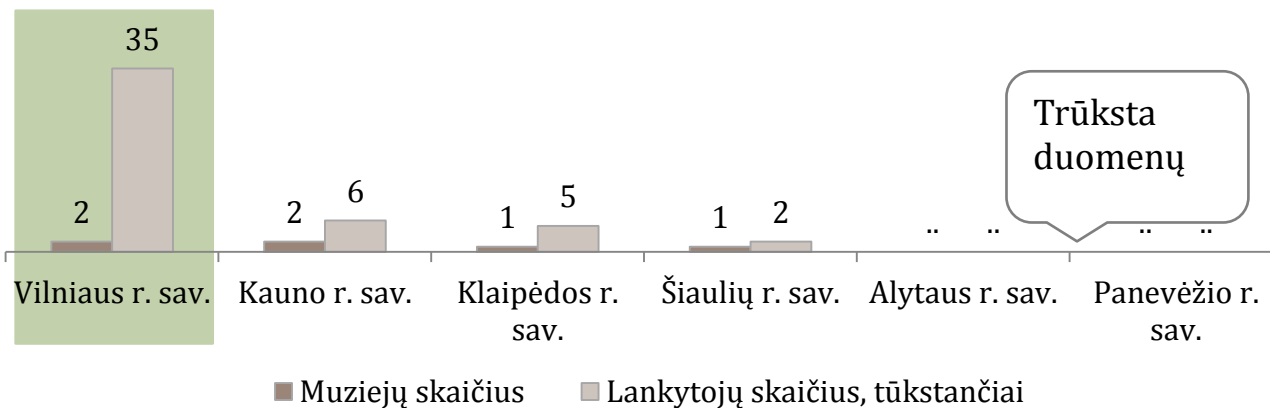
# Muziejų lankytojų skaičius Vilniaus r. sav. ir žiedinėse savivaldybėse

Lankytojų skaičius, tūkst.



Muziejų lankytojų skaičius ženkliai išaugo 2008-ais metais

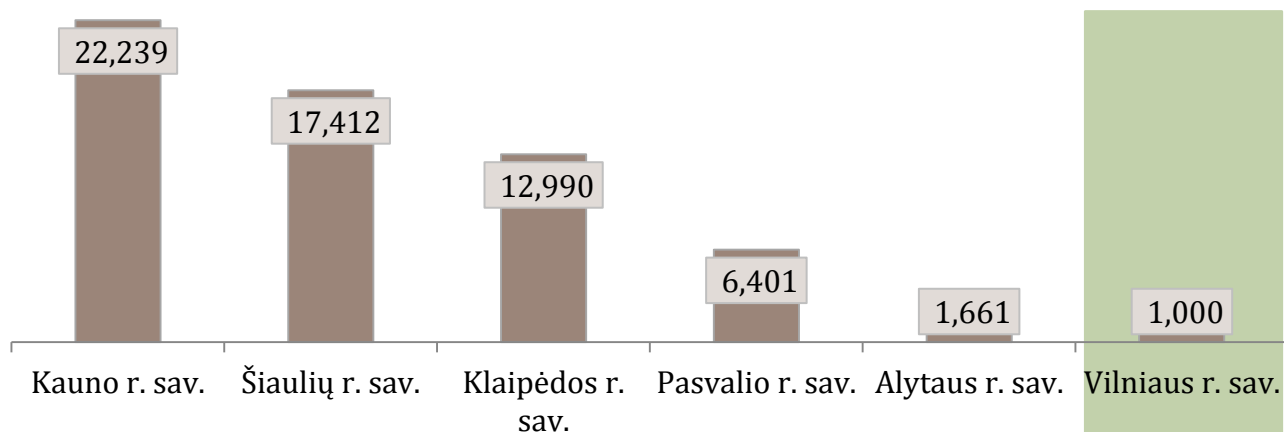
Muziejų ir jų lankytojų skaičius žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



Muziejų lankytojų skaičius Vilniaus r. sav. yra keliskart didesnis nei kitose žiedinėse savivaldybėse. Tai sąlygoja faktas, kad Vilniaus r. savivaldybėje yra krašto muziejus su padaliniais, V. Sirokoslės muz. ir Europos centro muziejus „Europos parkas“ su padaliniu Liubavo dvaro muziejumi „Liubavas“

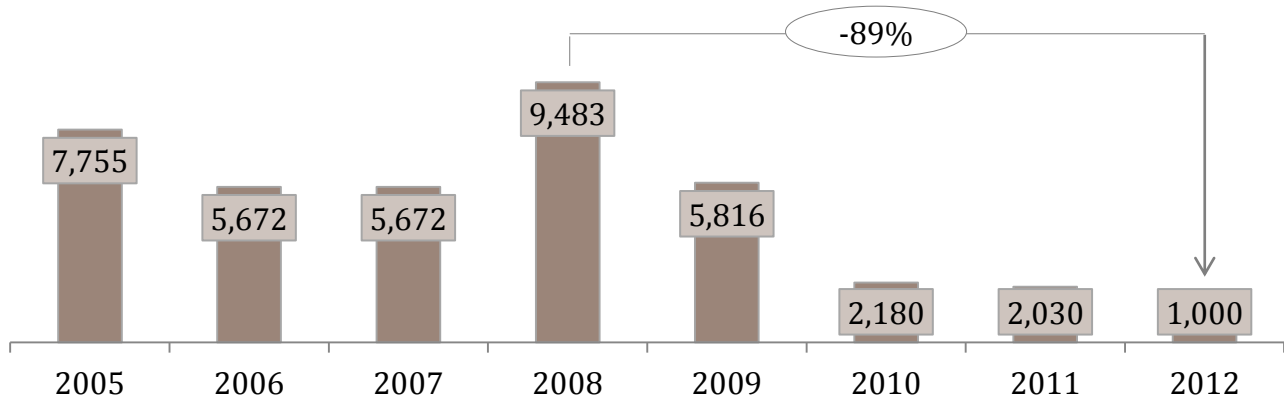
# Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičius yra mažiausias tarp žiedinių sav.

Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyviai žiedinėse savivaldybėse 2012 m.



- Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyvių skaičiumi Vilniaus r. sav. atsilieka nuo visų kitų žiedinių savivaldybių. Renginių lankomumas Kauno r. sav. yra daugiau nei 20 kartų didesnis nei Vilniaus r. sav. Mažas renginių sk. paaškinamas nepakankamai išvystyta sporto infrastruktūra\*

Sporto varžybų ir sveikatingumo renginių dalyviai Vilniaus r. sav.

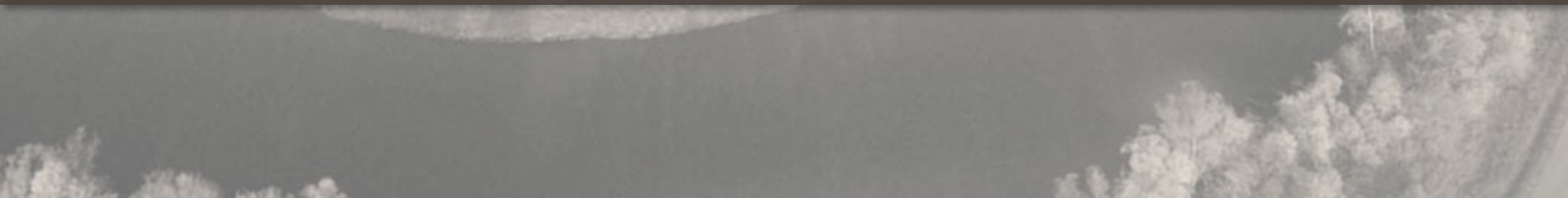


- Daugiausia žmonių sporto varžybose ir sveikatingumo renginiuose Vilniaus r. sav. dalyvavo 2008-ais metais. Nuo to laiko lankomumas krito 89 proc.

\* Seniūnų poreikių tyrimo duomenimis

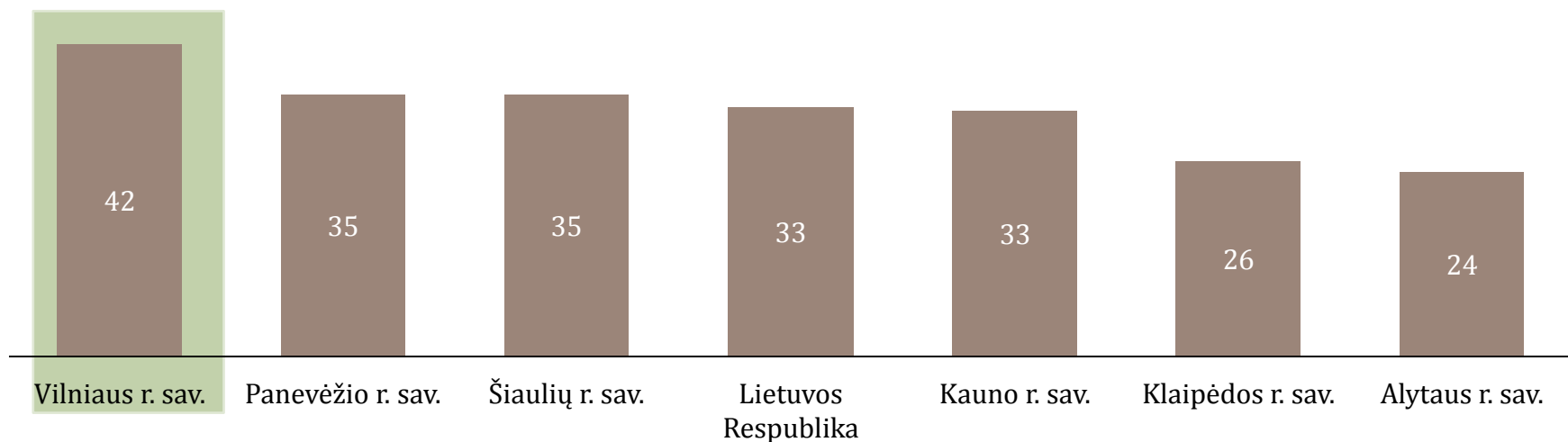


## 5. Gamtiniai veiksniai



# Miškingumas žiedinėse savivaldybėse 2011 m., proc.

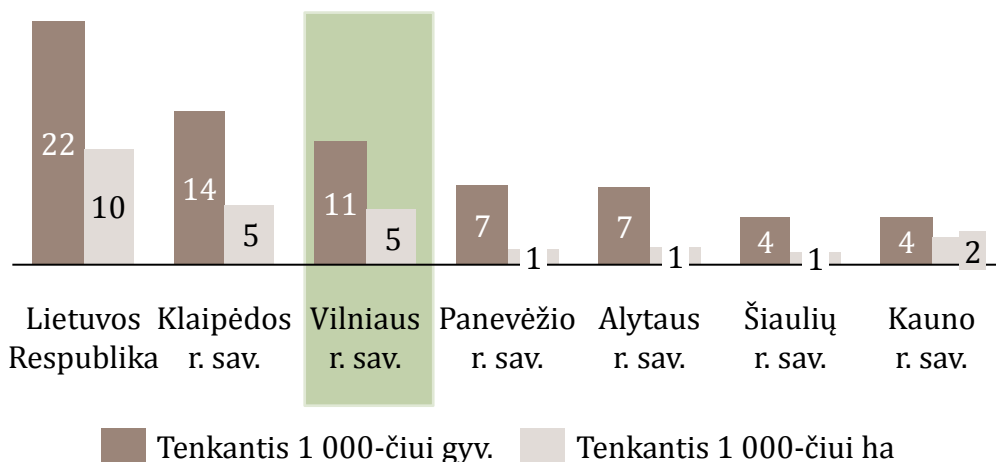
Miškingumas 2011 m., proc.



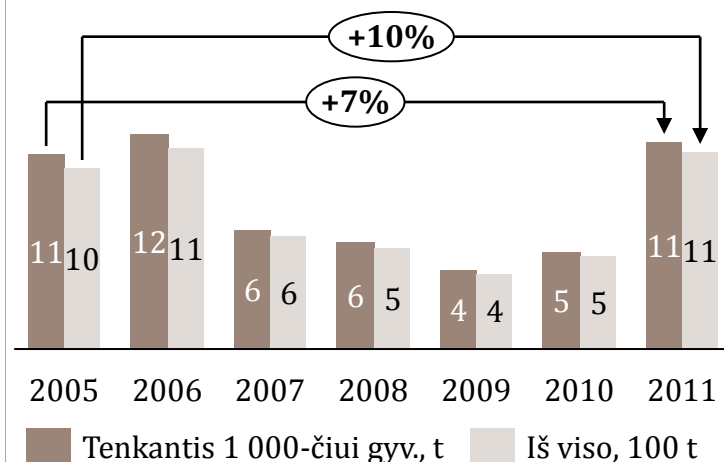
- Vilniaus rajono savivaldybėje miškingumas yra didesnis negu Lietuvoje bei kitose žiedinėse savivaldybėse
- Didžiausi miškų masyvai Vilniaus rajone plyti aplink Nemenčinę
- Vilniaus r. sav. teritorijos bendrajame plane rajono teritorijos miškingumo didinimas išskiriamas kaip prioritetas, siekiant išsaugoti kraštovaizdžio stabilumą ir aplinkos kokybę, užtikrinti ekonomiškai racionalų dirvonuojančių bei menkaverčių žemių panaudojimą, atsižvelgiant į aplinkos apsaugos, kraštovaizdžio formavimo, kultūros paveldo išsaugojimo, turizmo plėtros ir kitus faktorius

# Teršalų išmetimas į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių

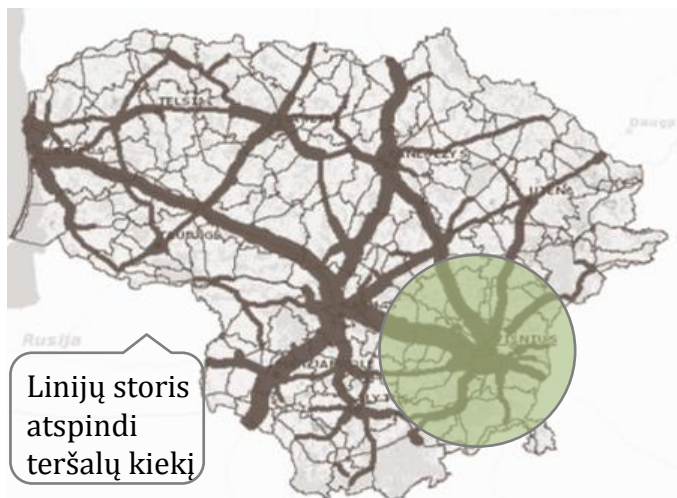
Teršalų išmetimas žiedinėse savivaldybėse 2011 m., tonomis\*



Teršalų išmetimas Vilniaus r. sav. 2005–2011 m.\*



Teršalų emisija magistraliniuose ir krašto keliuose 2010 m.\*\*

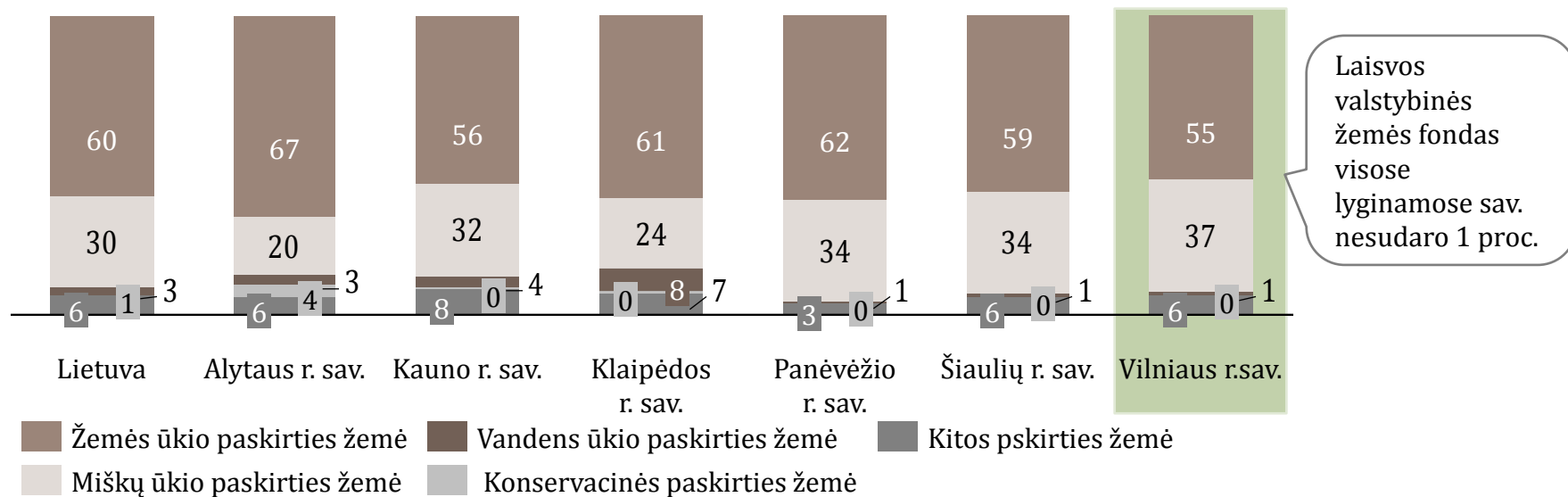


- Teršalų išmetimas Vilniaus rajono savivaldybėje auga, tačiau teršalų kiekis, tenkantis 1 000-čiui gyventojų bei 1 000 ha, kol kas yra mažesnis už Lietuvos vidurkį bei teršalų kiekį, tenkantį Klaipėdos r. sav.
- Didėjantis Vilniaus rajono užterštumas yra sąlygojamas, fakto, kad Vilniaus rajonas supa valstybės sostinę, per ją praeina intensyvus mašinų srautas

\* Lietuvos statistikos departamentas \*\* Aplinkos apsaugos agentūra

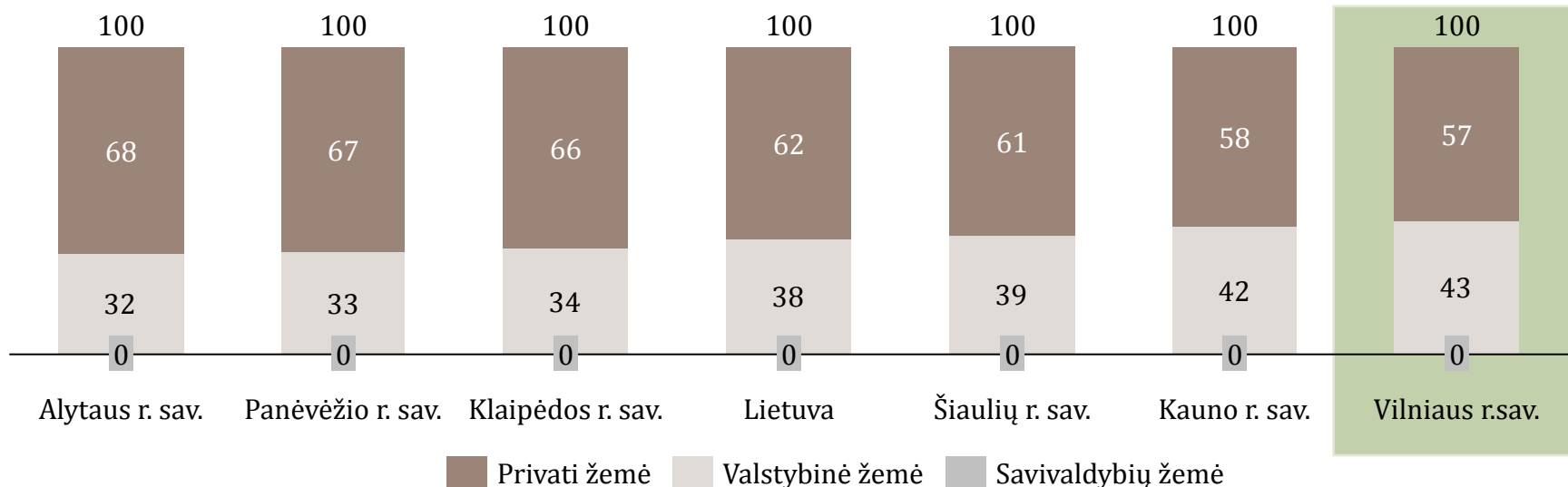


# Žemės fondo pasiskirstymas pagal pagrindinę tikslinę žemės naudojimo paskirtį žiedinėse sav. 2013 m., proc.



- Vilniaus r. daugiausiai yra žemės ūkio paskirties žemės. Šiose žemėse turėtų būti vystomas žemės ūkis, kaimo verslai, nesusiję su žemės ūkio veikla. Tokių žemių daugiausiai yra Buivydžių, Lavoriškių, Kalvelių, Rukainių, Šatrininkų, Rudamino, Sužionų, Nemenčinės, Paberžės, Dūkštų, Maišiagalos seniūnijose
- Antrą vietą pagal tikslinę žemės naudojimo paskirtį Vilniaus r. užima miškų ūkio paskirties žemė. Šios žemės – tai miškų teritorijų dominavimo ir vystymo prioriteto teritorijos, kuriose turi būti stiprinamas gamtinis karkasas bei vystomas Vilniaus miesto žaliasis žiedas
- Mažiausiai Vilniaus r. yra vandens ūkio paskirties žemės, konservacinės paskirties žemės, kitos paskirties žemės bei laisvos valstybinės žemės
- Kitose žiedinėse sav. žemės fondo pasiskirstymas panašus

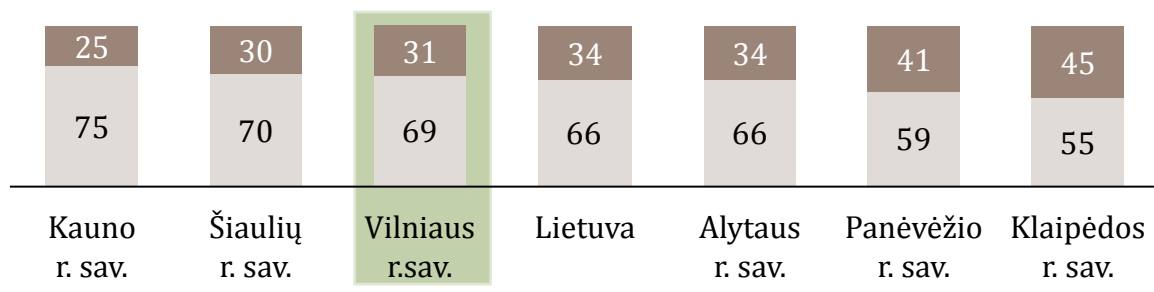
# Žemės fondo sudėtis pagal nuosavybę žiedinėse savivaldybėse 2013 m., proc.



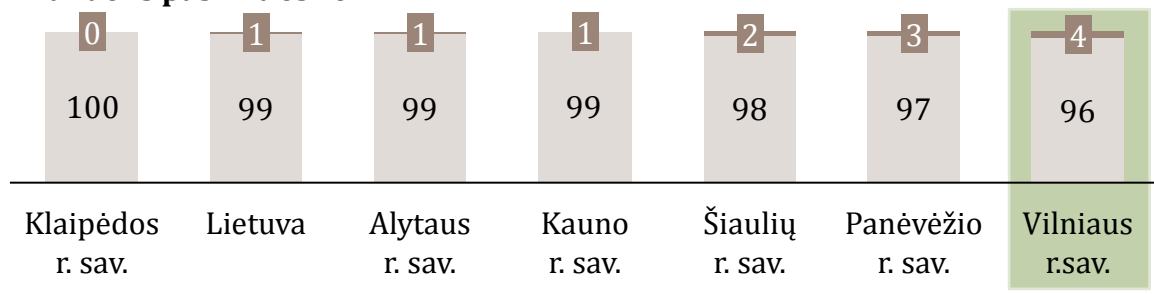
- Vilniaus rajono savivaldybės bendras plotas yra 212 916 ha. Nors Vilniaus rajono savivaldybėje dominuoja privati žemė, tačiau jos procentas mažesnis negu kitose žiedinėse sav. bei Lietuvoje
- Savivaldybei priklausančios žemės Vilniaus rajone nėra

# Skirtingos paskirties žemės nuosavybė žiedinėse savivaldybėse 2013 m., proc. (I dalis)

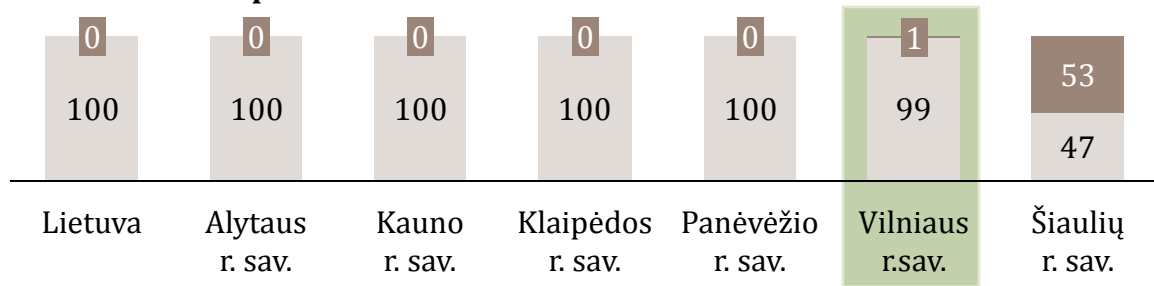
## Miškų ūkio paskirties žemė



## Vandens paskirties žemė\*



## Konservacinės paskirties žemė



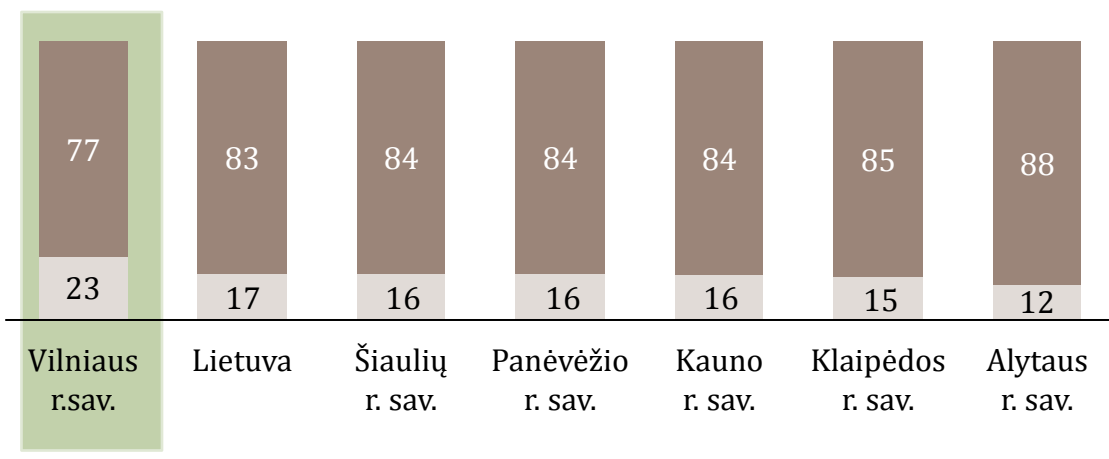
■ Privati žemė ■ Valstybinė žemė

- Didžioji dalis Vilniaus r. savivaldybės miškų ūkio, vandens bei konservacinės paskirties žemių priklauso valstybei
- Lyginant miškų ūkio, vandens bei konservacinės paskirties žemės nuosavybę žiedinėse savivaldybėse bei Lietuvoje matoma, kad ryškiais skirtumais Vilniaus r. savivaldybė nepasižymi

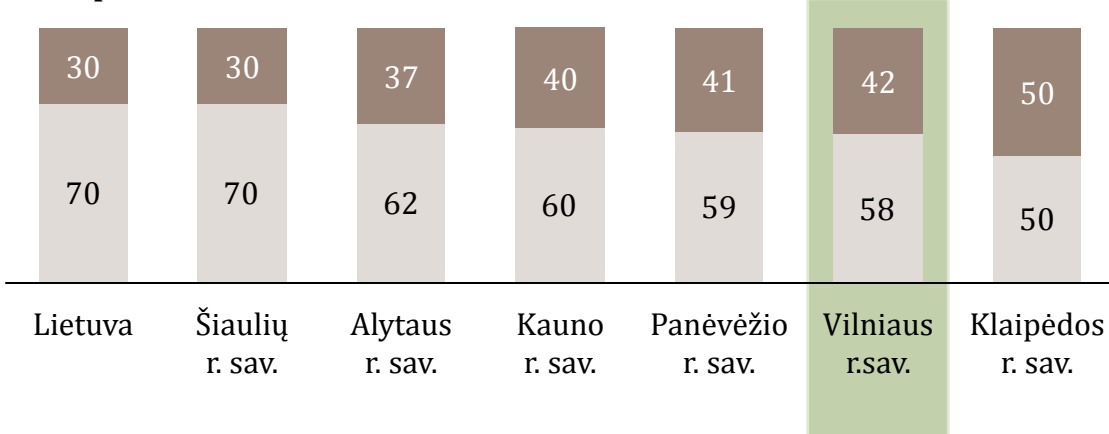
\* Lietuvos Respublikos žemės fondas, 2013 m. sausio 1 d.

# Skirtingos paskirties žemės nuosavybė žiedinėse savivaldybėse 2013 m., proc. (II dalis)

Žemės ūkio paskirties žemė



Kitos paskirties žemė

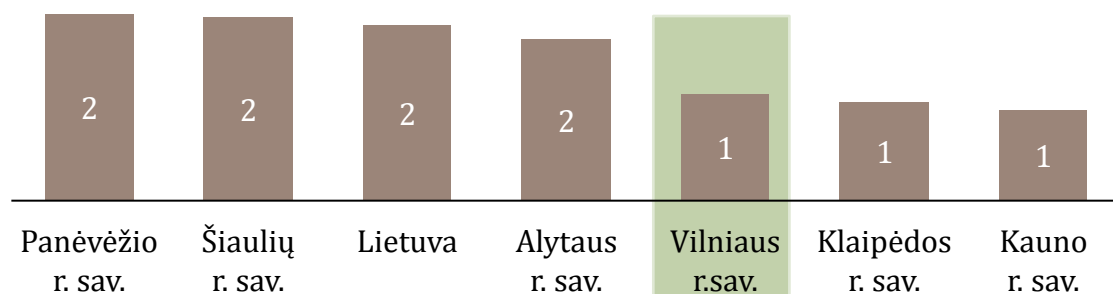


■ Privati žemė ■ Valstybinė žemė

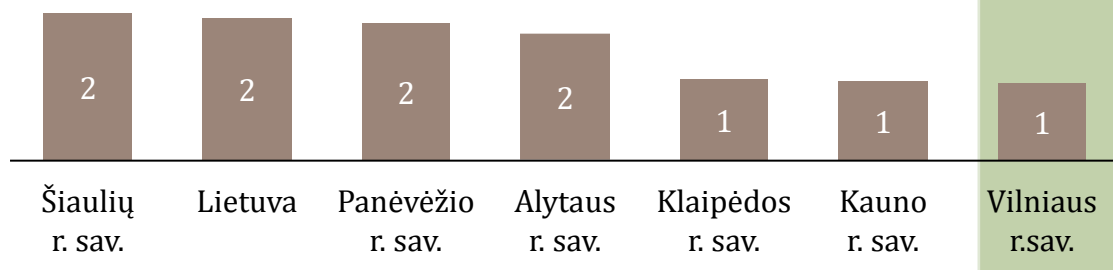
- Didžioji dalis Vilniaus r. savivaldybės žemės ūkio paskirties žemės yra privačios, tuo tarpu kitos paskirties žemės Vilniaus rajone daugiau priklauso valstybei
- Lyginant su kitomis žiedinėmis savivaldybėmis bei Lietuva, Vilniaus rajone yra sąlyginai mažiau privačios žemės ūkio paskirties žemės, tačiau daugiau privačios kitos paskirties žemės

# Vidutinis privačios žemės sklypų dydis 2013 m. žiedinėse savivaldybėse

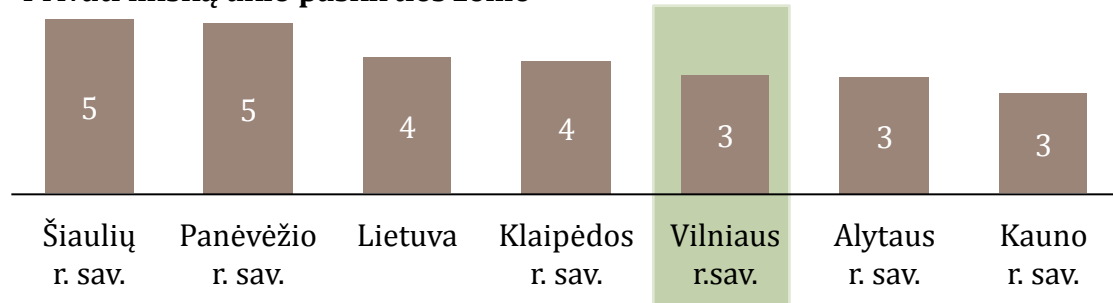
## Privati žemė



## Privati žemės ūkio paskirties žemė



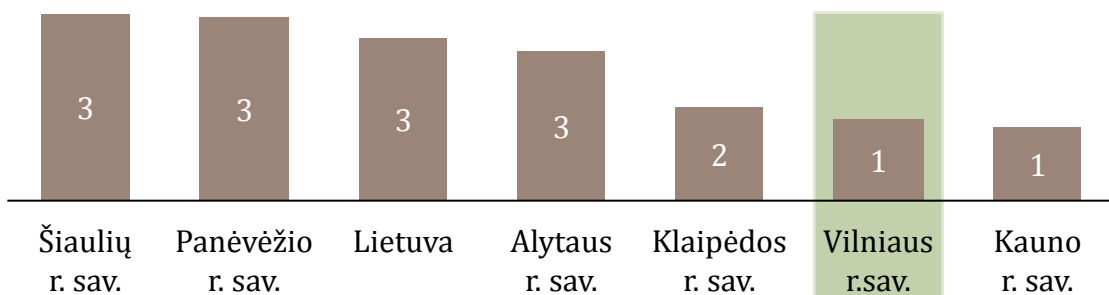
## Privati miškų ūkio paskirties žemė



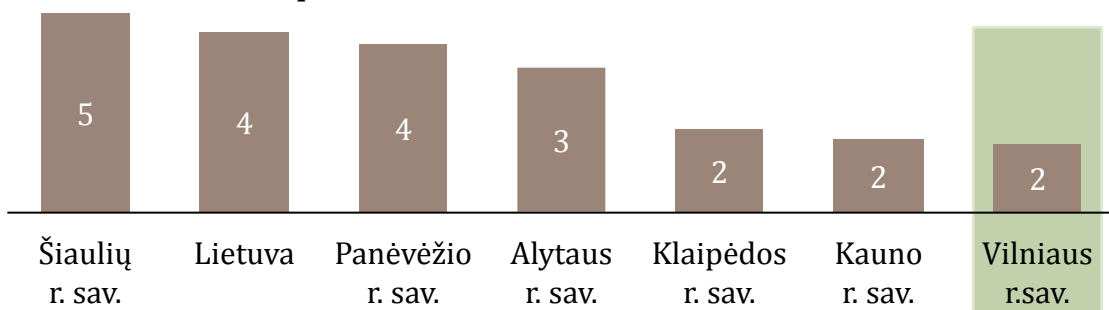
- Vidutinis privačios žemės sklypų dydis Vilniaus r. yra mažesnis negu Lietuvoje bei didžiojoje dalyje žiedinių savivaldybių
- Mažų sklypų dominavimas Vilniaus r. neleidžia pasiekti masto ekonomijos žemės bei miškų ūkyje, todėl nėra pasiekiamas privačių miškų bei žemių panaudojimo efektyvumo potencialas
- Vilniaus r. žemės fragmentiškumas taip pat yra kliūtis ir potencialiems investuotojams, kadangi, investuotojai susiduria su tokia situacija, kuomet vienam investuotojui reikalingas žemės plotas gali priklausyti keletui ar net keliolikai savininkų
- Šią problemą būtų galima spręsti skatinant kooperavimąsi tarp žemės bei miškų savininkų. Visgi, tokia kooperacija regione nėra paplitusi

# Vidutinis žemės savininkų ar naudotojų skaičius 2013 m. žiedinėse savivaldybėse

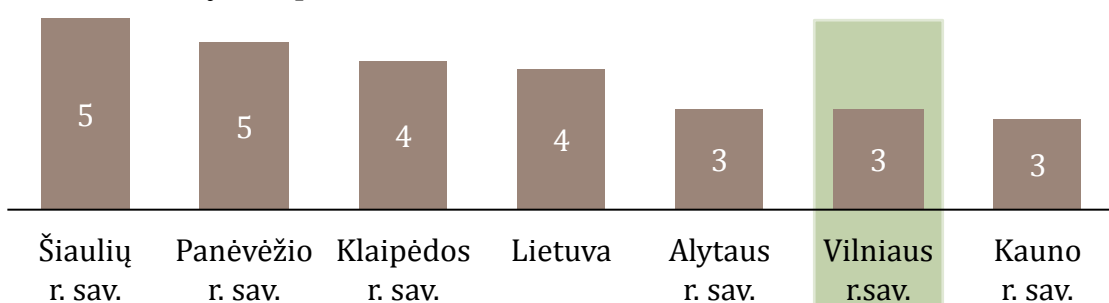
## Privati žemė



## Privati žemės ūkio paskirties žemė

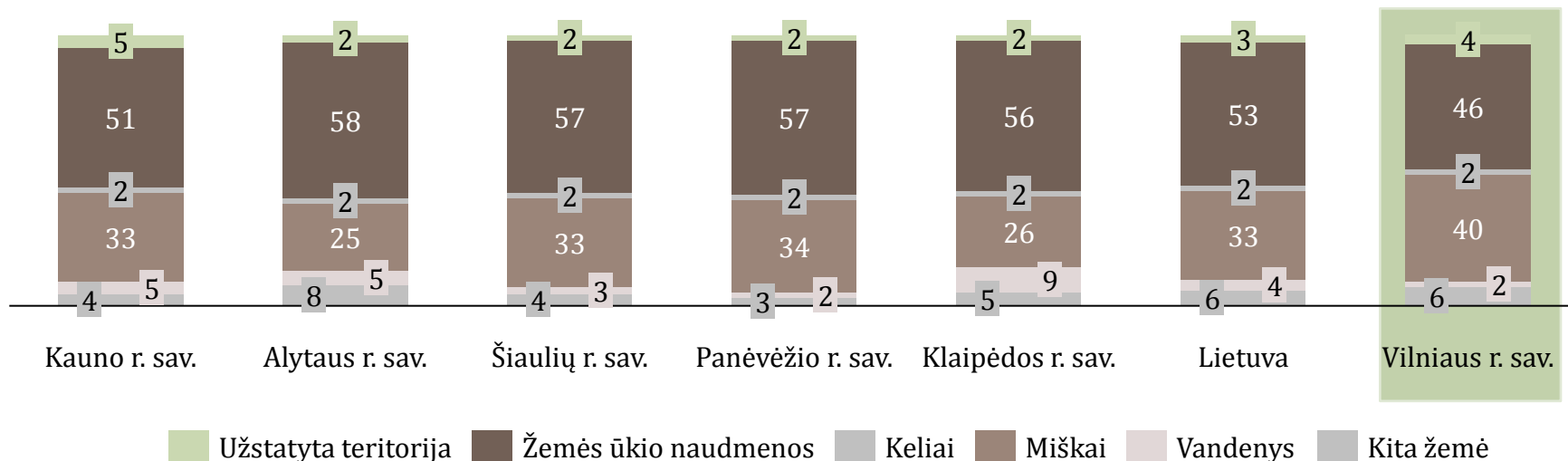


## Privati miškų ūkio paskirties žemė



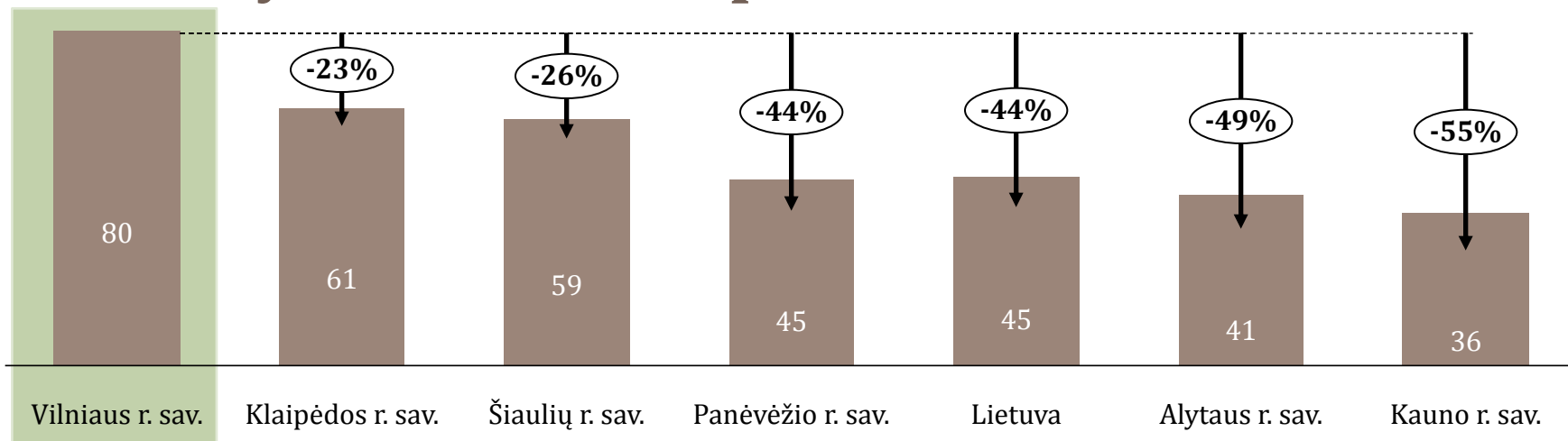
- Vilniaus r. vidutinis žemės savininkų ar naudotojų skaičius yra vienas mažiausių tarp žiedinių savivaldybių bei mažesnis negu Lietuvoje
- Tokia Vilniaus r. savivaldybės situacija yra teigiamas reiškinys, kadangi mažas žemės savininkų skaičius palengvina įvairaus pobūdžio susitarimus dėl žemės, todėl galima greičiau priimti sprendimus, susijusius su žemės pirkimui ir/ ar kitokio pobūdžio žemės panaudojimu

# Žemės fondo pasiskirstymas 2013 m. žiedinėse savivaldybėse, proc.



- Žemės ūkio naudmenos ir miškai užima 86 proc. Vilniaus r. savivaldybės teritorijos\*
- Analizuojant Vilniaus rajono savivaldybės žemės fondo pasiskirstymą su kitomis žiedinėmis savivaldybėmis bei Lietuvos vidurkiu, ryškių skirtumų neižvelgiama\*
- Vilniaus rajone yra sąlyginai mažiau žemės ūkio naudmenų nei bendrai Lietuvos teritorijoje bei kitose žiedinėse savivaldybėse.\* Tai gali būti sąlygojama fakto, kad didžiojoje dalyje Vilniaus r. teritorijos yra paplitę menkos ūkinės vertės dirvožemiai, ūkininkavimo sąlygos sudėtingos. Tik Vilniaus rajono savivaldybės šiaurės vakarinės dalies (daugiausiai Paberžės seniūnija) žemės yra derlingos\*\*

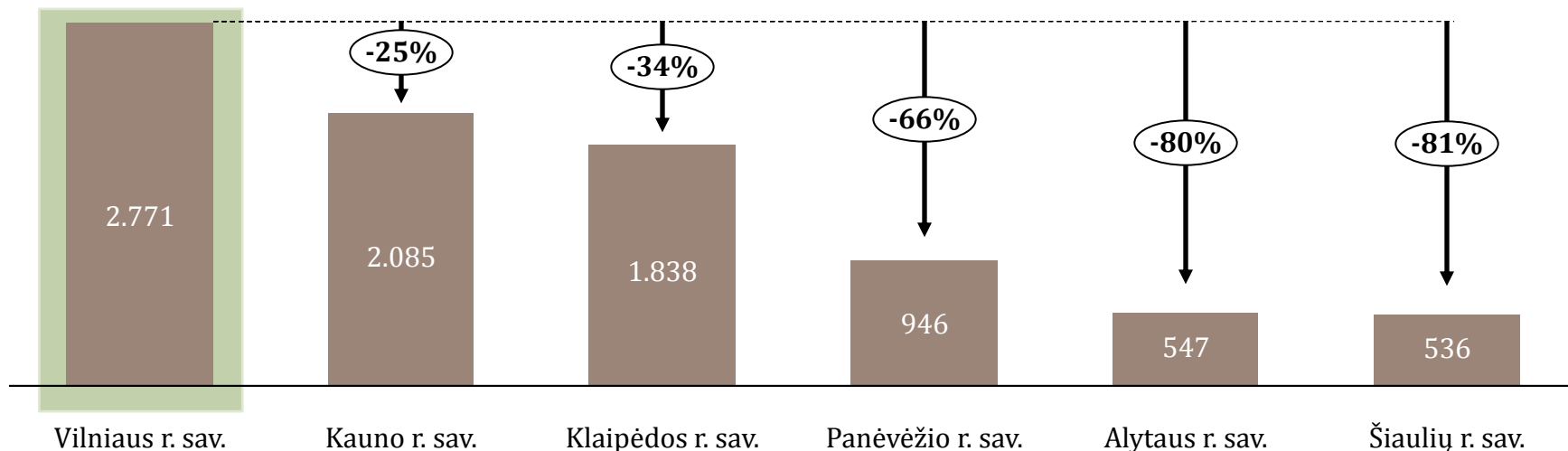
# Nesuteikta naudotis ir neišnuomota valstybinės žemės ūkio paskirties žemė žiedinėse savivaldybėse 2013 m., proc.



- Vilniaus r. savivaldybėje yra 21 353,63 ha nesuteiktos naudotis ir neišnuomosios valstybinės žemės. Toks neišnuomotas ir nesuteiktas naudotis žemės plotas yra didžiausias tarp visų žiedinių savivaldybių



# Sodininkų bendrijų ir jų narių žemės ūkio paskirties žemė 2013 m., ha



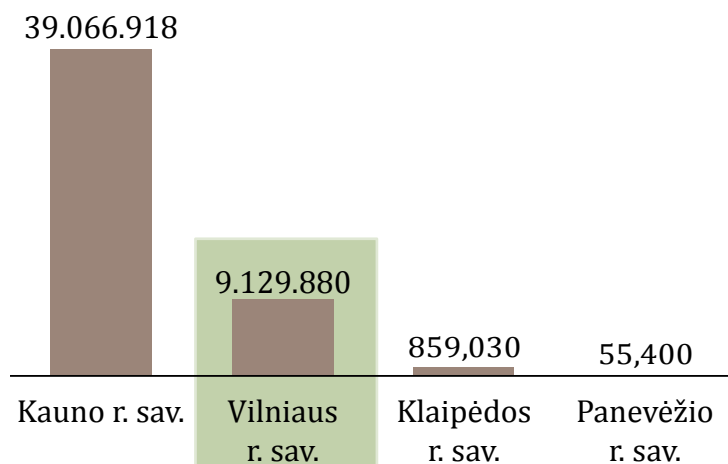
- Tarp lyginamųjų savivaldybių Vilniaus rajonas išsiskiria sodininkų bendrijoms ir jų nariams priklausančių žemės kiekiu
- Svarbu paminėti, kad Lietuvoje sodų tipo sklypai ilgainiui virsta gyvenamųjų namų kvartalais. Ypač ši tendencija ryški didžiuosiuose miestuose ir šalia jų esančiose sodų teritorijose, todėl tikėtina, kad ilgainiui dalyje minėtų Vilniaus r. sodų teritorijų vyks intensyvi gyvenviečių plėtra ypač turint omenyje, kad dalį Vilniaus rajono teritorijos veikia intensyvūs Vilniaus miesto aglomeracijos procesai
- Ypač intensyvių aglomeracijos procesų yra veikiamos toliau pateiktos Vilniaus r. seniūnijos: Avižieniai, Didžioji Riešė, Juodšiliai, Nemenčinė, Nemėžis, Pagiriai, Rudamina, Zujūnai\*\*

A hand is shown in the foreground, pointing its index finger towards a glowing square in the background. The background is filled with many other glowing squares of various sizes, creating a sense of depth and digital interaction. The overall color palette is monochromatic, using shades of gray and white.

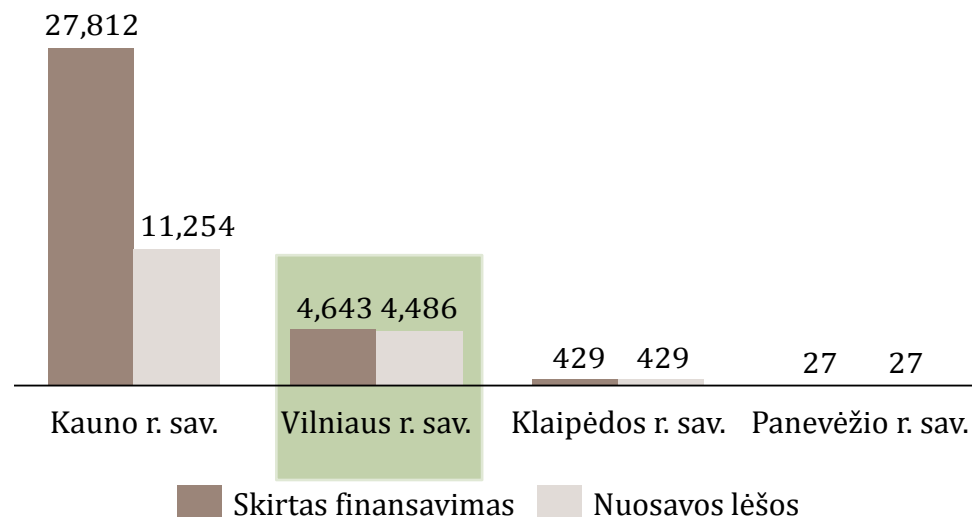
## 5. Technologiniai veiksniai

# Pagal MTTP priemones vykdyti projektai žiedinėse savivaldybėse

Bendra projektų vertė, Lt



Skirtas finansavimas, 1 000 Lt



- Vilniaus r. sav. yra įvykdžiusi arba vis dar vykdo 10 pagal įvairias MTTP priemones finansuojamų projektų
- Pagal projektų skaičių ir vertę Vilniaus r. sav. atsilieka tikrai nuo Kauno r. sav., kuri yra įgyvendinusi arba vis dar įgyvendina 14 MTTP projektų, finansuojamų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų

# Klasterizacija I

Savivaldybės	Chemijos pramonė	Paslaugos, keičiančios kliento protines ar fizines savybes	Paslaugos, keičiančios kliento materialinių gėrybių savybes	Informacinės paslaugos
Vilniaus r. sav.	✓	✓		✓ ✓
Kauno r. sav.	✓		✓	
Klaipėdos r. sav.		✓		

## Vilniaus rajono savivaldybėje esančių klasterių aprašymas

### Chemijos pramonės klasteris

VšĮ „Perspektyvinių technologijų taikomųjų tyrimų institutas“ vienija 15 narių, iš kurių du (UAB “Countryplast” ir UAB “Baltic Optimus”) yra įkurti Vilniaus r. teritorijoje. Klasteris vienija inovatyvias ir sėkmingai veiklą plėtojančias Lietuvos plastikų ir naujų medžiagų įmones. Klasterio tikslas – kurti naujus produktus, paremtus naujausiais pasiekimais pramoninės biotechnologijos ir medžiagų chemijos srityse, t.y. vystyti naujus fermentus, skirtus biopolimerų sintezei, atlikti plastikų ekstruzijos, liejimo, tempimo ir kitus bandymus, kurti naujus nanodalelių ir polimerų mišinius antrinių plastikų gamybai, tirti plastiko panaudojimo maisto taroje galimybes.

# Klaterizacija II

## Paslaugų, keičiančių kliento protines ar fizinės savybes, klasteris

Kompleksinių sprendimų sveikatinimui klasteris. Klasterio tikslas – kokybiškai išanalizuoti plačias sveikatinimo temas ir mokslinių tyrimų rezultatus naudoti naujiems produktams ar paslaugoms kurti, siekiant mokslinė plėtra ir produktais konkuruoti su kitų pasaulio šalių gamintojais ar panašių paslaugų teikėjais. Klasteris planuoja įkurti atviros prieigos MTTP infrastruktūrą, kuri sudarys sąlygas vykdyti jungtines MTTP veiklas, užsakomuosius mokslinius tyrimus, jų rezultatus pritaikyti naujų produktų ir paslaugų gyvenimo kokybės gerinimui ir trukmės prailginimui kūrimui

## Informacinių paslaugų klasteriai

E-paslaugų klasteris vienija informacinių technologijų įmones ir mokslo įstaigas, kurių tikslas – vystyti pažangias daugiafunkcines elektroninių paslaugų sistemas. Klasterio tikslas yra sukurti atvirų standartų e-paslaugų teikimo sistemą, kuri leistų į vieną kortelę integruoti mokėjimo, nuolaidų, dovanų, e-parašo korteles, darbuotojo pažymėjimą, nusipirkti ir kortelėje išsaugoti transporto ir renginių bilietus, greitai apmokėti smulkius pirkinius (valgykla, kopijavimas, pardavimo automatai, parkavimas), atsiskaityti internete už muziką, žaidimus, skelbimus, balsavimus. Ateityje numatoma korteles perkelti į mobiliuosius telefonus

Naujos Kartos Mokslo ir Verslo klasteris. Klasterio veikla – skatinti mokslo ir verslo sektorių partnerystę, diegti pažangiausius žinių vadybos metodus, kurti naujus intelektualinės veiklos produktus, konsoliduoti Lietuvos mokslo institucijų ir verslo įmonių, dirbančių žinių vadybos srityje, potencialą

# Vilniaus r. savivaldybės administracijos naudojama techninė infrastruktūra

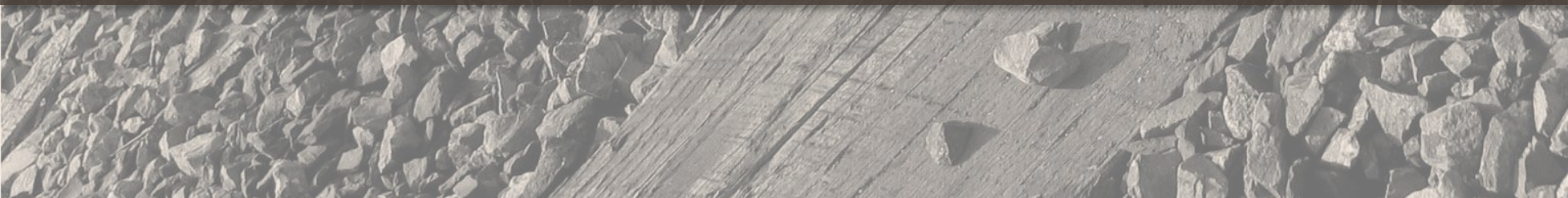
- Vilniaus r. savivaldybės administracija turimų informacinių sistemų ir kitų programinių priemonių palaikymui eksploatavimui naudoja specialią techninę įrangą. Taip pat savivaldybė be erdviųjų duomenų tvarkymui naudojamos programinės įrangos, dar naudoja toliau įvardintas sistemas:
  - Mokesčio administravimo informacinė sistema (MASIS)
  - Įmokų apskaitos sistema (EKO ATRIS)
  - Rinkliavos elektroninė aptarnavimo svetainė (EKO MOKĖTOJAS)
  - Dokumentų valdymo sistema (EMC Documentum)
  - Socialinės paramos informacinė sistema (SPIS PARAMA)
  - Finansų valdymo sistema (eApskaita)
  - Teisės aktų peržiūros sistema
  - Balsavimo sistema
- Vilniaus r. savivaldybės administracijos techninės įrangos konfigūracija užtikrina stabilų ir nenutrūkstamą sistemų veikimą. Įdiegti apsisaugojimo nuo gedimų (angl. Fault-Tolerant), apkrovų balansavimo (angl. Load Balancing) sprendimai apima svarbiausių tinklo mazgų dubliavimą
- Vilniaus r. savivaldybėje skirtingomis GIS naudojasi ir duomenis kaupia tik keli pavieniai skyriai: Žemės ūkio skyrius, Architektūros ir teritorijų planavimo skyrius bei Statybos skyrius. Geodezininkams ar projektuotojams nėra sukurta elektroninių paslaugų sistema, leidžianti automatizuotai gauti tam tikros teritorijos duomenis. Nėra bendros erdviųjų duomenų bazės. Kadangi yra poreikis atlikti Vilniaus r. sav. administracijos informacinių sistemų sukūrimo poreikio analizę, šiuo metu atliekama Informacinės sistemos apie Vilniaus rajoną perspektyvos ir naudos vartotojams galimybių studija.
- Vilniaus r. savivaldybė neturi pakankamai resursų centralizuotų GIS sprendimų diegimui.

# Duomenų saugojimas

- Duomenų saugojimui naudojama duomenų saugykla HP2000 (bendra talpa 10,5 TB) ir atsarginių kopijų serverio diskų masyvas (bendra talpa 6,26 TB)
- Duomenų saugykla prijungta tiek prie atsarginių kopijų serverio, tiek prie virtualizacijos klasterio. Sparčiausi duomenų saugyklos diskai naudojami virtualių serverių poreikiams, o lėčiausi, kurių bendra talpa apie 6,09 TB, naudojami bendriems katalogams, juose talpinama įvairi Vilniaus r. savivaldybės administracijos skyriuose kaupiama informacija
- Atsarginių kopijų serveryje įdiegta Veeam Backup programinė įranga, užtikrinanti virtualių mašinų rezervinių kopijų kūrimą. Kitų tarnybinių stočių rezervinės kopijos kuriamos standartinėmis Windows PĮ priemonėmis. Pagal VRSA nustatytą atsarginių duomenų kopijų vykdymo tvarką, pilnos atsarginės kopijos daromos kas parą, o saugomos – paskutinių dviejų savaitių kopijos.
- Esama techninė įranga neužtikrina įstaigos poreikių saugoti atsargines kopijas vieną mėnesį dėl diskų masyvo talpos trūkumo (HP2000 saugyklos didžiąją atminties dalį sudaro lėti kietieji diskai, netinkami atsarginių kopijų kūrimui)



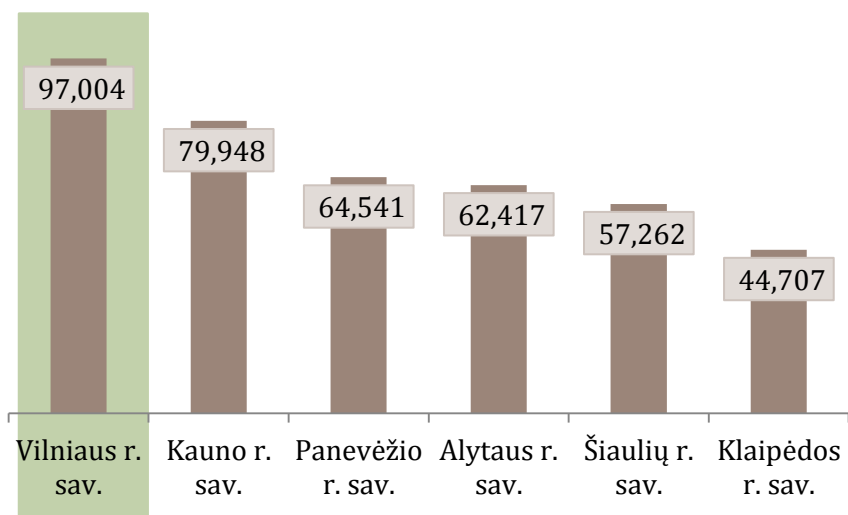
## 7. Infrastruktūra



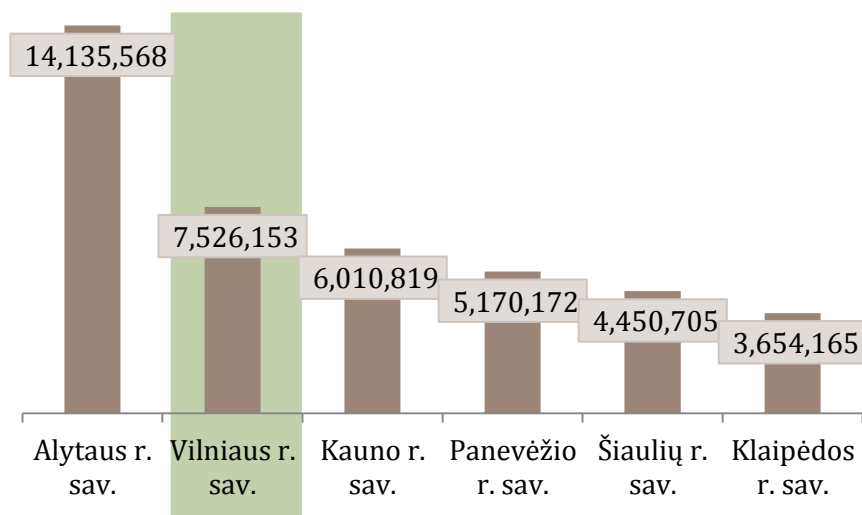


# Vilniaus r. sav. yra daugiausia pastatų lyginant su kitomis žiedinėmis savivaldybėmis

Pastatų skaičius žiedinėse savivaldybėse 2013 m.



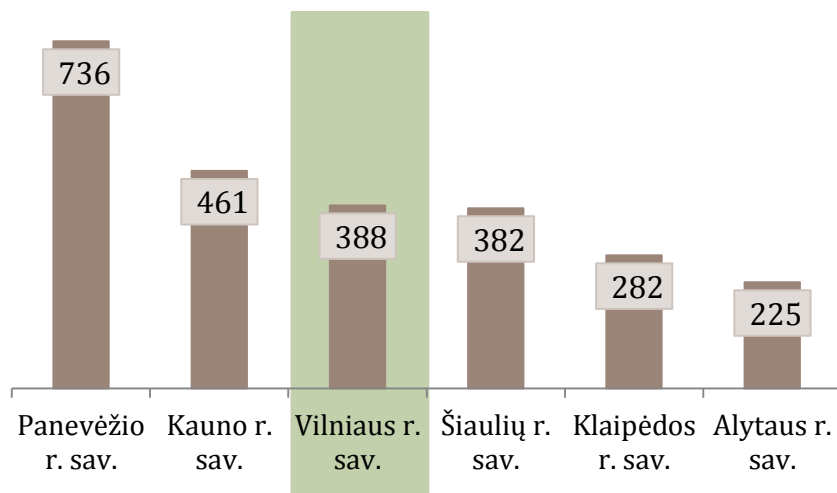
Pastatais užimtas žemės plotas (m<sup>2</sup>) žiedinėse sav. 2013m.



- Pastatas – stogu apdengtas statinys, kuriame yra vienas ar daugiau kambarių ar kitų patalpų, išdėstytų tarp sienų ir pertvarų ir naudojamų žmonėms gyventi ar žemės ūkio, prekybos, kultūros, transporto ir kitai veiklai
- Vilniaus r. sav. yra 36 proc. daugiau pastatų negu Alytaus r. sav., tačiau pastatais užimtas žemės plotas Vilniaus r. sav. yra beveik dvigubai mažesnis, kas byloja apie daug mažesnę atskirų pastatų plotą

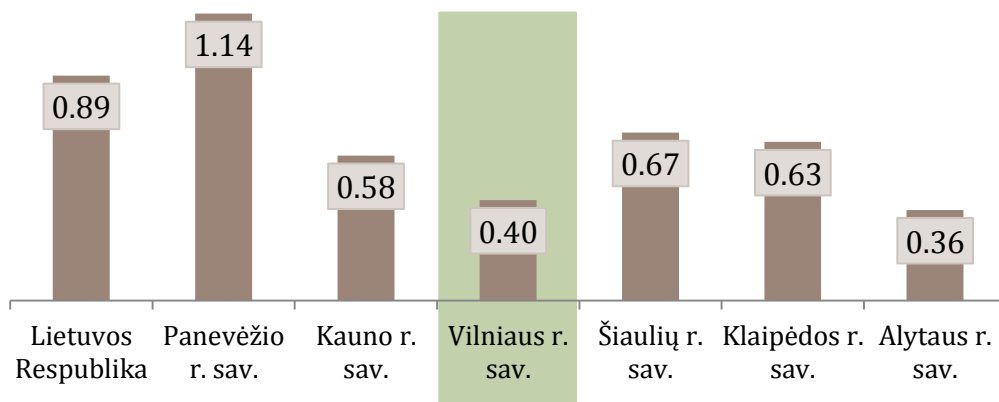
# Savivaldybei priklausančių pastatų dalis visose žiedinėse savivaldybėse yra maža

## Savivaldybėms priklausantys pastatai 2013 m.



- Vilniaus r. sav. 93 proc. pastatų priklauso fiziniams asmenims, tuo tarpu savivaldybei ir valstybei priklausantys pastatai kartu nesudaro 1 proc. visų pastatų (atitinkamai 0,40 proc. ir 0,55 proc. ) Likę pastatai yra bendroji fizinių ir juridinių asmenų, valstybės ir savivaldybių, valstybės ir fizinių bei juridinių asmenų nuosavybė, arba pastatai, kuriems nuosavybės teisės neįregistruotos
- Daugiausia savivaldybei priklausančių pastatų tarp žiedinių sav. yra Panevėžio r. sav., nepaisant ženkliai mažesnio gyventojų skaičiaus lyginant su Vilniaus r. ir Kauno r. savivaldybėmis

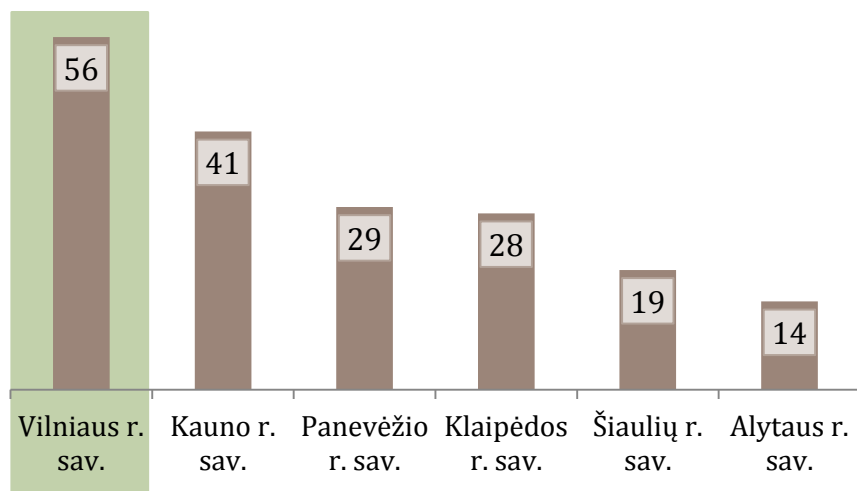
## Savivaldybėms priklausančių pastatų dalis, proc.



- Savivaldybėms priklausančių pastatų vidurkis Lietuvoje nesiekia 1 proc.
- Vilniaus r. sav. savivaldybei priklausančių pastatų dalis yra viena mažiausių tarp žiedinių savivaldybių
- Didžiausia pastatų dalis, priklausanti savivaldybei, yra Panevėžio r. sav.

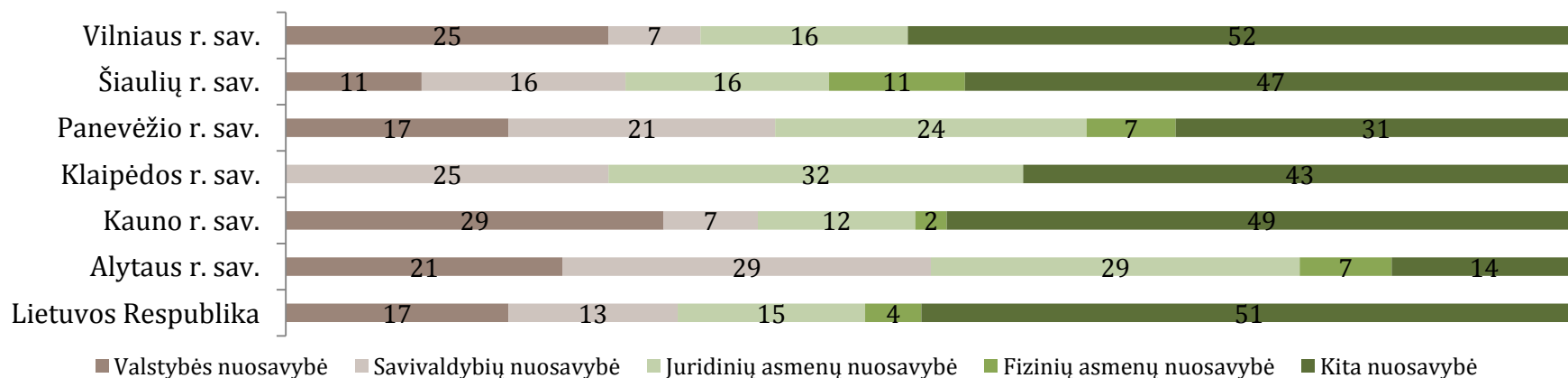
# Vilniaus r. sav. yra daugiausia gyvenamųjų namų, skirtų įvairioms soc. grupėms

Gyvenamieji namai įvairioms soc. grupėms 2013 m.



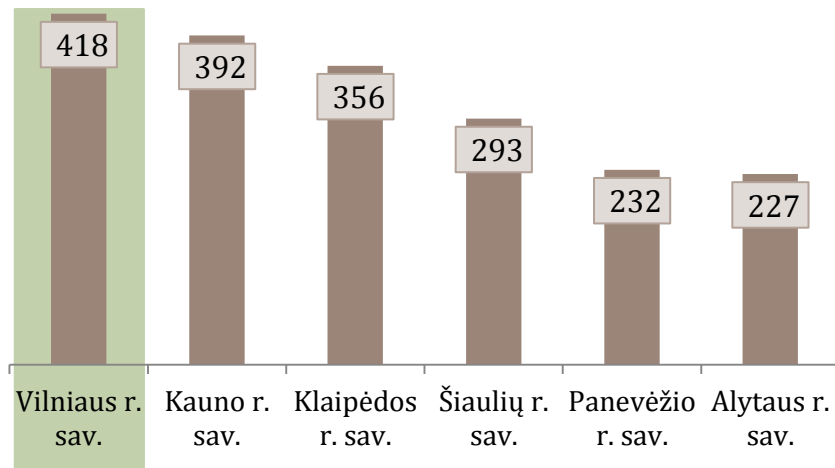
- Namai įvairioms socialinėms grupėms – pastatai skirti gyventi įvairių socialinių grupių asmenims (bendrabučiai, vaikų namai, prieglaudos, globos namai, šeimos namai, nakvynės (benamių) namai, vienuolynai ir kt.).
- Didžiausia dalis minėtų gyvenamųjų namų yra bendroji fizinių ir juridinių asmenų, valstybės ir savivaldybių, valstybės ir fizinių bei juridinių asmenų, savivaldybių ir fizinių bei juridinių asmenų nuosavybė
- Savivaldybei priklauso vos 7 proc. gyvenamųjų namų, skirtų įvairioms socialinėms grupėms, kas yra beveik dvigubai mažiau už Lietuvos vidurkį

Gyvenamieji namai įvairioms soc. grupėms pagal nuosavybės teises 2013 m., proc.

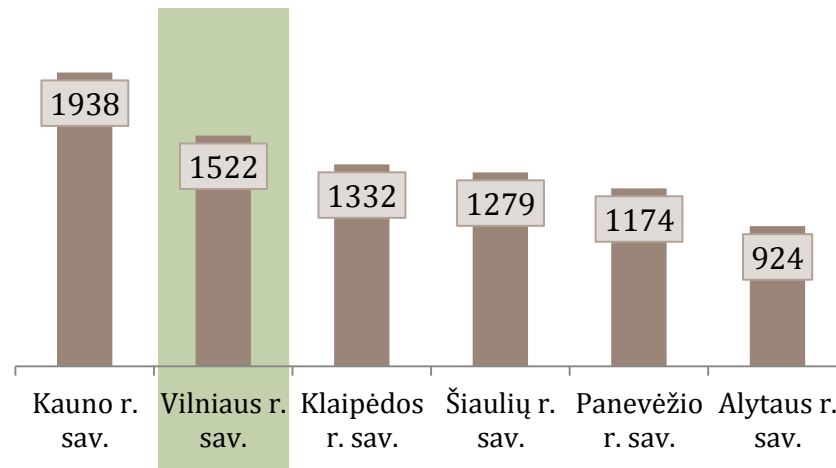


# Vilniaus r. sav. yra daugiausia viešbučių, paslaugų, prekybos, maitinimo bei poilsio paskirties pastatų tarp žiedinių sav.

**Viešbučiai, paslaugų, prekybos, maitinimo, poilsio paskirties pastatai 2013 m.**



**Gamybos, pramonės, sandėliavimo, transporto ir garažų paskirties pastatai 2013 m.**



## **Viešbučių, paslaugų, prekybos, maitinimo, poilsio paskirties pastatų kategorijai priskiriami pastatai, skirti:**

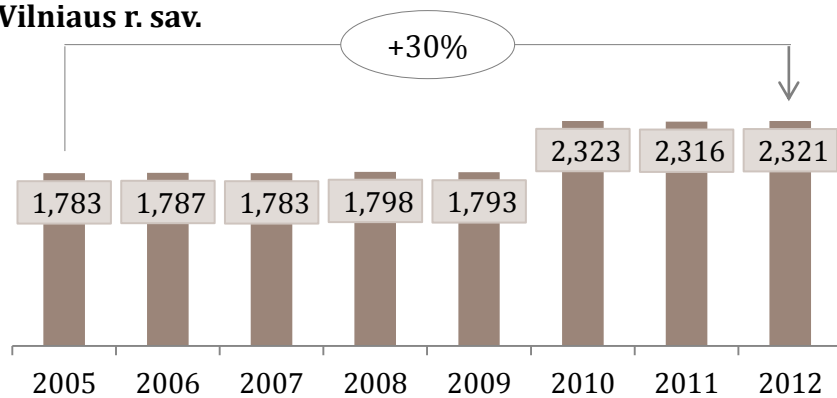
- trumpalaikiam apgyvendinimui (viešbučiai, moteliai, svečių namai ir kt.)
- didmeninei ir mažmeninei prekybai (parduotuvės, vaistinės, knygynai, prekybos paviljonai, parduo-tuvės-operatorinės, dengtas turgus ir kt.)
- paslaugoms teikti (pirtys, grožio salonai, skalbyklos, taisyklos, autoservisai, plovyklos, laidojimo namai ir kt.)
- žmonių maitinimui (valgyklos, restoranai, kavinės, barai ir kt.)

## **Gamybos, pramonės, sandėliavimo, transporto ir garažų paskirties pastatų kategorijai priskiriami pastatai, skirti:**

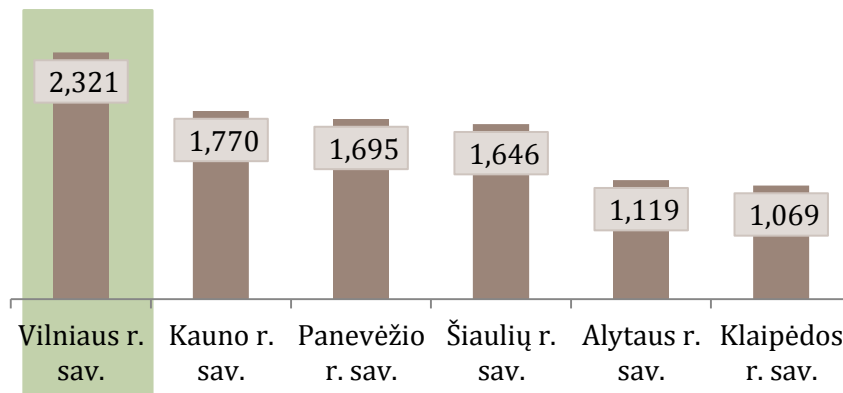
- gamybai (gamyklos, dirbtuvės, produkcijos perdirbimo įmonės, kalvės, skerdyklos, gamybinės laboratorijos ir kt.)
- ką nors laikyti (saugyklos, sandėliai)
- transporto reikmėms (oro uosto, laivyno, geležinkelio ir autobusų stočių pastatai, dispečerinių, švyturių, muitinių pastatai ir kt.)
- transporto priemonėms laikyti ir remontuoti (automobilių, autobusų garažai, vagonų depai, orlaivių angarai, daugiaaukštės automobilių stovėjimo aikštelės ir kt.)

# Vilniaus r. sav. yra daugiausia vietinės reikšmės automobilių kelių kilometrų

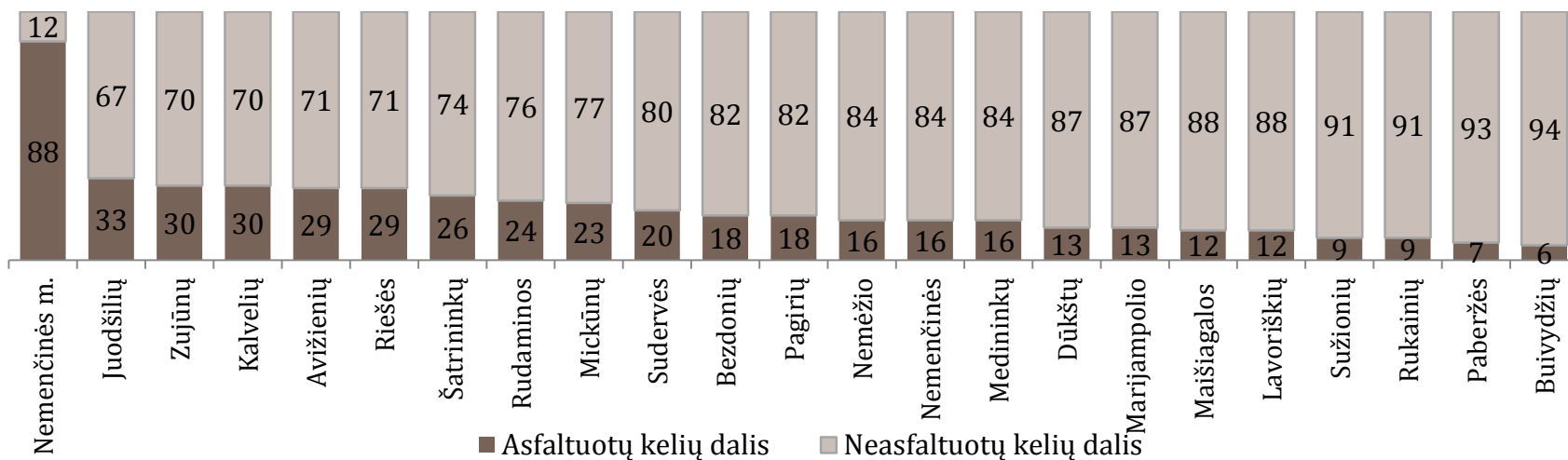
Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis (km)  
Vilniaus r. sav.



Vietinės reikšmės automobilių kelių ilgis (km)  
žiedinėse sav.

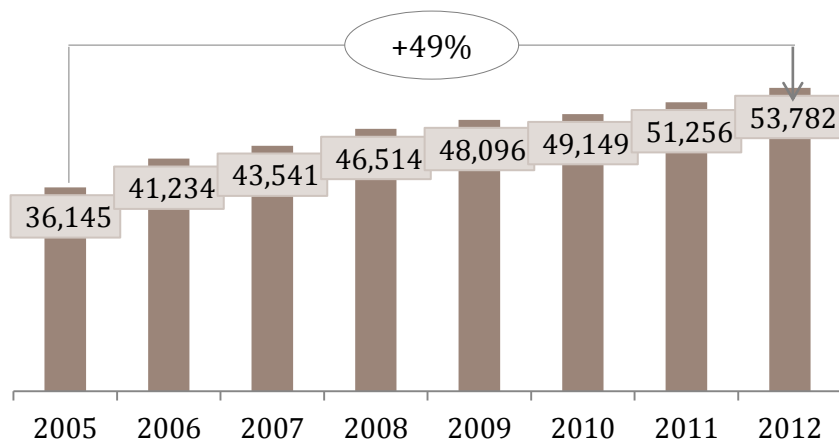


Asfaltuotų ir neasfaltuotų kelių Vilniaus r. sav. dalis, proc.

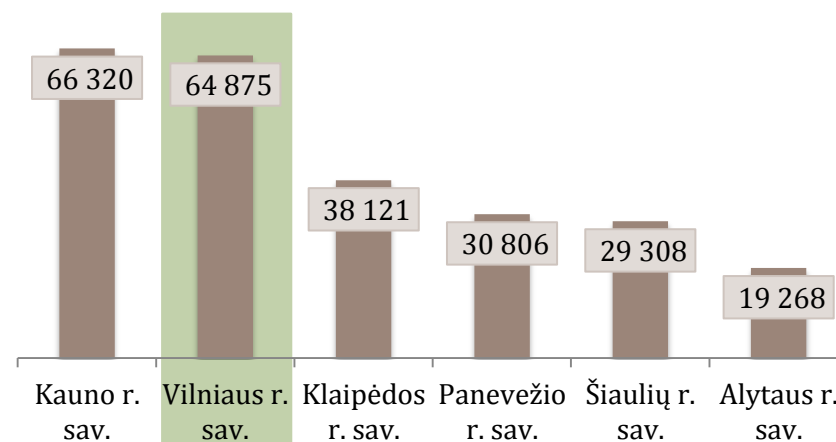


# Kelių transporto priemonių sk. Vilniaus r. sav. yra vienas didžiausių tarp žiedinių sav. ir nusileidžia tik Kauno r. sav.

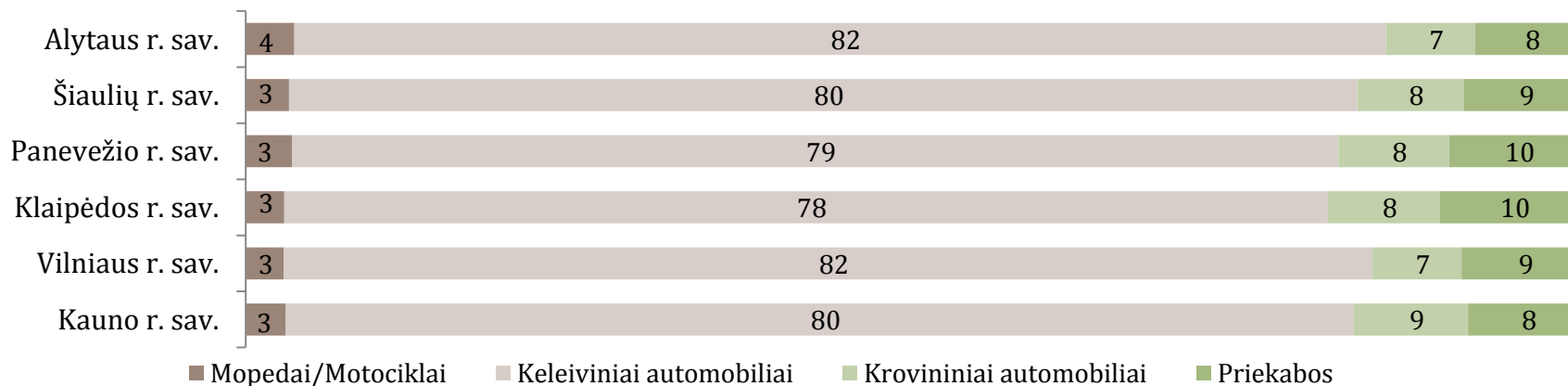
Kelių transporto priemonių skaičius metų pabaigoje Vilniaus r. sav.



Kelių transporto priemonių skaičius 2013 m. sausio 1 d.

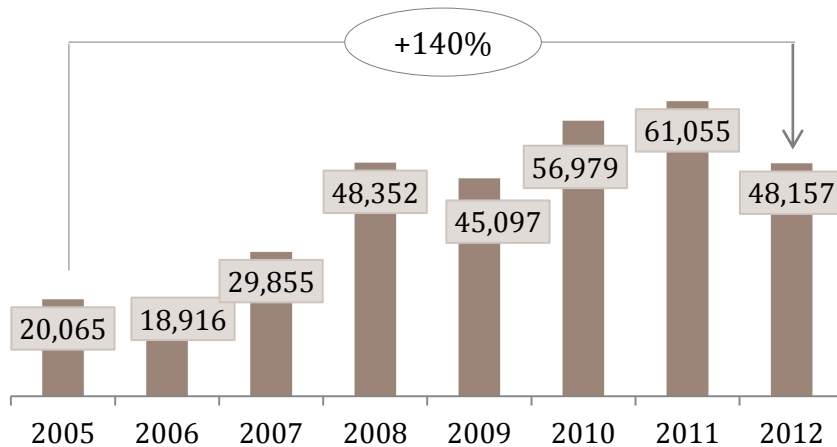


Kelių transporto priemonių skaičius 2013 m. sausio 1 d. pagal rūšis, proc.

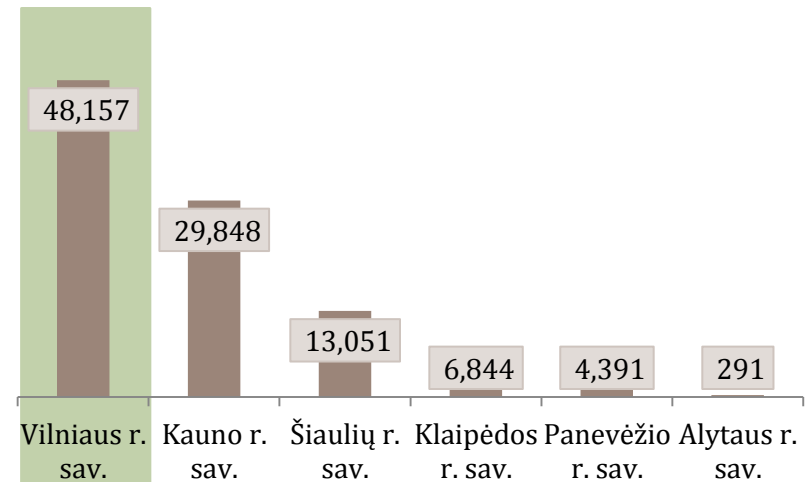


# Keleivių apyvarta Vilniaus r. bei žiedinėse savivaldybėse

Keleivių apyvarta, tūkst. keleivio-kilometrų Vilniaus r. sav.



Keleivių apyvarta, tūkst. keleivio-kilometrų žiedinėse sav. 2012 m.



- Vilniaus r. sav. Teritorijoje veikia 3 pagrindinės geležinkelio stotys: Bezdonių, Kenos ir Valčiūnų
- Vilniaus r. veikia 2 pasienio punktai: Lavoriškių ir Medininkų
- Keleivių apyvarta nuo 2005-ųjų metų Vilniaus r. sav. išaugo 140 proc. Keleivių apyvartos augimas sietinas su Lietuvos įstojimu į Šengeno zoną. 2011 metais keleivių apyvarta buvo didžiausia
- Pastebimas staigus keleivių apyvartos sumažėjimas 2012-ais metais (- 21 proc.). Pažymėtina, kad dalį Vilniaus r. sav. keleivių apyvartos sudaro Baltarusijos ir Lenkijos gyventojų. Apyvartos sumažėjimas sietinas su 2011 . Baltarusijos valiutos krize.

# Vilniaus viešasis logistikos centras

- Šiuo metu Pagirių seniūnijoje, 31 ha laisvos valstybinės žemės teritorijoje, yra kuriamas viešasis logistikos centras (Vilniaus VLC)
- Vilniaus VLC teiks logistikos paslaugas, paslaugas verslui, ateityje planuojama vystyti gamybą. Tikimasi, kad šis logistikos centras bus svarbus tranzito taškas bei taps milžinišku tarptautiniu krovinių perkrovimo punktu
- Kuriamo logistikos centro nauda Vilniaus rajonui:
  - suteiks geresnes galimybes pritraukti Lietuvos bei užsienio investicijas,
  - sukurs naujas galimybes verslui, palankias verslo sąlygas mažoms ir vidutinio dydžio įmonėms,
  - pritrauks tranzitinius srautus į Vilniaus rajoną,
  - bus surenkami papildomi mokesčiai,
  - bus sukurta apie 1 300 naujų darbo vietų.



# Pagrindinės komunalinių paslaugų įmonės Vilniaus rajono savivaldybėje

## UAB „Nemenčinės komunalininkas“

- Pagrindinės paslaugos: šilumos energijos gamyba ir tiekimas, komunalinių ir rūšiuotų atliekų tvarkymas, geriamojo vandens tiekimas, nuotekų surinkimas, išvežimas ir valymas, elektros energijos tiekimas gatvių apšvietimui
- UAB „Nemenčinės komunalininkas“ šiuo metu eksploatuoja 40 vandenviečių, 17 nuotekų sistemų. Per metus išgaunama 700 tūkst. kubinių metrų geriamojo vandens, vandentiekiu naudojasi 13,7 tūkst. gyventojų, nuotekos surenkamos iš 5,7 tūkst. gyventojų
- Teikia paslaugas Vilniaus rajono Nemenčinės m., Nemenčinės, Riešės, Paberžės, Sužionių, Bezdonių, Buivydžių, Avižienių, Maišiagalos ir Zujūnų seniūnijų gyventojams ir kitiems vartotojams

## UAB „Nemėžio komunalininkas“

- Pagrindinės paslaugos: vandens tiekimas, nuotekų tvarkymas, atliekų tvarkymas, daugiabučių namų administravimas, šilumos gamyba ir tiekimas

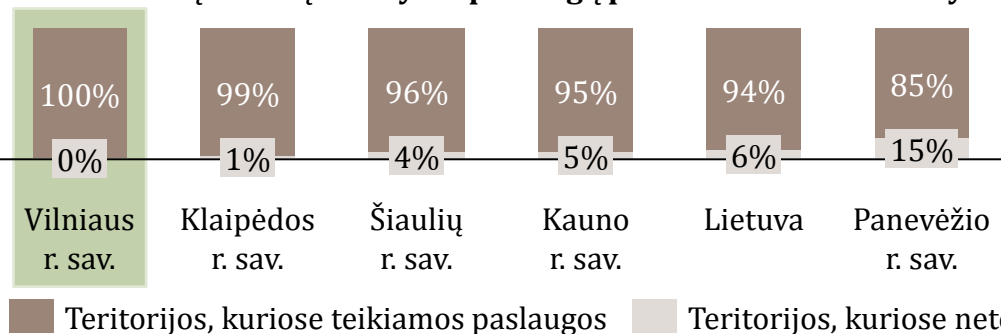


- „Nemenčinės komunalininkas“ zona
- „Nemėžio komunalininkas“ zona

# Komunalinių atliekų tvarkymo sistemos Vilniaus rajone bei kitose žiedinėse savivaldybėse

- Vilniaus r. savivaldybė yra patvirtinusi atliekų tvarkymo planą 2009–2018 m. Atliekų tvarkymo planus yra patvirtinusios 79 % Lietuvos savivaldybių
- Vilniaus r. mišrių komunalinių atliekų surinkimo paslaugas pagal sutartis su savivaldybe teikia 2 įmonės – UAB „Nemėžio komunalininkas“ ir UAB „Nemenčinės komunalininkas“
- Remiantis Vilniaus r. savivaldybės atliekų tvarkymo planu 2009–2018 m. , atliekų tvarkymo **stiprybės**: (i) didelės investicijos į regioninę atliekų tvarkymo infrastruktūrą, aplinkos taršos mažinimą bei kuriama regioninė atliekų tvarkymo sistema. **Galimybės**: (i) augantis visuomenės sąmoningumas ir dėmesys aplinkosaugos problemoms (ii) augantys gyventojų poreikiai, suformuosiantys paklausą aukštesnės kokybės komunalinėms paslaugoms; bei (iii) poreikis gerinti rajono įvaizdį. Tačiau egzistuoja šios **silpnybės**: (i) didžioji dalis gyventojų, organizacijų ir įmonių savo atliekomis atsikrato nelegaliai ir nemoka už atliekų tvarkymą; (ii) savivaldybės teritorijoje dirba komunalines atliekas surenkančios įmonės, neturinčios sutarties su savivaldybe dėl tokių paslaugų teikimo, (iii) didelė dalis atliekų, kurios galėtų būti panaudotos kaip antrinės žaliavos, patenka į sąvartynus. Galimos **grėsmės**: dėl atliekų tvarkymo infrastruktūros objektų statybos augančios paslaugų kainos

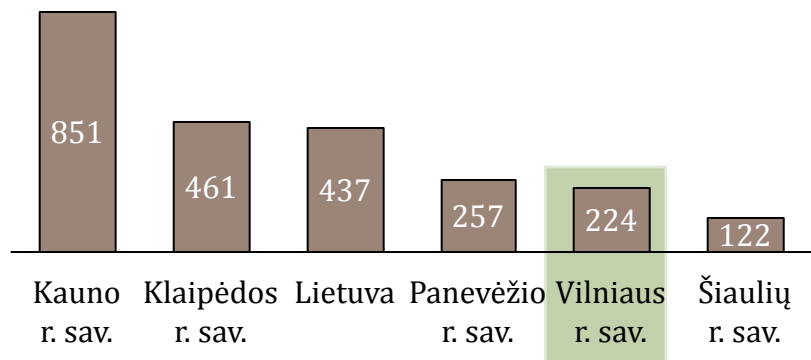
## Komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų prieinamumas savivaldybėse\*\*



Pagal viešųjų komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų įdiegimo gyventojams procentą Vilniaus r. savivaldybė pirmauja tiek lyginant su kitomis žiedinėmis savivaldybėmis, tiek ir su Lietuvos vidurkiu

# Komunalinių atliekų perdirbimas ar kitoks panaudojimas

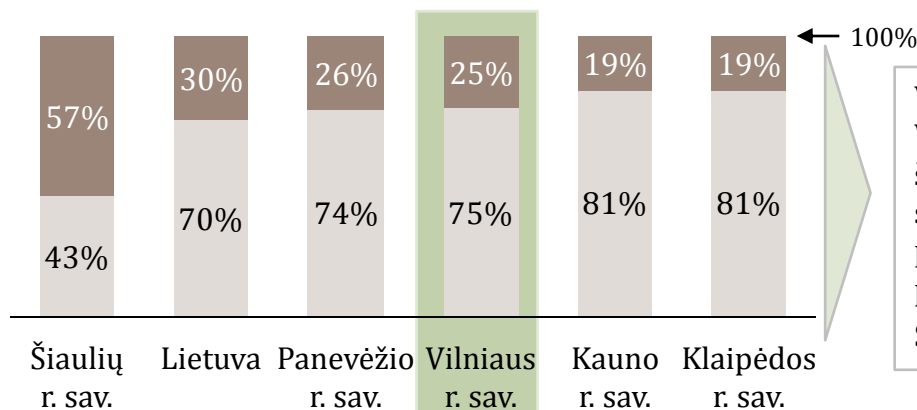
2012 m. surinktų komunalinių atliekų kiekis, tenkantis tūkstančiui gyventojui, t.



Lyginant su kitomis žiedinėmis savivaldybėmis bei Lietuvos vidurkiu Vilniaus r. sav. 1 000-čiui gyv. tenkantis komunalinių kiekis yra vienas mažiausių. Ateityje bendras atliekų kiekis Vilniaus rajone turėtų augti dėl šių priežasčių\*\*:

- didėjančio gyventojų skaičiaus (prognozinis gyventojų skaičiaus kitimas mieste išliks stabilus, kaime – augs 0,2 proc.)
- didėjančio namų ūkio vartojimo (nuo 2011-2018 m. vartojimas Vilniaus r. didės 2 %)

Komunalinių atliekų perdirbimas ar kitoks panaudojimas 2012 m. žiedinėse savivaldybėse



Valstybiniame strateginiame atliekų tvarkymo plane, Vilniaus rajono savivaldybė iki 2013 m. turi užtikrinti, kad šalinamų komunalinių atliekų kiekis neviršytų 50 proc. susidariusių savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų per metus. Kitos susidariusios komunalinės atliekos (50 proc.) turi būti perdirbtos ar kitaip panaudotos.

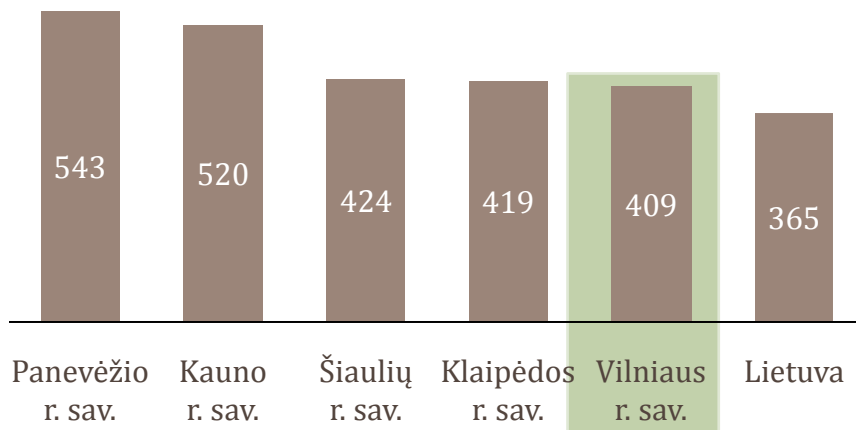
Šiuo metu minėtas rodiklis nėra pasiektas

- Perdirbta/ panaudota komunalinių atliekų 2012 m., proc
- Pašalinta komunalinių atliekų, proc.

\* Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija \*\* Vilniaus r. sav. atliekų tvarkymo planas

# Antrinių žaliavų surinkimas

Skaičius gyventojų, kuriems tenka viena antrinių žaliavų konteinerių aikštelė 2012 m.

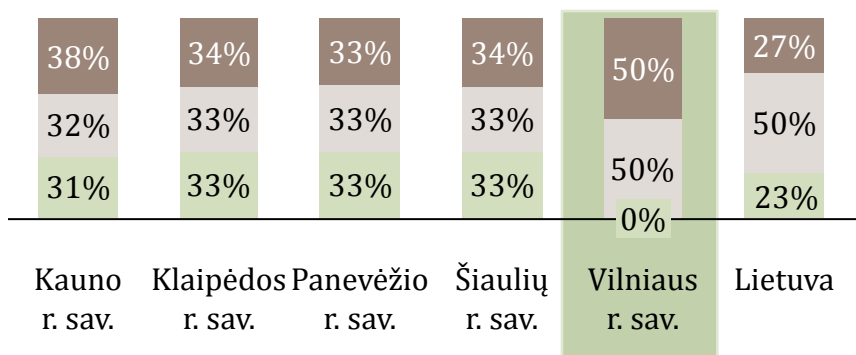


Remiantis LR aplinkos ministerijos informacija apie komunalinių atliekų tvarkymo sistemas Lietuvos savivaldybėse, Vilniaus rajone trūksta:

- 232 antrinių žaliavų konteinerių aikštelių sodų bendrijose,
- 9 aikštelių garažų bendrijose

Kitose nagrinėjamose savivaldybėse nėra nustatyto antrinių žaliavų konteinerių aikštelių trūkumo (išskyrus Panevėžio r. sav., kurioje trūksta 45 aikštelių sodų bendrijose)

Naudojami konteineriai 2012 m., vnt.



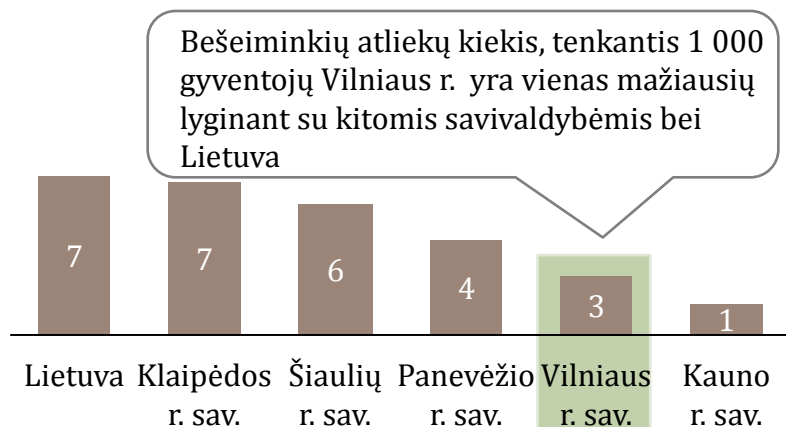
Remiantis Vilniaus r. savivaldybės atliekų tvarkymo planu, 2011 m. buvo numatyta plėsti atskirą popieriaus ir kartono atliekų surinkimą, pastatant konteinerius šioms atliekoms surinkti

■ Antrinių žaliavų konteineriai stiklui, vnt.    ■ Antrinių žaliavų konteineriai plastikui, vnt.

■ Antrinių žaliavų konteineriai popieriui, vnt.

# Bešeimininkės atliekos lyginamose savivaldybėse 2012 m.

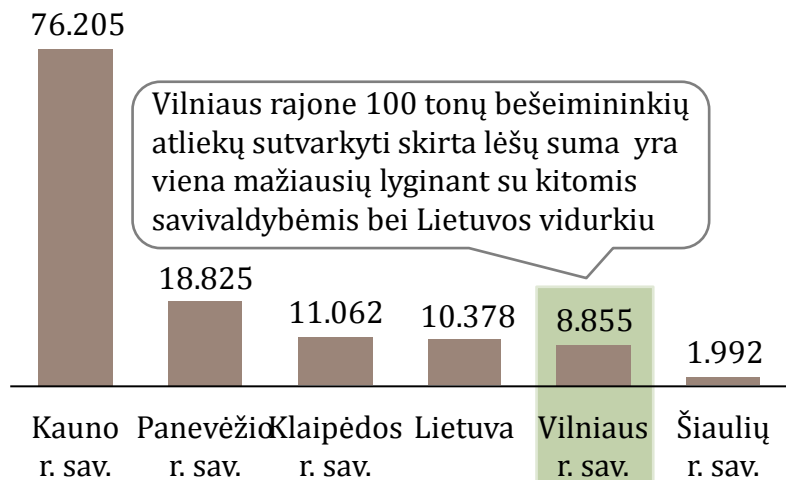
Bešeimininkų atliekų kiekis, tenkantis 1 000-čiui gyventojų 2012 m., t \*



Komunalinių atliekų tvarkymo finansavimo sistema turi remtis principu „**teršėjas moka**“. Principas reikalauja, kad atliekų tvarkymo išlaidas apmokėtų atliekų turėtojas ir/arba medžiagų ir gaminių, dėl kurių susidaro atliekos, gamintojas arba importuotojas.

Remiantis Vilniaus r. sav. atliekų tvarkymo planu, šis principas Vilniaus r. savivaldybėje iš dalies neįgyvendinamas, kadangi ne visi rajono gyventojai naudojami (ir/ar moka už) komunalinių atliekų tvarkymo paslaugomis, bei iki šiol nevykstančio tiesioginio bendradarbiavimo su gamintojais ir importuotojais dėl pakuočių atliekų tvarkymo, tai sąlygoja bešeimininkų atliekų susidarymą

100 tonų bešeimininkų atliekų sutvarkyti skirta lėšų suma, Lt\*



Vienas iš komunalinių atliekų tvarkymo principų yra „**visų sąnaudų padengimas**“. Šis principas reikalauja, kad mokėjimai už komunalinių atliekų tvarkymą turi padengti visas tiesiogines ir netiesiogines atliekų tvarkymo sąnaudas.\*\*

Remiantis Vilniaus r. sav. atliekų tvarkymo planu, šis principas Vilniaus r. sav. iš dalies neįgyvendinamas. Šiuo metu komunalinių atliekų tvarkymui yra naudojamos savivaldybės biudžeto lėšos, kadangi iš atliekų turėtojų surenkamos įmokos už komunalinių atliekų tvarkymą yra nepakankamos. Iš dalies tai yra sąlygota fakto, kad ne visi gyventojai ir kt. komunalinių atliekų turėtojai naudojami ir/ar moka už komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas, arba mokėjimų dydis yra per mažas

\* Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerija \*\* Vilniaus r. sav. atliekų tvarkymo planas

# Aprūpinimo šiluma sistemos ir jų plėtra

- Didesnės Vilniaus r. gyvenvietės (Avižienių k., Baltosios Vokės k., Bezdonių k., Buivydiškių k., Bukiškių k., Didžioji Riešė, Didžiosios Kabiškės, Kalvelių k., Kalviškių k., Kreivalaužių k., Maišiagalos mst., Mažoji Riešė, Nemenčinės mst., Nemėžio k., Pagirių k., Raudondvario k., Rudaminos k., Skaidiškių k., Vaidotų k., Valčiūnų k.) turi išvystytą inžinerinių tinklų sistemą, jų tarpe – ir šilumos tiekimo sistemą. Minėtose gyvenvietėse daugiabučiams gyvenamiesiems namams, visuomeninės paskirties pastatams, daliai individualių gyvenamųjų namų šilumos energija šildymo reikmėms tiekama iš centralizuoto šilumos energijos tiekimo sistemų
- Didžioji dalis Vilniaus rajono individualių vienbučių namų yra šildomi individualiais dujomis arba kietu kuru kūrenamais katilais
- Šilumos tiekimo licencijuojamą veiklą Vilniaus rajone šiuo metu vykdo 4 įmonės: UAB „Nemenčinės komunalininkas“, UAB „Nemėžio komunalininkas“, UAB „Etalga“, UAB „Baltic Konis“. 2013 m. Rudaminoje įrengta katilinė, teikianti centralizuotą šildymą Rudaminos gyventojams.
- Centralizuoto šilumos energijos tiekimo tinklus valdančios bendrovės nuolat investuoja į šilumos ūkio modernizavimą bei pertvarkymą. Tam panaudojamos įmonių, savivaldybės biudžeto lėšos, taip pat ES struktūrinių fondų parama
- Renovuojant šilumos ūkį pirmiausia investuojama į tas technologinių įrenginių grupes, kurios padeda užtikrinti patikimą ir nepertraukiamą šilumos energijos gamybą bei tiekimą šilumos vartotojams
- Rajone esančių ir savivaldybės įmonėms priklausančių katilinių modernizacijai, šilumos tiekimo tinklų remontui, šilumos punktų daugiabučiuose renovacijai 2008–2010 m. buvo skirta 13 426, 5 tūkst. Lt rajono savivaldybės lėšų
- Artimiausiu metu žadama ir toliau modernizuoti pasenusius centralizuotos šilumos energijos tiekimo sistemos tinklus bei didinti šilumos energijos gamybos efektyvumą Vilniaus rajone

# Šilumos energijos gamybos šaltinių analizė

Šiluma Vilniaus r. vartotojams tiekama iš 35 katilinių.

Visos UAB „Nemėžio komunalininkas“ eksploatuojamos katilinės, išskyrus Kalvelių, yra kūrenamos gamtinėmis dujomis. Šis šilumos tiekėjas realizuoja didžiausią šilumos energijos kiekį Vilniaus r. - 2011 m. buvo realizuota 36,06 GWh šilumos energijos, katilinėse buvo pagaminta 38,0 GWh energijos, 6,23 GWh buvo nupirkta iš AB „Vilniaus paukštynas“, technologiniai šilumos nuostoliai sudarė apie 18,5 proc.

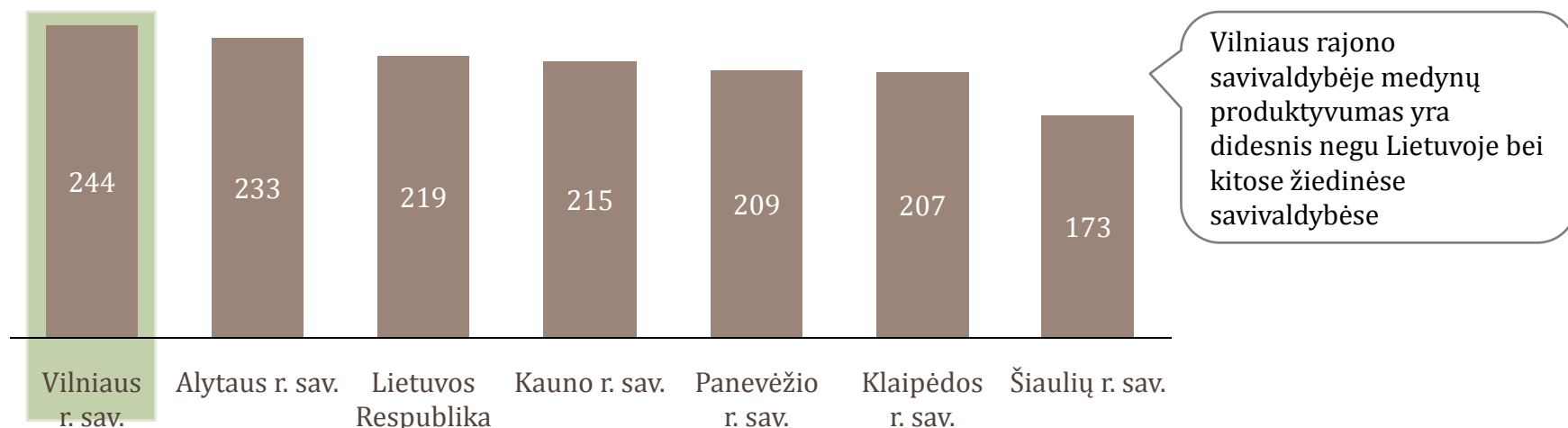
UAB „Nemenčinės komunalininkas“ eksploatuoja daugiausia katilinių Vilniaus rajone – 21 katilinė, tiekianti šilumą. 3 katilinėse naudojamas, arba gali būti naudojamas biokuras. Visose kitose katilinėse naudojamos gamtinės dujos. 2011 m. UAB „Nemenčinės komunalininkas“ eksploatuojamose katilinėse buvo pagaminta 26,86 GWh šilumos energijos, realizuota vartotojams - 22,58 GWh, nuostoliai vidutiniškai sudarė 19 proc. Didžioji dalis šilumos energijos 2011 m. buvo pagaminta naudojant gamtines dujas – 85,3 proc. Akmens anglis ir biokuras kuro balanse atitinkamai sudarė 12,9 proc. ir 1,8 proc. 2013 m. UAB „Nemenčinės komunalininkas“ planuoja įgyvendinti 3-jų katilinių kuro kaitos iš akmens anglies į biokurą projektus Paberžės, Bezdonių ir Didžiųjų Kabiškių gyvenvietėse.

UAB „Baltic Konis“ eksploatuojamoje katilinėje naudojama akmens anglis. Katilai palyginti neseni, tačiau katilinės automatizacijos lygis žemas, kuro padavimas atliekamas rankiniu būdu, todėl katilinėje nuolat turi budėti kūrikai. 2011 m. buvo realizuota 1537,4 MWh šilumos energijos pastatų šildymui.

UAB „Etalga“ eksploatuojamoje katilinėje didžioji dalis šilumos energijos, apie 74 proc., pagaminama iš biokuro: medžio skiedrų, pjuvenų, šiaudų. Dujiniai katilai yra pilnai automatizuoti, biokuro katilas turi automatizuotą kuro padavimą.

# Medynų produktyvumas ir biokuro naudojimas šilumos gamyboje

Medynų produktyvumas 2011 m., kubinis metras 1 ha\*



- Nuo 2013 m. UAB „Nemenčinės komunalininkas“ planuoja įgyvendinti katilinių kuro kaitos iš akmens anglies į biokūrą projektą Didžiųjų Kabiškių gyvenvietėje\*\*
- 2013 m. įrengta katilinė Rudaminoje\*\*. Poreikis statyti naują katilinę iškilo tada, kai buvęs šilumos tiekėjas AB „Vilniaus paukštynas“ informavo savivaldybę apie ketinimus uždaryti savo katilinę, kuri iki šiol teikė šilumos paslaugas Rudaminos gyventojams. Naujoji 4,9 MW galios katilinė turi tris automatizuotus dujinius katilus.
- 2012 m. buvo skirtas finansavimas ir jau vyksta techninės dokumentacijos rengimas biokuro katilinėms įrengti Medininkų šv. Kazimiero vidurinėje mokykloje, Mickūnų vidurinėje mokykloje, Buivydžių vidurinėje mokykloje ir Anavilio vaikų darželyje. Katilinės patalpos bus rekonstruojamos, jose bus įrengti nauji katilai, kūrenami biokuru (medžio granulėmis ir skiedromis)\*\*
- Įrengus biokuro katilines sumažės aplinkos užterštumas ir išmetamų į aplinką šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, bus efektyviau naudojami gamtos ištekliai\*\*



# Vilniaus rajono eksploatuojamos centralizuoto šilumos energijos tiekimo sistemos

- Bendras eksploatuojamų centralizuoto šilumos tiekimo vamzdynų ilgis Vilniaus rajone yra apie 37 km
  - Vamzdynai pakloti nepraeinamuose kanaluose, bekanaliu būdu ir atvirame ore. Pagrindinis vamzdynų paklojimo būdas yra nepraeinamuose kanaluose
  - Šilumos tiekimo tinklų būklė rajone yra patenkinama, santykiniai technologiniai nuostoliai CŠT sistemoje, kurie apskaičiuojami kaip patiektos į tinklą ir realizuotos (parduotos vartotojui) šilumos energijos santykis, rajone vidutiniškai siekia apie 19 proc. Tuo tarpu, remiantis Lietuvos šilumos tiekėjų asociacijos 2011 m. duomenimis, vidutiniai šilumos techniniai nuostoliai tinkluose sudarė 16,6 proc.
- 
- UAB „Nemenčinės komunalininkas“ yra atnaujinęs apie 30 proc. eksploatuojamų šilumos tiekimo tinklų Nemenčinėje, Buivydiškėse, Sužionyse, Rudausių k., Raudondvaryje, Bukiškėse, Mažojoje Riešėje, Maišiagaloje, Buivydiškėse, Avižieniuose
  - UAB „Nemėžio komunalininkas“ tikslų ir išsamių duomenų apie eksploatuojamą CŠT tinklą nepateikė, tačiau sprendžiant iš to, kad santykiniai technologiniai šilumos nuostoliai įmonės aptarnaujamoje teritorijoje yra didesni nei šalies vidurkis, galima daryti išvadą, kad šilumos tiekimo vamzdynų būklė nėra gera ir juos reikia atnaujinti
  - UAB „Etalga“ eksploatuojamo CŠT tinklo būklė, sprendžiant iš to, kad technologinių šilumos nuostolių dydis artimas šalies vidurkiui, taip pat yra patenkinama. 2014 m. UAB „Etalga“ yra numačiusi 200 tūkst. Lt dydžio investiciją šilumos tiekimo tinklų rekonstrukcijai.
  - UAB „Baltic Konis“ patiria didžiausius technologinius šilumos nuostolius. Vamzdynai yra seni (apie 80 proc. CŠT tinklo vamzdynų yra pakloti iki 1990 m.), jų būklė nėra patenkinama ir juos reikia atnaujinti.

# Šilumos energijos vartojimo poreikis

## Esamas šilumos energijos poreikis

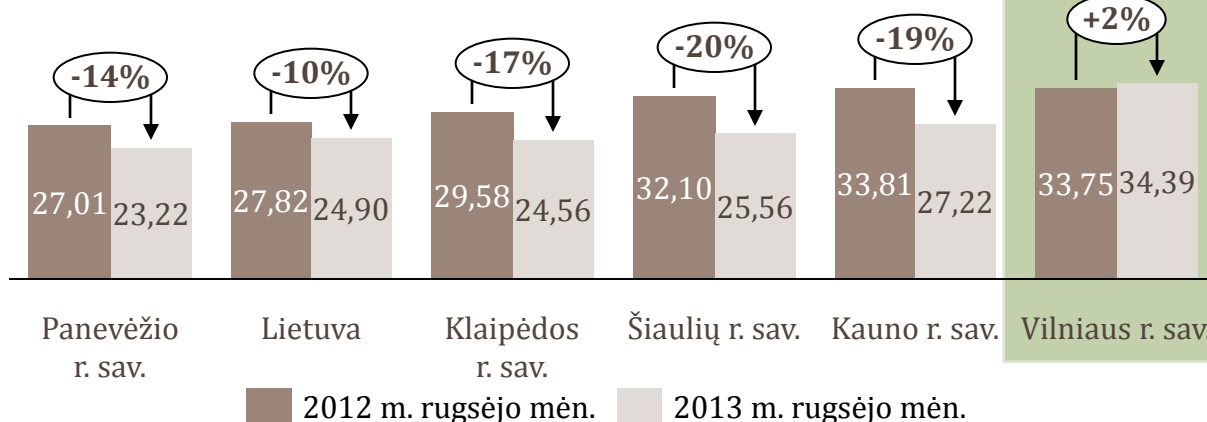
- Vilniaus rajone centralizuotai šildoma apie 474,45 tūkst. kv. m. bendrojo ploto. Per 2011 m. šildymo sezoną suvartotą 62,76 GWh šilumos
- Centralizuotai šiluma tiekama 470 vartotojams, iš kurių 375 yra gyvenamosios paskirties pastatai (sudaro 75 proc. viso šilumos poreikio rajone). Likusi šilumos energijos poreikio dalis tenka komerciniams, gamybiniais bei visuomeniniams pastatams

## Šilumos energijos poreikio prognozė

- Šilumos energijos poreikis Vilniaus r. pastatų šildymui per paskutinius kelerius metus kito nežymiai. Kadangi pagrindiniai centralizuotos šilumos vartotojai Vilniaus rajone yra gyventojai, ir nors gyventojų skaičius auga, tačiau pagrindinė gyventojų skaičiaus didėjimo priežastis yra naujai statomų individualių namų skaičiaus didėjimas. Didžioji dauguma Vilniaus rajone naujai statomų individualių gyvenamųjų namų nėra prijungti prie CŠT sistemų, todėl **galima teigti, kad demografinės situacijos kitimas nedarys įtakos šilumos energijos poreikio kitimui.**
- Šilumos energijos vartojimo poreikį mažina pastatų atitvarų renovacija, modernių šilumos punktų įrengimo darbai. Pastatų renovacija gali duoti vidutinį taupymo efektą iki 20-50 proc. Šiuo metu 28 namai yra įtraukti į renovavimo programą, perspektyvoje numatoma ir toliau plėtoti ir skatinti būsto renovacijos projektus. Remiantis kitų savivaldybių patirtimi galima numatyti, kad **šilumos energijos poreikio mažėjimas sparčiai vystant renovaciją sieks kelis proc. per metus.**
- Vystantis verslui ir pramonei perspektyvoje gali atsirasti nauji objektai rajono teritorijoje, kurie didins šilumos poreikį Vilniaus r. **Tikslų poreikio didėjimo apimčių kolkas nustatyti nėra įmanoma**

# Centralizuotai tiekiamos šilumos kaina žiedinėse savivaldybėse

Centralizuotai tiekiamos šilumos kaina, ct/kWh be PVM

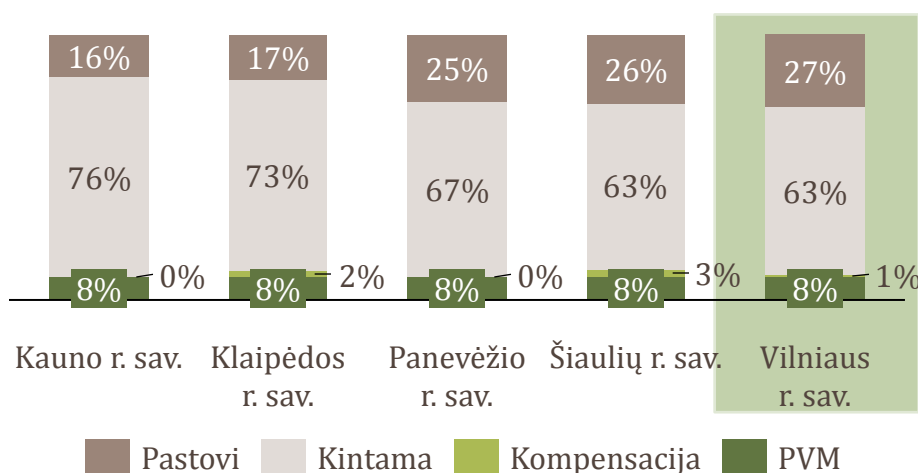


Pateikiamos UAB „Nemenčinės komunalininkas“ kainos. UAB „Nemėžio komunalininkas“ 2013 m. šilumos kaina buvo 34,66 ct/kWh su PVM

Lyginamose sav. centralizuotai šilumą teikiančios įmonės:

- AB „Kauno energija“
- AB „Klaipėdos energija“
- AB „Panevėžio energija“
- AB „Šiaulių energija“
- UAB „Nemenčinės komunalininkas“
- UAB „Nemėžio komunalininkas“

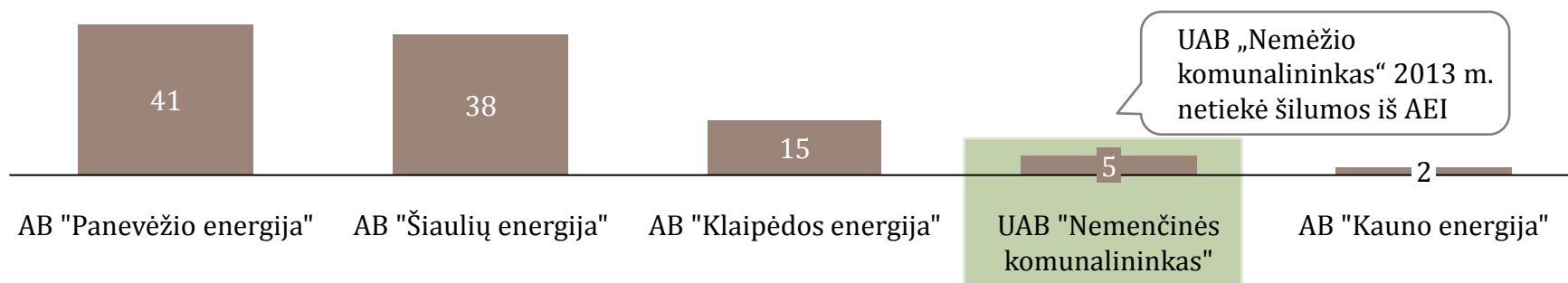
Nediferencijuotos šilumos kainos dedamosios 2013 m. rugsėjo mėn.



Šilumos kaina Vilniaus rajone yra didžiausia tarp lyginamųjų savivaldybių. Vilniaus rajonas vienintelis tarp lyginamųjų savivaldybių, kuriame 2012–2013 m. centralizuotai tiekiamos šilumos kaina augo. Tačiau nagrinėjant šilumos kainų dedamąsias ryškių skirtumų tarp Vilniaus rajono ir kitų savivaldybių neįžvelgiama. Didesnė kaina gali būti sąlygojama patiriamų didesnių nuostolių CŠT sistemoje. Svarbu pabrėžti, kad šilumos kainai esant aukštesnei nei šalies vidurkis, gyventojams skirtumas tarp šalies vidurkio ir šios sumos subsidijuojamas.

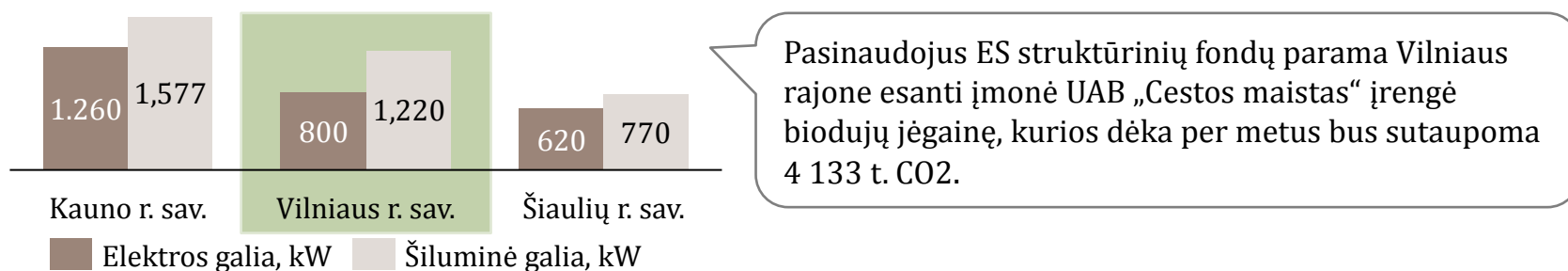
# Atsinaujinantys energijos ištekliai

## Centralizuotos šilumos tiekėjų naudojamos atsinaujinančių energijos išteklių proc. 2013 m. rugsėjį



- Vilniaus rajone centralizuotos šilumos tiekėjai pagal AEI naudojimo procentą atsilieka nuo kitų žiedinių savivaldybių.
- Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje „Dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją“ apibrėžta, kad iki 2020 m. ne mažiau kaip 23 proc. energijos Lietuvoje turi būti vartojama iš atsinaujinančių energijos šaltinių, todėl AEI panaudojimas šilumos energijai gauti turėtų būti didinamas Vilniaus r. savivaldybėje.
- Vilniaus r. savivaldybėje vyrauja individualūs namai, juose šiluminė energija gaminama individualiai dažniausiai naudojant biokurą.

## Projektai pagal priemonę "Atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimas energijos gamyboje"



# Vilniaus r. teritorijų suskirstymas į skirtingas CŠT sistemos zonas

Vilniaus r. šilumos ūkio spec. plane Vilniaus r. savivaldybės administracinėse ribose esanti teritorija suskirstyta į atskiras zonas, kiekvienai atskirai zonai nustatytas vartotojų aprūpinimo šiluma būdas

## CŠT sistemos suskirstymas zonomis

### **Mišri zona**

Šioje zonoje naudojamos tiek centralizuoto šilumos tiekimo, tiek ir vietinio šildymo sistemos. Zonoje siūloma pasirinkti centralizuotą arba decentralizuotą aprūpinimo šiluma būdą, užtikrinant saugų ir patikimą šilumos tiekimą mažiausiomis sąnaudomis bei neviršijant leidžiamo neigiamo poveikio aplinkai

### **Decentralizuota zona**

Šioje zonoje naudojamos vietinio šildymo sistemos. Zonoje siūloma išlaikyti ir plėtoti decentralizuotą aprūpinimo šiluma būdą. Šios zonos aprūpinimo šiluma būdas neprivalomas esantiems vartotojams, naudojantiems kitą aprūpinimo šiluma būdą

### **Centralizuota zona:**

Šioje zonoje vykdomas centralizuotai pagamintos šilumos pristatymas šilumos vartotojams. Zonoje siūloma išlaikyti, modernizuoti ir plėtoti centralizuotą aprūpinimo šiluma būdą kaip ekologišką, patikimą ir ekonomišką energijos šaltinį

# Vilniaus r. gyvenamosios vietovės, prijungtos prie centralizuotos vandentiekio sistemos

- Pagal LR Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymą, vienas iš svarbiausių uždavinių yra ne mažiau kaip 95 proc. savivaldybės gyventojų aprūpinti viešojo vandens tiekėjo tiekiamu vandeniu ir teikiamomis nuotekų tvarkymo paslaugomis
- Centralizuotu vandentikiu Vilniaus rajone naudojasi apie 42 proc. gyventojų. Likusi dalis naudojasi individualiais gręžiniais arba kastiniais šuliniais
- Gyvenamųjų teritorijų, turinčių iki 50 gyventojų yra 757, jose iš viso gyvena virš 10 tūkst. gyventojų. Iš jų 13 kaimų turi centralizuotą vandentiekį, kur prisijungimas siekia iki 94 proc. gyventojų
- Gyvenamųjų teritorijų, turinčių 51–200 gyventojų yra 174. Iš jų 29 gyvenvietės turi centralizuotą vandentiekio tiekimo sistemą, prie kurios yra prisijungę apie 55 proc. gyventojų
- Gyvenamosiose teritorijose, kuriose gyvena 201 – 500 gyventojų, centralizuotą vandentiekį iš 47 gyvenviečių turi 24, jose prie centralizuoto vandentiekio yra prisijungę apie 55 proc. gyventojų
- Geriausia padėtis yra gyvenamosiose teritorijose, kuriose gyvena 500 ir daugiau gyventojų, nes centralizuotą vandentiekį turi visos gyvenvietės, o gyventojų prisijungimas prie vandentiekio tinklų siekia 46 proc.
- Įvertinus vandenviečių pajėgumą (pagal vandenvietėse instaliuotų siurblių projektinį našumą) ir dabartinį vandens suvartojimą galima daryti išvadą, kad šiuo metu gyvenvietėse eksploatuojamos vandenvietės yra pajėgios aptarnauti perspektyviniame laikotarpyje tose ir gretimai esančiose gyvenvietėse prognozuojamą gyventojų skaičių

**58 proc. Vilniaus rajono gyventojų neturi centralizuoto vandentiekio**

# Vandens tiekimo infrastruktūra

- Vilniaus rajono vandens tiekimo infrastruktūrą sudaro šie pagrindiniai elementai:
  - vandens tiekimo šaltiniai (vandenvietės);
  - vandens gerinimo įrenginiai;
  - vandens tiekimo tinklai;
  - vandens rezervuarai, vandens bokštai.
- Rajone yra paklota virš 247 km vandentiekio tinklų, įrengta 32 vandens gerinimo įrenginių ir veikia 113 vandenvietės
- Vilniaus rajone pagrindiniai vandens tiekėjai, aptarnaujantys didžiąją dalį Vilniaus rajono seniūnijų gyvenamųjų teritorijų, prisijungusių prie centralizuotų vandentvarkos tinklų (t.y. apie 36 tūkst. gyventojų), yra:
  - UAB „Vilniaus vandenys“;
  - UAB „Nemenčinės komunalininkas“
  - UAB „Nemėžio komunalininkas“.
- Kiti vandens tiekėjai, kurie aprūpina gyventojus centralizuotu vandeniu: Prūdiškių pensionatas, Juodšilių „Šilo“ gimnazija, AB „Vilniaus paukštynas“, UAB „Stiklo briauna“, AB „Lietuvos geležinkeliai“ bei gyventojų bendrijos ir bendruomenės. Minėti vandens tiekėjai yra ūkio subjektai ar visuomeniniai objektai, kurie vandenį naudoja savo reikmėms ir centralizuotai tiekia gretimai esančių gyvenamųjų teritorijų gyventojams (aprūpina apie 4 200 gyv.)

# Vandenviečių charakteristika

- Vilniaus rajone eksploatuojamos 113 vandenvietės, iš jų didžiausios pagal vandenviečių projektinį pajėgumą yra Nemenčinės, Avižienių, Skaidiškių, Paberžės ir Arvydų
- Didžiausia vandenvietė yra Skaidiškių, jos suprojektuotas pajėgumas siekia 1 226,4 tūkst. m<sup>3</sup> / metus. Šioje vandenvietėje per metus yra pakeliama 110 tūkst. m<sup>3</sup> vandens, ir tai sudaro tik 9 proc. suprojektuoto vandenvietės pajėgumo
- Pagal vandens tiekėjų pateiktus duomenis, 2008 m. Vilniaus rajone veikiančiose vandenvietėse buvo pakelta virš 1 655 tūkst. m<sup>3</sup> vandens
- Teoriškai su esamais ištekliais (jei paros suvartojimo norma būtų 150 l/d vienam žmogui) galima būtų aptarnauti apie 114 tūkst. gyv., šiuo metu centralizuoto vandentiekio paslaugomis naudojasi apie 40 tūkst. gyventojų
- Pagal vandens tiekėjų pateiktus duomenis, vandens nuostoliai 2008 m. buvo 173 tūkst. m<sup>3</sup> ir sudarė virš 12 proc. nuo pakelto vandens kiekio Vilniaus rajono vandenvietėse
- Į vandens nuostolius įeina vandens suvartojimas technologinėms reikmėms, gaisrų gesinimui, ištekėjimai tinkluose avarijų metu

**Vidutiniškai per metus yra išnaudojami apie 12 proc. esamo vandenviečių projektinio pajėgumo**



# Vandentiekio tinklai

## Vandentiekio tinklai

- 2008 m. Vilniaus rajone šalto geriamojo vandens tiekimo tinklų ilgis sudarė 247 km. Vienam Vilniaus rajono gyventojui, gaunančiam vandenį iš esamų vandentiekio tinklų, vidutiniškai tenka apie 6,2 m. vandens tiekimo tinklų
- Vilniaus rajone apie 80 proc. vandentiekio tinklų sudaro ketiniai vamzdžiai, likusią dalį plieniniai ir PVC slėgio vamzdžiai. Ketinių ir plieninių vandentiekio tinklų amžius svyruoja nuo 10 iki 50 metų, jų būklė yra patenkinama arba bloga
- Didžiosios dalies vandentiekio metalinių vamzdžių vidiniai paviršiai neturi antikoroziinių dangų. Vamzdynų korozija padidina vandens drumstumą, geležies koncentraciją ir suteikia nemalonų kvapą
- Vilniaus rajono miesteliuose vyraujantys vandentiekio vamzdžiai yra 150 ir 200 mm, kaimo vietovėse vyraujantis vandentiekio trasų skersmuo 50 ir 100 mm
- **Didelė dalis vandentiekio tinklų yra neinventorizuoti ir neįteisinti**

Šiuo metu Vilniaus rajone reikalinga plieninių vamzdynų renovacija

# Geriamojo vandens kokybė

## Geriamojo vandens kokybė

- Geriamojo vandens kokybę reglamentuoja Lietuvos higienos normos HN 24:2003 „Geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimai“
- Vandens ištekliai buvo ir vis dar yra valdomi pagal administracines ribas, bet ne pagal upių baseinus. Vilniaus rajono savivaldybė yra priskirta Neries baseinui
- Pagal vandens tiekėjų pateiktus duomenis, 30 proc. vandenviečių, yra viršijamos didžiausios leidžiamos amonio, mangano, bendrosios geležies koncentracijos geriamajame vandenyje.
- Vandens gerinimo įrenginiai yra pastatyti 32-ose vandenvietėse, jose vandens kokybė atitinka geriamojo vandens saugos ir kokybės reikalavimus

**Dalies vandenviečių tiekiamas vanduo neatitinka higienos normų reikalavimų, viršijamos leistinos mangano, amonio ir bendrosios geležies vertės. Stinga vandens gerinimo įrenginių**

# Nuotekų tvarkymo infrastruktūra

- Vilniaus rajono nuotekų tvarkymo infrastruktūrą sudaro šie pagrindiniai elementai: nuotekų valyklos ir nuotekų tinklai
- Vilniaus rajono savivaldybės nuotekų tinklais rūpinasi ir juos prižiūri UAB „Vilniaus vandenys“, UAB „Nemėžio komunalininkas“ ir UAB „Nemenčinės komunalininkas“
- Prie centralizuotų nuotekų tinklų yra prisijungę apie 26 proc. gyventojų. Vilniaus rajone nuotekos surenkamos iš gyventojų, komercinių, visuomeninių ir pramonės įmonių. Nuotekas papildo gruntinio vandens infiltracija ir lietaus vandens nuotekos
- Gyvenamosios teritorijos, kurios neturi centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos, nuotekas kaupia nuotekų rezervuaruose, iš kurių asenizacinėmis mašinomis jos išvežamos į kaimynystėje esančius nuotekų valymo įrenginius
- 2008 m. į nuotakyną gyventojai nuotekų išleido vidutiniškai 19 proc. mažiau, negu pateikta vandens. Šis skirtumas gai atsirasti dėl vandens nuostolių bei fakto, kad ne visi gyventojai yra prisijungę prie centralizuotos nuotekų sistemos
- Gyvenamosiose teritorijose, kuriose gyvena iki 50 gyventojų, centralizuotos nuotekų sistemos nėra
- Prasta situacija yra ir kaimuose, kuriuose gyvena 51–200 gyv., čia centralizuotą nuotekų sistemą iš 174 kaimų turi tik 11. Juose prie centralizuotos nuotekų sistemos yra prisijungę 43 proc. gyventojų
- Gyvenamųjų teritorijų, turinčių 201–500 gyventojų yra 47, iš jų 19 gyvenviečių turi centralizuotą nuotekų tvarkymo sistemą, prie jo prisijungę apie 36,6 proc. gyventojų. Likę kaimai neturi centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos
- Gyvenamosios teritorijos, kuriose gyvena 501–2000 gyventojų, yra 34. Iš jų 31 gyvenvietė turi centralizuotą nuotekų tvarkymo sistemą, prie kurios vidutiniškai yra prisijungę apie 41 proc. gyventojų

# Nuotekų valymo įrenginiai

- Vilniaus rajone yra paklota virš 184 km nuotekų tinklų ir įrengtos 48 nuotekų valyklos
- 2008 metais į nuotekų valymo įrenginius atitekėjusių nuotekų kiekis sudarė apie 1 130 tūkst. m<sup>3</sup>. Nuotekos surinktos iš abonentų, išvalomos iki nustatytų normatyvų
- Vilniaus rajono nuotekų valymo įrenginių inventorizuotas projektinis pajėgumas – apie 3 687 tūkst.m<sup>3</sup>/metus.
- Šiuo metu surenkamų ir išvalytų nuotekų kiekis siekia apie 1130 tūkst. m<sup>3</sup>/m, todėl galima teigti, kad esami nuotekų valyklų pajėgumai išnaudojami tik 36 proc. ir pilnai tenkina esamą poreikį

**Įvertinus faktinį valymo įrenginių pajėgumą ir dabartinį išvalomų nuotekų kiekį galima daryti išvadą, kad šiuo metu gyvenvietėse eksploatuojami valymo įrenginiai yra pajėgūs priimti bei išvalyti perspektyviniame laikotarpyje tose ir gretimose esančiose gyvenvietėse susidarysiančių nuotekų kiekius**

# Pagrindinės nuotakyno problemos

- Prie centralizuotos nuotekų surinkimo sistemos yra prisijungę tik 26 proc. rajono gyventojų
- Daugelyje vietovių nuotakyno eksploatacinis laikas jau pasibaigęs, o tiksli vamzdynų būklė nėra žinoma (nes dalis tinklų yra neinventorizuoti)
- Nuotakyno vamzdynai yra pasenę ir susidėvėję. Daugelis sujungimų nėra sandarūs, dėl to sistemoje vyksta eksfiltracijos ir infiltracijos procesai, taip pat nuostoliai patiriami dėl lietaus nuotekų nuvedimo į bendrą nuotekų sistemą, apskaitos prietaisų netikslumo
- Daugelis įrenginių yra nusidėvėję (dalis metalinių elementų yra surūdiję)
- Dauguma paviršinių nuotekų nuo kietų dangų ir žalių plotų atskirais kolektoriais surenkamos ir be valymo išleidžiamos į atvirus vandens telkinius. Kaimo vietovėse paviršinės nuotekos grioviais ir žemumomis teka į upes ir ežerus